

Ν Ε Ο Σ
Ε Λ Λ Η Ν Ο Μ Ν Η Μ Ω Ν

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΟΝ

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ

ΣΥΝΤΑΣΣΟΜΕΝΟΝ ΚΑΙ ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ

ΥΠΟ

ΣΠΥΡ. Π. ΛΑΜΠΡΟΥ

ΚΑΘΗΓΗΤΟΥ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΕΝ ΤΩ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΚΩ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΩ

**Ηξιώθη τοῦ Ζαππείου βραβείου ὑπὸ τοῦ ἐν Παρισίοις Συλλόγου
πρὸς διάδοσιν τῶν ἐλληνικῶν γραμμάτων.*

ΤΟΜΟΣ ΔΕΚΑΤΟΣ ΤΕΤΑΡΤΟΣ

ΤΕΥΧΟΣ Α' — 31 ΜΑΡΤΙΟΥ 1917

ΑΘΗΝΗΣΙΝ
ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ Π. Α. ΠΕΤΡΑΚΟΥ
1917

ΕΠΙΓΡΑΜΜΑΤΑ ΑΝΕΚΔΟΤΑ
ΜΙΧΑΗΛ ΤΟΥ ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΟΥ

Ὁ Krumbacher ἐν τῇ Ἱστορίᾳ τῆς βυζαντιακῆς λογοτεχνίας¹ ποιεῖται μναίαν τοῦ ἐν τῷ Παλατίνῳ κώδικι 367 τῆς ἐν τῷ Βατικανῷ βιβλιοθήκης ποιήματος τοῦ Μιχαήλ γραμματικοῦ τοῦ ἐπιγραφομένου *Στίχοι Μιχαήλ γραμματικοῦ εἰς τὸν Ἐφέσου ἐλθόντα καὶ εὐρόντα τὸν Δυκολέοντα νεκρὸν, οὐδέν τι σημειόνων περὶ τοῦ τέως ἄλλως ἀγνώστου ποιητοῦ*. Εἶνε δὲ ὁ κώδιξ οὗτος, γεγραμμένος τὸν δέκατον τέταρτον αἰῶνα, αὐτὸς ἐκεῖνος, ἐξ οὗ ἱκανὰ ἐξεδώκαμεν ἀνέκδοτα² καὶ ἄλλα θέλομεν ἐκδώσει". Καὶ τὸ μὲν ὄνομα τοῦ Μιχαήλ γραμματικοῦ φέρει πράγματι ἐν τῷ κώδικι μόνον τὸ ὑπὸ τοῦ Krumbacher κατὰ τάνωτέρω σημειούμενον ποίημα. Ἀλλὰ πιθανώτατα τοῦ αὐτοῦ ποιητοῦ εἶνε καὶ ἕτερα ἕξ ἐπιγράμματα, καὶ ταῦτα διότι ὁμοίως καὶ ἄλλων ποιητῶν ἔργα ἐν τῷ αὐτῷ περιλαμβανόμενα κώδικι, ἐκδοθησόμενα παρ' ἡμῶν ἐν ἄλλῳ τεύχει τοῦ Νέου Ἑλληνομνήμωνος, φέρουσι μόνον ἐν τῷ πρώτῳ τῶν ποιημάτων ὀνομασιὶ ἀναγραφόμενον τὸν ποιήσαντα, ἐπομένων ἀνωμόως καὶ ἄλλων ἐπιγραμμάτων τοῦ αὐτοῦ ποιητοῦ, μεθ' ἃ ἔπεται πάλιν

¹ Geschichte der byzantinischen Litteratur. Ἐν Μονάχῳ. 1897 σ. 786. — ἑλλ. μεταφρ. Σωτηριάδου Τόμ. Β' σ. 770.

² Νέου Ἑλληνομνήμωνος Τόμ. Ε' σ. 43 κ.έ. Τόμ. Σ' σ. 32 κ.έ. Τόμ. Θ' σ. 162 κ.έ. Τόμ. ΙΓ' σ. 381 κ.έ.

³ Ἴδε καὶ κατωτέρω ἐν τ. 59 σ. 14 κ.έ.

σειρὰ ποιημάτων ἄλλου, καὶ τούτου ἐν τῷ πρώτῳ καὶ μόνῳ ῥη-
τῶς σημειούμενου.

Τὰ ποιήματα ταῦτα τοῦ Μιχαήλ γραμματικοῦ ἐκδίδομεν
κατωτέρω ὡς οὐκ ἀνάξια λόγου. Καὶ δὲ ἐξ αὐτῆς ἤδη τῆς ἐπι-
γραφῆς τοῦ πρώτου ἐπιγράμματος μανθάνομεν ἐμμέσως τὸν
χρόνον καθ' ὃν ἔζη ὁ ποιητής. Πράγματι ὁ ἐν τῇ ἐπιγραφῇ
ταύτῃ μνημονευόμενος Λυκολέων ὁ οὕτω σπάνιον φέρων ὄνομα
εἶνε πιθανώτατα ὁ αὐτὸς ὃν βλέπομεν καὶ ἐν τῇ ἐπιγραφῇ τοῦ
ξη' ἐπιγράμματος Χριστοφόρου Μυτιληναίου¹, ἀκμάσαντος τὸ
πρῶτον ἡμῶν τοῦ ἐνδεκάτου αἰῶνος. Κατὰ ταῦτα τὸν Μιχαήλ
γραμματικὸν δυνάμεθα νὰ θεωρήσωμεν σύγχρονον τοῦ Χριστο-
φόρου Μυτιληναίου, οὗ ἐπιγράμματα εὑρηγνται ἄλλως καὶ ἐν τῷ
αὐτῷ Παλατίνῳ κώδικι, ὀλίγον κατωτέρω τῶν τοῦ Μιχαήλ.

Λυκολέων δ' ἐπώνυμεῖτο, καθ' ἃ ἀποδεικνύεται ἐκ τῶν στ.
19 κ. ἐ. τοῦ κατωτέρω ἐκδιδόμενου πρώτου ἐπιγράμματος, ὁ
βέστης Λέων, εἰς οὗ τὸν τάφον ἀναφέρεται τὸ ἕκτον ἐπίγραμ-
μα. Οὗτος δὲν δύναται νὰ ταύτισθῇ πρὸς ἄλλον τινὰ φέροντα τὸ
αὐτὸ ὄνομα ἐκ τῶν ἀρχόντων τῆς βυζαντιακῆς αὐλῆς τῶν ἐχόν-
των τὴν ἀρχὴν βέστου ἢ βεστάρχου καὶ ἐπιτετραμμένων τὴν
φροντίδα τοῦ βασιλικοῦ ἱματιοφυλακίου, ἡκιστα δὲ πρὸς τὸν ἐν
ἔτει 811 Λέοντα Σκληρὸν τὸν μάγιστρον καὶ ἐπὶ τοῦ βεστια-
ρίου². Καὶ ἄλλα δὲ τῶν παρὰ Μιχαήλ τῷ γραμματικῷ δὲν δυ-
νάμεθα νὰ σαφηνίσωμεν. Οὕτως οὔτε τίς ὁ Ἐφέσου ἐν τῷ α'
ἐπιγράμματι γινώσκομεν, οὔτε τίς ὁ ἐν στ. 40 κ. ἐ. τοῦ β' Ἀ-
μορίου Φίλιππος καὶ ὁ ἐν στ. 35 κ. ἐ. τοῦ γ' Θεοδόσιος Κερα-
σοῦντος. Ὅμοίως δ' ἄγνωστος ἄλλοθεν εἶνε ὁ εἰς ὃν ἀναφέρεται

¹ Die Gedichte des Christophoros Mitylenaeos herausgegeben von
Eduard Kurtz. Ἐν Δεσφίξ, 1903 σ. 40. Ἐν τῇ ἐκδόσει τοῦ Antonio Rocchi
(Versi di Cristoforo Patricio editi da un codice della monumentale
Badia di Grottaferrata. Ἐν Ῥώμῃ, 1887 σ. 39) τὸ ὄνομα τοῦτο παρανεγνώ-
σθη Λυκοτέλους.

² Μιχαήλ Γλυκῆ ἐκδ. Βόννης σ. 581,19.—Murai Essai de chrono-
graphie byzantine Τόμ. Α' σ. 397.—Schlumberger Sigillographie de l'em-
pire byzantin. Ἐν Παρισίοις, 1884 σ. 603.

τὸ δεύτερον ἐπίγραμμα ἐπίσκοπος ἐκεῖνος Φιλομηλίου, οὗ τὴν
σκαιότητα καὶ τὴν εἰς τὸ ἀρχιερατικὸν ἀξίωμα ἀναξίαν ἀνύψω-
σιν μετὰ πολλῆς τῆς σκωπτικῆς δεινότητος χλευάζει ὁ ἐπι-
γραμματογράφος. Ἄξια δὲ προσοχῆς εἶνε ὅσα ὁ Μιχαήλ λέγει
περὶ τῆς πατρίδος τοῦ σκωπτομένου τούτου λειτουργοῦ τῆς ἐκ-
κλησίας, μὴ κατονομάζων μὲν αὐτὴν καὶ περιοριζόμενος νὰ
εἴπῃ ὅτι ἦτο τραχὺ χωρίον (στ. 19), ἀλλὰ προσθέτων τινὰ περὶ
τῆς διαλέκτου τοῦ χωρίου τούτου ὡς ἐχούσης ἰδιωτισμοὺς, ὧν
τινας καὶ σημειώνει ὁ ποιητής, ἰδίως ἀναφερομένους εἰς διαφο-
ρὰς περὶ τὴν προφορὰν. Πράγματι τοῦτο καὶ μόνον δεικνύουσιν
αἱ διαφοραὶ κρούον—κρίον καὶ ξύλον—ξύλον, ἐξ ὧν ἐμφαίνεται,
ὅτι ἀλλαχοῦ τῶν ἐλληνικῶν χωρῶν καθ' ὃν χρόνον ἔγραφεν ὁ
Μιχαήλ ἐσώζετο ἀκόμη κατ' ἐπικράτησιν προφορὰ τις τοῦ ν
ἀνάλογος πρὸς τὴν ἔτι καὶ πρὸ μικροῦ παρὰ τοῖς νεωτέροις
Ἀθηναίοις καὶ ἐν ἄλλοις ἐλληνικοῖς τόποις προφορὰν τοῦ φω-
νήεντος τούτου οἷα ἢ ἐν τῇ λέξει ἄχυρον (ἄχιουρον).

α'

Στίχοι Μιχαήλ γραμματικοῦ εἰς τὸν Ἐφέσου ἐλθόντα
καὶ εὐρόντα τὸν Λυκολέοντα νεκρόν.

Νῦν πένθιμον στάλαξον, οὐρανὲ, ὄροσον,
νῦν ἡλίου φῶς ἀλλάγηθι πρὸς ζόφον,
νῦν καὶ θάλασσα κυματούσθω σὺν γόφῃ,
νῦν καὶ ποταμοὶ ῥευσάτωσαν δακρύων.

δ Ἄπαντα δεικνύσθωσαν οἰμωγῆς πλέα.

Τὸ κοινὸν ὠφέλημα τοῦ παντὸς βίου,
τὸν ὑψίνου νῦν, τὸ φρονήσεως βάθος,
τὸν δεινὸν ἐφευρεῖν ἐξ ἀμηχάνων πόρον,

φ. 111a ἢ τὸν πᾶσαν αὐτὴν τὴν ὑφ' ἡλίῳ κτίσιν

10 θάτερον αὐτῷ τοῦ κλέους ἐσχηκότα,
τὴν ψυχαγωγὸν τῶν στεναζόντων γάριν,

- τὸν ἀφθόνως ῥέοντα κρουδὸν τὰς δόσεις,
τὸν τοῖς πλέουσιν οὐ κατ' εὐχὰς τὸν βίον
ἕρμον γαλήνῳ ἐκ φιλανθρώπου τρόπου,
15) τὸν φρικτὸν ἐχθροῖς, τὸν βέβαιον τοῖς φίλοις,
τὸν ἡρέμα πλήττοντα τοὺς ὑπευθύνους,
αὐθις δὲ πράττοντα ταῖς εὐποιίαις
καὶ πραότητι μιγνύοντα τὸν φόβον
λέοντα βέστην τὸν μέγιστον, τὸν πάνυ
20) νῦν κείμενον βλέποντα' φεῦ πικροῦ πάθους'
ἔρημον, εἰς γῆν νεκρὸν ἠλεημένον,
θέαμα δυσθέατον ἐν βραχεῖ λίθῳ
οὐκ ἔστιν οὕτω στερρὰ ἀνθρώπου φύσις'
συγχρήσομαι γὰρ τῇ σοφῇ τραγωδίᾳ'
25) ἢ μὴ κατηγήσειε μηδὲ στυγνάσοι,
τοῦτον μὲν οἰκτείρουσα δυστυχοῦς τέλους,
ἡμᾶς δὲ δακρύσουσα τῆς ἐρημίας.
Οἱ παῖδες οἷα πατὴρ ὠρφανισμένοι
σκυθρωπὸν, οἰκτρὸν ἔλξομεν πάντα βίον,
30) θρήνων ἀφορμῇ τῷ βίῳ λελειμμένοι,
πρὸς οἰκτον ἡμῶν ἐκκαλούμενοι μόνους
ἔσοις λογισμὸς ἔστι τῶν ἀνθρωπίνων
καὶ τὸν φίλον σώζουσιν ἠκριβωμένον
ὅποιον ἡμῖν νῦν ἑαυτὸν δεικνύει
35) ὁ τῆς Ἐφέσου κλεινὸς οἰακοστρόφος,
τῶν ποιμεναρχῶν καὶ μοναστῶν τὸ κλέος.
'Ἄλλ', ὡ φαεινὸς λύχνε τῆς ἐκκλησίας,
τὸν κείμενον νόμιζε ταυτά σοι λέγειν.
'Ἐδρασας ὡς πρέποντα τῷ σαυτοῦ τρόπῳ,
40) ἔδειξας ὡς εἰ τοῦ θεοῦ πρέπων λάτρης,
ἐμνημόνευσας μνημονεύειν ὧν ἔδει,
εἰληφας εἰς νοῦν ὡς πᾶς ὁ θνητῶν βίος
εἰς τοῦτο λήξει, τοῦτο τὸ στυγνὸν τέλος,
ὠρμησας ἐλθεῖν ζῶντος εἰς ὄψιν φίλου,
45) οὐκ ἔσχες εὐρεῖν τῆς προθυμίας τέλος'
ἔφθη γὰρ ἡμᾶς τὸ χρεῶν προαρπάσας'
ἠλγησας, ἀλόλυξας, ὠδύρου σφόδρα,

- Φίλιππος, οὐ μέγιστον ἐν βίῳ κλέος,
ἄκρος μοναστῶν σκληραγωγίας φίλος,
διδασκάλων ἄριστος ἐν τοῖς πρακτέοις'
φροντὶς γὰρ αὐτῷ μικρὰ τῆς θεωρίας.
4) φιλεῖ δὲ πράξιν πρακτικωτάτην ἔχων
κἄν εἰ μόνον σταίῃ τις αὐτοῦ [πλησίον]'
ἄπεισιν εὐθύς φεῦ βῶν τῶν ἠοδίνων.
Τούτῳ προσελθὼν καὶ νομισθεὶς αὐτίκα
πρόχειρος, δξὺς, εὐφυῆς ὑπηρέτης
5) καὶ πορνοβοσκὸς ἐν μεσημβρίᾳ βίου.
ὑπουργὸς ἦν ἔτοιμος ἐξηλεγμένος,
κοινωνὸς αὐτῷ τῶν ἀπορρήτων μόνος.
Πρὸς παρθένους οὖν, ἀλλὰ καὶ γήρας νέας
ἐστελλόμεν πρόθυμος, αἰς λόγους φέρων
6) ἐξηπάτων, ἐκλεπτον αὐτὰς ἐντέχνως
ταῖς ῥημάτων ἰσχυρίῳ ὡς μάγων τέχναις.
'Ἦν ποθεινὸς οὐ μόνον τῷδε δεσπότη,
ἀλλ' οὐκ ἐλάττων ταῖς φίλαις τοῦ δεσπότητος.
ὡς οὐ βραχεῖαν προξενῶν αὐταῖς χάριν
6) οὐδ' ἄνδρα μικρὸν, ἀλλὰ τὴν πράξιν μέγαν
καὶ δεινὸν, εὐκλίνητον, γῆδ' ἐκτόπως.
Τούτων δὲ τις τείνουσα μισθὸν μοι μίαν,
ἢ πᾶσι δόλῳ, κἄν ἐγὼ κρύπτειν θέλω,
ἔπιπτεν, ἰκέτευεν, ἐξελιπάρει.
6) τῷ δεσπότη προὔτεινεν ἰκετηρίαν.
ἔτυπτεν αὐτοῦ καὶ παρείας ἔσθ' ἕτα
καὶ τὴν γένυν ἐτιλλεν ἐξχαρουμένῳ,
ἕως με τὸν πάντολμον, ἐν φηάσοι λίθου.
λέξας τι χρηστὸν, εἶτα καὶ πράξας μέγαν
7) ἢ μηδὲ χηνῶν ἦν προηγεῖσθαι θέμις
ὡς παντάπασιν ἐστερημένῳ λόγου
καὶ μηδὲ σήκας τὰς φρένας κεκτυμένῳ
πρόεδρον ἢ πρόνοια θεοῦ καὶ δίκης
τοῦ δυστυχοῦς ἔδειξε τοῦδε χωρίου.
7) Ἰππάζομαι μὲν καὶ τρυφῶ καὶ ἡμέραν,

42. μοῖα· 46. πράξιν 49. εὐφυῆς 51. ἔτοιμος 53. χεῖρας 56. μάγ-
ων 57. ἢ ποθεινός 60. πράξιν 63. ἢ 69. τι 70 καὶ 72. μηδὲ
71. ἐπιτεθῆμεν

Ποία μὲν ἦ θρέψασα πατρίς σε φράσον,
 ποίων δὲ καὶ προήλθεσ ἐκ γεννητόρων,
 ποθῶ μαθεῖν δε καὶ διδασκάλους τίνας
 ὁ κλεινὸς εὐτύχησας, ἀλλὰ καὶ πλέον
 10 τίς ὁ χρίσας σε καὶ καθιδρύσας θρόνον
 Ἄποστόλων, φεῦ, τὸν λιθώδη τὰς φρένας,
 καὶ θρεμμάτων δείξας σε Χριστοῦ ποιμένικ
 τὸν ὄντα μᾶλλον εὐφυᾶ βοηλάτην.
 Θεὸν γὰρ εἰπὼν καὶ κεραιὸν προσδόκη.
 15 Ναί, ταῦτά μοι βόσκημα, δήλωσον τάχως,
 ὡς παντὶ τῷ βίῳ σε κηρύξω μέγαν,
 ἰσοῦς πλέκων σοι τοὺς ἐπαίνους τοῖς τρόποις.
 — Ἐμοὶ πατρίς, βέλτιστε, τραχὺ χωρίον
 ἔπου περ ἀνδρῶν καὶ βῶν ἴσαι φρένες,
 20 οἳ τὸ κρούον λέγουσιν ἀφρόνως κροῖον
 καὶ τὸ ξύλον λέγουσιν ἀγροίκως ξίλον,
 ἔχων τὸ δ' αὖθις ἀντὶ τοῦ παραυτίκα.
 Ὡς οὖν προήλθον μητρικῆς ἐκ νηδύος,
 τίνες γὰρ οἱ φύσαντες αἰδοῦμαι λέγειν.
 25 καὶ τοῦ νεάζειν τοῖς χρόνοις ἐπαυσάμην,
 ἐν βουκόλοις ἦν εὐθύς ἠριθμημένος,
 πήραν δὲ καὶ κώθωνας ἐξηρτημένος,
 βόας νέμων ἦν καὶ γάλακτος ἐσθίων,
 σιτούμενος δὲ καὶ τυροῦς ὑπὲρ κόρον.
 30 Ὅρας ἐποίας σάρκας ἐξεθρεψάμην,
 ὄρας ὅπως μέγιστός εἰμι καὶ πίων,
 ὦμους περιττοῦς καρτερωτάτους ἔχων.
 Βουγάϊον γοῦν εἴτε βουθοίνην νέον
 καλῶν μέ τις κάλλιστα τοῦ σκοποῦ τύχη,
 φ. 142a ἢ ἢ πάντα βοῦς ἔγωγε πλὴν μυκημάτων.
 36 ὀγκώμενος γὰρ εἰμι τὴν φωνὴν ὄνος.
 Καὶ ταῦτα μὲν δὴ ταῦτα τοῦ πρώτου βίου.
 Πῶς δὴ παρήλθον τάξιν εἰς ἐπισκόπων;
 Ἄκουε καὶ θαύμαζε τὴν εὐβουλίαν.
 40 Ἄμωρλου πρόεδρος ἔστι τις, φίλε,

Φίλιππος, οὐ μέγιστον ἐν βίῳ κλέος,
 ἄκρος μοναστιῶν σκληραγωγίας φίλος,
 διδασκάλων ἄριστος ἐν τοῖς πρακτέοις,
 φροντὶς γὰρ αὐτῷ μικρὰ τῆς θεωρίας.
 45 φιλεῖ δὲ πράξιν πρακτικωτάτην ἔχων
 κἂν εἰ μόνον σταίη τις αὐτοῦ [πλησίον]
 ἄπεισιν εὐθύς φεῦ βῶν τῶν ἰσθίωνων.
 Τούτῳ προσελθὼν καὶ νομισθεὶς αὐτίκ
 πρόχειρος, δέξυς, εὐφυῆς ὑπηρέτης
 50 καὶ πορνοβοσκόος ἐν μεσημέρι βίου.
 ὑπουργός ἦν ἔτοιμος ἐξηλεγμένος,
 κοινωνός αὐτῷ τῶν ἀπορρήτων μόνος.
 Πρὸς παρθένους οὖν, ἀλλὰ καὶ γήρας νέας
 ἐστελλόμεν, πρόθυμος, αἰς λόγους φέρων
 55 ἐξηπάτων, ἔκλεπτον αὐτὰς ἐντέχνως
 ταῖς ῥημάτων ἰσχυρίων ὡς μάγον τέχνας.
 Ἦν ποθεινός οὐ μόνον τῷδε δεσπότη,
 ἀλλ' οὐκ ἐλάττων ταῖς φίλαις τοῦ δεσπότητος,
 ὡς οὐ βραχείαν προξενῶν αὐταῖς χάριν
 60 οὐδ' ἀνδρα μικρὸν, ἀλλὰ τὴν πράξιν μέγαν
 καὶ δεινὸν, εὐκίνητον, ἴδὼν ἐκτόπως.
 Τούτων δὲ τις τείνουσα μισθὸν μοι μίαν
 ἦ πᾶσι δήλω, κἂν ἐγὼ κρύπτειν θέλω.
 ἔπιπτεν, ἰκέτευεν, ἐξελιπάρει.
 65 τῷ δεσπότη προὔτεινεν ἰκετηρίαν.
 ἔτυπτεν αὐτοῦ καὶ παρειὰς ἔσθ' ὅτε
 καὶ τὴν γένυν ἐτιλλεν ἐξερνομένου,
 ἕως με τὸν πάντολμον, ὃν ρηιάσαι λίθος.
 λέξας τι χρηστόν, εἶτα καὶ πράξας μέγαν
 70 ἢ μηδὲ χηρῶν ἦν προηγείσθαι θέμις
 ὡς παντάπασιν ἐστερημένῳ λόγου
 καὶ μηδὲ σόφας τὰς φρένας κεκτημένῳ
 πρόεδρον ἢ πρόνοια θεοῦ καὶ δικτῆ
 τοῦ δυστυχοῦς ἔδειξε τοῦδε χωρίου.
 75 Ἰππάζομαι μὲν καὶ τρυφῶ καθ' ἡμέραν,

15. ταῦτά 19. ἴσαι 26. ἠριθμημένος 27. πήραν 31. μέγιστος εἰμι
 34. με τίς 35. μυκημάτων 40. ἀμωροῦ ἐν τῷ κώδικι χάριν τοῦ μέτρου

42. μονίς 46. πράξιν 49. εὐφυεῖς 51. ἔτοιμος 53. χεῖρας 56. μέγαν
 57. ἢ ποθεινός 60. πράξιν 63. ἦ 69. τι 70 καὶ 72. μήδ.
 71. ἐστερημένῳ

νύκτωρ δέ μοι σύνοιδε νύξ τὰ πρακτέα,
καὶ χρέμπτομαι μὲν ταῖς τραπέζαις πλουσίων,
ἀγροικίας μοι τοῦ θράσους ἡγουμένου,
πέμπω δ' ἐρυγὰς ἀγγέλους λαιμαργίας,

80 φρονῶ δὲ καὶ μέγιστον οὐ προεδρία,
τέχνη δὲ τῇ πρὶν καὶ τρόπων μοχθηρία,
σεμνοπροσωπῶν καὶ γενειάδα τρέφων,
πελώριος Κύκλωψ τις, ὠμηστής λέων,
πάντων προτιμῶν τὴν ἑμαυτοῦ γαστέρα

90 καὶ κορδακισμοῖς προσφιλῆς ὢν καὶ μέθαις,
πολύς τὸ σῶμα, τὸν δὲ νοῦν καὶ τὸν λόγον
πωγωνίαῖς ὅμοιος εὐπόκοις τράγαις.

Αὕτη κορωνίς τοῦ καθ' ἡμᾶς σου βίου,

Ἦκουσας ὦν ἤτησας, ὦν ἤρας, φίλε,

100 ἔγνωσ τὰ πολλὰ τῶν ἐμῶν τολμημάτων.

Σὺ δ' αὐτὰ μοι τήρησον ἐμμέτροις λόγοις

καὶ ταῖς μεθ' ἡμᾶς εἰς αἰὶ σῶζε χρόνοις.

γ'

Στίχοι εἰς τὸν βίον καὶ εἰς τὴν δευτέραν παρουσίαν.

Ἐἴ τις συνῆκε καὶ φθορὰς ἔγνω τρίτον,
τὴν καὶ διελθεῖν οὐκ ἐνὶ βροτῶν φύσιν,
καυχεῖ(;) δὲ γνῶσιν καὶ σκοπεῖτω τὴν δίκην
φρικτὰς δεδοικῶς μαστίγων ἀλγηδόνας,

10 αἰ' τῇ κρίσει μένουσι' φεῦ τῆς ἐλπίδος.

Εἰ γὰρ θαλάσσης ἐξερευνήσεις βάθος

καὶ τὸ πλάτος γῆς καὶ πόλου δράμης ὄρους,

εἰ Ζεὺς γένη σὺ καὶ θεῶν πατήρ ἀναξ,

Μουσῶν ἐραστής, πρόκριτος λογογράφος,

10 τοῦ παμφάγου σκώληκος ἐμπλήσεις στόμα,

πάντως Κρόνος φάγη σε καὶ λίθος λάβῃ

συνηρεφής τε καὶ κατεστενωμένος,

κλαύσεις δὲ πικρῶς, τὸν βοηθὸν οὐκ ἔχων,

Ἦραν ὅπως λίθον σε ποιήσῃ Δία.

79. ἐρυγὰς 88. τίς 87. εὐπόκοις 88. κορωνίς ἐκ τοῦ κορωνίς β'ο

89. ἤρας 91. τήρησον

γ'. β. καυχεῖ. Ἴδε τὴν κατωτέρω ἐν σ. 13 σημείωσιν. 4. δεδοικῶς ἐκ τοῦ

δεδοικῶς 8. ζεὺς ἐκ τοῦ ζεῦς 9. ἐραστής 11. φάγει λάβει

15 Ὁ Κέρβερος γὰρ τῆς χθονὸς κρατῶν κύων
σκάφος κενὸν, μάταιον ἀνταποστρέφει
Ἄτροπος, Κλωθῶ καὶ Λάχαισις ἐν σκότει.
Κλαυθμὸς μὲν ἀργεῖ καὶ γέλως τε καὶ κρότος,
πορθμὸς δ' ἐνεργεῖ καὶ κυλινδεῖ καὶ φέρει
20 ἀειδινήτω καὶ παλινοστρόφω ρύμη,
ἔπει τὰ πάντα φαῦλα καὶ ματαιότης
ματχοτήτων φησί που θεῖος λόγος.

δ'

Ἄλλα εἰς τὴν δευτέραν παρουσίαν καὶ εἰς τὸν Ἀβραάμ.

Φόβου κεραυνὸς ἐμπεσὼν μοι συμφλέγει
καὶ σίνομαι νῦν ἐν βάθει τῶν φροντίδων,

τὰ πάντα σαρκὶ προσνέμω τὰ τοῦ βίου
καὶ πᾶς ὀδύω τῆς τρυφῆς ἐν τῷ σκότει,

5 πάντων παρέξειν εὐθύνας τεταγμένος.

Εἰ γὰρ λέγεις, ἄνθρωπε, μὴ στήναι κρίσιν,
μῦθον δὲ τοῦτο καὶ πλάνην εἶναι μόνην,

τὸ βλέμμα τεῖνον ὥδε συμπήξας ὄλος,
τῆς γῆς ἀπορράγηθι, ρίψον τὸ σκότος.

10 Ὅρα ξένον θέαμα. Τοῖς κάτω πάλιν

ὁ δῆμιουργὸς ἐμφανῶς διατρέδει,

οὐκ ἄντρον εἰχεῖν Βηθλεὲμ τοῦ χωρίου
καὶ Πιλάτου κρίνοντος ἐστάναι μέσον.

Ἄλλης ἐκεῖνα μυστικῆς λειτουργίας.

15 Ἐκεῖ ἡ σαρκὸς, ταῦτα τῆς ἐξουσίας.

Ἐκεῖ τὸ πλάσμα συμφθαρὲν κτίζει νέον

16 θεοῦ πράξιν καὶ λόγους τε καὶ τρόπον
ζυγοστατεῖν πλάστιγξιν ἐνδικωτάτοις

. . . . ὥδε τὸ πλεόν λαβῶν ἔχει

20 ἀλλ' ὁ κρατήσας ἡδονῶν θυμοῦ πλεόν

. . . . αυχή καὶ φυσᾶται τῷ γένει

γέννησαν ἔξει, τάρταρον τὴν οἰκίαν

16. ἀνταποστρέφει 17. ἄλλοι κλωθῶ καὶ λάχαισι

δ', 1. ἐμπεσὼν συμφλέγει 7. μῦθον 9. ὄμιον 16. συμφθαρὲν

19 Ἐγκαῦθά τε καὶ ἐν στ. 21, 23 καὶ 25 ἀγράφει ἐν τῷ κώδικι αἰ λείπεται σὺλ-
λαβαί

- τὸ δράμα τῆς ἐμῆς ἀδουλίας
 μικρὰ γλυκάνθει· ἄρτι γαστροῦ τῆ νόσου·
 2) πρὸς πῦρ ἀεὶ κακαυμένον·
 ἡγγίσεται γὰρ τῆς ὁδοῦ ταύτης τότε
 ἢ πράξις ἢ ἐπράξω τῆς ἁμαρτίας.
 Αὕτη συναρπάσασα τοὺς αὐτῆς φίλους
 ἐξωτέρῳ δίδωσιν, αἶμοι, τῷ σκότει.
 3) Αἰτοῦντί μοι δέ· μὴ φθονήσης τοῦ λόγου·
 τίς ἐν σκιᾷ γράφει σε ταῦτα κοσμίως
 ἢ τίς ἀσάρχους ἀγγέλων εὐταξίας.
 τίς οὐρανοῦ τὴν δόξαν ἠλλοιωμένην
 ἐν γῆ, παριστᾷ καὶ δίδωσιν εἰς θέαν·
 4) Θεοδόσιος τῆςδε τῆς ἐκκλησίας
 τὸ πρῶτον ἀξίωμα κεκληρωμένος,
 ὃ τὸ τὰ πάντα Κερκασούντιον πόλιν
 ποιμῆν πολίτας εὐνοῶν τῆ πατρίδι
 ἐν τῇ χάριτι τοὺς τύπους τῶν εἰκόνων
 4) καὶ τὴν ξένην ἠπλώσεν ὀφθαλμοῖς δίκην
 ὡς ἂν πτώσῃ τὴν διάθρυσιν βίου
 καὶ ζῆλον ἐμπνεύσειε τοῖς θεοῦ φίλοις.

ε'

Εἰς τὸν Ἀβραάμ.

- Αἱ μητέρες πύσασθε καὶ μὴ θρηγῆτε.
 ἔταν στέρησις ἐμπέση τῶν φιλιτάτων,
 ἀποσκαποῦσαι τὸν χορὸν τῶν νεπίων
 ὅπως τρυφῶσι καὶ γελῶσι κοσμίως
 5) χεῖρας περιπλέκοντες ἀλλήλοις ἅμα
 καὶ τὸν χιτῶνα πατριάρχου τοῦ πάλα·
 φιλοῦντες, ἀνθέλκοντες, ἡγκαλισμένοι.
 Ὡς τῆς ἐκείνων ἀσφαλῶς εὐκληρίας·
 οὐ γὰρ φθόνος τις, οὐ χρόνος παραρπάσει·
 10) τοὺς ἐγκατοικίσαντας αὐλὰς Κυρίου.

ε'

Ναοῦ τὸ κάλλος καὶ τὸ φαιδρὸν καὶ ξένον
 ἄλέπων, θεατὰ, βλέψον εὐθύς καὶ τάφον
 τοῦ δημιουργοῦ τῶνδε τῶν ὀρωμένων
 βέστου Λέοντος, ἕνπερ οὐ κρύψει χρόνος.

ζ'

Νόμοις μόνοις σχολάζε καὶ λόγους ἕα.

Ὡς γὰρ κρίνειν ἔοικας, οὕτω καὶ γράφειν.

Τὴν πρώτην λέξιν τοῦ τρίτου στίχου τοῦ τρίτου ἐπιγράμματος (σ. 10), οὐκ παρ-
 ἔχω ἐνταῦθα πνευματικότυπον μετὰ δυσταγμοῦ ἀνέγνωσα καιρῶς, ὅπερ θὰ ἠδύνατο
 ἔσως νὰ θεωρωθῇ ἀπόβουλος ὑπὸ τοῦ Μιχαὴλ γραμ-
 ματικοῦ πλασθεὶς τύπος τοῦ καιρῶν, ἀλλὰ καὶ οὕτω δὲν φαίνεται εὐσεβούμενος ἔνοος τοῦ χωρίου,
 οὐδ' εὐρίσκειται ἡ λέξις ἐν συντακτικῇ ἁρμονίᾳ πρὸς
 τὴν κατόπι προσηκτικὴν σκοπεῖται. Ἡ γραπτέον σκοπεῖται;

**ΚΥΠΡΙΑΚΑ ΚΑΙ ΑΛΛΑ ΕΓΓΡΑΦΑ
ΕΚ ΤΟΥ ΠΑΛΑΤΙΝΟΥ ΚΩΔΙΚΟΣ 367
ΤΗΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ ΤΟΥ ΒΑΤΙΚΑΝΟΥ¹**

Κατωτέρω ἐκδίδομεν σειράν ἀξιολογωτάτων ἐγγράφων, ὧν τὰ πλείστα κυπριακά, ἀντιγραφέντων ὑφ' ἡμῶν κατ' ἐπιλογὴν ἐκ τοῦ Παλατινοῦ κώδικος 367 τῆς βιβλιοθήκης τοῦ Βατικανοῦ, ἐπιφυλασσόμενοι νὰ ὑπομνηματίσωμεν αὐτὰ ἐν τέλει.

■ (φ. 19^α-β¹).

Οὐκ ἔστιν καλὸν τιθέναι τὸν λύχνον ὑπὸ τὸν μόδιον, ἀλλ' ἐπὶ τῆν λυχνίαν. Τοῦτο γοῦν πρὸς τοὺς τὸν ἐνάρετον μετερχομένους βίον καὶ τοὺς λόγου μετόχους τὸ Κυριακὸν ἔφη λόγιον, ὅπως διὰ τῆς αὐτῶν ἀρετῆς τε καὶ λογιότητος φωτίζονται οἱ πολλοὶ καὶ ὁδεύειν τοὺς ἐν ἀρετῇ καὶ μακαρίας ὁδόν. Διὰ γὰρ τοῦτο ἡ μετριότης ἡμῶν, κατ' ἐκάστην μέριμναν ποιουμένη περὶ τῆς ἀγίας τοῦ θεοῦ ἐκκλησίας, ὅπως εὖρω τὸν συντελοῦντα καὶ βοηθοῦντα τῇ ἀδυναμίᾳ τοῦ γήρωσ μου, τῇ θελήσει τῶν πανιερωτάτων ἐπισκόπων τοῦ τε ὁδεῖνα καὶ ὁδεῖνα καὶ τῇ συμπαθήσει καὶ ἀρεσκείᾳ τῶν θεοφιλεστάτων ἀρχόντων καὶ κληρικῶν τῶν δύο ἀγίων μεγάλων ἐκκλησιῶν, || τῆς τε ὑπ' ἐμὲ ἀγιω-
 10 11 τάτης ἀρχιεπισκοπῆς καὶ τῆς ἀγιωτάτης ἐπισκοπῆς Λευκουσίας, ἐξελέξατο ἡ μετριότης ἡμῶν κατενώπιον τοῦ πανυψηλοτάτου καὶ φιλοχρίστου βασιλέως ἡμῶν καὶ μεγάλου ῥηγῶς Οὐγγου τὸν θεοφιλέστατον ἀρχόντα καὶ κληρικὸν τῆς ὑπ' ἐμὲ ἀγιωτάτης ἀρχιεπισκοπῆς
 15 τόνδε καὶ ἀνέθηκεν αὐτὸν εἰς τὸν ἡμέτερον τόπον τοῦ ἔχειν ἅπασαν τὴν ἐνέργειαν καὶ ἐξουσίαν μου τοῦ λύειν καὶ δεσμεύειν καὶ διοικεῖν καὶ πράττειν ἅπαντα κατὰ νόμον καὶ κατὰ κανόνα ἅπερ καὶ ἡ μετριό-

¹ Ἴδε ἄλλα ἐγγράφα ἐκ τοῦ αὐτοῦ κώδικος ἐκδοθέντα ἐν τῷ Νέῳ Ἑλληνομνήμωνι Τόμ. Ε' σ. 43 κ.έ. Τόμ. Γ' σ. 32 κ.έ. Τόμ. Θ' σ. 162 κ.έ. Τόμ. ΙΓ' σ. 351 κ.έ. καὶ τὰ ποιήματα τοῦ Μιχαὴλ γραμματικοῦ ἐν Τόμ. ΙΔ' σ. 3 κ.έ.

2. γοῦν 3. μετόχους 4. λογιότητος 5. φωτίζονται 6. ὁδεύειν 7. ἐνάρετι 8. βοηθοῦντα 9. γήρωσ 10. πανίερωτάτων 11. τοῦ (καὶ κατωτέρω ὁ 12. κατ' ἐπιλογὴν 13. πανυψηλοτάτου

τῆς μου ἐνεργεῖ καὶ διοικεῖ καὶ πράττει ἄνευ καὶ μόνῃς τῆς χειροτονίας τῶν ἱερέων καὶ διακόνων. Ἐξ δὲ τὰ μοναστήρια ἵγουν εἰς ἡγουμένους καὶ μοναχοὺς καὶ εἰς τὰς λοιπὰς δουλείας τῆς ἀγίας ἐκκλησίας καὶ χώρας ὅσας καὶ διαφέρει τὴν ἀγίαν τοῦ θεοῦ ἐκκλησίαν ἄνευ καὶ μόνῃς τῆς χειροτονίας, ὡς ἄνωθεν ἔφημεν, ἔλθῃ τὴν ἐξουσίαν. δὴναμιν καὶ ἐνέργειαν ἐπιδίδομεν νῦν πρὸς τὸν ἄνω δηλωθέντα τόνδε. Τοῦτον δὲ μέλλειν τοῦ ἐνεργεῖν καὶ διοικεῖν καὶ πράττειν μέχρις οὗτο καταλάβῃ ὁ ὀρισμὸς τῶν ὑποθέσεων ὧν ἀνέθηκεν ὁ ἀγιώτατος ἡμῶν αὐθέντης καὶ μέγας λεγάτος ὁδεῖνα καὶ ἡ μετριότης ἡμῶν ἐπάνω τοῦ παναγιωτάτου καὶ μακαριωτάτου αὐθέντου ἡμῶν καὶ πάπα. Διὰ γὰρ τοῦτο καὶ τὸ παρὸν ἐνταλμα ἐγράφη καὶ ὑπεγράφη ὑπὸ τῶν πανιερωτάτων ἄνωθεν δηλουμένων ἐπισκόπων καὶ ὑπὸ τῶν θεοφιλεστάτων ἀρχόντων καὶ κληρικῶν τῶν δύο ἀγίων μεγάλων ἐκκλησιῶν τῶν καὶ ἄνωθεν δηλουμένων, καὶ σφραγισθὲν καὶ βεβαιωθὲν διὰ κηροῦ τῆς ἡμῶν μετριότητος σφραγίδι ἐπεδόθη τῷ ἄνωθεν δηλωθέντι ὁδεῖνα τοῦ ἔχειν τοῦτον πρὸς ἐνδειξίην τε καὶ ἀσφάλειαν. Μηνὶ Ἰουνίῳ.

■ (φ. 20^α).

Τὸ ἀγαπᾶν τὸν θεὸν καὶ σέβασθαι ἐξ ὅλης ψυχῆς, καρδίας καὶ διανοίας ἐκ τῆς δεκαλόγου νομοθεσίας τοῦτο ἐμάθωμεν τὸ δὲ ἀγαπᾶν καὶ τὸν πλησίον ὡς σὲ αὐτὸν τὸ ἱερόν ἐδίδαξεν Εὐαγγέλιον. Ὁ δούς δὲ τὰς ἀμφοτέρους ταύτας νομοθεσίας εἰς νομιμότητος ἐστίν, ὡς πιστεύομεν. Ἐτέρα πάλιν ἐντολὴ ἡ λέγουσα χαίρειν μετὰ χαιρόντων καὶ κλαίειν μετὰ κλαιόντων. Παῦλος δὲ ὁ ῥήτωρ τῆς ἐκκλησίας καὶ στόμα Χριστοῦ ἔφησεν Τίς ἀσθενεῖ καὶ οὐκ ἀσθενῶ, τίς σκανδαλίζεται καὶ οὐκ ἐγὼ πυροῦμαι; Καὶ εἰ ταῦτα μέμνημαι γράφων, ἐπιλήψαι γὰρ με διεγούμενον ὁ χρόνος. Πολὺς παρήλθεν καιρὸς, ὅτι ἀνδρῶν τιμιώτατε καὶ κατὰ πολὺ χρησιμώτατε, εὐγενέστατε ἄρχον κῦρ ὁδεῖνα καὶ ἐμοῦ τοῦ ῥυπαροῦ καὶ δυστυχοῦς καὶ δυστήνου προστασία καὶ ἀντιλήψαις, ὅτι οὐκ ἐσχόπευσας τὴν ἐμὴν οὐθενότητα ἐγγράφαις, οὐδὲ ἀγράφως, ἀλλ' οὐδὲ διὰ ζώσης ταύτης φωνῆς ἡμᾶς ἠξίωσας τῆς κα-

3. ἄνωθεν 4. ἐκδίδομεν 5. τοῦτον ἐκ τοῦ αὐτοῦ 6. μετὰ 7. 11-12. πανιερωτάτων 8. σφραγίδι ἐπεδόθη 9. 2. 1 (καὶ 2, ἀγαπᾶν 2. ταῦτο 3. δούς 4. ῥήτωρ 5. πειροῦμαι 10. καταπολὺν 11. δυστυχοῦς 12. δούσινου 13. διαζώσης

λίστες και πιθανές σου και γλυκυτάτης παρηγορίας, ἐν ὅπως ἀναψύ-
ξωμεν ἐκ τῶν πολλῶν και ἀμυθῆτων ἡμῶν θλίψεων τῶν ἐπελθουσῶν
ἡμῖν μετὰ τὴν τοῦ ἁγίου δεσπότητος ἡμῶν ἀφίξιν. Ὅμως οἶδα τοῦτο
5 πόθεν ἐστίν, ἐκ τοῦ πλήθους τῶν ἐμῶν ἀμετρήτων κακῶν. Βαθαί,
βαθαί, ὦ τοῦ θαύματος. Ἀπείργομαι ἐκ τοῦ δεινοῦ φορτίου τῶν ἐγ-
κλημάτων μου. Διὰ τοῦ παμποθήτου μου υἱοῦ τοῦ νομικοῦ ποιῶ προσ-
κύνησιν εἰς σέ, και εἶθε αὐτοψι ἐθεασάμην τὸν χαρακτήρα σου. Τὸν
γλυκύτατόν μου αὐθέντην και προστάτην κύρ ὀδεῖνα καταφιλῶ· τοὺς
ἐν τῇ οἴκῃ σου ἅπαντας ἀπὸ κεφαλῆς ἕως ποδῶν χαιρετίζω. Ἐρρωσο.

Ⲛ (φ. 20^{α-β}).

Και πᾶσι μὲν τοῖς τὸ ἀγαθὸν ἀλλοτρόπως και καλῶς ἐργαζομέ-
νοις και διαπραττούσιν ἐθέλει ἡ ῥηγικὴ ἐξουσία μου ἐπιδραβεύεσθαι
τούτοις ἡ, δι' ἐφέσεως ἔχει δωρεάς τε και χάριτας παρ' αὐτῆς, πολὺ
δὲ τοῦτο και ὡς ἐκ προνοίας θεοῦ ῥηγικὴ ἐξουσία μου εὐδοκεῖ διὰ
5 τῆς παρούσης προστάξεως κατέχεσθαι παρὰ τοῦ πιστοτάτου ἀνθρώπου
αὐτῆς τοῦδε ἡ ἐξῶθεν τῆς Λευκουσίας διακειμένη ῥηγικὴ μονὴ και
ἐπονομαζομένη Νεάγκωμον, || Ἰδρυμένη δὲ εἰς ὄνομα τῆς μητρὸς τοῦ
Κυρίου και θεοῦ και σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ ὑπερευλογημέ-
νης ἐνδόξου δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου και ἀειπαρθένου Μαρίας ἐφ'
10 ὅλην τὴν χρόνον τῆς ζωῆς αὐτοῦ μετὰ πάντων τῶν διαφερόντων τῆ
τοιαύτῃ ὀσιωτάτῃ μονῇ δικαίων και προνομίων, μόνα καταβάλλειν ὀ-
φείλοντος πρὸς τὸν κατὰ τὴν ἡμέραν καστελλανεύοντα δικαίων τῆς
ῥηγικῆς ἐξουσίας μου. Ἐφ' ἣ και κελεύει μὴ τίνα τῶν μετὰ τὴν πρὸς
θεὸν ἐκδημίαν τῆς ῥηγικῆς ἐξουσίας μου κρατήσαντα τὴν τοιαύτην
15 ἐξουσίαν ἔχειν ἄδειαν ἐξῶσαι τὸν ῥηθέντα ἀνθρωπον αὐτῆς τόνδε ἀπὸ
τῆς τοιαύτης ἁγίας μονῆς παρ' ὅλον τὸν χρόνον τῆς ζωῆς αὐτοῦ, ὡς
ὀφείλοντος τούτου ἀποκαρῆναι ἐν τῇ τοιαύτῃ ὀσιωτάτῃ μονῇ, και διο-
ρίζεται μηδὲν εἰσέρχεσθαι τίνα τῶν ἀνθρώπων τῆς ῥηγικῆς ἐξου-
σίας μου ἐν αὐτῇ και τὸ αἰνοῦν ἀναλαμβάνεσθαι, ἀλλὰ μᾶλλον δια-
20 τρηεῖσθαι αὐτὴν και τὰ προσόντα αὐτῆς ἀπὸ πάσης και παντοίας

1. πιθανούς ἀναψύξομεν 3. ἡμῖν ἀφίξιν οἶδα 6. νο^α
7. αὐτόψι χαρακτήρα
3. 2 (και 4, 6). ῥηγικῆ 3. δωρεάς 3-4. πολὺ δε 6. ἡ 7. ἰδρυμένη
11. καταβάλλειν 13. μὴ τίνα 14. ἐκδημίαν 15. ἐξῶσαι
16. ὅλων τῶν χρόνων 17. τούτου ἀποκαρῆναι 18. μηδὲν

ἐπηρείας, ἡγουν ἀγγαρείας, ζημίας και λοιπῆς παραλόγου εἰσπρά-
ξεως, ὥστε και προθυμότερους γενέσθαι τοὺς ἐν αὐτῇ ἀσκουμένους
μοναχοὺς τὴν συνήθη θεῖαν ὑμνωδίαν ἐκτελεῖν και τῇ ῥηγικῇ ἐξουσίᾳ
μου ὑπερεύχεσθαι. Ἐπι τούτῳ γὰρ και τὸ παρὸν πρόσταγμα τῆς ἐξου-
σίας μου ἐπωρέξατο σὲ τὸν διαληφθέντα εἰρημένον τόνδε και ἀνθρω-
5 πον αὐτῆς εἰς ἀσφάλειαν αἰωνίζουσιν. Μηγί Ἰουνίφ.

Ⲛ (φ. 21^α).

Ἐνδοξότατε φ κύρ ὀδεῖνα και ἡμέτερε αὐθέντα. Χαίρειν και εὐθαρ-
σεῖν σε ἐπεύχομι εἰς Κύριον τὸν θεὸν ψυχικῶς ἅμα και σωματικῶς,
ὃ πάντων εὐτελέστατος ἀναγνώστης ὀδεῖνα ὡς σὺ διέλαθεν τὴν αὐθεν-
τίαν τὰ περὶ τῆς ἀσθενείας μου. Ἴδου δὴ χάριτι θεοῦ και διὰ τῆς ἀ-
γάπης του τάχα διηλλάγην πρὸς ὑγίειαν, ἀλλ' ἀκμήν οὐ δύναμαι
5 ἐξέρχεσθαι και εἰσέρχεσθαι διὰ τὸ ταλαίπωρον τοῦ ἐλεεινοῦ μου σώ-
ματος. Διὰ τοῦτο γοῦν μὴ μεμφθῶ παρὰ τῆς αὐθεντίας, ἔτι οὐκ ἤλ-
θον πρὸς ἐπίσκεψιν και παρηγορίαν τῆς αὐθεντίας διὰ τὸν θάνατον
τοῦ μακαρίτου ὀδεῖνα. Ἐθλίβημεν γὰρ οὐ μετρίως τὸν αὐτοῦ χωρι-
σμόν. Ἀλλ' ὁμως ἠὐχαριστήσαμεν τῷ θεῷ, ἔτι καλὸν τέλος τὸ σωτή-
10 ριον ἔδωκεν, μᾶλλον δὲ ἔτι ἡξιώθη και τοῦ ἀγγελικοῦ σχήματος,
και Κύριος ὁ θεὸς κατατάξει τὸ πνεῦμα αὐτοῦ μετὰ τῶν δικαίων.
Φυλάξει δὲ τὴν αὐθεντίαν ἀπήμντον εἰς ἔτη πολλὰ μετὰ τῶν εὐγε-
νικωτάτων τέκνων σου και τῆς ἐνδοξοτάτης ὀμεινέτιδος. Πλὴν οὐ
μικρῶς θαυμάζομαι πῶς οὐκ ἔρχονται εἰς τὴν σχολὴν οἱ παῖδες και
15 οὐκ ἔχω συγκρίναι και κατανοῆσαι τὸ διὰ τί. Οὐ γὰρ σύνοιδα ἐξ ἐ-
μαυτοῦ τι πταίσμα, και διὰ τὸν θεὸν ἄς μοι δηλώσῃ ἡ αὐθεντία σου
διὰ τάχους περὶ τούτου, ἔτι σφόδρα εἰμι περίλυπος και σύγγαυς, μὴ
γινώσκων τί ἐστίν τὸ αἷτιον τῆς αὐτῶν κωλύσεως, και, εἴπερ ἡδυνά-
μην, ἐγὼ ἤλθον ἀν εἰς τὴν αὐθεντίαν, ἐπεὶ δὲ γε οὐ δύναμαι, γέγραφα
20 ταῦτα και μὴ τὸ κρατήσῃ ἡ αὐθεντία ὡς καταφρονητικόν. Ἐρρωσο,
λογιώτατε πάντων ἀνθρώπων.

1. ἀγγαρίας 3. θεῖαν 5. ἐπωρέξατο
4. 1. Ἄδηλόν μοι πῶς ἀναλυτέον τὸ ἡνωμένον φ^δ 6. διατὸ ἐλεεινοῦ
16. συγκρίναι 17. ἄς 18. διατάχους

Σ (φ. 91^α).

Ἀπόδειξις ἐμμάρτυρος εἰς ἀκρόστιχον χώρας.

Τοιοῦτον τὸ ἀκρόστιχον τῆς ὁδείνα ἐνορίας εἰς ὑπέρπυρα νομί-
 σματα τόσα. Ἐξ αὐτῶν εἰσεκομίσθησαν παρὰ τοῦ ὁδείνα καὶ ὁδείνα
 κατὰ τὸν ὁδείνα μῆνα. λοιπάζονται δὲ καὶ τόσα. Καὶ ταῦτα μὲν ἐλο-
 γαριάσθησαν παρ' ἡμῶν προστάξει αὐθεντικῆ κατὰ τὴν ἡμετέραν διά-
 γνωσιν. Εἴ τε δὲ ἴσως παρέλειψε, κατὰ λήθην οὐκ ἐτέθη ἐν τῇ τῆς
 εἰσόδου ὁμάδι, διαγινωσκομένου καὶ τούτου, ζητηθήσεται ἀπὸ τοῦ λο-
 γαριαζομένου τοῦτο, καὶ τὴν τοιαύτην ποιησαμένου ἀπαίτησιν τοῦ ὁ-
 δείνα, ἡμῶν ἀνευθύνων καὶ ἀλογοπραγούντων ἐπὶ τούτων διατηρουμέ-
 νων. Εἰς γοῦν ἀσφάλειαν καὶ διάγνωσιν τῆς ἀληθείας καὶ τὴν παροῦ-
 σαν ἐμμάρτυρον ἀπόδειξιν κεποίηκα ὡς ἂν καὶ ζῶν καὶ μετὰ θάνα-
 τον ἐγὼ τε καὶ τὸ μέρος μου τὸ ἀκατάκριτον καὶ ἀζήμιον ἔχωμεν.
 Ἐγένετο δὲ ἡ παρούσα φανερά παρ' ἐμοὶ ἀπόδειξις, παρούσα τοῦ Σε-
 κρετικοῦ κῆρ Νικολάου καὶ τοῦ ἐτέρου σεκρετικοῦ κῆρ Κωνσταντί-
 νου καὶ τοῦ μεγαλοδοξοτάτου λινζίου τοῦ αὐθέντου ἡμῶν τοῦ ῥηγὸς
 τοῦ ὁδείνα καὶ τοῦ ἐτέρου ὁδείνα || παρρησίᾳ καὶ μαρτυρίᾳ τῆς αὐτῆς
 ὁδείνος ἐνορίας καὶ τῶν ὁμότιων καὶ ἱερέων πάντων τῶν ἐν αὐτῇ καὶ
 οἰκοδεσποτῶν καὶ τῶν ἄλλων ἀπάντων. Μηνὸς ὁδείνα ἰνδικτιῶνος β'.
 Αὐτὴν τὴν ἀπόδειξιν ποιεῖς, ὅταν ποιήσης λογαριασμὸν εἰς ἐνορίαν
 καὶ ἀπὸ ἑτέρον εἰς ἕτερον παραδοῦναι. Εἴθ' οὕτως ὑπογράφουσιν οἱ
 τυχόντες σεκρετικοὶ καὶ λιζιοὶ καὶ ἄλλοι διὰ τὸ ἀξιόπιστον.

Σ (φ. 91^β-92^α).Προβλέξιον γενόμενον ἀπὸ αὐθέντου εἰς ἀνθρώπον
αὐτοῦ καὶ εἰς μπαλήν.

Χρεία μὲν ἡμῖν ἐπεγένετο ἀνθρώπου ἐνεργοῦς καὶ πιστοῦ καὶ πει-
 ραν περὶ πάσαν κεκτηῆσθαι δουλείαν ὡς ἂν ἀφείς τὴν χώραν τῆς νή-

1. ὁ δὲ 2. μήνα 3. ἐχομεν 4. παρούσα 5. ὁμότιων
 6. 1. ἐνεργούς 2. ἀφ

σου, ἐξελθόντες αὐτοὶ ἐπὶ τὸ ἀναθεωρῆσαι τε αὐτὴν ὅποιος ἔχει τῆς
 καταστάσεως καὶ ἀναγραφὴν ἀπάσης τῆς νήσου ποιήσασθαι, κατα-
 λείψωμεν τοῦτον ἐν τῷ κάστρῳ τῷ ὁδείνα, ὅπως ἐν πάσαις ταῖς τοῦ
 δημοσίου δουλείαις τὸν ἡμέτερον τόπον ἀποπληροῖ. Προκριθεὶς δὲ
 τῶν ἄλλων ἀπάντων σὺ ὁδείνα καὶ ἀνθρώπος ἡμῶν, ἄτε δὴ πιστὸς
 καὶ ἐνεργὴς καὶ ἱκανὸς καὶ πολύπειρος καὶ πάσης καὶ παντοίας ἀ-
 γαθῆς ὑπολήψεως μετέχων ἡμῖν γνωρίζομενος. Δέον οὖν σε ἀπ' ἀρ-
 χῆς τοῦ ὁδείνα μηνὸς τῆς τρεχούσης ὁδείνα ἰνδικτιῶνος ἀφασθαι τῆς
 ὁδείνα οἰκονομίας καὶ ἐπιτηρήσεως τῶν ἐν τῇ χώρᾳ δουλειῶν. Ἐν πά-
 σαις γὰρ προεστήσαμεν ἀνθρώπους εἰς τὸ ἐνεργεῖν ταύτας· σὺ δὲ σύν-
 εργος εἶναι ὀφείλεις αὐταῖς ἐν οἷς ἂν σοι ἐπιδέωνται καὶ συγκροτεῖν
 παντοίως εἰς τὸ καλῶς ἀνύειν αὐτάς. Αὗται δὲ εἰσιν ἡ τοῦ κελλαρίου,
 ἡ τῶν γουνικῶν δερματίων, ἡ τῶν βελεσίων, ἡ τῶν ἄλλοις ὑφάσματα
 ποιουμένων, ἡ τοῦ ἀρχοντακίου καὶ τοῦ συμπονατακίου, ἡ τῆς κυλι-
 στρας, ἡ τῶν Ἰουδαίων, ἡ τῶν κτισμάτων καὶ εἴ τις ἕτέρα ἐστὶ τοι-
 αῦτη ἀνευ μέντοι τῶν ἀνατεθεισῶν ταῖς τρισὶν ἀνθρώποις ἡμῶν, τῷ
 τε ὁδείνα καὶ ὁδείνα. Δέον σε οὖν πρὸ πάντων ἄλλων τὸν τοῦ θεοῦ
 φόβον ἐν τῇ καρδίᾳ σου ἔχειν, ἔπειτα διὰ φροντίδος ὅτι πολλῆς ποι-
 εῖσθαι μὲν ἀπαντας τοὺς ὑφ' ἡμᾶς καὶ τὴν εἰρηναίαν διώκειν καὶ ἐν
 ἀταραξίᾳ καὶ ἀλύπῳ καταστάσει διάγειν καὶ μηδένα τῶν ἀπάντων
 μέχρι καὶ τοῦ τυχόντος ἀδικεῖσθαι. Αὐθις δὲ τὸ δημοσιακὸν καὶ αὐ-
 θεντικὸν ἡμῶν μέρος μηδὲν τῶν ἐξ εὐλόγων πόρων ἀνηκόντων αὐ-
 τοῖς ὑστερεῖσθαι. Διὸ καὶ σπεύδειν ὀφείλεις τῶν δύο τούτων ἀντέχε-
 σθαι, τῆς τε ὀφειλίας τοῦ δημοσίου καὶ τῆς αὐθεντίας ἡμῶν, καὶ τῆς
 || χειραγωγίας καὶ ἀναπαύσεως τῶν ὑπηκόων αὐτῶν, τῶν τε χωριτῶν
 παροίκων καὶ τῶν ἐτέρων πάντων. Ἀνετέθη δὲ σοι σύν τούτοις καὶ
 ἡ ἐκπροσωπῆ ἀπ' ἀρχῆς τοῦ ὁδείνα μηνὸς τῆς παραρρυσκομένης ἰν-
 δικτιῶνος. Τοιγαροῦν δέον σε καὶ τὴν τοιαύτην διενεργεῖν δουλείαν,
 τοῦ θεοῦ ἐφορῶντος, καὶ κρίνειν τὰς παρὰ τινῶν εἰσαγομένας σοι ὑπα-
 θέσεις, ἐχομένας τοῦ νόμου καὶ τοῦ δικαίου κατὰ τὸν τοῦ θεοῦ φόβον,
 ἀναλαμβάνεσθαι σέ τε καὶ τὰς ἐπιταγὰς κατὰ τὸν παρακολουθήσαντα
 τύπαν, καὶ σπεύδειν καὶ παντοίως εἰς ἀναχαίτισιν τῶν κατεξανισταμέ-
 νων καὶ καταδυναστευόντων τῶν πενήτων, ὡς ἂν ἐκ τῆς τοιαύτης σου

1. ἐξελθόντες 2. τῷ 3. ἀφασθαι 4. εἰ 5. εἰσιν
 6. ὑφασμάτων 7. ἀπαντας 8. ἀταραξία 9. μηδένα 10. ἀπάντων
 11. μηδὲν 12. ὑπερεῖσθαι 13. ἐκφορῶντος 14. σε τε 15. ἀνα-
 χαιτησιν 16. παινήτων

δικαιοκρισίας ὁ καθ' ἓνα τοῖς ἰδίοις ἀρκῆται καὶ τῶν ἀλλοτρίων ἀπέχεται. Δέον σε, εἴ τινα ἔχεις δυσχέρειαν ἐν ταῖς τοιαύταις δουλείαις, ἀναφέρειν ταύτην ἡμῖν ὡς ἂν παρ' ἡμῶν τὸ ποιητέον σοι διορίζεται. Καὶ τὸ παρ' ἡμῶν ἔνταλμα συνήθως πιστωθὲν ἐπεδόθη σοι μηνὸς καὶ ἡμετέρου ἰνδικτιῶνος τῆς προγεγραμμένης.

¶ (φ. 92^α-β).

Ἄλλο ἐκ προσώπου αὐτοῦ τοῦ μπαλή.

Ἐπεὶ τὴν ἅπασαν πρόνοιαν τῆς ἀναγραφῆς τῶν στρατιωτικῶν καὶ δημοσιακῶν τελεσμάτων τῆς νήσου ἀνεδεξάμεθα ἐκ προσταξέως τοῦ κρατιοῦ καὶ ἀγίου ἡμῶν βασιλέως καὶ αὐτοῦ τοῦ μεγίστου αὐθέντου ἡμῶν τοῦ ὀδεῖνα, ὥστε δι' ἐρεύνης ἡμῶν τὰ περὶ τοῦτο οἰκονομῆσαι ἀρμοζόντως, οὐκ ἔδει τῶν μὲν ἀναγράψασθαι καὶ διοικῆσαι, τῶν δὲ ἀμελῆσαι καὶ καταλιπεῖν ἀναγράπτων ἢ τῶν δὲ τὴν διόρθωσιν καταλείπειν καὶ τῶν δὲ ἀπροόπτων ἐάσαι, ἀλλὰ τούτων κάκεινων τὴν ἀρμόζουσαν ποιῆσαι οἰκονομίαν καὶ ἀναγραφὴν, ἔν' ὡς ἐκ τούτων καὶ ἢ τῶν πενήτων σωτηρία καὶ ἢ τοῦ δημοσίου πρόνοια ἀναπληρωθῆι. Ἐνθεν τοι καὶ τὴν ἐξηλειμμένην ὑπόστασιν τοῦ ὀδεῖνα εὐρόντες οὐδαμινῆν τινα καὶ τῷ πλέονι μέρει ἀχρηστον καὶ μηδὲ ἀπόρριζον ταύτης φαίνεσθαι, παραδεδώκαμεν ταύτην τῷ ὀδεῖνα, ὥστε κατέχειν ταύτην καὶ νέμεσθαι ἀπὸ τοῦ νόου καὶ εἰς τοὺς ἐξῆς, τελῆ δὲ πρὸς τὸ δημοσίον τὰ ἐπιτελείμενα ταύτῃ δημοσιακὰ λειτουργήματα, οἷα κατ' ἔθος ἐν τοῖς δημοσιακοῖς ἀναγράφονται κώδιξιν. Ἐπὶ τούτῳ γὰρ καὶ τὸ παρὸν ἢ πρακτορικὸν συνήθως παρ' ἡμῶν ὑπογραφὴν καὶ τῇ διὰ μολύβδου βούλλῃ σφραγισθὲν ἐπίδεδώκαμεν αὐτῷ εἰς οἰκείαν ἀσφάλειαν μηνὶ ὀδεῖνα ἰνδικτιῶνος ὀδεῖνα.

¶ (φ. 92^β).

Διαθήκη τελευτῶν τὸς τινος ἀνθρώπου.

Τὸν ἄρτον ἐξ ἀρχῆς προπάτορα εἰληχότες οἱ ἄνθρωποι εἰς τὴν γῆν πάλιν ἐξ ἧς ἐλήφθημεν ὑποστρέφειν κατεδικάσθημεν, καὶ ἵνα μὴ τὸ

1. καθ' ἓνα ἀρκῆται 3. διορίζεται
7. 1. ἅπασαν 4. διερεύνης 5. ἀρμοζόντως μὲν διοικῆσαι δὲ
6-7. καταλιπεῖν 7. δὲ ἐάσαι κάκεινων 7-8. ἀρμόζουσαν 8. εκ-
τούτων 10. ἐνθεν 11. μηδὲ ἀπόρριζον 13. νέμεται τελῆ 14. ταύ-
της καὶ ἔθος 15. τοῦτο 17. ἐπίδεδώκαμεν
8. Ἐν τῇ ἐπιγραφῇ τελευτῶντος τινός 9. ἐλήφθημεν

κακὸν μείνη ἀθάνατον τῇ φθορᾷ συνεζεύχθημεν καὶ τῆς ἀμαρτίας ἐκκοπή ὁ θάνατος ὑκονόμηται. Τὸ γοῦν φυσικὸν τοῦτο καὶ ἀπαραίτητον χρέος διενθυμηθεὶς καὶ αὐτὸς ἐγὼ ὀδεῖνα ἐκθεῖναι, ἔτι τὰς φρένας ἔχων ἐρρωμένως θεοῦ χάριτι, ὡς ἂν μετὰ τὴν ἐμὴν ἀποβίωσιν οἰκονομηθῶσι ταῦτα καθὼς διατάξωμεν. Καὶ γὰρ τὸ καὶ τὸ ἄπερ κατ' ὄνομα γράφεται. Ἐὰ τοιαῦτα ἅπαντα ὀφείλει οἰκονομεῖσθαι ὀδεῖνα ὡς καταληφθεὶς παρ' ἐμοῦ κύριος καὶ ὡς μέλλον μετὰ θάνατόν μου τὰ δέοντα οἰκονομεῖσθαι παρ' αὐτοῦ. Λεγατεύω δὲ πᾶσι τοῖς συγγενέσι μου τοῖς τε ἐγγύς καὶ τοῖς πόρρω ἀνά φύλλεις ἑ καὶ τῷ μέρει τοῦ δημοσίου φύλλεις ἰδ. Εἰ τις οὖν μετὰ θάνατόν μου εὐρεθῆ, ὁ ψέποτε τῶν καιρῶν ἀκυρώσαι τὴν παρούσαν ἀσφράγιστόν μου διαθήκην καὶ βουληθῆ τὰ καλῶς μοι δόξαντα ἀνατρέψαι, ὅστις ἂν εἴη, τὸ ἀπὸ κυρίου θεοῦ παντοκράτορος λάβῃ κατάκριμα, κληρονομήσῃ δὲ καὶ τὰς ἀρὰς τῶν τιμῶν ἀγίων θεοφόρων πατέρων καὶ τὸ ἀνάθεμα. Ἐπὶ τούτῳ γὰρ καὶ ἀνωθεν τοῦ παρόντος ὑφους οἰκιοχείρως προέταξα, κάτωθεν δὲ ὑπέταξα, μηνί.

¶ (φ. 92^β-93^α).

Ἄτερον.

Ὁ μὲν τῆς φύσεως τῆς ἡμετέρας δημιουργός, δι' οὐδὲν ἕτερον ἄλλ' ἢ διὰ μόνην χρηστότητα καὶ φιλοπονίαν ἐκ τοῦ μὴ ὄντος εἰς τὸ εἶναι παραγαγὼν ἡμᾶς, ἀδύνατον ἐξ ἀρχῆς τὸ γένος ἡμῶν ἐδημιούργησεν, ἢ δὲ ἀμαρτία ὑπεισελθοῦσα τὸν θάνατον ἀπεγέννησεν. Ἰπὸ ταύτης ἐξόριστοι τῆς μακαρίας ἐκείνης καὶ ἀταλαιπώρου καταστά-
τες διαγωγῆς, εἰς γῆν ἐπιστρέφειν ὅθεν ἐλήφθημεν κατεδικάσθημεν, ἔνθεν καὶ ὡς περ κληρὸν πατρῶιον ταῦτα διαδεξάμενοι, τὴν ἀπόφασιν πάντες τοῦ θανάτου γενόμεθα. Τίς ἢ γὰρ ἐστὶν ἄνθρωπος, καθὼς τις ἔφη τῶν θεηγόρων, ὅς ζήσεται καὶ οὐκ ὀφεται θάνατον; Καὶ τοὺς μὲν κατὰ μικρὸν ἢ τελευτῆ καταλαμβάνει, τοῖς δὲ αἰφνίδιος ἐφίσταται ἢ τομῆ, καὶ φθάνει τὴν γνῶσιν ἢ τελευτῆ, μηδὲ φθέγγασθαι συχωροῦσα καὶ τὰ τελευταῖα τοῖς παροῦσι συντάξασθαι, μὴ τι γε δὴ περὶ τῶν προσόντων ἐπισκῆψαί τι ἢ διατάξασθαι. Τούτων γοῦν καὶ

1. φθορᾷ ἀμαρτίας 3. δι' ἐνθυμηθεὶς ἐκθῆναι 5. καθὼς ἀπερ
6. γῆ ἀπαντα 9. τοῖς τε φθῆ 10. φθῆ 11. ὀφέποτε
9. 11. μὴδὲ 11-12. συχωροῦσα 13. προσόντων ἐκ τοῦ προσόντων

αὐτὸς ἐγὼ ὀδεῖνα ὁ καὶ τὸ οἰκεῖον ὄνομα προτάξας καὶ ὑποτάξας, δε-
 διῶς καὶ τῷ φόδῳ τῆς ἀπροόπτου τελευτῆς τὴν ψυχὴν βαλλόμενος,
 ἐν ἀσθενείᾳ περιπεσὼν, ἔτι τὸν νοῦν ὑγιῆ κεκτημένος θεοῦ χάριτι καὶ
 τὰς φρένας σώας καὶ τὸν λογισμὸν ἀνεπιθόλωτον, ἠθέλησα διατάξασ-
 5 θαι εἰς τὰ κατ' ἐμὲ πάντα. Περιέχει δὲ οὕτως. Καὶ γὰρ γυναῖκα ἔ-
 γημα εἰς πρῶτον συνοικέσιον τὴν δεῖνα, μεθ' ἧς συμβιοτεύσας τὸν ἄ-
 παντὰ μου χρόνον τῆς ζωῆς ἄχρι τοῦ νῦν, παῖδας ἐτέκομεν ἄρρενάς
 τε καὶ θηλείας, ἐξ ὧν καὶ τινὰς θυγατέρας προικίσαντες καὶ λεγατεύ-
 10 σαντες νομίμως συνεζεύξαμεν ἐκάστην αὐτῶν ἀνδρὶ, αἵτινές εἰσιν αὐ-
 ται, Εἰρήνη, Θεοδώρα καὶ Ἐλένη· δύο δὲ μόναι ἀδιοίκητοι ἐκ τῶν
 ἡμετέρων παίδων κατελείφθησαν ἄρρενες μετὰ τῆς ἑαυτῶν μητρὸς,
 τῆς βῆθεισῆς ὁμοζύγου μου, Ἐπιφάνιος τε καὶ Κωνσταντῖνος, ὡσαύ-
 15 τως καὶ δύο ἔκγονοι ἡμῶν ἀπωρφανισμένοι παῖδες τῆς προσυζευθεί-
 σης καὶ προαπελθούσης ἡμῶν θυγατρὸς ἐκείνης κυρᾶς, Εὐδοκίας τῆς
 ὁμοζύγου τοῦ ἀποιχομένου κυρ Ἰωάννου, ἄρρενες Ὀλυμπίτης τε καὶ
 Νικόλαος. Εὐρέθησάν μοι τὴν σήμερον τὸ καὶ τό. Χρεωστῆ μοι ὀδεῖ-
 20 να τόδε. Χρεωστῶ δὲ καὶ γὼ τὸ καὶ τό. Ἐὼ τῷ πρωτίστῳ μοι υἱῷ Ἐ-
 πιφανίῳ τὸ καὶ τό· τῷ υἱῷ μου Κωνσταντίνῳ εὼ τὸ καὶ τό. Ἐὼ τοῖς
 βῆθεισι δυτίν ἐκγόνοις μου τὸ καὶ τό. Πλεῖον δὲ τί οὐχ ὑπάρχει μοι,
 25 καὶ συγχωρήσατέ μοι πάντες διὰ τὸν Κύριον, καὶ γὼ πᾶσιν ὑμῖν συγ-
 χωρῶ. Ἐὼ τὴν ψυχὴν μου εἰς χεῖρας τοῦ φιλανθρώπου θεοῦ || καὶ
 τῆς βῆθεισῆς ὁμοζύγου μου. Ἐπιτρόπους δὲ καὶ διοικητὰς τῆς πα-
 30 ρούσης μοι φανερᾶς διατάξεως ἀπαφίημι τὸν τε ὀδεῖνα καὶ ὀδεῖνα,
 οὓς καὶ ὀρκῶ εἰς Κύριον τοῦ ἀσκήνῳ σπουδῇ ἐκπληρῶσαι τὰ παρ' ἐ-
 μοῦ καλῶς διαταχθέντα, ὅπως καὶ τὸν μισθὸν ἔξουσι παρὰ τοῦ δικαίου
 κριτοῦ ἐν ἡμέρᾳ κρίσεως. Ἐὼ καὶ τοῖς ἐξ ἀμνημονεύτου συγγενέσιν
 τὸ ἀπὸ νόμων διοριζόμενον ἐξάφολλον καὶ εἰς τὸ βασιλικὸν βεστιάριον
 φόλλεις ἰσ'. Οὕτως οὖν διαταξάμενος ἐν τοῖς ἐμοῖς κατὰ τὸ ἐμοῖ βου-
 35 λητόν, ἔστις μετὰ τὴν ἐμὴν ἀποβίωσιν εὐρεθῆ ἔναντιοῦσθαι τοῖς παρ'
 ἐμοῦ καλῶς ὀρισθεῖσιν, ὁ τοιοῦτος, ἔστις ἂν εἴη, τὰς ἀρὰς ἔξει πάν-
 των τῶν ἀγίων καὶ τὸ ἀνάθεμα καὶ τῷ τῆς ἀκοινωνησίας δεσμῷ ὑπο-

5. κατεμῆ 6. ἀπαντὰ 12. ἐπιφ^{αν} τὲ 14. προαπελθούσης

15. ὀλυμ 16. χρεωστῆ μοι ο τόδε ἐν τῷ ᾧ^δ πλῆγίως διὰ παραπεμπτι-
 κοῦ σημείου + ἐν τε τῷ κειμένῳ καὶ ἐν τῷ ᾧ^δ 25. ἐξούσι 26. ἔξα-

μνημονεύτου συγγενέσιν 27. ἐξάφολλον 28. εὐρεθῆναι

30. ἔξει

κείσεται. Τὸ ὕψος ἐρμηνευθὲν παρὰ τοῦ νομικοῦ καὶ γραφέως καὶ
 παρὰ ἑτέρου ταβουλλαρίου καὶ ἱερέως κυροῦ ὀδεῖνα, καὶ ἄλλως ἐπ'
 αὐτῷ ἀρεσθεῖς τὸ οἰκεῖον μου ὄνομα προτάξας ὑπέταξα ἐνώπιον τῶν
 μαρτύρων τῶν παρευρεθέντων καὶ ὑπογραψάντων ἐν αὐτῷ μηνὶ Ἰνδι-
 5 κτιῶνος τοῦ ,ςψβ'

10 (φ. 94^α)

Ἔτερον.

Τὴν σήμερον ἦτις ἐστὶν κζ' τοῦ Ἰανουαρίου μηνὸς τῆς ἐντρεχού-
 10 σης ε' Ἰνδικτιῶνος ἡμέρας πρώτης, παρόντος σὺν ἡμῖν καὶ συνεδριά-
 ζοντος τοῦ εὐγενικωτάτου ἀρχοντος τοῦ σὺρ Ζωάν Μαρτίν καὶ ποτὲ
 πράκτορος Κύπρου καὶ τῶν σεκρετικῶν καὶ ἐτέρων λιζίων τοῦ παν-
 ενδοξοτάτου βῆγᾶτου νήσου Κύπρου... ἀνάμνησις περὶ τοῦ Ζωάν
 15 Μπτούτρου ὑπὲρ τοῦ λογαριασμοῦ αὐτοῦ τῶν ἐσοδίων καὶ ἐξόδων τοῦ
 καιροῦ τῆς ἐπικρατήσεως αὐτοῦ τοῦ χωρίου Κνωδάρων Λοζόντος ὡς
 ἐτι καὶ λογαριασθεῖς καὶ ἐπεξέβη.

11 (φ. 99^α).

Βρέβιον τῶν ἱερῶν ἀπάντων

τῆς καθ' ἡμᾶς ἀγίας ἐκκλησίας τῆςδε ἱερῶν σκευῶν,
 ἀγίων τε καὶ σεβασμίων εἰκόνων, ἐπίπλων, βιβλίων,
 5 μανουαλλίων καὶ λοιπῶν, γεγεννημένον κατὰ τὸν ὀδεῖ-
 να μῆναν τῆς ἐνεστώσης τῆςδε Ἰνδικτιῶνος.

Ἡμέληται μὲν ἕως ἄρτι καὶ παρ' οὐδὲν τοῖς πρὸ ἡμῶν ἐλογίζετο
 ἡ ὡς ἐν τάξει βρεβλίου καταγραφῆ· ἀλλ' ἡμῶν γε οὐ δίκαιον κατε-
 φάνη ἐν παρασχεδαρίῳ εἶναι τὴν τοιαύτην καταγραφὴν καὶ κατάλη-
 10 ψιν τὴν ἐνὸς ἐκάστου τῶν τῆς ἐκκλησίας ἱερῶν ἀπάντων. Διὸ καὶ ἀρι-
 δηλοτέραν ταύτην ποιησάμενοι θελήσει καὶ τῶν ἀδελφῶν καὶ ἐν τοῖς
 ἀπάντων ὀφθαλμοῖς προκείμενα κατεγράφησαν, ἵν' ἔχοιεν καὶ σὶ μεθ'
 ἡμᾶς τὴν εἶδῃσιν ἀπλανῆ καὶ μηδεμίαν ἐν μηδενὶ κατὰ πλάνην ζη-
 15 μίαν ὑφίστασθαι. Ποτήριον ἀργυρὸν, δίσκος, κρατήρ, μυάκια ἴτοι

2. ταβου^{λο} αὐτῷ 3. οἰκεῖον
 10. 1. Ἰανουαρίου 4-5. πανένδοξοτάτου 6-7. τουκαιροῦ 8. ὅτι
 11. 1. Βρέβιον 3. τὲ 4. γεγεννημένου 7. βρεβλίου καταγραφῆ
 8. καταγραφῆν 9 (καὶ 11). ἀπάντων 12. μηδεμίαν 13. μιάκια

λαβίδες, ἀστερίσκος, ἀτμός, θυμιατόν, ριπίδιον, κατζίον, κάμπτρον (ι), σταυρός, περιστέρα, κυθροκάνδηλον, κανδήλα, μαγουάλιον, ξεστίον, Εὐαγγέλια, Τετραευάγγελα, βιβλία ἕτερα τῆς ἐκκλησίας, κονδάκια τῆς ἐκκλησίας, διὰ τῶν σεπτῶν καὶ ἀγίων εἰκόνων, διὰ τῶν ἀγίων εἰκόνων τῶν δοθέντων ἐν τῇ τοῦ μετοχίου τοῦδε, ὁμοίως καὶ διὰ τῶν βιβλίων τοῦ αὐτοῦ μετοχίου διὰ τῶν ἀγίων εἰκόνων τῶν οὐσῶν ἐν τῷ ναῷ τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου τοῦ Κοιμητηρίου.

1 2 (φ. 99^β).

Ἐπαινείται καὶ δοξάζεται ὁ κατὰ θεὸν ἐνάρετος ἄνθρωπος καὶ καθ' ἐκάστην ἀναβάσεις ἐν τῇ καρδίᾳ τίθησι καὶ χρυσᾶς πτέρυγας πέταται ἐν τῷ τῆς ἀληθείας αἰθέρι καὶ τὴν ἕλην ὁρμὴν πρὸς τὰ ἐκείθεν τοῦ Παραδείσου χωρὶα ποιεῖ ἢ πρὸς αὐτὸν τὸν οὐρανὸν εἰς ὃν καὶ ἄγγελοι ἐτάχθησαν λειτουργεῖν, καθὰ καὶ λειτουργικὰ πνεύματα ὠνομάσθησαν, καὶ ἐπειδὴ τάξεις γέγοναν τὰ οὐράνια, τάξεις ἐτάχθησαν καὶ τὰ ἐπίγεια. Οὕτω δὴ τῷ τρόπῳ ἐννοοῦσα καὶ ἡ ἐμὴ μετριότης εὔρε σὲ τὸν θεοσεβέστατον ἱερέα κῦρ ὀδεῖνα τὸν καὶ μεμρτυρημένον παρὰ ἀξιολόγων ἀνδρῶν ἱερέων τε καὶ λαϊκῶν τοῦ εἶναι σε καλῆς καὶ χρηστῆς ὑπολήψεως, κεχειροτόνηκά σε πρωτοῖερέα ἐν τῷ πολυανθρώπῳ χωρίῳ τῷδε τοῦ διακυβερνᾶν τὰς ἐκεῖσε ἀγίας ἐκκλησίας, τὴν τε καθολικὴν πρώτην τὴν εἰς ὄνομα τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου καὶ τὰς λοιπὰς ἐκκλησίας τοῦ αὐτοῦ χωρίου, ἵνα καλῶς καὶ ἐγρηγόρως καὶ δικαίως διεξάγῃς καὶ εἰσάγῃς τὸν τοῦ Κυρίου λαόν, ἵνα δέξῃσαι τὸν μισθὸν παρὰ τοῦ πάντων ἐπισκόπου θεοῦ. Ἐξ ἡμῶν οὖν ἔξεῖς τὴν εὐχαριστίαν καὶ εὐχὴν. Παρεγγυῶμαι δὲ πᾶσιν, ἵνα ἐπιδείξητε πρὸς τὸν αὐτὸν χωριοεπίσκοπον κῦρ ὀδεῖνα τὴν πρέπουσαν καὶ πνευματικὴν τιμὴν ὡς τένα πνευματικά. Ἴδού, εἶπον ὑμῖν καὶ λαλεῖν οὐ παύσομαι, ὅτι, εἴ τις δέξῃται αὐτὸν, ἐμὲ δέχεται. Οὕτω γὰρ πεποίηκα εἰς αὐτὸν τὴν τιμὴν ἄχρι ἔλου χρόνου τῆς ζωῆς αὐτοῦ, εἰ καλῶς καὶ εὐσεβῶς καὶ κανονικῶς διέρχεται. Ὅφειλεν οὖν ἐχέτω ὁ τοιοῦτος ἅπαντα τὰ δίκαια ἅπαιρ καὶ οἱ πρώην πρωτοῖερεῖς εἶχον, καὶ

1. λαβίδ" καμπτροῦ 5. τοῦδε
12. 2. χρυσᾶς 3. ἐθέρει 4. ὁρμὴν 5. ὠνομάσθησαν 6. ἐπίδη
7. ἐπίγια 8. ἱερέαν 9. εἰ εἶναι 10. κεχειροτόνηκα 11. πρωτοῖε-
11. τόδ' ἐκεῖσε 14. διεξάγεις 15. δέξασαι 16. εὐχαριστίαν
17. παρεγγυῶμαι 21. διέρχεσθαι 22. πρωτοῖερεῖς

μᾶλλον καὶ πλεον τούτων ἐχέτω τιμὴν, ἵνα χωρὶς αὐτοῦ καὶ τοῦ αὐτοῦ ὀρισμοῦ μὴδεὶς κατατολήσῃ τοῦ ἀφορίσαι, εἰ δὲ ἀταξίᾳ καὶ πατραλείᾳ βουληθῇ τοῦτο ποιῆσαι τις, ἀφορίζεσθω ἐξ αὐτοῦ τοῦ πρωτοῖερέως ὀδεῖνα ὡς ἐξ ἐμοῦ. Ἐχέτω οὖν τὴν τιμὴν ἐκ πάντων ἱερέων καὶ μοναχῶν καὶ λαϊκῶν. Διὰ τοῦτο γὰρ γέγονεν καὶ τὸ παρὸν ἐνταλ- τήριον ἔγγραφον ἐξ ἐπιτροπῆς ἡμετέρας καὶ ὑπογραφῆς, καὶ ἐβου- λώθη καὶ παρὰ τῆς ἡμετέρας σφραγιδος διὰ τὸ ἀξιόπιστον. Μηνὶ Νοεμβρίῳ τοῦ ρωκς' ἔτους.

Καὶ ἡ ὑπογραφή τοῦ ἀρχιερέως †.

1 3 (φ. 101^{α-β}).

Ἐπιστολὴ πρὸς πατριάρχην οἶον θέλεις.

Ἐν πανιερωτάτῳ πατρὶ πατέρων καὶ κορυφαίῳ τῶν πατριαρχικῶν ἀπάντων θρόνῳ μεγάλῳ ἀρχιποίμενι καὶ διεξαγωγῷ τῆς ὀρθοδόξου τῶν Χριστιανῶν πίστεως, ἐμοὶ δὲ ἐν Κυρίῳ αὐθέντῃ καὶ πατρὶ καὶ οἰκουμεικῷ πατρὶ χαίρειν. Ἡμεῖς, πάτερ, ἔτε Χριστιανοὶ ὄντες καὶ ὑπὸ χεῖρα τῆς σῆς ἀγιότητος καὶ τῆς σῆς κατὰ θεὸν μεγίστης καὶ ψυχωφελεί διδαχῆς ποιμαίνόμενοι καὶ ὑποταττόμενοι καὶ τὸ σὸν ἀέλποτε ἐν τοῖς ἐφ' ἡμῖν ἱεροῖς καὶ ἀγίοις ναοῖς μνημόσυνον ἔχομεν. Τοῦτο γὰρ ἐστὶν τὸ τῆς ἡμετέρας ἀγίας πίστεως κεφάλαιον, καθὼς ἐκ τοῦ ἡμετέρου παρελάβομεν νόμου. Τύπος γὰρ πέφυκας τοῦ μεγάλου ἀληθινοῦ ἀρχιερέως Χριστοῦ τοῦ θεοῦ ἡμῶν καὶ κατὰ πάντα ὅμοιος αὐτῷ διὸ καὶ πρὸς αὐτὸν τὰ πρὸς σὲ παρ' ἡμῶν ἀναφέρονται καὶ διαβα- νουσι πάντα. Τὸν γὰρ τοσοῦτον σὸν σεβασμὸν καὶ ἀξιεπαινεστάτον μέγαν θρόνον παρὰ θεοῦ ὡς ἀξίος αὐτοῦ καὶ τοῦ ἐν τῇ γῆ παροικοῦντος λαοῦ παραλαβῶν καὶ τῆς τοιαύτης ἀξίας τιμηθεὶς, κεφαλὴ ἡμῶν τῶν ἀπάντων καθέστηκας καὶ ποιμὴν λογικῶς τῶν λογικῶν τοῦ Κυρίου θρεμμάτων εἰς τὸ ποιμαίνειν καὶ ἄρχειν καὶ ὀδηγεῖν αὐτοὺς ἐν πραότητι πάσῃ εἰς πᾶν ἔργον ἀγαθόν, καθὼς αὐτὸ ἐνετελεῖται. Μάθετε γὰρ φησὶν ἀπ' ἐμοῦ, ὅτι πρῶτος εἰμι καὶ ταπεινός τῇ καρδίᾳ. Τοιγαροῦν καὶ ἡμεῖς ὁ τοῦ Χριστοῦ ἅπας λαὸς πρὸς σὲ ἐπὶ πᾶσι μετὰ

2. μὴδεὶς κατατολήσει 3. βουληθῇ ποιῆσαι τις ἀφορίζεσθω πρωτοῖερέως
13. 1. ἐπιστολῇ 3 (καὶ 16). ἀπάντων 5. οἰκουμεικῷ 6-7. ψυχοφείει
7. ποιμενόμενοι 8. ἡμῖν 18. αὐτῷ 19. πρῶτος εἰμι

θεὸν ἐλπίζοντες θαρροῦντές τε καὶ καυχώμενοι πρὸς σὲ καὶ τὰ ἡμέ-
 5 τερα πάντα μετὰ πίστεως ἀναφέρομεν καὶ δεόμεθα τὴν παρὰ σοῦ τυ-
 χεῖν εὐλογίαν εὐχὴν, σὺν τούτοις δὲ καὶ τὴν σὴν κατὰ θεὸν πρὸς
 πάντα ἡμῶν διδασχὴν καὶ ὠφέλειαν καὶ χεῖρα βοήθειας ὀρέξαι ἡμῖν
 10 ὡς κατὰ πάντα δυνάμενος. Πάντα γὰρ τὰ μέλη τῆ κεφαλῆ ἀτενίζουσι
 καὶ παρ' αὐτῆς φροντίζονται τε καὶ ὁδηγούνται καὶ κυβερνῶνται ἐν
 ἅπασιν. Καὶ γὰρ πᾶσαν φροντίδα τὴν τῶν τοιούτων ἀπάντων μελῶν
 εἴτε ἐπ' ἀγαθῶ εἴτε ἐπὶ ἀνιστοῦσιν ἢ αὐτῆ τῆ κεφαλῆ κατὰ πᾶσαν ὄ-
 15 ραν φροντίζει ἐν παντὶ καιρῷ καὶ τόπῳ καὶ πράγματι. Ἐπὶ μὲν τοῖς
 ἀγαθοῖς συγχωρεῖ αὐτοῖς καὶ συναγάλλεται, ὡς εἰκόσ, ἐπὶ δὲ τοῖς ἀλ-
 γεινοῖς ὡς οἰκείοις τὴν θλίψιν λογιζεται. Σὺ δὲ, παναγιώτατε πάτερ,
 κεφαλὴ καὶ ὀφθαλμὸς καὶ φωτισμὸς καὶ ὁδηγὸς ἡμῶν πεφηνῶς, ὡς
 τοὺς τῆς ἀγίας καὶ καθολικῆς ἡμῶν ἐκκλησίας οἴακας περιεζωσμένος
 καὶ στῦλος καὶ ἑδραῖωμα καὶ ἔρεισμα τῆς ἡμετέρας ἀνοθεύτου καὶ
 20 καθαρᾶς πίστεως ὑπάρχων καὶ κορωνὶς ἀπάντων πιστοτάτων μερό-
 πων καθεστηκὼς καὶ τὰ ὑπέρπυρα ἡμῶν χρεωστικῶς ὀφείλων φρον-
 τίζειν ὡς οἰκεία μέλη Χριστοῦ μὴ παρίδης, μηδὲ παρόψη τὰ ἡμέτερα
 μήτε τῆ λήθη ἢ τῆ καταφρονήσεως παραδόσης· μὴ καταφρονήσητε γὰρ
 φησὶν ἑνὸς τῶν μικρῶν τούτων· ἀλλ' ἀνδρείως καὶ γενναίως ὅση σου
 25 σπεῦσον ἢ δύναμις, καὶ ἀντιλαβοῦ κινδυνεύουσας καὶ ἀμαρτανούσας
 ψυχὰς καὶ βοήθησον καὶ ὁδηγήσον καὶ χεῖρα βοήθειας πάρασχε καὶ
 τὰ λυσιτελῆ ἡμῖν ἐν τῆ ψυχῇ καὶ τῷ σώματι ἐπ' ἀμφοτέροις συμβού-
 λευσον καὶ δίδαξον καὶ τοὺς ἄλλους ὡς ἰατρός δοκιμώτατος ἐν λόγῳ
 καὶ ἔργῳ ἀπάλλαξον, ἵνα καὶ ὁ θεὸς σε ἐπὶ πλέον δοξάσῃ καὶ ἐπαινέ-
 30 σῃ καὶ μακαρίσῃ ἐν τῷδε τῷ βίῳ καὶ ἐν ἐκείνῳ τῷ μέλλοντι καὶ παρὰ
 πάντων ἀνθρώπων τὸ μεγαλοπρεπὲς αὐτοῦ καὶ πανάγιον ὄνομα δοξα-
 σθῆ νῦν διὰ σοῦ εἰς τοὺς αἰῶνας. Πάντες δὲ ἡμεῖς μεγάλως εὐχαρι-
 στοῦντες οὐ παυσόμεθα· διὰ γὰρ τοῦτο θαρροῦντες καὶ πρὸς τὴν με-
 γάλην ἀγιωσύνην σου γράφομεν. Ἡ γὰρ εὐχὴ ταύτης εἶη μεθ' ἡμῶν.

¶ (φ. 101^β-102^β)

Ἐπιστολὴ πρὸς ἀρχιεπίσκοπον.

Παναγιώτατε ἀρχιεπίσκοπε τῆς θεοφρουρήτου νήσου Κρήτης, ἐμοὶ
 δὲ ἐν Κυρίῳ αὐθέντα καὶ πνευματικὸ πάτερ, πέποιθα εἰς Κύριον τὸν

1. θαροῦντες τε 4. ὠφέλιαν ὀρέξαι ἡμῖν 5. κεφαλῆ 13. περι-
 ζωσμένος 14. ἔρεισμα ἀνοθεύτου 15-16. καθεστηκὼς ἐκ τοῦ καθεστη-
 κῶς 18. παραδόσης 23. ἰατρός δοκιμώτατος 24. ἐπιπλέον

θεὸν τοῦ ὑγιαίνειν τὴν μεγάλην ἀγιωσύνην σου ἐπὶ πᾶσι τῷ σώματι
 ἢ τῆ γὰρ ψυχῇ πέπεισμαι ὡς καλῶς καὶ θεαρέστως αἰεὶ ποτε ἐστίν. Ὁ
 γὰρ τὰ αὐτοῦ θελήματα καὶ τὰς αὐτοῦ ἐντολὰς διηνεκῶς τηρῶν τε
 καὶ ἐκπληρῶν καὶ ταύτας ἐτέροις πᾶσι μεταδιδούς ἐκδιδάσκων, πῶς
 5 ἀν οὐ θεαρέστως διάγοι; Καὶ σὺ γοῦν, πάτερ, αὐτῷ τῷ Χριστῷ κατὰ
 πάντα μιμούμενος καὶ πάσας τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ ἐργαζόμενος ὡς μα-
 θητῆς καὶ μιμητῆς, ἀντίτυπον ἀληθὲς αὐτοῦ. Ἀκριβῶς καὶ γὰρ καὶ
 πάντες ἐπίστανται ὡς ἐν ὑγείᾳ πάσῃ ψυχικῇ καὶ ἀγαλλιάσει πνευμα-
 10 τικῇ διηνεκῶς ὑπάρχει ἡ ἀγιωσύνη σου. Διὰ τοι τοῦτο καὶ ἡμεῖς ἐκ
 τῶν αὐτῆς τιμῶν καὶ ἀγίων εὐχῶν καὶ τοῦ ἐν αὐτῇ φωτισμοῦ τὴν
 15 μετάδοσιν χρήζομεν. Μετάδος οὖν ἡμῖν, ἀντιβολοῦμεν, καὶ φῶτισον
 καὶ δίδαξον καὶ τὴν ψυχὴν ἡμῶν πνευματικῇ θρέψον, ὡς θέμις, τρο-
 φῆ. Λιμῷ γὰρ λιμώττομεν οὐκ ἄρτου καὶ ὕδατος, ἀλλὰ λιμῷ λογίων
 θεοῦ καὶ πνευματικῆς τροφῆς. Οὐ γὰρ ἐστίν, οὐκ ἐστίν ἐν τοῖς ἐνταυ-
 20 θοῖ παρ' ἡμῖν μέρεσιν ὁ τῆ τοιαύτη ἡμᾶς ἐκθρέψας τροφῆ. Σπάνιοι
 γὰρ, ὡς ὀρώμεν, νυνὶ οἱ τὸ ἀγαθὸν μετερχόμενοι καὶ τοῖς πλησίον
 μεταδιδόντες. Ἐν γὰρ τῷ πληθυνθῆναι τὴν ἀμαρτίαν ἡμῶν ἢ ἀρετῆ
 ἐψυκται, καὶ οὐαὶ ἡμῖν τοῖς ἐν τοῖς παροῦσι τυχοῦσι καιροῖς, καὶ, εἰ
 μὴ μικρὸν ἐν ταῖς ἡμῶν ἀγίαις εὐχαῖς τε καὶ πραινέσεσι καὶ διδα-
 25 χαῖς ἀνεθάλλομεν καὶ μερικῶς ἐψυχούμεθα, ὡς Σόδομα ἀν ἐγενή-
 θημεν καὶ ὡς Γόμορα ἀν ὠμοιώθημεν. Μὴ οὖν ἐλλίπης τοῦτο πρὸς
 ἡμᾶς ποιεῖν, δέσποτα, ἀλλὰ συχνάκις πρὸς ἡμᾶς τὰς σὰς τιμίας γρα-
 φὰς ἐξαπόστελλε. Μεγάλην γὰρ ἐκ τῶν γραφῶν σου καρπούμεθα τὴν
 παράκλησιν ἢ καὶ ἡμεῖς πλέον πρὸς αὐτὴν θάρρος λαμβάνοντες, τὰ
 30 ἡμέτερα ἐπὶ συχνῶ ἀπογυμνοῦμεν θελήματα. Ὅσον γὰρ τις τὸν ἡ-
 λιον ὀρᾶν τε καὶ διώκειν ἐθέλει, κατὰ τοσοῦτον καὶ παρ' αὐτοῦ ἐπι-
 θάλπεται. Οὐδὲ γὰρ ποτε καὶ ἡμεῖς ἐνεχέει π... τ... μὴ κατέχειν τὴν
 μνησὶν τῆς μεγάλης ἀγιωσύνης σου, ἀλλ' ἐν νυκτὶ τε καὶ ἡμέρᾳ ἢ πρὸ
 35 ὀφθαλμῶν νοερῶς ὀρῶντες αὐτὴν καὶ τὰ αὐτῆς ἀριστεύματα, χαίρο-
 μεν καὶ ἀγαλλιῶμεθα καὶ ταύτην ἐντροφῶμεν καὶ εὐφραϊνόμεθα, καὶ
 ὡς ἀμαρτωλοὶ δὲ πρὸς θεὸν εὐχόμεθα τοῦ διατηρεῖσθαι αὐτὴν ἀπὸ παν-
 τὸς ἐπιβλαβοῦς συναντήματος εἰς ἀπλέτους λυκάδαντας, εἰς δόξαν μὲν

4. Ἐν τῷ ταύτας τὸ πρῶτον ἦτο γεγραμμένον ἢ μεταδιδούς 5. διώγει

πάτερ ἐκ τοῦ πᾶσι 9. τι ἢ 10. ἐναυτῆ 12. τῆ ψυχῆ 13. λι-

μώττομεν λιμῶν 15. τὴν τοιαύτην 15. μεταδιδόντες τὸ 25. συ-

χνῶ 26. τε 28. Ἐν τῇ κάτω ἢ ἄλλῃ χειρὶ (;) Ἰωάννης Δέρκων (;)

29. ὀφθαλμῶν χαίρωμεν 30. εὐφραϊνόμεθα 31. ἀμαρτωλοὶ

θεοῦ, ὠφέλειαν δὲ καὶ σωτηρίαν ἡμῶν καὶ πολλῶν ψυχῶν καὶ παρηγορίαν καὶ καύχημα. Ὁ δὲ παρὼν κατὰ πάντα ἡμέτερος προσγενῆς καὶ ἀγαπητὸς κατὰ πολὺ, τῶν αὐτόθι μερῶν θελήσας καταλαβεῖν, πρὸς τὴν σὴν μεγάλην ἀγιωσύνην γράψαι ἤξιωσε. Διὸ καὶ παρακαλῶ
 5 ἀντιλαβέσθαι σε τοῦτον καὶ ἐπὶ πᾶσι κατὰ τὸ ἐφικτὸν τὰ αὐτοῦ πάντα οἰκονομήσασθαι. Ἄλλον γὰρ οὐκ ἔχει τινὰ τὸν δυνάμενον ἢ τὸν γινώσκοντα αὐτόν. Ξένοι γὰρ πάντες ἀπάσης τῆς γῆς καθεστήκαμεν καὶ γυμνοὶ ἐκ πάντων τῶν ἐν αὐτῇ, κἂν μὴ θέλωμεν, πορευόμεθα, ἐκεῖνος δὲ μόνος καὶ προσγενῆς καὶ πατὴρ καὶ μήτηρ καὶ οἰκεῖος ἐκεῖνος κατὰ πάντα λογίζεται καὶ εἶναι καὶ λέγεται ὁ μετ' αὐτοῦ ποιήσας τὸ ἀγαθόν. Παρὰ Κυρίου γὰρ ὁ τοιοῦτος τὴν ἀντιμισθίαν πληροῦται, παρὰ πάντων ἀνθρώπων εὐχὰς καὶ ἐπαίνους καθ' ἑκάστην προσάγεται. Ξένος γὰρ φησὶν ὁ Κύριος ἡμῖν καὶ συνηγάγετέ με, καὶ τὰ ἐξῆς, καὶ Μακάριος πᾶς ὁ τὴν τοιαύτην ἐντολήν ἐργαζόμενος. Ἡ
 10 ἀγία σου εὐχὴ εἶη μεθ' ἡμῶν.

¶ 25 ((φ. 102^β-103^β).

Πρὸς μητροπολίτην.

Πανιερώτατε μητροπολίτα τῆς θεοφρουρήτου μεγάλης πόλεως Ἰκονίου καὶ πάσης τῆς Λυκαόνων ἐπαρχίας, ἐμοὶ δὲ ἐν Κυρίῳ αὐθέντα καὶ πάτερ, τὸ μὲν ἔτι ψυχικῶς ὑγιαίνειν τὴν σὴν ἀγιωσύνην καὶ τὸν βίον αὐτῆς διεξάγειν ἐπιμελῶς, καθὼς ἀρέσκει θεῷ, τοῦτο
 5 καὶ ἡμῖν καὶ πᾶσι τρανῶς ἐπιγινώσκειται. Διὸ καὶ αὐτῷ τὴν δόξαν μεγαλοφώνως ἀναπέμπομεν, τῷ διατηροῦντι καὶ δυναμοῦντι καὶ ἰσχύοντι ἡμῖν καὶ καθ' ἑκάστην φροντίζοντι εἰς δόξαν μὲν αὐτοῦ, μίμησιν δὲ καὶ καύχημα καὶ ὠφέλειαν ἡμῶν τῶν ἐλαχίστων καὶ ἀμαρτωλῶν
 φ. 102^β καὶ πάντων τῶν ἐν τῇ || ἡμετέρᾳ γενεᾷ ὁμοφύλων Χριστιανῶν. Καὶ
 10 γὰρ ὅταν ὁ κυβερνήτης τὸ ἡγεμονικὸν τοῦ νοῦς καὶ τῆς αὐτοῦ ἐπιστήμης γρηγορότως ἐνδείκνυται καὶ τὴν τέχνην ἐπιστημόνως μετέρχεται, τότε καὶ τὴν ναῦν καὶ τὰς ἐν αὐτῇ πάσας ψυχὰς καὶ τὸν φόρτον μετὰ χαρμῶν καὶ κέρδους μεγίστου πρὸς τὸν καλὸν λιμένα ἀκυμάντως περαίνεται καὶ αὐτοὶ πάντες ἐν αὐτῷ τὰς ψυχὰς καὶ τὰ
 15 σώματα θαρροῦσι μετ' ἐλπίδος καὶ ἀγάπης καὶ πίστεως καὶ ἐπ' αὐτῷ

8. θέλωμεν 9. δε 12. καθεκάστην 13. ἡμῖν 14. ἐξῆς
 15. 1. μητροπολίτα 4. καθὼς 8. ἀμαρτωλῶν 10. κυβερνήτης
 11. γρηγορότος 11-12. μετέχεται 14. ἐναντιῷ

καυχῶνται καὶ ἐπαγᾶλλονται. Ὅτε δὲ ἴσως ὁ τοιοῦτος ἀπονοστήσει καὶ βραθυμῆση μικρὸν καὶ ὡς Ἰωνᾶς κάτω βέγγη, τότε καὶ οἱ πάντες οἱ μετ' αὐτοῦ τῷ βυθῷ τῆς ἰσχυρῆς ἐκδίδονται καὶ ὑπὸ τῶν πνευμάτων καὶ ἀγρίων κυμάτων καὶ τοῦ ἄλμυροῦ αὐτῆς ὕδατος ἐρραντιζόμενοι καὶ ἐνθεν κἀκεῖθεν μεταφερόμενοι τὸ σκάφος καὶ αὐτῷ συν-
 5 ἀπόλλυνται. Ἡμεῖς δὲ σε, πάτερ, ἐπιστήμονα κυβερνήτην γινώσκοντες μεμαρτυρημένον παρὰ θεῷ καὶ ἀνθρώποις τὰς ψυχὰς ὁμοῦ καὶ τὰ σώματα πρὸς σὲ ἀνεθέμεθα καὶ ἐπὶ σοὶ θαρροῦντες τὸ καύχημα ἔχομεν μετὰ θεόν. Διὰ τοι τοῦτο καὶ σωματικῶς ὑγιαίνειν τὴν σὴν ἀγιωσύνην εὐχόμεθα καὶ ἐπὶ χρόνοις πλείστοις τὴν σὴν ζωὴν ἐπεκτείνε-
 10 σθαι, ὅπως καὶ ἡμεῖς ἀπὸ σοῦ τὴν τῆς ψυχῆς καὶ τοῦ σώματος ὠφέλειαν καὶ σωτηρίαν καρπούμενοι τὸν τῆς ζωῆς ἡμῶν δρόμον μετὰ χρηστῆς ἐλπίδος ἀνώμεν καὶ τῷ θεῷ ἐκ καρδίας καθ' ὥραν δοξάζωμεν τῷ διδόντι ἡμῖν ὁδηγοὺς τοιούτους ἀγαθοὺς καὶ ὑπερμάχους τῆς πίστεως. Κηδόμενος γὰρ ὁ θεὸς τὸ ἡμέτερον γένος, ἡμᾶς ὡς δυνατοῦς
 15 ἐξελέξατο καὶ εἰς προστασίαν τῶν ἡμετέρων ψυχῶν προανέθηκε, τοῦ ὁδηγεῖν καὶ φωτίζειν καὶ στηρίζειν ἐν παντὶ ἔργῳ ἀγαθῷ καὶ παρακαλεῖν καὶ παραμυθεῖν ἐν ταῖς θλίψεσι καὶ ὑπερμαχεῖν ἡμᾶς ἐν ταῖς τοῦ ἐχθροῦ πάσαις προσβολαῖς καὶ ἐπιβουλαῖς καὶ τὰ οἰκεῖα διατηρεῖν
 20 θρέμματα ὡς οἶα καλὸς ποιμὴν καὶ τὰς τῶν νοητῶν ἢ καὶ αἰσθητῶν ἀνθρωπομόρφων || λύκων καὶ θηρίων ὁρμᾶς πόρρω διώκειν τῇ σφεν-
 φ. 103^β δόνη τῶν λόγων τοῦ πνεύματος. Ἰαίγαροῦν μὴ ἀμελῶς ἢ καταφρονητικῶς τὴν παρὰ θεοῦ διακονίαν καὶ προστασίαν τῶν λογικῶν προβάτων ἐχώμεθα, ἵνα μὴ θύραν οἱ θῆρες εὐρόντες πρὸς τὴν οἰκίαν
 25 παρεισδύσωνται ποιμνὴν καὶ τὰ ἄνω κάτω ποιήσωσιν, ἀλλὰ συγχῆν τὴν πρὸς αὐτοὺς καὶ ἡμᾶς τοὺς πόρρω τε καὶ μακρὰν ὄντας ὁμοφύλους καὶ οἰκείους τῆς πίστεως μετὰ πόθου ὃ τι καὶ πόνου πολλοῦ τὴν διδαχὴν ἐξαπόστειλε καὶ τῷ θεμελίῳ οἰκοδόμει τῆς πίστεως, ἵνα καὶ ὁ θεὸς καθ' ἑκάστην δοξάζεται καὶ ἡ ἀγιωσύνη σου παρὰ πάντων εὐχαρίστως ἐπαινῆται, καὶ ὁ ἐχθρὸς διὰ τῶν σῶν τιμῶν εὐχῶν κατα-
 30 αργούμενος πᾶσα αὐτοῦ ἐπιβουλή εἰς τὴν ἑαυτοῦ κεφαλὴν συνθλάττεται καὶ συντριβῆται. Προσκυνοῦμεν τὴν ἀγιωσύνην σου πάντες καὶ

2. βραθυμία 4. ἄλμυροῦ 5-6. κἀκεῖθεν αὐτὸ συναπόλλυνται 6. κυβερνήτην 13. δοξάζομεν 14. διδοῦντι 21. ὁρμᾶς διώκειν σφενδόνη 24. ἐχώμεθα οἰκίαν 25. παρεισδύσωνται συγχῆν 26. τὴ μακρὰν ὁμοφύλων 27. οἰκείους 28. οἰκοδόμει 31. ἐπιβουλή 31-32. συνθλάττεται. Διορθωτέον εἰς συνθλάττει ; 32. συντριβῆται

τὴν σὴν ἀγίαν εὐχὴν καὶ εὐλογίαν αἰτούμεθα, αἷς καὶ μὴ ὑστερήσῃ ἡμᾶς ὁ Κύριος διὰ τὴν αὐτοῦ ἀγαθότητα.

16 (φ. 103^β).

Πρὸς ἐπίσκοπον.

Θεοφιλέστατε ἐπίσκοπε τῆς θεοφρουρήτου νήσου Ῥόδου καὶ τῶν Κυκλάδων νήσων, ἐμοὶ δὲ ἐν Κυρίῳ πάτερ, οὐ μικρῶς τεθαύμακα καὶ θαυμάζω ἐπὶ τῇ σῇ ἀγιότητι πῶς τὸ σὸν τέκνον τῇ λήθῃ παρέδωκας καὶ καιρὸν ἤδη παρωχηκότα πολὺν μήτε διὰ γραφῆς, μήτε διὰ λόγου μικροῦ τὴν ἡμετέραν τῶν ἀναξίων ἐποιήσω μνείαν. Καὶ εἰ μὲν ἐξ ἐμοῦ τὸ αἴτιον, ἐγὼ, μάρτυς θεός, τὸ ἐμοὶ καθ' ὥραν συνειδὸς ἀναπτύσσων καὶ ἐρευνῶν, οὐδ' ἴχνος αἰτίας τὸ σύνολον φαίνεται. Εἰ δὲ καὶ λανθανόντως ἐπ' ἐμοὶ τὸ αἴτιον μένει καὶ φανερώς οὐ γινώσκω, εἶμαι, ὅτι οὔτε ἐκ θεοῦ οὔτε ἀπὸ σοῦ ζητηθήσεται. Τὰ γὰρ ἐν ἀγνοίᾳ γινόμενα οὐδὲ τόσον τὴν κατάκρισιν ἔχουσιν. Εἰ δὲ καὶ γὰρ πολλάκις ἀγνώστως τῆς ἀσπλαγχνίας φέρω τὸ αἴτιον, ἀλλ' ἡ ἀγιωσύνη σου ὡς οἶα μιμητῆς τοῦ ἀνεξικάκου καὶ φιλευσπλάγχνου Χριστοῦ τοῦ θεοῦ ἡμῶν μετὰ παραινέσεως καὶ εὐσπλαγχνίας || τοῦτο παρακαλῶ δὴλόν μοι ποιήσον, ὡς ἂν καὶ αὐτὸς τοῦτο σαφέστερον γνοῦς ταχέως ποιήσωμαι τὴν διόρθωσιν. Μεγάλῃ γὰρ ἔχω τὴν λύπην, πάτερ παμφίλτατε, ὅτι μὴ τοὺς σοὺς ὑπὲρ μέλι λόγους δεχόμενος ὑπὲρ γὰρ πᾶσαν τροφήν τούτους κέκτημαι καὶ ὑπ' αὐτῶν νοσῶν εὐφραίνόμενος τρέφομαι καὶ καθ' ἑκάστην ὁσημέραι εἰπεῖν ζωοῦμαι καὶ ἐπαγάλλομαι καὶ τῇ πνευματικῇ δι' αὐτῶν ἡλικίᾳ εἰς μέτρον ἀδξήσεως ἐπανάγομαι. Καὶ ἰδοὺ, συγγνώμην ἐπὶ πᾶσι τοῖς ἐξ ἐμοῦ προσγινόμενοις γνῶσει τε καὶ ἀγνοίᾳ αἰτούμενος, ὑπὸ τοὺς σοὺς τιμίους πόδας τῇ ἐμῇ τίθῃμι κορυφῇ καὶ πᾶσαν στραγγαλιὰν ἐκ τοῦ μέσου ποιήσας τὸν πάλαι καὶ νῦν κατὰ θεὸν σου πόθον ἐπίδειξον καὶ πρὸς με τοῦτο διὰ γλυκυτάτης γραφῆς σου ἀπόστειλον, ἵνα καὶ γὰρ, τῆς ἐμῆ κατεχούσης θλίψεως ἀπαλλαγείς, μετὰ πόθου καὶ πάσης χαρᾶς τὸ ἐμὸν πρὸς τὴν σὴν ἀγιότητα ἀποστέλλω γραφείδιον καὶ πάντα μοι τὰ περὶ αὐτῆς ἐντεταλμένα ἐν σπουδῇ δξυτάτῃ ἀεὶ ἐκπληρῶ. Τὰ δὲ περὶ ἡμῶν ὅπως ἔχουσι καὶ περὶ τῶν ἄλλων ἀπάντων μαθήσεται:

16. 2. νήσου 4. διαγραφῆς 12. οἶα μιμητῆς 14. δὴλον 15. ποιήσωμαι
16. πανφίλτατε 18. ὡσημέραι 20. ἐπανάγομαι 21. τὸ
25. ἀπαλλαγῆς 27. δξυτάσεως

ἐκ τοῦ παρόντος ἡ ἀγιωσύνη σου, καὶ ἄς μάθω αὐθις μετ' αὐτὸ διὰ γραφῆς αὐτῆς περὶ τε τῶν σῶν θεοφρουρήτων ὑγείων καὶ περὶ πάντων ἄλλων ὧν ἔχεις θέλημα. Ἀλλὰ καὶ εἴ τι ἐξ ἡμῶν καὶ ἐκ τῆς ἡμετέρας γῆς ἔχεις χρήσιν, μετὰ θάρρους πρὸς ἡμᾶς ὡς οἰκειά σου τέκνα ὄρισον· ἐτοίμως γὰρ ἔχομεν τοῦ ἐκπληρεῖν σου τὸ θέλημα. Ὅταν γὰρ περὶ τίνος εἶδους ἢ χρήσεως τὸν ὄρισμόν σου δεξώμεθα, μεγάλην ἐκ τούτου τὴν εὐφροσύνην καρπούμεθα, ὅτι μεγάλης ἡμῖν ὠφελείας γίνεται πρόξενος καὶ εἰς μέγιστην εὐεργεσίαν ἐκ τοῦ θεοῦ τοῦτο δεχόμεθα. Διὸ καὶ μετ' ἐλευθερίας, παρακαλῶ, γράφε περὶ πάντων καὶ ὄριζε, ἵνα καὶ ἡμᾶς ὠφελῆς καὶ τὴν σὴν χρήσιν ἐξ ἡμῶν τῶν σῶν τέκνων κομίζησαι. Ἡ ἀγία σου εὐχὴ κτλ.

17 (φ. 104^β-105^α).

|| Θεοσεβέστατε ἱερεῦ καὶ μέγα οἰκονόμῃ τῆς τοῦ θεοῦ μεγάλης ἐκκλησίας καὶ ἔξαρχῃ πάντων τῶν ἐν αὐτῇ δικαίων, ἐμοὶ τε κατὰ πολὺ ἡγαπημένῃ κῦρ Γεώργιε, ὑγιαίνειν σε πέποιθαίς θεὸν ἐπὶ πᾶσι ψυχῇ σὺν τῷ σώματι καὶ ἀνοσον διατηρεῖσθαι καὶ ἀβλαβῆ καὶ ἀπήμντον ἐκ πάσης ἐπιβουλῆς τοῦ ἀλάστορος, πλείον δὲ τοῦ σώματος τὴν ψυχὴν ὑγιαίνειν ἐπεύχομαι. Τὸ γὰρ σῶμα, χροῖς ὄν, ἐπ' ὀλίγον αὐθις τῷ χροῖ παραδίδεται. Διὸ καὶ οὐ χρὴ πιστεύειν αὐτῷ οὔτε θαρρεῖν ἢ ἐπὶ χρηστοῖς ἢ ἐπ' ἐναντίοις· φθαρτὰ γὰρ τὰ σωματικὰ πάντα καὶ ὡσεὶ χροῖ λύονται καὶ ἀφνίζονται, καὶ οὔτε ἡ χαρὰ αὐτοῦ οὔτε ἡ λύπη μόνιμος, ἀλλ' ἅμα χαρὰ σωματικῇ, ἅμα καὶ λύπη κατόπισθεν. Εἶδον γὰρ γάμον καὶ τάφον ὁμοῦ, καὶ ἡ δὴθεν τάχα εὐφροσύνη εἰς πικρίαν μετεδλήθη αἰώνιον. Βαβαὶ τῆς ἐλευσίνης ταύτης φύσεως. Πῶς οὐχ ὀρώμεν, οὐ συνίεμεν; Ἡ δὲ ψυχὴ, ἀφθαρτος καὶ ἀθάνατος οὔσα, τὰ ψυχικὰ πάντα καλὰ σὺν αὐτῇ συναπέρχονται καὶ μενοῦσιν εἰς τὸν αἰῶνα εἰς τὴν χαρὰν τὴν αἰώνιον. Ὁ γὰρ φρονῶν τὴν ἡμέραν Κυρίῳ φρονεῖ, τουτέστιν ὁ τὸ ἀγαθὸν νῦν μετὰ σπουδῆς ἐργαζόμενος καὶ κατὰ μὲν τὸν αὐτοῦ βίον ἐξάγων ἐν θεῷ τὴν ἀνάπαυσιν κέκτηται καὶ εἰς οὐρανοὺς τὸ πολίτευμα ἔχει, κἂν καὶ πρόσκαιρον τὴν ἐν τῇ γῆ παροικίαν ἔχη. Μὴ οὖν ἐλλίπης, ἀγαπητέ, τὰ τῇ ψυχῇ λυσιτελοῦντα

4. οἰκειά 5. ἐτοίμως 7. ἐκπληρεῖν ἐγράφη ὁτῶ πιθανῶς ὑπ' αὐτοῦ τοῦ ἐπιστολογράφου 11. κομίζεσαι
17. 1. ἱερεῦ 2. ἐμοὶ τὸ 6. ὧν 9. χαρᾶ 10. χαρᾶ σωματικῇ
13. συνίεμεν Ἡ ὀνομαστικῇ ἀπόλυτος οὔσα γέγραπται πάντως ἀνάκαθεν ὁτῶ
16. τὸν 18. πολίτευμα πρόσκαιρον 19. ἔχει

ἐργάζεσθαι, ἵν' ἐν καιρῷ τῆς ἐξόδου μεγάλην τὴν εὐφροσύνην εὐρή-
σης καὶ μετὰ πάσης ἀγαλλιάσεως τὴν πρὸς οὐρανὸν ποιήσης ἀνοδὸν.
Τότε γὰρ πᾶσιν ἀνθρώποις πρὸς ἕκαστον τὰ οἰκεία ἐπιφαίνονται ἔρ-
γα, εἴτε ἀγαθὰ εἰσιν εἴτε μὴν φαῦλα. Φεῦ τῇ ἐμῇ ἀθλιότητι, πῶς ἐν
5 ἐκείνῳ ὑποίσω τῷ καιρῷ ὁ γεγυμνωμένος ἔργου παντὸς ἀγαθοῦ; Ἄλλ'
αἰτῶ σε, παμφίλτατε, εὐχου ὑπὲρ ἐμοῦ ὡς οἶα μεσίτης ὑπάρχων θεοῦ
καὶ ἀνθρώπων, ἵνα ἀβρόχως διέλθῃ μου ἡ ψυχὴ ἐκ τῶν ζοφερῶν καὶ
10 φοβερῶν τελωνίων ἐκείνων. Ἢ Πάσης γάρ εἰμι ἀμελείας καὶ ἀθυμίας
ἀνάπλευς. Τὴν δὲ γραφὴν σου δεξάμενος ἠὲ χαριστήσά σου τὴν κα-
θαρωτάτην ἀγάπην τε καὶ ἀσχόλησιν, ὅτι οὐκ ἐπελάθου τῆς ἀρχαίας
φιλίας καὶ διαθέσεως, καὶ ὁ ποιεῖς εἰς ἡμᾶς ἔχεις τὴν ἀντάμειψιν
παρὰ Κυρίου, καὶ πάλιν δὲ μὴ ἀμελήσῃ τοῦ γράφειν καὶ θαρρῆκως ὁ-
ριῶν ἡμῖν περὶ ὧν ἄρα καὶ βούλοιο. Ἐρρωσο θύτα καὶ ἱεουργέ
Κυρίου ἡμᾶς μιμνήσκου ἀεὶ καὶ καθ' ἡμέραν ἐν ταῖς σαῖς εὐχαῖς καὶ
15 ἱεραῖς θυσίαις.

18 (φ. 105^α-β).

Πρὸς διάκονον.

Πανευλαβέστατε διάκονε καὶ τῶν ἀπάντων διακόνων πρῶτιστε
μέγα τε χαρτοφύλαξ τῆς τοῦ θεοῦ μεγίστης καὶ ἱερᾶς ἐκκλησίας καὶ
πάσης λογιότητος καὶ ἀξιολογότητος ἔμπλεε καὶ τῶν θείων γραφῶν
ἐξηγητὰ καὶ διδάσκαλε, ἐμοὶ δὲ ἐν Κυρίῳ αὐθέντα καὶ ἀδελφὲ κῦρ
5 Ἰωάννη, πέποιθα εἰς Κύριον τὸν θεὸν καὶ εἰς τὴν αὐτοῦ πανυπέρ-
αγνον μητέρα, τὴν κυρίαν ἡμῶν καὶ Θεοτόκον τοῦ ὑγιαίνειν τὴν σὴν
λογιότητα καὶ καθαρὰν ἀγάπην μετὰ πάντων τῶν ὑπὸ σέ καθὼς θέλεις
καὶ ἀποδέχεσαι ψυχῇ τε ὁμοῦ καὶ σώματι. Οὐδὲ γὰρ ἐστὶν ἐπαινε-
τὸν, ὅταν ἀσθενῶς ὁ κύριος τοῦ δούλου διάγῃ, σκιρτῶντος τοῦ δούλου
10 καὶ παίζοντος· ἡ γὰρ ψυχὴ κυριεύουσα καὶ ἐξουσιάζουσα τὸ σῶμα
αὐτὴ πρῶτῃ τὴν ὑγείαν ἔχειν ἀφείλει, ὡς ἂν εἶ' αὐτῆς καὶ τὸ δοῦλον
σῶμα θάλλῃ τε καὶ εὐφραίνεται καὶ τὰ ἀμφοτέρα πνευματικῶς καὶ
κατὰ θεὸν σκιρτῶντα μετὰ χαρᾶς ὅ τι πλείστης τᾶς τοῦ παρόντος βλου
ἡμέρας ἀνωδύνως διέρχονται εἰς δόξαν μὲν θεοῦ καὶ ὑφέλειαν πάντων
15 ἀνθρώπων. Ἡμεῖς δὲ, μέγιστε ἀδελφὲ ποθεινότατε, καὶ ἐπ' ἀμφοτέροις
νοσερῶς ἔχομεν· ψυχικῶς μὲν νοσοῦμεν, ὅτι οὐδαμῶς τὰ τοῦ θεοῦ ἐκ-

2. ποιήσεις 6. οἶα 12. ἀμελεῖς

18. 1. ἀπάντων 7. καθὼς 9. διάγει 11. αὐτῇ ὡσάν 12. εὐφραίνεται

14. διέρχονται 15. ποθεινότατε

πληροῦμεν θελήματτα, ἀλλὰ τὰ τῆς σαρκὸς ποιοῦμέν τε καὶ φρονοῦ-
μεν ὡς ἄγνωστοι, σωματικῶς δὲ νοσοῦμεν, διὰ τοιούτου ἐλεεινὸν καὶ
ἀσθενοῦς ἐλάχομεν σώματος. Ὅμως ἔχομεν τὴν ἐλπίδα ἡμῶν πρὸς
τὸν ἐλετήμονα καὶ μέγαν ἱατρὸν θεὸν τῶν ψυχῶν ὁμοῦ καὶ σώματος. 5
Αὐτὸς μόνος τὰ ἀνίατα αἴθεν θεραπεύειν ἀρρωστήματα, ἢ πλὴν εἰ' εὐ- φ. 105^β
χῶν τῶν πιστοτάτων αὐτοῦ λειτουργῶν καὶ ὑπηρετῶν. Ἡμεῖς δὲ τὴν
σὴν κατὰ θεὸν πολιτείαν καὶ εὐλάβειαν καὶ εἶχον εἰ' αὐτῶν τὴν πρὸς
αὐτὸν οἰκειότητα κέκτησθαι, ἀξιούμεν σοὶ τὴν ὑπὲρ ἡμῶν ἐν ταῖς σαῖς
ἱεροτελεστῆαις μνεῖαν ποιεῖσθαι καὶ εὐχὰς ὑπὲρ ἡμῶν ἀναφέρειν πρὸς 10
Κύριον. Οὕτως γὰρ καὶ ὁ θεὸς Ἀπόστολος ἔφησεν τοῦ εὐχεσθαι πάν-
τας ὑπὲρ ἀλλήλων. Κοινὴ γὰρ ἡ ὑφέλεια γίνεται. Ὁ μὲν εὐχόμενος
ὡς τῆς τοιαύτης πληρῶν ἐντολῆς καὶ αὐτὸς πρῶτος λαμβάνει τὸν
στέφανον, ὁ δὲ περὶ οὗ εὐχεται καρπούμενος καὶ αὐτὸς μετὰ πίστεως
τῆς τοιαύτης εὐχῆς μεγάλην ὑφέλειαν εἰς πλείονα πόθον θεοῦ καὶ 15
παντὸς ἀγαθοῦ ἐργασίαν εὐπροθύμως ἀνάγειται. Διὰ γὰρ τοῦτο καὶ
χρηῶμεν παντὸς εὐχομένου εὐχὴν. Τὰ δὲ περὶ ἡμῶν ἅπαντα μαθήσῃ
ἐκ τοῦ παρόντος οἰκείου ἡμῶν ἀνθρώπου, καὶ ὡς δεχόμεθα πάντοτε
τὰς σὰς λογιωτάτας γραφὰς εἰς ἡμετέραν ὑφέλειαν. Ἐρρωσο μετὰ
πάντων τῶν συλλειτουργῶν καὶ συνδιακόνων σου, οὓς καὶ πολλὰ χαι- 20
ρετίζομεν.

19 (φ. 105^β-106^α).

Πρὸς ἡγούμενον.

Ἐπιμώτατε καθηγούμενε τῆς σεβασμίας καὶ ἀγίας ἱερᾶς μονῆς τῆς
πανυμνήτου καὶ υπεράγνου δεσποίνης καὶ κυρίας τοῦ κόσμου παντὸς
Θεοτόκου τῆς ἐν τῷ Ἄγρῳ, ἐμοὶ δὲ πάτερ ἐν Κυρίῳ πνευματικέ, κῦρ,
εἰς τὸ τοῦ παντάνκτος τῶν ὄλων θεοῦ ἔλεος ἡλπισα ὡς ἀνάξιος τοῦ 5
μετὰ πάσης ὑγείας σωματικῶς διάγειν τὴν ἀγιωσύνην σου καὶ μετὰ πᾶ-
σαν τὴν ὑπὸ σέ ἀγίαν ποίμνην καὶ καλὴν συνοχίαν. Ἡ γὰρ ποίμνη
τότε καλῶς καὶ ὑγιῶς διάγει καὶ τὰ ἀνθηφόρα χλόη πρὸς οἰκείαν συλ-
λέγει τροφήν, ἔταν ὁ ταύτης ποιμὴν ἐν χαρᾷ πάση καὶ ὑγείᾳ αὐ-
τὴν διεξάγει καὶ ἀπροσκόπτως ἀκολουθεῖ. Τότε γὰρ καὶ πλείονα τὰ οἰ- 10

1. ποιοῦμεν τε 1-2. φρονοῦμεν 4. ἱατρὸν 6. ὑπηρετῶν 7. οἶαν
8. ἀξιούμεν 16. ἅπαντα 17. ὡς δεχόμεθα 19. ὑφέλειαν Τὸ
μετὰ πρόσθετον ἄνωθεν 20. συνδιακόνων ἐκ τοῦ συνδιακόνων

19. 6. συνοχίαν 8. ὑγιῶς τὰ ἀνθηφόρα χλόη ἐγγραφῆ πιθανῶς ὑπ' αὐ-
τοῦ τοῦ ἐπιστολογράφου 10. διεξάγει ἀκολουθεῖ

ἔχει μετ' ἀφθονίας ἐνδείκνυται πρόβατα. Ὅταν δὲ μικρὸν τῷ σώματι κοπιση ἐκ νότου τινός ἢ προσκόμματος, τότε καὶ τὸ ποιμνιον ἅπαν
 π. 106^a ἀποδηγήτω· ἢ εἰς τόπους δεινούς καὶ ἀπόρους μετ' ὀδύνης οὐ θέλει πορεύεσθαι. Διὰ τοῦτο τὴν τοῦ σώματος ὑγείαν ἐψυχόμενος ἔχειν σε,
 5 ἵνα καὶ οἰκείους καὶ ξένους ποιμαίνης ὡς θέμις λαοὺς καὶ ἀμφοτέρους πρὸς χλόην ὀδηγήης τὴν σωτήριον. Τὴν γὰρ ψυχικὴν ὑγείαν θεοῦ τῇ χάριτι ἀδύνατον ἔχειν σε καθὼς πρέπει αὐτῷ καὶ ἀρέσκει. Δεόμεθα τὸν τὴν σὴν ὀσιότητα ὡς ἂν καὶ ἡμᾶς ἀντιλάβεσθαι καὶ ἐπιπόνως φροντίτης τὰ λυσιτελεῖ τῆς ψυχῆς ἡμῶν καὶ εἰς πόσιν ποιμαίνης τὴν
 10 ἠδέειν καὶ ὠφέλιμον καὶ ὕδωρ ποτίσης τῶν θείων καὶ γλυκυεργάτων τῶν πρὸς τὴν οὐράνιον μάνδραν καὶ νοητὴν ὀδηγούντων. Ὁ γὰρ ποιμὴν τῶν ποιμένων Χριστὸς ὁ θεὸς τὰ ἐνενηκονταεξνέα καταλιπὼν πρόβατα περὶ τοῦ ἐνός πεπληνημένου προβάτου πᾶσαν φροντίδα ἐποιήσατο, διδάσκων ἐκ τούτου ὑμῖν τοῖς αὐτῷ μιμουμένοις ὡς ἂν περὶ τῶν ἀπο-
 15 λωλότων πλέον τὴν φροντίδα ποιήσῃτε. Ἡμεῖς οὖν οἱ ἐν τῷ πελάγει τοῦ βίου καταδεδουλημένοι καὶ πρὸς κρημνοὺς καὶ βράχια τῶν αὐτοῦ ἐμπεπλεγμένοι ἀρκίων, ἀπολωλότες ἐσμέν, μὴ ἔχοντες τὸν ὀδηγόντα ἢ τὸν ποιούμενον φροντίδα περὶ ἡμῶν. Νῦν οὖν μετὰ θεὸν εὐρόντες τὴν χριστομίμητον ἀγιωσύνην σου, πρὸς αὐτὴν τὴν ἡμῶν
 20 ἀνατιθέμεν ἐπιμέλειαν. Καὶ μὴ ἀμελῶς πρὸς ἡμᾶς ὡς ἀμελεῖς ὄντας δικαιοσύνης, ἀλλ' ἐμμελῶς ὕψι σου δύναμις τὰ ὑπὲρ ἡμῶν φρόντισον, ὡς ἂν καὶ μὴ θέλοντας τῇ ἐνδελεχείᾳ τῶν σῶν διδασκῶν πρὸς τὴν σωτηρίαν ὀδηγήτης ὁδὸν καὶ τῇ οἰκείᾳ ποιμνῇ συντάξης Χριστοῦ εἰς
 25 δόξαν αὐτοῦ καὶ σὸν ἔπαινον. Ὁ γὰρ μὴ τὴν ὁδὸν εἰδὼς πῶς ἂν δύναιτο ἐν αὐτῇ ἀνευ ὀδηγοῦ πορεύεσθαι; Ὅταν δὲ τύχη τὸν ὀδηγόντα, τότε καὶ αὐτὸς συνακολουθεῖ κατὰ τὸ δυνατόν αὐτοῦ. Τὴν δὲ σὴν εὐλογίαν τὴν πρὸς ἡμᾶς παρὰ σοῦ σταλείσαν δεξάμενος, πάμπαν τὴν σὴν πατρικὴν ἀγάπην ἠὲ χαριστήσια. Θέλω δὲ μανθάνειν καὶ γὰρ τὸν σὸν ὀριζμόν ὡς πᾶς παρὰ πατρὸς, περὶ ὧν δὴ καὶ τὴν
 30 χρῆσιν ἔχει ἡ ἀγιωσύνη σου, ὡς ἂν μετὰ πρόθυμίας καὶ πόθου πολλοῦ ταῦτα πάντα κατὰ τὸ ἐμοὶ ἐκπληρῶ δυνατόν. Ἡ ἀγία εὐχή σου μεθ' ἡμῶν.

20 (106^b-107^a).

Πρὸς ἡσυχαστήν.

Πανοσιώτατε, θεοεἰκελε καὶ ἐν Κυρίῳ αὐθέντα καὶ πάτερ πνευματικῆ, τὸ μὲν λίαν ὑγιὲς τῆς πανυπερλάμπρου καὶ ἡλιοειδοῦς σου ἀγίας ψυχῆς ἐπιστάμενοι, περὶ αὐτοῦ οὐδεμίαν ἐννοίαν ἐμμέριμον ἔχομεν. Ὁ γὰρ διηνεκὴ τὴν μετὰ θεὸν παράστασιν κεκτημένος καὶ αὐτῷ μόνῳ μόνος μεθ' ἡδονῆς καὶ ἡδύτητας προσλαλῶν καὶ φθεγγόμενος ὅτι πλείστης πῶς οὐκ ἂν πεφωτισμένην ἔχει ψυχὴν καὶ αὐτῶν
 5 τῶν τοῦ ἡλίου καθαριτέρων ἀκτίνων; Πᾶς γὰρ ἐν τῇ φωτὶ μένων φωτεινός ἐστιν, ὡς περὶ καὶ τὸ ἔμπαλιν. Αὐτὸς γὰρ εἶρηκεν ὁ Κύριος ἡμῶν Ἐγὼ εἰμι τὸ φῶς τοῦ κόσμου· ὁ μένων ἐν ἐμοί, καὶ ἐν αὐτῷ, ὁ δὲ περιπατῶν ἐν τῇ σκοτίᾳ προσκόπτει καὶ οὐκ οἶδε ποῦ ὑπάγει.
 10 Καὶ σὺ γοῦν, πνευματικῆ, τῷ κόσμῳ καὶ τὰ ἐν κόσμῳ πάντα γυμνωθεὶς καὶ τὴν τοῦ ἀγίου Πνεύματος ἐνδυσάμενος πανοπλίαν καὶ ταῖς νοητοῖς ἐντροφῶν κάλλεσι καὶ χαρίσμασι καὶ ἐν αὐτοῖς νυκτὶ καὶ ἡμέρα ἀδολεσχωῖν πράξει καὶ θεωρεῖ, πῶς οὐχ ὑγιᾶ τὴν σὴν [ἂν] ἔχεις ψυχὴν; καὶ λέγει καὶ ὑγιᾶ καὶ ἀστράπτουσιν. Δῶν οὖν σοι θεὸς καὶ
 15 τὴν τοῦ σώματος εὐρωστίαν καὶ ὑγείαν, καὶ ἄνοσον καὶ ἄτρωτον φυλάξει ἐκ παντός ἐπιβλαβοῦς συναντήματος, ἵνα διὰ σοῦ καὶ ἡμεῖς οἱ σοὶ παῖδες ὀδηγούμενοι χαρμοσύνως καὶ εἰς ἀρετὴν τῇ σὴν διδάχῃ καὶ διεγέρσει ἀγόμενοι μικρὰν τι καὶ ἡμεῖς διὰ σοῦ καὶ τῶν
 20 σῶν τιμῶν εὐχῶν εὐρήσωμεν σωτηρίαν. Θάρρος γὰρ μέγα ἔχομεν καὶ ἐλπίδα, εἰ καὶ καθ' ἐκάστην συμφορόμεθα πάσῃ τῇ ἀμαρτίᾳ καὶ ἐμπλεκόμεθα, ὅτι οὐκ ἀπίδη ἡμῖν διὰ σοῦ ὁ Κύριος, ἀλλ' ὡς φιλεῦσπλαγχνος καὶ φιλάγαθος ἐλεήσει κατὰ τὸ πολὺ αὐτοῦ ἔλεος εὐχαῖς
 25 ὁσίοις ταῖς σοῖς. Οἶδε γὰρ πληρεῖν τὸ τῶν αὐτοῦ φοβουμένων θέλημα. ἢ Μὴ οὖν ἐλλίπης, ἀντιβόλῳ, καὶ ἡμῖν μεμνησθαι ἐν ταῖς πρὸς Κύριον εὐχαῖς σου, ἀλλὰ δὸς καὶ ἡμῖν ἔλαιον ἐκ τῆς λαμπάδος τῆς σῆς, καὶ τῷ περὶ σέ φωτὶ καὶ ἡμᾶς καταφώτισον. Δίδαξον, στερέωσον, ἐ-
 30 δῆγησον, ἀναξον εἰς τὸ ἀγαθὸν ἔργον, καὶ γνῶσιν πνευματικὴν ἐξ ἀγνοίας καὶ ἀμελείας ἡμῶν μετακέντρison, ἵνα παρὰ θεῶ ἀκούσης τὸ

5. οἰκείους ... 6. ὀδηγεῖς 7. καθὼς 8. τὸ ἀντιλάβεσθαι ἐγγραφή πιθα-
 εῶς οὕτως ὑπ' αὐτοῦ τοῦ ἐπιστολογράφου 10. ἡδύ 12. ποιμαίνων
 καταλιπὼν 15. ποιήσῃτε 17-18 (καὶ 25-26). ὀδηγήσαντα 21. διατε-
 θῆς 22. κἂν 23. συνιάξεις 24-25. δύναται

2. ἡλιοειδοῦς ἐκ τοῦ ἡλιοειδοῦς 3. ἐπιστάμενος 5. προσλαλῶν ἔχει 7. πᾶς
 8. φωτεινός 10. σκοτεία 14. ὑγιᾶ ἂν προσέθηκα ἔχεις 15. ὑγιὲς
 δῶναι 16. εὐρωστίαν ὑγίαν 17. φυλάξει ἐπιβλαβοῦς 21. καθ-
 ἐκάστην συμφορόμεθα 21-22. ἐμπλεκόμεθα 22. παρίδει 23. ἐλεήσει
 24. πληρεῖν ἐγγραφή πιθανῶς ὑπ' αὐτοῦ τοῦ ἐπιστολογράφου 29. μετὰκέντρison

Ἐξάγων ἄξιον ἐξ ἀναξίου ὡς στόμα μου ἔσται καὶ πολλὰς τὰς χάρι-
 τας παρ' τῆς αὐτοῦ ἀπολαύσεως βασιλείας. Οὐδὲ γὰρ, ὡς οἴμαι, πλέον
 τι ἠδεται Κύριος ὡς τὸν ἀναξίαν καὶ ἡμελημένην ψυχὴν πρὸς ἀρε-
 τὴν ὀδηγήσῃ δυνάμενον καὶ ἐκ τῶν τοῦ ἐχθροῦ παγίδων ἐξάραντα
 καὶ πρὸς αὐτὸν παραστήσαντα. Οὕτως οὖν καὶ ἡμεῖς, ἡμελημένοι καὶ
 μακρὰν σου διὰ τῶν ἀτόπων ἔργων τυγχάνοντες, ἰατροῦ καὶ ὀδηγοῦ
 ἐμπεύρου δεόμεθα, οἶον τὴν σὴν ἀγιότητα. Σπεῦσον οὖν ἐξάξει ἡμᾶς
 ἐκ τοῦ βάθους τῆς ἁμαρτίας καὶ πρὸς αὐτὸν τὸν θεὸν οἰκειῶσαι τὸ
 τάχιον, ἵνα σὺ μὲν διπλασίως κερδήσῃς τὸν στέφανον, ἡμεῖς δὲ πάλιν
 ὠφεληθῶμεν τὰ μέγιστα εἰς δόξαν τοῦ παντάνακτος τῶν ὅλων θεοῦ
 τοῦ τὰ ἀδύνατα καὶ ἀνίατα τραύματα θεραπεύοντος δι' ὑμῶν τῶν αὐ-
 τοῦ οἰκειῶν ἀνθρώπων καὶ εἰς εὐχαριστίαν τῆς σῆς δειότητος.

Καὶ περὶ μὲν τούτων ἄλλοις ἡμεῖς δὲ πάντοτε θέλομεν τὸν σὸν περὶ
 πάντων μανθάνειν ὀρισμὸν ἐφ' οἷς ἄρα καὶ βούλοιο. Ὅριζε γοῦν ἡμῖν
 εἴ τι χρεῖαν ἐκ τῶν ὧδε ἢ ἀγνωσύνη σου ἔχει, ἵνα μετὰ προθυμίας ἐκ-
 πληρῶμεν τὰ πάντα. Ὁ θεὸς τῆς εὐχῆς σου μὴ ὑστερήσῃ.

☩ (φ. 107^{α-β}).

Εἰς ἱερέα μοναχόν.

Ἰμμιώτατε ἱεροθῦτα καὶ μέγα οἰκονόμη τῆς ἱερέας μονῆς τοῦ Ἱερα-
 κος, ἐμοὶ δὲ ἐν Κυρίῳ πάτερ, τὴν γραφὴν τῆς σῆς ἀγνωσύνης δεξά-
 μενος ἠὲ χαρίστησα τὸ ταύτης περὶ ἐμὲ φίλτρον καὶ τὴν κατὰ θεὸν
 σου ἀγάπην τε καὶ προαίρεσιν, || ὅτι φροντίζεις ἀεὶ τὰ ἡμέτερα μὴ
 μόνον ψυχικῶς, ἀλλὰ καὶ σωματικῶς. Διὸ καὶ τὴν ἀνταμοιβὴν πάντων
 πληρῶσαι σοὶ ὁ θεὸς ἐν τῷδε τῷ βίῳ καὶ ἐν ἐκείνῳ τῷ μέλλοντι.
 Πολλὰ δὲ ἡμῖν ἐθεράπευσας διὰ τῆς παρὰ σοῦ πρὸς ἡμᾶς σταλείσης
 εὐλογίας, ἣν καὶ δεξάμενοι τὴν εὐχαριστίαν προσάγομεν. Μὴ οὖν ἐλ-
 λίπης γράφειν ἡμᾶς καὶ μηνύειν ἀείποτε, ἀλλὰ θαρρῆκως ὡς τέκνα
 σου ὀριζε. Δυνάμεως γὰρ μετὰ θεοῦ ἔχομεν τὸ παρὰ σοῦ ποιεῖν προς-
 ταττόμενον. Πᾶσι δὲ τοῖς ἐν τῇ μονῇ ἀδελφοῖς καὶ μάλιστα γνωστοῖς
 ποιῶμεν μετάνοιαν. Ἡ θεὸς εὐχὴ σου μεθ' ἡμῶν.

Ἔπονται ἐν φ. 107^β-109^β τὰ ἔγγραφα Ῥηγικὸν εἰς σουλ-
 τᾶνον, Ῥηγικὸν εἰς ἀμηνὸν καὶ Ἀπὸ Ῥήγαν εἰς Ῥήγαν τὰ

2. ἐξάγων ἐξ ἀναξίου 3. τι 9. κερδήσης 11. δι' ὑμῶν 13. ἄλλοις
 θέλωμεν 14. ὀρισμὸν

21. 2. ἱεροθῦτα οἰκονόμη 4. τὸ 6. πληρῶσαι 9. ἀλλὰ 12. ποιῶμεν

ἐκδεδομένα ἐν τῷ Νέῳ Ἑλληνομνήμονι Τόμ. Ε' σ. 45-47
 καὶ 50.

☩ (φ. 110^α).

Ἀπὸ Ῥήγαν εἰς καβαλλάριον.

Ἡ Ῥηγικὴ ἐξουσία μου χαιρετίζει σε τὸν εὐγενέστατον καβαλλά-
 ριον ἢ τὸν εὐγενέστατον ἀθέντην τῆς Ἀντιοχείας τὸν ὀδεῖνα καὶ ἔσο
 γινώσκων, ὅτι ὁ ἀνθρώπος τῆς εὐγενείας σου ὁ ὀδεῖνα κατέλαβε πρὸς
 τὴν Ῥηγικὴν ἐξουσίαν μου καὶ τὰς γραφάς σου ἐκόμισε πρὸς ἡμᾶς, καὶ
 ἐμάθομεν διὰ τε τῶν γραφῶν καὶ ἀπὸ στόματος τοῦ ἀνθρώπου περὶ
 πάντων ὧν ἐδήλωσας, καὶ ἠὲ χαριστήσαμεν τὴν πρὸς ἡμᾶς διάθεσιν
 καὶ ἀγάπην τῆς σῆς ἐνδοξότητος καὶ δι' σπουδάζεις καὶ ἀγωνίζεσαι
 ὑπὲρ τῶν Χριστιανῶν εἰς τιμὴν τοῦ θεοῦ καὶ ἡμῶν τῶν Χριστιανῶν,
 καὶ σπούδασε ὅση σου δύναμις φυλάξῃ τὴν σὴν χώραν καὶ πάντα
 τοὺς σοὺς ἀπὸ τῶν ἀθέων ἐχθρῶν τοῦ σταυροῦ, ἐνδυναμούμενος καὶ
 φυλαττόμενος ὑπὸ θεοῦ. Ἡμεῖς δὲ, καθὼς ἐδήλωσας, ἰδοὺ οἰκονομοῦ-
 μεν ξύλα τέσσαρα μετὰ καὶ τζαγρατόρων καὶ διοικήσεως καὶ ὅσον
 αὐτῶν νὰ φθάσουσιν εἰς συμμαχίαν ὑμῶν, καὶ τίποτε ἐννοιασθῆτε, ἀλλὰ
 μετὰ σπουδῆς καὶ ἀνδρείας ἕως τέλους ἀγωνισθῆτε, ἵνα καὶ παρὰ θεῶν
 καὶ παρὰ πάντων Χριστιανῶν ἐπαινεθῆτε. Πάλιν δὲ εἴ τι χρεῖται γράφε
 καὶ μήνυε τῇ Ῥηγικῇ ἐξουσίᾳ μου μετὰ θάρρους. Ἀπὸ δὲ τοῦ ἀνθρώ-
 που σου μάθης ἐκ στόματος. Ἐρρωσο.

☩ (φ. 110^{α-β}).

Πρὸς ἀθέντην χώρας.

Ἐγὼ ὀδεῖνα καὶ πράκτωρ Κύπρου χαιρετίζω σε τὸν μεγαλοδο-
 ξότατον φύλακκα καὶ ἐξουσιαστήν τῆς θεοφυλάκτου πόλεως Ἀττα-
 λείας καὶ ἐμοὶ ἠγαπημένον φίλον καὶ ἀδελφόν, καὶ ἐλπίζω ὑγιαίνειν
 τὴν σὴν ἐνδοξότητα καὶ ἐπὶ πᾶσιν ἔχειν καλῶς καὶ πάσας σου τὰς
 ἀνά χεῖρας δουλείας πληροῦν καθὼς θέλεις καὶ ἀποδέχεσθαι. Ἔστω
 γνωστὸν τῇ σῇ ἐνδοξότητι, || οἱ ἀνθρώποι σου μετὰ τοῦ σοῦ πλείου
 καταλαβόντες ἐν τῇ χώρᾳ τοῦ πανευγενεστάτου ἀθέντου μου τοῦ
 μεγάλου Ῥηγῶς διετηρήθησαν παρ' ἡμῶν καὶ διεφυλάχθησαν αὐτοῖ
 τε καὶ τὸ ὅλον πρᾶγμα αὐτῶν ἀπὸ παντὸς αὐτῶν ἐπιβλαβοῦς συναν-

22. 6. ἠὲ χαριστήσαμεν 11. καθὼς 14. ἕως 15. μήνη
 23. 5. πληρῶν καθὼς ἀποδέχασθαι 9. ἐπιβλαβοῦς

τήματος καὶ ἀδικίας τινός καὶ ἀπὸ πάντων τῶν ἐχθροδῶς διακειμέ-
 νων αὐτοῖς καὶ, τὴν δουλείαν αὐτῶν πᾶσαν καλῶς ἀπαντήσαντες τῇ
 οἰκονομίᾳ καὶ συνεργίᾳ ἡμῶν διὰ τὴν πρὸς σέ ἀγάπην, ἰδοὺ ἀπεκδήλη-
 θησαν καὶ ἔρχονται πρὸς τὴν σὴν ἐνδοξότητα, καὶ ἐν τούτῳ δίδω σοι
 τὴν περὶ τούτου εἰδήσιν. Καὶ εἴ τι πάντοτε θέλεις ἐξ ἡμῶν καὶ τῆς
 ἡμετέρας χώρας, διὰ γραφῆς ἃς μανθάνωμεν. Ἄξιόν δὲ τὴν σὴν ἐν-
 δοξότητα. ἵνα με σταίλῃς ἀπὸ τῆς χώρας σου πετρίτην θηλυκὸν κα-
 λὸν καὶ λαγωνικὸν ἧ ἐνε γοργόνι, καὶ ἐγὼ πάλιν εἴ τι κελεύεις νῆ
 πληρώσω εἰς τὴν τιμὴν αὐτῶν καθὼς ἔχεις μαθεῖν καὶ ἀπὸ τῶν ἀν-
 θρώπων σου. Ἐρρωσο. Μηγί

24 (φ. 110^{a-b}).

Πανσέβαστε σεβαστέ μέγα δοῦκα καὶ περιπόθητε γαμβρὲ τοῦ τι-
 μιωτάτου καὶ ἀγίου βασιλέως καὶ μέγχι ἐξουσιαστὰ τῆς θεοφρουρή-
 του νήσου Ῥόδου καὶ τῶν Κυκλάδων νήσιων, ἐμοὶ δὲ αὐθέντα καὶ
 ἀδελφέ. Ἐλπίζω εἰς τὸν θεὸν ὑγιαίνειν καὶ χαίρειν τὴν εὐγένειάν σου
 ἐπὶ πᾶσι καὶ τοὺς ἐχθρούς σου τροποῦσθαι, ὑπὸ θεοῦ δυναμούμενος.
 Καὶ ἡμεῖς τῷ ἐλέει τοῦ θεοῦ καὶ τῇ σὴ καθαρῶτάτῃ ἀγάπῃ ὑγιῶς
 ἔχομεν. Μηδέποτε τῆς σῆς εὐγενοῦς καὶ ἀκραίφνοῦς δικητέως γενώ-
 μεθα ἐπιλήσιμονες, ἀλλὰ μάλλον εἰς πλεόν αὐξάνοντες καὶ ἀκμάζου-
 σαν φέροντες. Ἡ γὰρ ἐν ἀληθείᾳ ἀγάπη αὕτη ἐστὶν τὸ μὴ πρὸς χρό-
 νων ἢ ἡμερῶν τινων διάστημα, ἀλλ' ἐν πάσῃ τῇ τῶν ἀμφοτέρων ζωῇ
 μέχρι τέλους ἀπτώτως φυλάττεσθαι καὶ τὰ πρὸς θεραπεῖαν καὶ πᾶ-
 σαν τιμὴν σπουδάζειν ἕστη δύναμις. Ὁ δὲ πρὸς καιρὸν τὴν ἀγάπην
 φυλαξάμενος καὶ ἐν ὀλίγῳ πάλιν λύων αὐτὴν οὐκ ἐπαινετὸς οὗτος,
 ἀλλ' ὡς τῶν πραγμάτων καὶ τοῦ καιροῦ πραγματοῦτης παρὰ πάντων
 λογίζεται· διὸ καὶ ἡ συνεργίας σου καὶ ἀποστείλης πρὸς με τὸ σιτό-
 κριθον, ὅπερ μοι ἐχάρισεν ὁ πανευγενέστατος καθ' ἀλλάριος ὁ ὀδαῖνα
 ἀπὸ τοῦ χωρίου αὐτοῦ τὸ ὀδεῖνα. Ἔστι δὲ τὸ ὄλον μῶδιον φ', καὶ οἰκο-
 νόμησε μετὰ ἀγωγίου καὶ ἀπόστειλέ με τὸ ἐνσυντόμιως εἰς Λευκου-
 σίαν, καὶ εἴ τι ἐξοδιάσης νῆ τὸ ἔχῃς ἀπ' ἐμοῦ μετὰ πόσης χαρᾶς καὶ
 φιλοτιμίας ἐπέκεινα καὶ νῆ σέ εὐχαριστήσω μεγάλως. Καὶ τῶρα θέλω
 ἰδεῖν τὴν ἀγάπην σου, ὅτι νῆ με φθάσῃ ἐνσυντόμιως μετὰ καὶ γραφῆς

1. ἐχθροδῶς 4. δίδω ἐκ τοῦ δέχ 6. ἃς 8. γοργόνι 9. καθῶς
 24. 5. ἐπιτάσι 6. ὑγιῶς 7. εὐγενοῦς ἀκραίφνοῦς 9-10. χρόνον
 19. ἔχεις 20. τῶρα 22. εἰδεῖν με φθάσει

του λεπτομερῶς δηλούσης περὶ πάσης ἐξόδου εἴ τι ἐξοδιάσεις εἰς
 αὐτό. Ἔχω δὲ καὶ εἰς τὸ Κυκλάδι κρασὶν μέτρα τόσα εἰς τὸν ἀνθρω-
 πον τὸν ὀδεῖνα, καὶ, ἂν μὲ ἀγκᾶς, οἰκονόμησε καὶ ἃς φέρουν καὶ
 αὐτό, καὶ νῆ σέ ἔχω μεγάλην χάριταν. Καλὰ γὰρ ὀδως τὴν ἀγά-
 πην μου ποταπὴ ἐνὶ εἰς σέ καὶ ἐν τούτῳ θαρρικῶς σοι ἐδήλωσα νῆ
 τὸ ἀσχοληθῆς ὡς αὐτὸν ἐμέ καὶ μὴ τὸ ἀμελήσης. Ἐρρωσο.

25 (φ. 111^a).

Ἀπὸ ῥήγαν εἰς βασιλέα.

Θεόστεπτε, θεοφρουρήτε, ἀειχύγουτε, πανευσεβέστατε, μέγιστε βα-
 σιλεῦ καὶ αὐτοκράτορ Ῥωμαίων, κύριέ μου Ἰωάννη Δούκα, τῇ παν-
 τεφόρῳ ἀνωθεν θεῖᾳ δυνάμει καθικετεύω καὶ γὰρ ὁ καὶ προνοία θεοῦ
 Ἐρρῆς βῆξ τῆς περιωνύμου Κύπρου τοῦ ὑγιαίνειν, χαίρειν καὶ εὐθυ-
 μεῖν τὴν θεοσυντήρητον βασιλείαν σου ἐπὶ πολλοῖς ἔτεσιν καὶ ἰσταν
 τρόπικα καὶ ἀριστεύματα κατὰ τῶν ὑπεναντίων προσκειμένων τῷ κρά-
 τει ὀρωμένων καὶ ἀοράτων ἐχθρῶν καὶ ὑποτάσσειν ὑπὸ τοὺς πόδας
 αὐτῆς πάντα ἐχθρὸν καὶ πολέμιον. Ἰγιαίνω δὲ καὶ γὰρ τῇ τοῦ θεοῦ
 βοηθείᾳ σὺν τῇ πολυχρονίᾳ χαρᾷ καὶ ἀντιλήφει τοῦ κράτους μου μέ-
 χρι τὴν σήμερον. Ἡ γραφὴ τῆς κραταιᾶς καὶ ἀγίας σου βασιλείας
 διακομιθῆ πρὸς ἡμᾶς, καὶ ἀναμαθῶν παρ' αὐτῆς, ὅτι ὑγιαίνει τὸ
 κράτος σου, μεγάλως τῷ θεῷ τῷ χαρίστητα. Ἀνέμαθὸν δὲ διὰ τε γρα-
 φῆς τοῦ πανιερωτάτου ἐπιτοκόπου Κύπρου κυροῦ Νεοφύτου καὶ διὰ
 στόματος τοῦ ἐντιμοτάτου ἱερέως αὐτοῦ Κωνσταντίνου τῆς εὐεργεσίας
 καὶ ἀσχολήσεις ἃς ἔχει αὐτὸς καὶ εἰ μετ' αὐτοῦ ἐπίσκοποι ἀπὸ τὸ
 κράτος τῆς βασιλείας σου καὶ μεγάλως τῇ βασιλείᾳ σου τῷ χαρίστησα
 ὡς χριστομίμητον βασιλέα.

26 (φ. 111^b).

Ἐτερον.

Θεόστεπτε, θεοφρουρήτε, ἀειχύγουτε, πανευσεβέστατε, μέγιστε βα-
 σιλεῦ καὶ αὐτοκράτορ Ῥωμαίων, ἀγκιπώμενέ μοι αὐθέντα καὶ θεῖτε κῶρ

3. ἃς 5-6. ἀσχοληθεῖς
 25. 1. ἀειχύγουτε 1-2. βασι 2. δοῦκα 3. καθ' ἱκετεύω
 5. ἐπιτοκόπος 6. ὑπεναντίως 13. πανιερωτάτου 13-14. διαστόματος
 14. ἐντιμοτάτου
 26. 1. Ἐτερον

Ἰωάννη Δούκα, τῆ παντεφόρῳ ἄνωθεν θεία δυνάμει καθικετεύω καὶ γὰρ
καὶ προνοία θεοῦ ῥήξ τῆς περικλήρου μεγαλονήσου Κύπρου Ἀρρή-
γω τοῦ ὑγιαίνειν, χαίρειν καὶ εὐθυμεῖν τὴν θεοσυντήρητον βασιλείαν
σου ἐπὶ πολλοῖς ἔτεσιν. Ἰγιαίνει δὲ καὶ καλῶς ἔχει ἡ ῥηγικὴ ἐξου-
5 σία μου, ἀκοή μὲν ὡτὸς ἐνηχουμένη τὸ πρότερον τὰ περὶ τῆς θεο-
φρουρήτου βασιλείας σου θεάρεστα προτερήματα, ἅτινα εὐκελάδων
ἐναρμόμιον γλῶτταν αὐχῶν καὶ σεμνολογῶν ἄξιως σε ἐπαινέσειν οὐκ
ἔχομεν ἄρτι δὲ τρανότερον ἐνηχήθησάν μοι ταῖς ἀκοαῖς διὰ στόματος
10 τοῦ πιστοτάτου καὶ συνετωτάτου ἀνθρώπου τῆς βασιλείας σου, τοῦ
ἀποκρισιπρίου καὶ πρωτονοβελιστίμου Ἰωάννου τοῦ Καλοκαιροῦ. Διε-
κόμισε δὲ ὁ τιοῦτος καὶ γράμμα τῆς βασιλείας σου περιέχον χαιρε-
τισμὸν γνησίας συγγενείας, ἀγάπης καὶ δικθέσεως. Ἀλλὰ καὶ διὰ οἰ-
κέλου στόματος αὐτοῦ ἅτινα παρὰ τῆς βασιλείας σου παρηγγέθησαν
ἀναφέρειν τῆ ῥηγικῆ ἐξουσίᾳ μου πεπληροφόρηκεν ταῦτα κατὰ λε-
15 πτόν. Δι' ὧν καὶ ἠθέλησεν ἡ ῥηγικὴ ἐξουσία μου διὰ τοῦδε τοῦ γράμ-
ματος προσκυνῆσαι καὶ χαιρετίσαι τῆ θεοστεφεῖ βασιλείᾳ σου. Διὰ γὰρ
τοῦτο ἐπέταλῃ καὶ ὁ παρῶν ἡμέτερος ἀνθρώπος καὶ ἀποκρισιάριος ὁ-
δεῖνα καὶ, εἴ τι ἂν συντύχη τῆ βασιλείᾳ, πίστευτον αὐτὰ ὡς ἐκ στό-
ματος λαληθέντα τῆς ῥηγικῆς ἐξουσίας μου, καὶ ἐκπληρώσωμεν τὸ
20 ἅπαν αὐτῆς θέλημα. Τὰ δὲ παρὰ τῆς βασιλείας σου μετακομιζόμενα
τῆ ῥηγικῆ ἐξουσίᾳ μου χάρισματα ἀπελάδομεν παρὰ τοῦ δηλωθέντος
πιστοτάτου ἀνθρώπου τῆς βασιλείας σου καὶ πρωτονοβελιστίμου Ἰω-
άννου τοῦ Καλοκαιροῦ. Κύριος δὲ ὁ θεὸς διαφυλάττει τὸ κράτος σου
πολυχρόνιον· ἐμέ δὲ φιλεῖν ἡ βασιλεία σου ὡς ἀγαπητὸν καὶ ἐνδιά-
25 θετον συγγενήν. Ἡ δὲ τῶν πάντων κατεξουσιάζουσα θεία καὶ φιλάν-
θρωπος πρόνοια ἐν μικροχρονίῳ βιοτῇ καὶ εὐθυμίᾳ διαφυλάττει.

1. θεῖα καθ' ἑκτετεύω 4. ἐπιπολλοῖς ῥηγικῆ 5. ἀκοή πρώ-
τερον 6. ἅτινα εὐκελάδων Γραπτέον εὐκελάδου; 7. αὐχῶν ἐκ τοῦ αὐχῶν
σεμνολογῶν ἔχομεν 9. συνετωτάτου 10. πρωτοβελιστή 11. περιέχων
12. συγγενείας 14. πεπληροφόρηκεν 15. διῶν ἀντι τοῦ διῶ ἠθέλησεν
ῥηγικῆ 16. θεοστεφεῖ 17. ἐπιτάλλει 19. ἐκπληρώσωμεν 20. μετά-
κομιζόμενα 23. διαφυλάττει 25-26. Ἡ δὲ - διαφυλάττει πλαγίως ἐν τῇ
ἢ ἀνευ σημείου παρκαπεμπτικοῦ 25. κατεξουσιάζουσα 25. βιω

27 (φ. 111^b-112^a).

Εἰς βασίλισσαν.

Τῆ ἐξ αὐτῶν τῶν σπαργάνων τῆς βασιλείας ἐντραφεῖσα καὶ ἀνα-
χθεῖσα καὶ κληρὸν πατρῶν τὴν βασιλείαν ἀπολαδοῦσα πανευσεβε-
στάτη ἀγαύστη καὶ ὑπερτέρα πασῶν γυναικῶν καὶ αὐτοκρατορίσα
Ῥωμαίων κυρὰ Ἑλρήνη Κομνηνῆ αὐθέντρα καὶ θεία μου || τῆ τοῦ θεοῦ φ. 112^a
δυνάμει καθικετεύω ὁ καὶ προνοία θεοῦ ῥήξ τῆς περιωνύμου μεγαλο- 6
νήσου Κύπρου Ἀρρήγω καὶ ἀνεψιὸς τοῦ κράτους σου τοῦ ὑγιαίνειν,
χαίρειν καὶ εὐθυμεῖν τὴν θεοφρουρήτην βασιλείαν σου ἐπὶ πολλοῖς ἔ-
τεσιν. Ἰγιαίνει δὲ καὶ καλῶς ἔχει ἐκ θεοῦ [ἡ] ῥηγικὴ ἐξουσία μου.
Ἄλλὰ καὶ διὰ οἰκέλου στόματος αὐτοῦ ἅτινα παρὰ τῆς βασιλείας σου ἀνα- 10
φέρειν τῆ ῥηγικῆ ἐξουσίᾳ μου πεπληροφόρηκεν ταῦτα κατὰ λεπτόν.
Δι' ὧν καὶ ἠθέλησεν ἡ ῥηγικὴ ἐξουσία μου διὰ τοῦδε τοῦ γράμματος
προσκυνῆσαι καὶ χαιρετίσαι τῆ θεοστεφεῖ βασιλείᾳ σου. Διὰ γὰρ τοῦτο
ἐπέταλῃ καὶ ὁ παρῶν ἡμέτερος ἀνθρώπος ὁδεῖνα καὶ, εἴ τι συντύχη 15
τῆ βασιλείᾳ σου, πίστευσον αὐτὸν ὡς ἐκ στόματος τοῦ ἡμετέρου. Τὰ
δὲ παρὰ τῆς βασιλείας σου μετακομιζόμενα πρὸς τὴν ῥηγικὴν ἐξου-
σίαν μου χάρισματα ἀπελάδομεν παρὰ τοῦ δηλωθέντος πιστοτάτου
ἀνθρώπου τῆς βασιλείας σου καὶ πρωτονοβελιστίμου Ἰωάννου τοῦ
20 Καλοκαιροῦ. Ὁ θεὸς ποιήσῃ τὴν βασιλείαν σου πολυχρόνιον.

28 (φ. 111^a-113^a).

Ἀπὸ ἀρχιεπισκόπου εἰς βασιλέα.

Τολμῶν ὁ δοῦλος καὶ εὐχέτης τῆς θεοστεφοῦς, κραταιᾶς καὶ ἀ- 2

27. 1. βασίλισσαν 2. ἑαυτῶν 3. κληρὸν 6. καθ' ἑκτετεύω 8. ἐπι-
πολλοῖς 9. ἡ προσέθηκα ῥηγικῆ 10. πανηρονιμώτατος 11. πρωτον-
οβελιστή 11-12. καταλαβῶν 13. περιέχων 16. πεπληροφόρηκεν κατα-
λεπτόν 17. διῶν ἀντι τοῦ διῶ ἠθέλησεν ῥηγικῆ 18. προσκυνεῖσαι
θεοστεφεῖ 19. ἀπεστέλλει συντύχει 21. μετακομιζόμενα 23. τοῦ βασιλείας
σου προηγεῖται ἐξουσίας σου διαγεγραμμένον 23. πρωτονοβελιστή 24. ποιήσῃ
28. 2. θεοστεφοῦς οὗ προηγεῖται βασιλείας διαγεγραμμένον

γίας σου βασιλείας ἀρχιεπίσκοπος νήσου Κύπρου ἀναφέρω τὸ ἔνθεον
κράτος σου, δέσποτα ἡμῶν ἅγιε, πανευσεβέστατε, μέγιστε βασιλεῦ καὶ
αὐτοκράτορ Ῥωμαίων, πάσης τῆς οἰκουμένης καὶ φυσικῆ ἀυθέντα ἡ-
μῶν, καὶ, ὡς περ ἢ διψικωιάτῃ ἔλαφος ἐπιποθεῖ τὰς τῶν ὑδάτων πη-
γὰς, οὕτω καὶ γὰρ ἀφομοιούμενος καὶ δι' ἐφέσεως ἔχω συχνότερον ἐκ-
πέμπειν εἰς προσκύνησιν καὶ ἀσπασμὸν τῶν θείων καὶ ἀχράντων πο-
δῶν σου, καὶ διὰ προσκυνητοῦ προστάγματος τῆς βασιλείας σου ἀνα-
διδάσκωμαι τὰς θεοπαρόχους καὶ πολυχρονίους ὑγείας τοῦ κράτους
σου. Ἄλλ' ἀφικτόν μοι τοῦτο, ἢ οὐδ' εὐχερὲς διαπραξέσθαι τὸ τῆς
10 ἠκλάττης καὶ ἠπεύρου παρέχειν διώστημα καὶ ἄλλοτε ἄλλοις βικίοις
συνεγκύρμασι τοῦ ἐκ τούτων ἁμαρτιῶν ἐπισωρεύματος, καὶ ἐξ ἀπο-
ρίας τοῦ μὴ δύνασθαι τῇ χειρὶ καὶ φόβῳ τῆς ἐνταῦθα ἐπικρατείας ἡ-
μῶν. Ἰσθι δὲ, δέσποτα ἡμῶν ἅγιε καὶ αὐθέντα, τῆς μεγίστης φήμης
καὶ ἀναφορᾶς τοῦ παντεξακούστου καὶ περιβοήτου πανευσεβάστου ὁ-
νόματος τῆς ἁγίας σου βασιλείας εἰς τὰς κατὰ Κύπρον τῶν Ῥωμαίων
15 ἁγίας τοῦ Θεοῦ ἐκκλησίας ἀπάσης τῆς νήσου ἐν τε ταῖς θεῖαις μυ-
σταγωγίαις καὶ καθ' ἑκάστην ἱεροτελεταῖς ἀειμνηστον καὶ ἀνεξάλει-
πτον ἀναφέρεται ἀριδιόλως καὶ ἀναντιρρήτως, μεγαλοφώνως ὡς τὸ
ἀπ' ἀρχῆς καὶ τῇ παντεφόρῳ θεῖα προνοίᾳ αἰς ἀεὶ ἱκετεύομεν τοῦ ἐν
20 ὑγείᾳ καὶ ἁγιασμῷ καὶ κατὰ πάντα εὐθυμον καὶ σωτήριον ἐπὶ πολλοῖς
ἔτεσιν διάγειν τὴν βασιλείαν σου καὶ ἱσθῶν τρόποις καὶ ἀριστεύματι
κατὰ τῶν ὑπεναντίως προσκειμένων τῷ κράτει σου ὀρωμένων καὶ ἀο-
ράτων ἐχθρῶν. Πληροφορεῖτω δὲ τὸ ἔνθεον κράτος σου, πανευσεδέ-
στατε βασιλεῦ καὶ αὐτοκράτορ Ῥωμαίων, καὶ αὐθέντα ἡμῶν, οὐδ'
25 ἄλλο τι προσμένω ἐν τῇ Κύπρῳ καὶ γὰρ ὁ δοῦλος καὶ εὐχέτης σου, σὺν
αἰσὶ καὶ οἱ κατακληθθέντες γέροντες καὶ ἀρχιερεῖς, εἰ μὴ διὰ τὸ ἀν-
εξάλειπτον μνημόσυνον τῆς βασιλείας σου καὶ τῶν ἁγιασῶν τῆς νήσου
Χριστιανῶν. Ὁ δὲ μακαρίτης αὐθέντης καὶ δεσπότης ὁ οἰκουμενικὸς
οὐκ εἶδ' ὀπίθεν κινούμενος οὐκ εἶδ' ἡμᾶς τοῦ ἡρεμεῖν. ἀλλὰ καθ' ἑκά-

1. ἀρχιεπίσκοπος 2. βασιλεὺς 3. οἰκουμένης 4. διψικωιάτῃ
5. ἐφ' ὁμοιούμενος 6. δι' ἐφέσεως 7. συχνότερον 8. χράντων 9. τοῦ
προστάγματος 10. προηγείται 11. γραμμῆτος 12. διαγεγραμμένον 13. ἄλλ' ἀφικτόν 14. εὐ-
χερὲς 15-16. ἀπορίας 17. φόβον 18. ἰσθι 19. τοῖς μεγίστοις φήμῃ
20. ἀνιφορᾶς 21. παντεξακούστου 22. κατὰ 23. ἀπάσης 24. ἱεροτελε-
ταῖς 25. ἀναντηρηήτως 26. ἀπασχῆς 27. αἰς 28. ἐπιπολλοῖς 29. πληρο-
φορητόν 30. εἰ 31. δοῦλος 32-36. συνεμοί 37-38. ἀνεξάλειπτον
39. ἀπασχῶν 40. ἐγγράφῃ 41. πικρῶς 42. ἀνέκκθον 43. οὕτω 44. οὐδ'
45. οὐκ εἶδ' 46. ἡρε-
μεῖν 47. ἀλλὰ

στην δικτεράττει ἡμᾶς καὶ πάντες τὸν λαὸν διὰ γραμμῶν αὐτοῦ,
καὶ εἶδεν ἢ ἁγία βασιλεία σου, ὅτι ὁ θρόνος οὗτος ὁ μνηστῶν καὶ
ἀποστόλων Χριστοῦ κορυφάρχων Βασιλέα οὐχ ὑπόκειται τῇ οἰκου-
μενικῷ, ἀλλὰ τῆς ἁγίας βασιλείας προχείριστις ἐστίν καὶ αὐτοκέφα-
λος. Καὶ γὰρ δὲ ὁ δοῦλος καὶ εὐχέτης σου ἔλαβον τὴν προχείρισιν
3 παρὰ τοῦ τρισημάχαρος ἐκείνου ὀρθοδόξου αὐθέντου καὶ βασιλέως τοῦ
ὀδεῖνα. Κατηξιώθην δὲ θεατῆς καὶ προσκυνητῆς γενέσθαι τῆς ἁγίας
βασιλείας σου, ἦν καὶ προσπίνομαι ἀντιλαμβάνεσθαι ἢ ἡμᾶς ὡς φυσι-
κὸν αὐθέντην ἡμῶν μέχρι καὶ τοῦ δικαίου. Τὸ νῦν πρόσπειται ἡμᾶς
ἐποιήσμεν, φημί, τῆς σωματικῆς ὑποταγῆς διὰ συγκράτησιν τῆς ἐκ-
10 κλησίας καὶ τοῦ τῆς νήσου ἀπείρου λαοῦ δέδωκεν ἡμῖν τὴν συγγνώμην
ὅτε δεσπότης ὁ οἰκουμενικὸς καὶ ἡ ἁγία αὐτοῦ ἱερὰ σύνοδος. Περὶ
δὲ τῶν ἀνιρεθέντων ἀειδίμων ἀδελφῶν ἡμῶν τῶν μοναχῶν μάρτυρα
προβαλλόμεθα τὴν δι' ἐφόρου δίκην οὕτε διὰ λόγου ἢ ἔργου ἢ κατὰ
διάνοιαν ἢ παρὰ τῆς ἡμῶν βουλής ἐγεγόνει ἢ ἐκείνων ἀναίρεσις.
15 Ἄλλ' αὐτοὶ θελοντι ἑαυτοὺς παρέδωκαν τῷ θανάτῳ, εἰρηκότες πρὸς
τοὺς κρατοῦντας βαρῆα, ἅτινα οὐδ' ἄκρως ἠέσχοντο ἀκοῦσαι περὶ
τῆς ἀνθρώπων πίστεως, καὶ οὕτως γέγονεν ἢ ἐκείνων κατάκρισις.
Ὁ δὲ δεσπότης καὶ μακαριώτατος οἰκουμενικὸς παρὰδέχεται γραφὰς
τῶν ἐξ ἡμῶν κανονικῶς θλιδομένων καὶ συνηγορητῶν καὶ δρισημῶν
20 καθ' ἡμῶν ἀκρίτως πρὸς τὴν χώραν ἐκπέμπειν καὶ διαταράττειν τὴν
νήσον ἁπασαν. Καὶ εἰ ἔστιν θέλημα τοῦ κράτους σου ἐξελεῖν ἡμᾶς
τῆς νήσου, πρόσταξον ἡμᾶς [διὰ] βασιλικῆς συλλεξῆς καὶ τὴν νήσον
ἀπαίρομεν πλεῖν ἀκριματίστως. Ἢ δ' οὐκ οὕτω τοῦτο οὐκ ἔστιν θελητόν
τῆς ἁγίας σου βασιλείας, παρὰ κλητεύομεν ἀντιλαβέσθαι σε ἡμᾶς τοὺς
25 δούλους καὶ εὐχέτας σου. Πλεῖον γὰρ οὐκ ἐνδόμεθα βασιλεύσει τοὺς
παροργισμούς. Ἢ δὲ τῶν πάντων κατεξουσιαζούσῃ θεῖα καὶ φιλόαν-
θρωπος πρόνοια ἐν μακροχρονικῷ βιωτῇ καὶ εὐθυμίᾳ διαφυλάττει τὸ
ἔνθεον κράτος σου. Ἀπασχ δὲ ἡ θεῖα καὶ ἱερὰ τῆς κατὰ Κύπρον
σύνοδος τὴν ἀπὸ ἐδάφους προσκύνησιν ἀπονέμει τὸ κράτος τῆς βασι-
30 λείας σου, ὃ καὶ ποιήσῃ ὁ θεὸς πολυχρόνιον. Ὡς δοῦλος ἀνάξιος
τολμήσας ἀνέφερον.

3-4. οἰκουμενικῶ 5. προχείριστις 6. δοῦλος 7. προχέρισται 8. πρόσ-
πίνομαι 9. συνηγορητῶν 10. συγκράτησιν 11. ἀειδίμων 12. δρισημῶν 13. οὕτω
14. διάνοιαν 15. αὐτοὶ θελόντι 16. ἄκρως 17. ὡς 18. οἰκουμενικὸς
19. συνηγορητῶν 20. διὰ προσέθηκα 21. ἀπείρομεν 22. ἀκριματίστως
23. ἐνδόμεθα 24. ἐγγράφῃ 25. πικρῶς 26. ἡδὴ 27. ἐν αὐτῇ τῇ πρωτοστάτῃ 28. κατεξου-
σιαζούσα 29. βιωτῇ 30. διαφυλάττει 31. ποιῆσαι

29 (φ. 113^β).φ. 113^β Ἀπὸ καβαλλαρίου *ἑσθι* εἰς τὸν πατριάρχην τῆς Ἀντιοχείας.

Πατήρ πατέρων, ποιμὴν ποιμένων, ὁ τὴν ἐκκλησίαν καὶ τὸν θρόνον τῆς θεοπόλεως μεγάλης Ἀντιοχείας ἢ μᾶλλον εἶπεν τοὺς θρόνους πάσης Ἀνατολῆς [διέπων] καὶ λιμὴν τὰς χειμαζομένους ὁ εὐδιώτατος, ἀνερ ἐπιθυμιῶν τῶν τοῦ πνεύματος, ἐπὶ τῷ Κυρίῳ πέπειθα, ὃν ποθεῖς, ὃν λατρεύεις, οὗ μαθητῆς πέλεις ὁ ἀκριδέστατος, εὐθυμεῖν τε τὴν ἀγιωσύνην σου ὑπὸ τῆς αὐτοῦ δεξιᾶς καὶ πᾶσαι σου αἱ δουλεῖται πνευματικαὶ οὐ μὴν καὶ σωματικαὶ τῇ τοῦ θεοῦ χάριτι κυβερνᾶσθαι. Ὑγιαίνω καὶ τῇ συνάρσει τῶν παναγίων εὐχῶν σου σωματικῶς. Εὐελπίς εἰμι τῇ πρὸς κλήσει τῶν ὑπὲρ ἐμοῦ παρὰ σοῦ γενομένων εὐχῶν τὸ θεῖον ἐκλιπαρεῖσθαι, καὶ ὑγείαν παρά σοι μοι τὰς μάλιστα κατὰ ψυχὴν διαβαίνουσαν. Τὴν γραφὴν τὴν παρὰ τῆς μεγίστης [ἀγιωσύνης σου] ἀποσταλθεῖσαν ἡμῖν ἀνεγνώκαμεν καὶ τὰ ἐν αὐτῇ γραφόμενα μεμαθήκαμεν, καὶ οὐκ ἔστιν εἶπεν ὅσην εὐφροσύνην, ὅσην χαράν, ὅσην θυμηδίαν ἐνεπλήσαν ἡμῖν τὰ τῆς μελισταγοῦς σου γλώττης ἀποφθέγματα. Μετὰ πάντων οὖν τῶν δηλωθέντων καὶ τὰ περὶ τῶν ὑγείων τῆς ἀγιωσύνης σου. Δόξαν οὖν ἕνεκα τούτου πλεον τῷ Κυρίῳ ἀπενείμαμεν καὶ εἰς τὸ διηγετικὸν εὐχομαι. Ἐδῆλωσας οὖν ἡμῖν διὰ τῆς εἰρημένης γραφῆς διὰ τῶν πραγμάτων τῶν ἐνταῦθα κατελχομεν ὅπως τε σταλθῶσι πρὸς τὴν μεγίστην ἀγιωσύνην σου, καὶ πεποιθήκαμεν ὡς ὁρᾷς, καὶ τῷ σῷ προστάγματι καθυπουργήσαμεν, εἰ καὶ μὴ σπουδαίως διὰ τὸν αὐθέντην ἡμῶν τὸν ῥῆγαν τὸν τυγχάνοντα ἐν τῇ Ἀνατολῇ. Ἐδοξεν οὖν ἡμῖν, εἰκόσ ἐστιν καὶ αὐτὸς μηνυτῆς τοῦ τοιούτου πράγματος γένηται καὶ προστάξει ἡμῖν ὡς βασιλεὺς καὶ δεσπότης. Ἐστείλαμεν οὖν γραφὴν πρὸς αὐτὸν δηλῶν τὰ ἡμέτερα, καὶ ὀρισμὸν ἡμῖν ἐναπέπεμψεν, ὅπως ἀκωλύτως καὶ δίχα τῆς οἴασοῦ ἀμφισβολίας καὶ προφάτεως πρὸς αὐτὸν τοὺς σοὺς φοιτητάς, καὶ πεποιθήκαμεν τὸ τοῦ ῥηγὸς ἡμῶν πρόσταγμα, καὶ δεδιώκαμεν πρὸς τοὺς μονοτρόπους ὀδεῖνα καὶ ὀδεῖνα.

3-4. εὐδιώτατος 4. τῶν 4-5. ὃν ποθεῖς, ὃν 6. πᾶσαι δουλεῖται
7. πνικαὶ ἐκ τοῦ πνικῆ σμῶν + ἐν τῷ κειμένῳ τοῦ ἢ διχρημασθέντος. ἐν δὲ τῇ ἡφ καὶ σωματικαὶ 9. εὐελπίς 10. ἐκλιπαρεῖσθαι μάλιστα
11. διαβαίνουσα 11-12. ἀποσταλθεῖσαν 14. ἐνεπλήσαν μελισταγοῦς
15. ὑγείων 16. τοῦτο 18. κατ'ελχομεν 20. καθ'ὑποουργήσαμεν 21. ἀνατολή 22. εἰκόσ μηνυτῆς 23. γένηται 24. δηλῶν ἡμέτερα 25. ὅλασ
26. παρῶσχειν

30 (φ. 114^{αβ}).

Εἰ καὶ τοῖς σωματικοῖς ὀρθαλμοῖς συχνάκις οὐχ ὁρῶμεν τὴν σὴν εὐγένειαν, ἀλλὰ τοῖς πνευματικοῖς ἐς αἰεὶ ὁρῶμεν καὶ φανταζόμεθα. Ὡς Ῥωμαίων καλλίστων καὶ φιλοχρίστων ὠραιότατον ἄγαλμα, σὺ μὲν, κύριε ὀδεῖνα, ἐν ἀσχολήσει τῶν σῶν ἐννοιῶν περιτρέπεσαι καὶ ἐπιλανθάνεσαι τῆς ἡμῶν ταλαιπωρίας καὶ οὐδενότητος. Ὡς τοῦ θαύματος. Πολλάκις γὰρ καὶ ποσάκις ἠθέλησα τοῦ ἰδεῖν καὶ συλλαλήσαι σοι, καὶ ἢ ἐμὴ ἀμικρὴ γέγονέν μοι ἐμπόδιον. Σήμερον γὰρ πάλιν ἦλθον, καὶ οὐχ εὐρόν σε. Μάρτυς ἐστὶν ἢ ἐμὴ πρὸς σὲ καθαρὰ συνείδησις. Ὅμως ὑγίαινε σὺν παντὶ τῷ οἴκῳ σου. Ἡμεῖς μὲν, ὡς κάλλιστε, ἀκμὴν οὐ διεφύγομεν τὰ λυπηρὰ, ἀλλὰ καθ' ἐκάστην ὑποπιεζόμεθα ὑπὸ τῆς ἄγαν ἐκείνης καὶ προελθούσης κακώσεως, τῆς διὰ τὰς ἐμὰς ἀμαρτίας ἐνεπλήσθη μου ἢ ψυχὴ πολλῶν καὶ ἀνυπόστατων κακῶν. Ὅμως δόξα τῷ ῥυσχυμένῳ με ἐκ τῆς πολυημέρου ἐκείνης δεινότητος. Ὅμως, κύριε, ἀκουσον τὴν χρεῖσίν μου τὴν πρὸς σε καὶ τὴν αἰτησίαν πλήρωσον. Οἶδας ὡς οὐκ ἄλλος τῶν δύο ἐνιαυτῶν τὸν ἐμὸν κίνδυνον καὶ τὴν ἀφορίαν τῆς γῆς, καὶ χρήζω ἀπὸ τοῦ κριθάριν τῆς Ζωτίας μόδια μ' ἢ πρὸς κριθάριν, ἵνα σε τὸ δώσω εἰς τὸ ὀσπίτιν σου εἰς τὸ νέον ἀπὸ τὸν Λευκωμίτην ἢ ὡς πωλῆ ὁ Ἰωάννης ὁ ἀνθρωπὸς σου πρὸς νομισματά. Ὑπομείνας οὖν ἔχεις τὰ νομισματά μέχρι καὶ τῆς πασχαλίας. Παρακαλῶ, ὅτι θαρρῶντα εἰς σὲ αὐτὸ σοι ἔγραψα καὶ ἀλήθειαν λέγω τῇ αὐθεντείᾳ, καὶ μὴ διστασῆς περὶ τὸ πλήρωμα. Παρακαλῶ σε, ἢ ποιήσον τὴν αἰτησίαν μου, ὅτι ἔχω ἀναγκαίαν τὴν τούτου χρεῖσιν. Καὶ εἰ οὐ θέλεις μόδια μ', δός μοι ὅσον θέλεις ἢ πλεον ἢ ὀλιγώτερον, καὶ, εἰ θελήσεις, γράψον τὸν ὀρισμὸν σου πρὸς τὸν ἀνθρωπὸν σου σήμερον. Φυλαχθεῖη ἢ αὐθεντεῖα σου παρὰ θεοῦ πανοικεῖ.

31 (φ. 114^α-115^β).

Ἔτερον.

Ἀνεμάθομεν τὸν θάνατον τοῦ πανευγενοῦς ὑμῶν ὀμαίμονος, καὶ

30. 1. οὐχ' ὁρῶμεν 4. περιτρέπεσαι 5. ἐπιλανθάνεσε 6. συλλαλήσαι 8. οὐχεύρων ἐμὴ καθαρὰ 12. ἐνεπλήσθη ἀνυπόστατων
14. χρεῖσιν σὲ διαγραφέντος εἶτα τοῦ τόνου 16. κριθάριν 17. ὀσπίτην 19. τὰ ἰ Γ 21. διστασῆς παρακαλῶσε ἐκ τοῦ παρακαλῶσαι
21-22. Τοῦ ποιήσον προηγούντι τὸ δευτερον γραφέντα, ἀλλὰ διχρημασμένα τὰδε· δι θαρρῶντα εἰς σὲ αὐτὰ σοι ἔγραψα καὶ ἀλήθειαν λέγω τῇ αὐθεντείᾳ
22. χρεῖσιν 23. ὅσον θέλης ὀλιγώτερον 25. πανοικεῖ
31. 1. ἀναμάθομεν πανευγενοῦς

κατετυραννόμεθα μὲν ὑπὸ τῆς λύπης ἐπὶ πολὺ καὶ πρὸς οἰμωγὰς ἐνηγρόμεθα καὶ θρήνους καὶ δάκρυα, ἢ δὲ τοῦ Θεοῦ ἐντολὴ καὶ ἡ ἐλπίς τῆς μελλούσης ἀπάντων ἐξαναστάσεως τὸ σφοδρὸν τοῦ πάθους ἐξενίκησεν, καὶ τοσοῦτον ἠλγήσαμεν ὅσον παρὰ τῆς ἐντολῆς κελευόμεθα. Καὶ γὰρ, εἰ μὲν ἐξ ἀνθρώπων τὸ τοιοῦτον ἄλγος ἐπήλθεν ἡμῖν, οὐδὲ οὕτω κατοδυνηθῆναι ἡμᾶς ὑπερβαλλόντως ἐχρήν, εἰδότες κακίας μὲν εἶναι τὰς ἀκρότητας, ἀρετὰς δὲ τὰς μετρίτητας. Ἐπεὶ δὲ Θεοῦ κελεύσμεναι τοῦτο πεπόνθαμεν, τοῦ πάντα τὰ νομιζόμενα λυπηρὰ πρὸς τὸ συμφέρον τοῖς ἀνθρώποις ἐπάγοντες, καὶ οὐδὲ κινδὸν τὸ συμβάν, ἀλλὰ σύνηθες καὶ τῇ φύσει ἡμῶν τῶν θνητῶν ἀεὶ παρεπόμενον καὶ πᾶσιν ἀνθρώποις ἐποφειλόμενον, εὐχαριστοῦμεν καὶ μεγαλύνομεν τὴν αὐτοῦ ἀγαθότητα πάντων ἕνεκα. Ἄλλ' ἡμεῖς μὲν οὕτω πως παρηγορούμεθα ὡς δυνατόν καὶ τοικύτως ἐννοίαις καὶ χρησταῖς ἐλπίσι ψυχωγούμεθα. Τὴν δὲ σὴν φρόνησιν ἐκείνο ὑπομνήσκουμεν, ὅτι καιρὸς ἀποδιδέψαι πρὸς τὰ τοῦ Ἀποστόλου παραγγέλματα καὶ μὴ λυπεῖσθαι ὡς καὶ οἱ λοιποὶ οἱ μὴ ἔχοντες ἐλπίδα οὐχ ὥστε μὴ ἀλγεῖν τοῦτο γὰρ ἀδύνατον ἀνθρώπων ὄντα καὶ σαρκὶ συνδεδεμένον καὶ τοιοῦτον ἐπιζητούντα ἀδελφόν, ἀλλ' ὥστε μέτρον ἐπιθεῖναι τῇ λύπῃ. Οἴσθη γὰρ τῶν ἀνθρωπίνων τὸ ἐπίκρητον καὶ ὅτι ποταμίων βευμάτων μιμεῖται φύσιν τὰ πράγματα καὶ ὡς ἐκείνους μόνους χρὴ μακαρίζειν τοὺς μετὰ 15^α χρηστῆς ἐλπίδος καταλύοντας τὸν παρόντα βίον. Ἢ οὐ γὰρ ἐπὶ θάνατον ἔρχονται, ἀλλ' ἀπὸ τῶν ἀγώνων ἐπὶ τὰ βραδεία, ἀπὸ τῶν παλαισμάτων ἐπὶ τοὺς στεφάνους, ἀπὸ τῆς τετραρχμένης θαλάττης ἐπὶ λιμένα ἀκύμαντον. Ταῦτ' εὖν ἐννοῶν παρακάλει σαυτὸν, ἐπεὶ καὶ ἡμεῖς οὐχ ὡς ἔτυχεν ἀλγοῦντες μέγιστην τῆς ἀλγηδόνος ἔχομεν παραμυθίαν τὴν ἀρετὴν τοῦ ἀνδρός, ἣν καὶ αὐτὸς, οἶμαι, μέγιστην φέρει παράκλησιν. Εἰ μὲν γὰρ πονηρὸς τις ἦν ὁ ἀπελθὼν καὶ κακίας γέμων, ἔδει θρηνεῖν καὶ ὀλοφύρεσθαι τούτου χάριν, ἐπειδὴ δὲ τοιοῦτος καὶ οὕτω βεδιωκῶν, ὡς ἄπασα οἶδεν ἡ Κύπρος, μετὰ ἐπικειρίας, μετὰ χρηστικότητος, τὸ δίκαιον ἀεὶ τιμῆτας, παρηγορία τῇ προσηκούσῃ χρησάμενος ἐλευθερίᾳ ἀνδρείας, οὐδὲν τὰ παρόντα ἠγγισάμενος, ἀλλότριος τῆς βιωτικῆς γενόμενος φροντίδος, ἀγάλλεσθαι χρὴ ἐκείνῳ τε συνήδεσθαι τῇ τε θαυμασιότητι τῇ σῆ, ὅτι τοιοῦτον προέπεμψας ἀδελφόν, ἐν ἀσύλῳ λοιπὸν θησαυρῷ ἄπερ ἀπήλθεν ἔχοντα ἀγαθὰ. Μὴ τοίνυν ἀνά-

5. ἐξάντων 6. καὶ ὀδυνηθῆναι 9-10. συμβάν 11. πᾶσιν 12. πῶς
13. ἐννοίαις 16. οὐχ' 22. ἀγόντων 25. οὐχ' 28. τοῦτου
29. μετριοκῶς οἶδεν 31. ἀνδρείας 32. ἐκείνῳ τε 33. τοιοῦτος
33-34. ἐπαισίου

ξιόν τι λογίσῃ, θαυμασιώτατε, κατακλώμενος τῷ πένθει, ἀλλὰ δεῖξον σαυτὸν καὶ ἐν τῷ παρόντι καιρῷ ὅποιος εἶ ἐν ἀνάγκαις, καὶ, καθάπερ ὁ Ἐξεκίας, τῶν πεντεκαίδεκα ἐνιαυτῶν τὴν ἐπαγγελίαν δεξάμενος. ἐνεπλήσθη πολλῆς εὐφροσύνης, οὕτω δίκαιον καὶ ἡμᾶς, τὴν ἐλπίδα δεξαμένους τῆς ἀναστάσεως, μὴ θρηνεῖν τοὺς τελευτῶντας. Τὸ γὰρ βιωτικοῦ πράγματος πένθειν ἀθλίον κεκωλυμένον. Φησὶ γὰρ ὁ Παῦλος, ὅτι ἡ μὲν τοῦ κόσμου λύπη θάνατον κατεργάζεται, ἢ δὲ κατὰ Θεὸν μετάνοιαν εἰς σωτηρίαν ἀμεταμέλητον. Ἐπειτα κακείνῳ σε εἰδέναι βούλομαι, ὅτι ὁ μὴ ὑποπεσὼν ταῖς θλίψεσιν, ἀλλὰ διὰ τῆς πρὸς Θεὸν ἐλπίδος τῆς λύπης τὸ βάρος ὑπενεγκῶν μεγάλην ἔχει παρὰ Θεοῦ τῆς ὑπομονῆς τὴν ἀντίδοσιν.

Ταῦτα οὐ διδασκαλικῶς λέγω, ἀλλ' ὑπομνηστικῶς. Εἰ γὰρ καὶ εἰκόθεν οὐκ ἀγνοεῖς τὰ καλὰ, ἀλλὰ δεῖ πάντως καὶ ὑπομνήσεως, καὶ εἰς τοῦτο ἂν εἰεν οἱ φίλοι μάλιστα χρήσιμοι. Ἢ Παράσχοι δὲ ὁ Κύριος τῆ καρδίᾳ σου τὴν ἐκ τοῦ πνεύματος αὐτοῦ παράκλησιν τοῦ ἀγαθοῦ, ἵνα καὶ ἡμεῖς ἀκούσαντες τὰ περὶ σοῦ ἀνεθώμεν καὶ πᾶσι τοῖς κατ' εὐσέδειαν σοῦ καὶ ὁμοτίμοις ὑπόδειγμα ἦς ἀγαθὸν τοῦ κατ' ἀρετὴν βίου. Τοὺς υἱοὺς ὑμῶν τοὺς τε ἀδελφοὺς καὶ ἀνεψιούς ἐξ ἡμῶν προσαγορεύω καὶ πάντας τοὺς ἀγαπῶντας ἡμᾶς.

ⲛⲟⲩⲛ (φ. 115^b-116^a).

Κύριοι μου περιφανέστατοι, τοῖς μὲν ζωγράφοις ἢ διὰ χρόνου τῶν πινάκων ἐπίσκεψις καὶ ἡ τῆς ὄψεως ἀπόστασις, καινίζομένη τῇ διαστάσει, μᾶλλον ἀπτεσθαι τῆς παρὰ μικρὸν διαφέρει διαφορᾶς, ἣν ἀποκρύπτει τὸ συνεχές καὶ τὸ σύνηθες, τοῖς δὲ φίλοις ἢ τῶν σωμάτων διάζευξις ἐπὶ πλέον ἐκφαίνειν οἶδε τὴν πρὸς ἀλλήλους διάθεσιν καὶ ἀκριβεστάτην ταύτην δοκιμασίαν πορίζειν καὶ κατανόησιν, λίθος ἢ λυθία καθάπερ, τὸ τῆς ἀγάπης εἰλικρινές ἢ κεικιδθληυμένον περιφανῶς ἐξελέγχουσιν. Ταύτη τοι καὶ ἡμεῖς, ἐπειδὴ γε τῷ τῆς ὑμῶν καλλονῆς καθάπερ ἠλομεν ἔρωτι, εἰ καὶ σωματικῶς αὐτῆς ἀφιστάμεθα, ἀλλὰ γε πνευματικῶς σύνεσμεν καὶ τῶν ταύτης χαρίτων καταπολάθειν νοερῶς φανταζόμεθα. Καὶ τὴν ὑμῶν δὲ περιφάνειαν ὄραν δοκοῦμεν τὰ παρὰ πλῆσι, καὶ ἀδιάρηκτον εἰς ἔτι τιρεῖν παρ' αὐτοῖς

1. θαυμασιώτατε ἐκ τοῦ θαυμασιώτατος 2. τῶν πινάκων 3-7. ταύτης 14. παρὰ σην 15. Μετὰ τὰ τὴν ἐκ τοῦ ἐκκακωθέντος τὴν ἐκ τοῦ διαγεγραμμένου
16. πᾶσι 17. σοῦ ὁμοτίμοις 18. ἀνεψιούς
32. 1. διαχρόνον 2-3. διαστάση 5. ἐπιπέσοι 6. δοκιμασίαν διαζευγάντος εἶτα τοῦ ἐπὶ τοῦ ὁμοίου πορίζειν 7. 12. ἀδιάρηκτον

τὸν τῆς φιλίας πιστεύομεν σύνδεσμον. Εἰδότες γὰρ τὸ τῆς ἀγάπης κα-
λὸν μὴ τόπω στενούμενον ἢ χρόνῳ περιγραφόμενον, ἀλλὰ χρόνου
χρηστότητι συντηρούμενον, ἅμα δὲ καὶ τὸ τῆς ὑμῶν διαθέσεως ἀκραι-
φνές καὶ ἀδιάφευτον ἐπιτάμμενοι, πεπεσίμεθα πάντως ὡς ἔτι πρὸ
ἡ ὑμῶν ἄσθεστον τὸ τῆς φιλίας ζῶπυρεῖται ὑπέκκαυμα. Οὕτως οὖν ἔ-
χοντες εὐχόμεθα ὑμῶν τὴν μεγαλοπρέπειαν δυσχερείας ἀπηλλάχθαι
τε καὶ κακώσεως καὶ παντὸς ὑπερκεῖσθαι δυστυχούς προσαντήματος.
Τὸ γὰρ τὰς ῥηγικὰς πολυσχεδεῖς ὑποθέσεις ἀριστα διευθετεῖν τε καὶ
διεξάγειν τὴν ὑμῶν ἐνδοξότητα εἰμι ὡς οὐδ' εὐχῶν δέεται τῶν ἡμε-
τέρων, τοῦ ὑμῶν στεροτάτου καὶ βεβηκότος φρονήματος || ῥᾶον τὰ
παρεμπύπτοντα, καὶ δύστηνα ἢ, διακλύοντος ἢ ἢ παράλιος πέτρα τὰς
τῶν κῶμάτων ἐπαναστάσεις καὶ κορυφώματα. Χαίρω δὲ τὸν κύριον
ὀδεῖνα ὡς εἰς τσαύτης ἀξίαν λαμπρότητος ἀνενεχθέντα. Τοῖνον καὶ
χαρὰς ὅ τι πολλῆς ἐπλήσθημεν, καὶ τῷ θεῷ τοὺς εὐχαριστηρίους ἐθύ-
σαμεν, τὸν εὐσεβεῖα πάσῃ καὶ συνέσει κεκοσμημένον καὶ λάμποντα
μὲν τοῖς τῶν κατορθωμάτων ἀρίστοις, κρυπτόμενον δὲ ὑπὸ τὸν μό-
διον νῦν ἐπὶ τῇ λυχνίᾳ τεθεικότι καὶ ποιήσαντι γνώριμον τὸν μὴ τοῦ
κρύπτεσθαι ἀξίον. Τσαύτην δὲ χάριν ἡμῖν ἢ ἐπιστολῇ ὑμῶν ἐντέ-
θεικεν, ὥστε ἔδιδξα διὰ τῆς γραφῆς αὐτοῦς ἡμᾶς κατιδεῖν καὶ περι-
πτύξασθαι καὶ συλλαλῆσαι καὶ ἐνωτισθῆναι ὑμῶν τῆς γλυκυτάτης
φωνῆς. Οὕτως ἐγὼ περὶ ὑμῶν καὶ φρονῶ καὶ λογίζομαι καὶ οὕτως
ἐξέχομαι τῶν χρηστῶν καὶ καλῶν μου δεσποτῶν. Προςκυνῶν ἱερῶς
τῷ δεσπότῃ μου κῦρ Ματθαίῳ καὶ τῷ δεσπότῃ μου κῦρ Νικοδήμῳ,
οὗς καὶ γένοιτό μοι διὰ τάχους ἰδεῖν καὶ περιπτύξασθαι, κατασπαζό-
μεθα τὸν εὐσύνετον ποθεινότατον κῦρ ὀδεῖνα σὺν τοῖς υἱέσιν αὐτοῦ,
ἐπευχόμενοι αὐτὸν ὑγείαν καὶ πάντα τὰ ἄνωθεν ἀγαθὰ ἀσπαζόμεθα
καὶ πάντας τοὺς ἐν τῷ οἴκῳ καὶ προσγενεῖς ὑμῶν. Ὁ δεσπότης μου
Χριστὸς εἴη διατηρῶν τὴν μεγαλειότητα ὑμῶν ἀπηλλαγμένην παντὸς
ἀνιαροῦ συναντήματος εἰς χρόνους λίαν πολλούς· ἀμήν.

30 Ὁ παρῶν τίμιος μοναχὸς ἀναγγελεῖ ὑμῖν τὰ περὶ ἐμοῦ. Μὴν—

33 (φ. 116^α).

Τῷ μεγαλοεπιφανεστάτῳ αὐθέντῃ καὶ συναδελφῷ ἡμῶν κυρῷ
Κωνσταντίνῳ τοῦ σεκρέτου τὴν ἐδαφιαίαν ἀπονέμω προσκύνησιν σὺν

8. πολυχεδεῖς 7. δυστυχούς 9. εὐχαι 9-10. ἡμετέρων τοῦ κάτω η πε-
πληρωμένον μέλανός 14. χάρας 17. τεθεικότα 18-19. ἐντέθηκεν
19-20. περιπτύξασθαι διαγραφέντος εἴτα τοῦ ἐπὶ τοῦ ε τόνου 20. οἰλαλῆσαι
22. δεσποτῶν 24. διατάχους εἰδεῖν 28. μεγαλιότητα 30. ἐμοῦ
33. 1. μεγαλοεπιφανεστάτῳ 2. ἐδαφίαν

πάσῃ τῇ ἐν Χριστῷ ἡμῶν ἀδελφότητι, καὶ εἰς τὸν θεὸν εὐχόμεθα καὶ
πρὸς καλοῦμεν, ὡσαύτως καὶ εἰς τὴν ὑπεραγίαν Θεοτόκον τοῦ ὑγια-
νεῖν σε ψυχῇ τε καὶ σώματι σὺν πᾶσι τοῖς ὑπὸ σὲ καὶ ἀνωτέροις
|| διατηρήσασθαι ἀπὸ παντὸς ἀνιαροῦ καὶ ἐκ τῶν ὀρθῶν καὶ ἀοράτων φ. 116^β
ἐχθρῶν. Πραθαλοῦμεν δὲ τὴν αὐθεντεῖαν, ὅτι, ὡς με εἶπεν ὁ συνά-
δελφός μου ὁ κῦρ Ὀλδιανός, ἐποιήσατε λόγον γὰρ ἐνδοξότης ἢ αὐθεν-
τεῖα τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου εἰς τὴν ἀγίαν ἡμῶν μονὴν εἰς προσκύν-
νησιν τῆς ἀειπαρθένου Θεοτόκου καὶ εἰς τὴν ἀπόκασιν τοῦ συνα-
δελφοῦ ἡμῶν. Καὶ ἐπεὶ οὐκ ἀδείατος τότε ἐλθεῖν, τανῦν ἀξιούμεν σε
τοῦ ἐλθεῖν πρὸς τὸ Σάββατον βραχῦ, ἵνα γένηται ἢ δουλεία μας τὴν
Κυριακῆν. Συνέδη δὲ καὶ τι μικρὸν κένωμα εἰς τὸν ἀδελφὸν ἀπὸ
ψυχρότητος, καὶ ὄρισε ἃς φέρουν εἰς ὑάλιν μηλοζούλαπον. Μηδὲν δὲ
δόξῃ τῇ αὐθεντεῖα, ὅτι βλάβη ἔστι τίποτε ἐκ τούτου καὶ προσηλῆθη,
μηδὲ εἰς τὸν οἶκόν σου ἀναφέρῃς τοῦτο. Ὁ Κύριος πολυχρόνιον πεί-
ησοι καὶ τῆς αὐτοῦ βραχίλειος ἀξίον. .

34 φ. (116^β).

Τῷ τιμιωτάτῳ καὶ ἰσαγγέλῳ δεσπότῃ μου, τῷ ἐν μοναχοῖς ὑπερ-
αστράπτοντι χάρειν. Τὴν σταλείταν ἡμῖν γραφὴν παρὰ τῆς ἀγιωσύ-
νης σου ἐναποσκοπῶν καὶ τὰς θυμῆρεις καὶ ψυχότερπεις ταύτας προσ-
ρήσεις ἀναλεγόμενος, ἐν πρώτοις μὲν εὐχάριστῃ τῷ τῶν ἀπάντων
ἀγαθῶν καὶ δοτήρι θεῷ ὑγιᾶ σε καὶ ἀπάθη κακῶν διαγόντι καὶ ἐτι
διατηροῦντι ἐπὶ τῆς προτέρας εὐθυμίας καὶ ἰλαρότητος. Ἡμεῖς δὲ, εἰ
καὶ τισι φρονέσι περιεχόμενοι, οὐ πάντῃ καθαρῶν τὸ εὐθυμον ἐκε-
κτῆμεθα, ἀλλ' ἅμα τῷ δέξασθαι τὴν πρὸς ἡμᾶς σου σταλείταν ἐρα-
σμιωτάτην καὶ ἀξιέραστον γραφὴν, ἐξ αὐτῆς ἅπαντα τὰ περιαλιγῆ καὶ
κατηφιᾶν ἡμᾶς ποιῶντα ἀποθέμενοι, αἰθρίας ἡμέραν καὶ ἑορτῆς ἑωρ-
τάσμεν, ἐπευξόμενοι τῷ φιλανθρώπῳ καὶ μόνῳ ἀγαθῷ θεῷ τὸ εἰς
μακρῶνας καιροῦς διαφυλαχθῆναι τὴν ὑμῶν ἀγιότητα, εἰς ἡμῶν τε
παραφυγὴν ἐσόμενον καὶ τῶν λυπούντων ἀπαλλαγῆν. Ἴδοιμι ἔρρω-

3. ψυχῇ τε ὑποσὲ ἀνωτέροις 4. διατηρήσασθαι 5. ὡς 7. ὁ

9. οὐκ' 10. δουλία 11-12. ἀποψυχρό 12. ὡρισε ἃς ὑάλιν μηλοζούλου

μηδὲν 13. παροχλη 14. μηδὲ οἶκον ἀναφέρεις 16-17. ποιήσει

34. 1. ἰσαγγέλῳ 3-4. ἀρδρῆσεις 5. δοτήρι 6-7. εἰκέτισι 7. πάντῃ
καθαρεύον 8. δέξασθαι 10-11. ἑορτάσαμεν 11. τοὺς εἰς 12. διαφυ-
λαχθῆναι ἀγιότητα 13. παρὰφυγὴν ἴδοιμοι

μένον, εὐθυμον ὑπὸ τῆς κραταιᾶς χειρὸς τοῦ ἀγαθοῦ Θεοῦ φυλαττόμενον. Γνωρισθῆναι δὲ τῇ ἀγιωσύνῃ σου, ὅτι ὁ ποτὲ ὀδεῖνα...

(Μένει οὕτως ἀτελής)

ⲄⲒⲠ (φ. 117^α).

Φέρω σε δι' ἐπιμόνων εὐχῶν, διὰ μειζόνων εὐφημιῶν τὸ πολυδόξαστον ὕψος, τὸ τῶν Χριστιανῶν πολυπόθητον κράτος, τὸν εὐτυχέστατον ῥήγαν καὶ κύριον νήσου Κύπρου καὶ Ἀνατολῆς καὶ εὐεργέτην ἐμόν. Γράφων σοι εἰς μέσην καρδίαν ἐγκολάπτω καὶ εἰς τὸ ἄδυτον τῆς ψυχῆς, ψάλλω μετὰ Δαυὶδ Ὁ ῥήγας μου καὶ ὁ θεός μου καὶ οὐκ ἔστιν ὅτε ἢ λέγων ἢ γράφων ἔξω μνήμης τὴν σὴν βασιλείαν τίθεμαι, ἀλλ' ὡς περὶ ὁ ὀφθαλμὸς ἐνεργῶν οὐκ ἔσθ' ὅπως οὐ διὰ ἀέρος ἐνεργεῖ, οὕτως οὐδὲ ἡ ψυχὴ Ἡσαίου τοῦ σοῦ εὐχέτου ἐνεργοῦσα καὶ προσομιλοῦσα καὶ ἀδολεσχοῦσα Θεῷ ἔξω τίθησι τὴν σὴν καλοκάγαθον βασιλείαν, ἀλλ' ὀπηνίκα τις τῶν εὐτεβῶν πρὸς ἡμᾶς ἐκ διαλειμμάτων ἔλθῃ, ἀνακηρύττων τὴν βασιλικωτάτην σου γνώμην καὶ καρδίαν λέγων ὅτι ὁ εὐτυχέστατος ῥήξ καὶ τάδε ὑπὲρ τῶν ταλαιπώρων Ῥωμαίων καὶ λέγει καὶ πράττει, ποτὲ μὲν ἐκδικῶν αὐτούς, ποτὲ δὲ θαρρύνων αὐτούς. Περὶ δὲ ἐλεημοσυνῶν καὶ εὐποιῶν τῶν εἰς τοὺς πτωχοὺς καὶ αὐτοὶ οἱ λίθοι κεκράξονται. Ἄγε ταίνυν, ἀνδρῶν εὐγενῶν ἐπιστημότατε καὶ φιλοχριστότατε δέσποτα, κλίνον τὸ οὖς σου εἰς τὴν δέησιν ἡμῶν καὶ παρακλήθητι καὶ κρίνον ἔλεος μετὰ τοῦ ἀθλοῦ τοῦδε. Δὸς τούτῃ συγγνώμην διὰ τὴν ἀγαθὴν σου καὶ φιλόθεον ψυχὴν, ἵνα πάντες σε αἰνέσουσιν ὡς φιλόανθρωπον καὶ ἐλεήμονα κριτὴν καὶ μὴ ἀποστραφῇ ἡ δέησίς μου ἀπὸ τῆς βασιλείας σου κατεσχημένη καὶ ἀπρακτος, ἵνα καὶ ἡ βασιλεία σου ἀκούσῃ παρὰ τοῦ δικαίου κριτοῦ καὶ Θεοῦ τῶν ὅλων Πάντα ὅσα ἀφήκετε ταῖς ἀνθρώποις ἀφεθήσεται ὑμῖν. Καὶ πάλιν προσπίπτω ταῖς ποσὶν τῆς βασιλείας σου, μὴ παρακούσης τῆς ἐπιπόνου μου ταύτης αἰτήσεως. Ὁ δὲ Κύριος στηρίξει σου τὴν βασιλείαν ἐν εὐεργείᾳ καὶ δικαιοσύνῃ καὶ παραπέμψοι γενεαῖς γενεῶν καὶ προσθείη τῷ ἐπιγείῳ κράτει καὶ τῆς βασιλείας τῆς ἐπουρανίου τὴν ἀπόλαυσιν. Ἐρρωμένον σε καὶ ἐν πᾶσιν ταῖς καλοῖς διαπρέποντα ὁ Θεός χροῖσεται τῇδε τῇ θεοσώστῃ νήσῳ τὸν ἀληθῶς εὐτεβέστατον ῥήγαν σὲ καὶ ἐμοὶ κατὰ Πνεῦμα υἱόν, Ἐρρωσο ἐν Κυρίῳ. Ἐρρωσο.

(Ἐπεταὶ συνέχεια)

1. κραταιᾶς 3i. 4. ἐμόν 6. ὅτε 9. καλοκάγαθον 10. διαλειμάτων
11. βασιλικωτάτην 13. θαρρύνων 14. εὐποιῶν τὴν πτωχοῦς 16. κλίνον
17. τοῦτο 19. ἀποστραφῇ 22. ἀφήκε 24. στηρίξει 25. ἐνεργείᾳ
παραπέμψοι 27. πᾶσιν 28. ἴδε ῥήγαν

ΤΟ ΙΑΤΡΙΚΟΝ ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑΡΙΟΝ ΜΑΝΙΑΤΟΥ ΧΕΙΡΟΥΡΓΟΥ

Μελέτημα ἄξιον λόγου θὰ ἦτο ἢ παρακολούθησις τῆς παρ' Ἑλλησι δημώδους ἱατρικῆς ἀπὸ τῶν ἀρχαιοτάτων χρόνων μέχρι τοῦ νῦν, ἔργον κατὰ τοσοῦτο μᾶλλον δυσχερὲς, καθ' ὅσον ὁ ἐπιλαμβανόμενος αὐτοῦ ἔπρεπε νὰ συμπαραζευγνύῃ ἐν ἑαυτῷ τὸν ἱατρὸν ἅμα καὶ τὸν γνώστην μεσαιωνικῆς γραφῆς, καθ' ἃ ὁ Littré, ἐπιληφθεὶς τῆς ἐκδόσεως τῶν ἔργων τοῦ Ἱπποκράτους, ἦτο οὐχ ἦττον ἐντριβῆς περὶ τὴν ἱατρικὴν καὶ τὴν γνῶσιν τῆς ἐλληνικῆς. Πράγματι ἱστορία τις τῆς δημώδους ἱατρικῆς πλὴν τῶν κατὰ παράδοσιν παρὰ τῷ ἐλληνικῷ λαῷ κρατουσῶν θεραπειῶν κυριωτάτην πηγὴν θὰ ὤφειλε νὰ ἔχῃ τὴν μελέτην τῶν πολλῶν καὶ ποικίλων ἐν χειρογράφοις διασωζομένων ἱατροσοφίῶν τῶν παρελθόντων αἰώνων. Διὰ τοῦτο ὁ μακαρίτης καθηγητῆς τῆς ἱατρικῆς ἐν τῷ Ἐθνικῷ Πανεπιστημίῳ Μιχαὴλ Χατζημιχάλης τῇ 5 Νοεμβρίου 1889 ἀναλαβὼν ἐπισήμως τὴν πρωτανεσίαν καὶ ἐκφωνήσας λόγον ἔχοντα θέμα «τὴν δι' ἀδρισταίων γραμμῶν σκιαγράφῃσι τῆς παρ' Ἑλλησιν ἱατρικῆς ἀπὸ τῆς ἀλώσεως τῆς Κωνσταντινουπόλεως μέχρι τῆς ἐλληνικῆς ἐπαναστάσεως»¹, ἕνεκα τῆς μὴ συμπεριλήψεως εἰς τὴν μελέτην αὐτοῦ τῶν ἀναγκαιῶν ἐκ τῶν ἱατροσοφίῶν γνώσεων κατέστησε τὸν λόγον τοῦτον τὰ μέγιστα ἀνεπαρκῆ.

Καὶ περὶ μὲν τῶν ἱατροσοφίῶν ἀνεκοινώσαμεν ἤδη πρόχειρά τινα ἐν τῷ κατὰ τὸ 1902 ἐν Ἀθήναις συνελθόντι Ἱατρικῷ συνεδρίῳ², ἐν δὲ προσεχεῖ τεύχει τοῦ Νέου Ἑλληνομνήμονος θέ-

¹ Λόγος Μιχαὴλ Χατζημιχάλη πρωτάνεως τοῦ Ἐθνικοῦ Πανεπιστημίου κατὰ τὸ Ἀκαδημαϊκὸν ἔτος 1889 - 1890. Ἐν Ἀθήναις, 1891, σ. 5 - 14.

² Πρακτικὰ τοῦ Πανελληνίου Ἱατρικοῦ συνεδρίου. Ἐν Ἀθήναις, 1902. Τόμ. Α. σ. 769 κ. ἐ.—Σπουρ. Η. Λάμπρου Μικταὶ σελίδες. Ἐν Ἀθήναις, 1905. σ. 494 κ. ἐ.

λομεν περιγράφει περιεργότατον μετὰ σολομωνικῆς ἀναμεμιγμένον ἰατροσόφιον, περισώζόμενον ἐν κώδικι τῆς πανεπιστημιακῆς βιβλιοθήκης τῆς ἐν Ἰταλίᾳ Βονωνίας. Ἐνταῦθα δὲ γένηται λόγος περὶ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 214 κώδικος τῆς ἐνταῦθα Ἱστορικῆς καὶ ἐθνολογικῆς ἐταιρείας, οὐ μόνον συντελοῦντος εὐμικρὸν εἰς διαφώτισιν τῶν κατὰ τὴν ἐμπειρικὴν χειρουργικὴν τὴν ἀσκουμένην ἐν Μάνη, ἣτις καὶ ἄλλως εἶνε γνωστὴ διὰ τὴν ἐν αὐτῇ μέχρι καὶ τοῦ νῦν ἀσκησιν τῆς τέχνης ταύτης, ἀλλὰ καὶ ἄλλας παρέχοντος εἰδήσεις περὶ τῆς χώρας ταύτης κατὰ τὸν δέκατον ὄγδοον αἰῶνα.

Ὁ περὶ οὗ ὁ λόγος κώδιξ, μικροῦ σχήματος (0,15 X 0,11) εἶνε τὸ σημειωματάριον, ἐν ᾧ ἐμπειρικὸς Μανιάτης ἰατρὸς ἐνέγραψε τὰς ὑπ' αὐτοῦ ἐπιτευχθείσας ἰάσεις τραυματιῶν. Ἐκαλεῖτο δὲ ὁ ἰατρὸς οὗτος Παπαδάκης (φ. 8^α), καὶ ἐπωνυμεῖτο Λαγειατῆς ἐκ τοῦ χωρίου Λάγεια, ὅθεν κατήγετο (φ. 23^α).

Τὸ ἰατρικὸν στάδιον τοῦ Παπαδάκη βλέπομεν ἀρχόμενον τῷ 1715 καὶ διαρκεῖν, καθ' ὅσον ἔχομεν ἐν τῷ σημειωματαρίῳ κεχρονισμένας ἀναγραφάς, μέχρι τοῦ 1768. Εἰργάζετο κατὰ ταῦτα ὁ Μανιάτης χειρουργὸς ἐπὶ πεντηκονταετίαν καὶ πλέον, ὅτε ἦτο βεβαίως ὑπέργηρως.

Καὶ τῷ μὲν 1715 εὕρισκομεν αὐτὸν ἐξασκοῦντα ἐν τῷ χωρίῳ Χιμάρρα (φ. 11^α, 12^α), ὅπου εὕρισκετο καὶ τῷ 1719 (φ. 11^α). τῷ δὲ 1716 ἐξήσκει ἐν τῇ πατρίῳ Λαγείᾳ (φ. 5^α) καὶ ἐν χωρίῳ Πηῶντες (φ. 10^α) καὶ τῷ 1717 ἐν τῷ χωρίῳ Καβάλλος (φ. 18^α). τῷ 1723 κατὰ μῆνα γυαλιστὴν μετέβη εἰς Ἀφούγγια (φ. 15^α). τῷ 1727 εὕρισκετο πάλιν ἐν Καβάλλῳ (φ. 23^α). τῷ αὐτῷ ἔτει τὸν Μάιον εἰς τὸ χωρίον Μιχαλιάνους (φ. 23^β). τῷ αὐτῷ ἔτει εἰς Τζεροβάν (φ. 42^α), καὶ τὸν γυαλιστὴν τοῦ αὐτοῦ ἔτους εἰς Βάτας (φ. 26^β). τῷ 1728 εἰς Ριγανόχωρα (φ. 19^α). τῷ 1760 τὸν γυαλιστὴν εἰς τὸ χωρίον Παραουρός (φ. 40^β). τῷ αὐτῷ ἔτει εἰς Ἁγιον Νικόλαον (φ. 49^β). τῷ αὐτῷ ἔτει

¹ Νέου Ἑλληνομνημῶνος Τόμ. Β' σ. 295 κ. ε.

πάλιν ἐν Καβάλλῳ (φ. 18^β). τῷ 1763 εἰς Βάτας (φ. 39^β). εἰς Δριαλί (φ. 42^β). εἰς Κόμνια ὅπου καὶ πρότερον ἐν ἀγνώστῳ ἔτει (φ. 34^β), καὶ ἐν Νέᾳ Καρυουπόλει (φ. 9^β), καὶ τὸν Μάρτιον τοῦ αὐτοῦ ἔτους ἐν τῷ χωρίῳ Καρβελά (φ. 9^α). τέλος δὲ τῷ 1768 εἰς Ἁλικα (φ. 45^α).

Εὐθὺς ἐν ἀρχῇ τοῦ σταδίου τοῦ Παπαδάκη μεγάλως ἐβοήθησεν αὐτὸν τῷ 1716 εἰς λόγον ἐμπειρίας καὶ φήμης ἢ δρᾶσις αὐτοῦ ἐν Λαγείᾳ κατὰ τινὰ τῶν ἐμφυλίων ἐκείνων ῥήξεων, αἵτινες διεδάρασαν τὴν Μάνην ἐπὶ τῆς τουρκοκρατίας. Πράγματι βλέπομεν ἐν φ. 5^α ἐν ἐπικεφαλίδι τῶν ἐν τῷ χωρίῳ ἐκείνῳ θεραπειῶν τοῦ εἰρημένου ἔτους δι' ἐρυθρῶν γραμμάτων τὰς λέξεις *πολεμος λαγίας*. Καὶ κατόπιν δὲ βλέπομεν ἐν φ. 35^α ἀνευ χρονολογίας *χοριὸ Τζήμοβὰ πόλεμος* καὶ ἐν φ. 42^α *χοριὸ Τζεροβὰ πόλεμος 1727*. Τὰ πλεῖστα δὲ τῶν θεραπευθέντων κατὰ τὰς τρεῖς ταύτας περιστάσεις τραυμάτων προήρχοντο ἐκ *μπαλοτιᾶς*, ἀλλὰ δ' ἐκ *πετρίας*. ἀναφέρεται δὲ καὶ μία *σπαθιά*, μία *στελετιά* καὶ ἅπαξ *λαβομές μακελλαριστικῆς*.

Οὕτω γνωρισθεὶς καὶ ἐκτιμηθεὶς ἐν Λαγείᾳ ὁ Παπαδάκης τῷ 1716 ἐπὶ τοῦ πολέμου ἐκείνου, καθ' ὃν ἐθεράπευσεν ὑπὲρ τὰ τριάκοντα τραύματα κατὰ τὸ τριετὲς χρονικὸν διάστημα καθ' ὃ διήρκεσεν ἡ ἐμφύλιος σύρραξις (φ. 5^β), ἐκλήθη μετὰ τρία ἔτη, τῷ 1719, εἰς Πιόντες, ὅπου ἐσιβάστηκε, ἦτοι συνεβιβάσθη, συνεφώνησε, μετὰ τῶν κατοίκων, συμφωνηθεὶς ἐπὶ κόντοτα (*condotto*) κατὰ σύστημα τὸ καὶ νῦν ἔτι ἐν τισὶ κοινότησιν ἰσχύον.

Ἐχει δὲ ἡ σύμβολος αὕτη (φ. 8^α) ὡδε: *Χοριὸ πηῶτες 1719 γηάλησι 20 κ. Ἐσιβάστικα ἐγὼ γιαιτρῶς Παπαδάκης με τοὺς πηῶτατες να μ ἔχουν γιαιτρό τους ἔός τέλους τῆς ζωῆς τους καὶ ζοῆ μου ναν τους γιαιτρέβο ἦσε λαβομές καὶ αζρεμυσμά: ὄξο ἀπο ἄροστιά: καὶ ποννέματα καὶ να τοὺς πέρονο τον να Μάϊ ἐμα: Καὶ να εχουν να με δόνου το κάθε σπότη: μῆα καβάθα: παστριζὸ: στάρη: ενα μεροδοῦλη: ενα*

φόρτομα· ξίλλα· ενα φορτομα· ἀνθροπέα καὶ ὦπηά λαβομα·
πλήρωροθῆ· τὰ τρίτα δικά μου

Και με τουτο μπένομε· καὶ ἀξιῶπησι· μάρτηρες

Ἐγο Βροτὸς Κρεκρές· μαρτιρο το ανοθε·

Ἐγο Δημήτρις· Κοιζονοῦρης· μαρτηρο το ανοθε

Ἐγ πνευματικός· μαρτιρο το ανοθε

Ἐγὼ Πόθος· Λεοδιζόπουλος· μαρτηρῶ το ανοθε

Ἐγὼ γιατρός· Παπαδάκης· στέργομε και μαρτηρό το ἀνοθε.

Περίεργος εἶνε ἐν τῇ συμβάσει ταύτῃ ἡ διάκρισις τῆς εἰδικότητος τοῦ Παπαδάκη ὡς χειρουργοῦ, μὴ ἀναλαμβάνοντος τὴν θεραπείαν παθολογικῶν νοσημάτων (ὄξω ἀπὸ ἀρρώστια καὶ πονέματα). Τὸ ἔργον αὐτοῦ εἶνε ἡ ἴασις τραυμάτων ἐκ τε ἄλλων λόγων καὶ ἐκ κρημνίσματος ἀφ' ἵππου ἢ δι' ἄλλας αἰτίας (ἀκρόμισμα) καὶ ἡ ἀπαξ τοῦ ἐνιαυτοῦ κατὰ μῆνα Μάϊον ἀφαίμαξις συμφώνως πρὸς τὰ ἐν παλαιότεροις χρόνοις ἐπιζόμενα. Ἡ δὲ πληρωμὴ αὐτοῦ γίνεται εἰς εἶδη παρ' ἐκάστου οἴκου τῶν κατοικούντων τὸ χωρίον, ἦτοι εἰς σιᾶρι παστρικὸ καὶ καυσόξυλα. Εἰς δὲ τὴν ἀμοιβὴν τοῦ ἱατροῦ προστίθεται ἀνθρωπέα, κατὰ τὸν κ. Κουκουλέν, συντάκτην τοῦ οἰκείου ἀρθρου ἐν τῷ ἀρχεῖφ τοῦ Ἱστορικοῦ λεξικοῦ, πιθανῶς ἀνθρωπίνη κόπρος ἢ ἐν γένει κόπρος, ἣν δυνάμεθα νὰ ὑποθέσωμεν χρησιμεύουσαν ὡς καὶ τὸ μεροδοῦλι, ἦτοι τὴν ὑπηρεσίαν ἐνδὸς τῶν οἰκογενῶν ἐκάστου οἴκου ἀπαξ τοῦ ἐνιαυτοῦ, χάριν καλλιέργειας τῶν κτημάτων τοῦ Παπαδάκη. Ἀρκοῦμενος δ' εἰς ταῦτα παρὰ τοῦ ἐκμισθώσαντος αὐτὸν χωρίου, εἶχε τὸ δικαίωμα τοῦ παρέχειν τὰς ὑπηρεσίας αὐτοῦ ταυτοχρόνως, πάντως ἐπὶ χρηματικῇ ἀμοιβῇ, εἰς γειτονικὰ χωρία, ὡς ἐξάγομεν ἐκ τοῦ φ. 11^α, ὅπου ἀναγράφονται ἴασις, τῷ αὐτῷ ἔτει 1719, καθ' ὃ ὑπηρέτει εἰς Πιόντες, ἐν τῷ χωρίφ Χιμάρρα. Περίεργος δὲ εἶνε ὁ ὅρος τῆς συμβάσεως ἐκεῖνος, καθ' ὃν αὕτη ἐδηλοῦτο ὡς γινομένη ἐφ' ἔρου ζωῆς. Ὑπόσχεσις ματαία, ἥς τὴν λύσιν ἢ τὴν διάρρηξιν, ἀγνω-

στον παρ' ὁποτέρου τῶν συμβαλλομένων μερῶν ἐπελθοῦσαν, μαρτυρεῖ ἕτερα σύμβασις μετὰ τέσσαρα ἔτη ἐν φ. 15^α, ἐκτὸς ὃν ὑποθέσωμεν, ὅτι διὰ τῆς νέας συμβάσεως ἐὲν ἐλύθη ἡ παλαιά. Ἐχει δὲ ἡ πρὸς τοὺς Ἀφουγγιώτας σύμβασις ὡδε·

1723 γηαλησι· 20. Χωριὸ Ἀφουγγια. Ἐσιβάστικα· ἐγὼ γιατρός· Παπαδάκης με τους Ἀφουγγιώτες· να μ εχου γιατρο τους· ης· τογ γερῶ· τῆς ζωῆς τους· και ζοη μου· ἐὸς τέλους να τους γιατρεβο· σε λαβομες· μακελαριστικες· ὦξο ἀπον ἄροστηες· και ποννεματαν και να πηγαυνο· το να Μάϊ μῦα φορὰ να περνον· αἷμα· του καιθενός· ἀποῦ θέλη· και να εχου να με δόνου· καβάθα σιᾶρι μῖα· και μῦα λίτρα· βγαλμενο πανπάκη· και ενα κρεντίρι· κρασι· και ὀγιά λαβομά· πλιώροθῆ· ἦνε τα τρίτα δικά μου ὡς καθός· ἦνε ὁ σιῆμος (= στημὸς, σύμβασις) ἀπο παλευ και με τοῦτο· βάνομε· και ἀξιῶσιτους (= ἀξιοπίστους) μάρτηρες. (Ἐπονται τὰ ὀνόματα ἐννέα μαρτύρων, μεθ' ἃ ἀκολουθοῦσι τάδε)· Ἐγο γιατρῶς· εἰργομε· κατα τῇ μαρτηρία· ὡν ἐστῆρξαν η μάρτυρες αυτη· λέγομε· και τα διο μέρι· ὁπίος το χαλάσι να δήρη· πένηα (= pena, ποινήν)· ριαλια· ὄθ.

Ἡ σύμβασις αὕτη μετὰ τῶν Ἀφουγγιωτῶν ἔχει πλὴν τῆς παροχῆς τῶν εἰς εἶδος ἀμοιβῶν σίτου, βάμβακος βγαλμένου, ἦτοι ἐκκεκοκκισμένου, καὶ αἶνου, τοῦτο τὸ ἰδιάζον, ὅτι εἰς αὐτὴν προστίθεται καὶ ποινικὴ ρήτρα πεντήκοντα ρεαλίων ἐν περιπτώσει τῆς ὑπὸ τοῦ ἑτέρου τῶν συμβαλλομένων παροχῆσεως αὐτῆς. Εἶνε δὲ ἡ ρήτρα αὕτη ἱκανῶς βαρεῖα, ὅταν ἀναλογισθῶμεν, ὅτι ἐν ρεάλιον, ἀρχομένου τοῦ δεκάτου ὀγδόου αἰῶνος ἰσοδύναμον ὃν περίπου πρὸς τὸ ἀργυροῦν δευκάτον, ἀντεστοίχει μεταλλικῶς μὲν πρὸς μίαν δραχμὴν καὶ εἴκοσι λεπτὰ περίπου, καταλλακτικῶς δὲ πρὸς τὸ πενταπλάσιον τοῦ ποσοῦ τούτου¹. Βλέπομεν δ' ἐντεῦθεν, ὅτι ἱκανὴ ἦτο ἡ εὐπορία τοῦ τε

¹ Ἄ. Ἀνδρεάδου Περὶ τῆς οἰκονομικῆς ζωικῆσεως τῆς Ἑπτανήσου ἐπὶ Βενετοκρατίας. Ἐν Ἀθήναις. 1914. Μέρ. Α' σ. 41, 44.

χωρίου καὶ τοῦ ἱατροῦ Παπαδάκη, ἀναλαμβανόντων τὴν εὐθύνην τῆς πληρωμῆς οὕτω μεγάλου ποσοῦ. Τὰ δὲ μνημονευομένα ῥεάλια δυνάμει μὲν νὰ ὑπολάβωμεν καὶ ἀπλῶς ὡς μονάδα πρὸς ὑπολογισμόν τῆς ἀξίας τοῦ πληρωτέου ποσοῦ· ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον ἐπιτρέπεται νὰ ὑποθέσωμεν, ὅτι πρόκειται περὶ πράγματι τοιούτων βενετικῶν νομισμάτων. Ἀληθῶς πρέπει νὰ λάβωμεν ὑπ' ὄψιν, ὅτι, ὅτε ὠμολογεῖτο ἡ σύμβασις, ὀλίγα μόνον ἔτη εἶχον παρέλθει ἀπὸ τῆς ἐν ἔτει 1715 συνθήκης τοῦ Πασσάρδοιτις, δι' ἧς κατελύθη ἡ ἀπὸ τῶν ἡμερῶν τοῦ Μοριζίνη βενετοκρατία τῆς Πελοποννήσου, ἐπανελθούσης εἰς τὴν κυριαρχίαν τῶν Τούρκων, ἐφ' ἧς βενετοκρατίας, εἰ μὴ καὶ πρότερον ἤδη, ἐκυκλοφόρουσαν ἐν τῇ χερσονήσῳ νομίσματα βενετικά.

Ὅλιγα δ' ἔτη μετὰ τὴν σύμβασιν πρὸς τοὺς Ἀφουγγιώτας βλέπομεν τὸν Παπαδάκην ὠμολογοῦντα τῇ 21 Μαΐου 1727 σύμβασιν πρὸς τοὺς Καβαλιῶτες, ἦτοι τοὺς κατοίκους τοῦ χωρίου Κάβαλλος (φ. 23^α) καὶ τὴν 7 τοῦ μηνὸς γιαννησι τοῦ αὐτοῦ ἔτους 1727 πρὸς τοὺς Βατιῆδες, ἦτοι τοὺς κατοίκους τοῦ χωρίου Βάτια. Ἐξηγεῖται δ' ἡ ὁμόχρονος αὕτη ὑπηρεσία ἐκ τῆς γειτονίας τῶν δύο τούτων χωρίων, ἀνηκόντων ἀμφοτέρων εἰς τὸν πρὸ τοῦ νόμου περὶ κοινοτήτων δῆμον Κολοκυνθίου. Τῷ αὐτῷ δ' ἔτει 1727 (Μαΐου 21) βλέπομεν αὐτὸν ὑπηρετοῦτα καὶ ἐν τῷ χωρίῳ Μηχαληᾶν (φ. 23^β). Κατὰ τὸ αὐτὸ δ' ἔτος, μὴ ὀρίζομένου τοῦ μηνὸς, εἰργάζετο καὶ ἐν τῷ χωρίῳ Τζεριβά (φ. 41^β).

Τῷ δὲ 1728 ὠμολόγησαν ὁ Μανιάτης ἱατρὸς νέαν σύμβασιν πρὸς τοὺς κατοίκους τοῦ χωρίου Ριγανόχωρα, ἔχουσαν ὡδε (φ. 19^α).

Χωρίο Ριγανόχωρα 1728· αὐγοῦστου 6 ε "Ὅς καθὸς εἰσβάσις καὶ κατοχορίτες στεργόμαστε· καὶ ἐμῆς· κατα τῆς σίβασές τους ὠποκάνουμε· καὶ μεταυτο· μπιένουμε καὶ ἀξιόπιστι· μάρτιρες.

Ἐπονται τὰ ὀνόματα ἑπτὰ μαρτύρων, ὧν τοῦ ἐβδόμου διὰ μονοκονδυλίας.

Περὶεργον δ' εἶνε, ὅτι μετὰ τέσσαρας μόνον ἡμέρας, τῇ 10 Αὐγούστου, συμβιβάζεται ὁ Παπαδάκης μετὰ τῶν Γωνιατῶν, ἡτοι τῶν κατοίκων τοῦ χωρίου Γονέα, ὡς καθὸς· καὶ ἡ Ἀφουγγιοτες (φ. 20^β), ὑπογραφομένων ἐννέα μαρτύρων.

Καὶ τούτων δὲ τῶν δύο χωρίων ἡ σύμβασις ἐξηγεῖται ἐκ τῆς γειτονικῆς αὐτῶν θέσεως, ἅτε ἀνηκόντων εἰς τὸν αὐτὸν καὶ ἀνωτέρω πρῶην δῆμον Κολοκυνθίου. Ἄλλως δ' ἐκ τῆς πρώτης τῶν ἀνωτέρω παρατεθειῶν συμβάσεων, τῆς πρὸς τοὺς κατοίκους Πιόντες, ἐξάγεται, ὅτι ἡ μετὰ τινος χωρίου σύμβασις δὲν συνεπήγετο τὴν ὑποχρέωσιν τοῦ μὴ ἐξασκεῖν καὶ ἀλλαχοῦ.

Διὰ ταῦτα πλὴν τῆς ἐξασκήσεως ἐν τοῖς χωρίοις ἐκείνοις, μεθ' ὧν περιέχονται ἐν τῷ σημειωματᾶριῳ τοῦ Παπαδάκη αἱ ἀνω ἀναγραφεῖσαι συμβάσεις, ὁ Λαγειατῆς ἱατρὸς εἰργάσθη κατὰ τὰ πενήτηκοντα ἔτη, εἰς ἃ ἀναφέρονται τὰ σημειώματ' αὐτοῦ, καὶ ἐν ἄλλοις πολλοῖς χωρίοις τῆς Μάνης, ὧν ἐμνημονεύθησαν ἤδη ἀνωτέρω ἐκεῖνα περὶ ὧν γινώσκομεν κατὰ ποῖον ἔτος ἐξήσκησεν ἐν αὐτοῖς ὁ Παπαδάκης. Ὁ δὲ ἀλφαθητικὸς πίναξ πάντων τῶν ἄλλως ἀνορθογράφων ἐν τῷ σημειωματᾶριῳ δι' ἐρυθρᾶς γραφῆς ἀναγεγραμμένων χωρίων μετὰ χρονολογίας ἢ καὶ μὴ εἶνε ὁ ἐξῆς, προστιθεμένων ἐν παρενθέσει καὶ τῶν πρὸ τοῦ περὶ κοινοτήτων τελευταίου νόμου δῆμων, εἰς οὓς ἐν ταῖς καθ' ἡμᾶς ἡμέραις ἀνήκον τὰ χωρία ἐκεῖνα.

Ἅγιος Νικόλαος (δῆμου Βοιῶν) φ. 49^β.

Ἄλικα (δῆμου Μέσσης) φ. 45^α.

Ἀτζηκανόγιαννης φ. 24^β.

Ἀφούγγια φ. 15^α κ. ἐ., 36^α.

Βάτια (δῆμου Κολοκυνθίου) φ. 26^β, 39^α.

Βαχὰ (Βαχὸς) (δῆμου Καρυουπόλεως) φ. 27^α.

Λοίτυλο (Οἶτυλος) φ. 41^β.

Γονέα (δῆμου Κολοκυνθίου) φ. 20^β κ. ἐ., 37^α.

- Διβολᾶς φ. 41^α.
 Δριαλή (δήμου Κολοκυνθίου) φ. 42^β.
 Δριάλος (δήμου Οἰτύλου) φ. 31^α.
 Δρυ (δήμου Μέσσης) φ. 50^α.
 Κάβαλλος (δήμου Κολοκυνθίου) φ. 18^α κ. έ., 23^α, 24^α.
 Καινούρια χώρα φ. 48^α.
 Καλλονή (Καλονιοὶ δήμου Μέσσης) φ. 33^β.
 Κάλταζη φ. 29^α.
 Καρξελᾶ (δήμου Μαλευρίου) φ. 9^α.
 Καρίνα (δήμου Οἰτύλου) φ. 26^α.
 Κελεφᾶ (» ») φ. 29^α.
 Κεχριάνοι(κα) (δήμου Μέσσης) φ. 43^α.
 Κηπουλά (δήμου Μέσσης) φ. 49^α.
 Κίττα (δήμου Μέσσης) φ. 32^α.
 Κορογωνιάνοι (δήμου Λαγείας) φ. 48^α.
 Κουτρουμάνη φ. 25^β.
 Κριαλίνικα φ. 20^α.
 Λάγεια (δήμου Λαγείας) φ. 5^α κ. έ.
 Λιγορακιάνοι φ. 24^β.
 Λουκάδες (Λουκάδικα;) (δήμου Κολοκυνθίου) φ. 40^α.
 Μήνα (δήμου Οἰτύλου) φ. 26^α.
 Μιχαλιάνοι φ. 23^β.
 Μπαρλουκιάνοι φ. 18^β.
 Μπουλαροὶ (δήμου Μέσσης) φ. 44^α.
 Νέα Καρυσούπολις (δήμου Καρυσούπολεως) φ. 9^β.
 Νόμνια (Νόμια, δήμου Μέσσης) φ. 34^β.
 Νύμφη (δήμου Κολοκυνθίου) φ. 22^β.
 Παμπάκα (Βάμβακα, δήμου Οἰτύλου) φ. 30^β.
 Πάνου χώρα φ. 33^α.
 Παρασυρός (δήμου Καρυσούπολεως) φ. 40^β.
 Πάτζουρος φ. 24^β.
 Παχιάνικα (δήμου Λαγείας) φ. 21^β.

- Περιάνοι φ. 23^β.
 Πιόντες (δήμου Λαγείας) φ. 8^α κ. έ., 10^α κ. έ.
 Πύργος (δήμου Λεύκτρου ἢ μάλλον Οἰτύλου) φ. 30^α.
 Σαμπατιάνοι φ. 25^α.
 Σκούταρι (δήμου Καρυσούπολεως) φ. 28^β.
 Τζεροβά | » » φ. 42^α.
 Τζίμοβα φ. 35^α.
 Χαριά (δήμου Οἰτύλου) φ. 17^β.
 Χιμάρα (δήμου Κολοκυνθίου) φ. 11^α κ. έ., 12^α κ. έ.

Ἐκ τοῦ ἀνωτέρω πίνακος γίνεται δῆλον, ὅτι ἐκ τῶν πεντήκοντα ἐν ὅλῳ χωρίων, ἐν οἷς ἐξήσκησεν ὁ Παπαδάκης, δεκαοκτὼ δὲν ὑφίστανται πλέον, τοῦλάχιστον κατὰ τοὺς νεωτέρους πίνακας τοῦ πληθυσμοῦ τῆς Ἑλλάδος. Τῶν δεκαοκτὼ δὲ τούτων χωρίων δύο καὶ μόνον ἐσώζοντο μέχρι τοῦ 1798, ὅτ' ἐγράφη ἡ Λακωνικὴ χωρογραφία τοῦ Νικήτα Νήφου ἢ Νηφάκη¹, ἢ Τοίμωδα (Τζίμοβα) καὶ τὰ Κριαλίνικα ἐν τῇ Μέσῃ Μάνῃ ἢ τοῖς Κακαβουλοῖς². Καὶ δὲν εἶνε μὲν τὸ φαινόμενον τοῦτο τῆς ἐκλείψεως συνοικισμῶν ἐπὶ τουρκοκρατίας μοναδικὸν ἐν τῇ Μάνῃ³, ἀλλ' ἰδιάζουσαν σημασίαν ἔχει τὸ παρατηρούμενον ἐνταῦθα περὶ ταύτης τῆς χώρας γεγονὸς τοῦτο μὲν ἕνεκα τῶν καταστρεπτικῶν αἰτίων τῶν μεταξὺ αὐτῶν τῶν Μανιατῶν ἐμφυλίων ῥήξεων καὶ ἀντεκδικήσεων⁴, αἵτινες ἐκ μαρτυριῶν ἤδη αὐτοῦ τοῦ δεκάτου πέμπτου αἰῶνος εἶνε γνωσταί⁵, τοῦτο δ' ἕνεκα τῶν δεινῶν, ἅτινα ἐνέσκηψαν εἰς τὴν ἀτυχῆ χώραν ἀκριβῶς

¹ Ἡ Λακωνικὴ χωρογραφία ὑπὸ τοῦ Νικήτα Νήφου Λάκωνος. Ἐν Ἀθήναις, 1853.

² Ἀπόθι σ. 13.

³ Ἴδε περὶ τῶν αἰτίων τοῦ ἀφηνισμοῦ χωρίων ἐν Πελοποννήσῳ, ἐνίοτε δὲ καὶ τῆς ἐμφανίσεως νέων, Σπυρ. Π. Λάμπρου Ἐποικισμὸς τοῦ νομοῦ Μεθώνης ἐπὶ Βενετῶν ἐν ἀετιῇ τῆς Ἱστορικῆς καὶ ἐθνολογικῆς ἐταιρείας Τόμ. Β' σ. 68 κ. έ.

⁴ Π. Κοντογιάννη Οἱ Ἕλληνας κατὰ τὸν πρῶτον ἐπὶ Αἰκταρινῆς Β. Ῥωσοτουρκικὸν πόλεμον (1768—1774) Ἐν Ἀθήναις, 1903 σ. 62.

⁵ Νέου Ἑλληνομνημόνων Τόμ. Β' σ. 182 κ. έ.

μετὰ τὴν λήξιν τῆς περιόδου τῆς ἰατρικῆς ἐξασκήσεως τοῦ Παπαδάκη κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἐπὶ τῆς αὐτοκρατείας τῆς Ῥωσίας Αἰκατερινῆς Β' πρώτου ῥωσοτουρκικοῦ πολέμου (1768 - 1774) ἔνεκα τῶν ἐκδικητικῶν ἐπιδρομῶν τῆς χώρας ὑπὸ τῶν Τούρκων¹.

Ἐπειδὴ δὲ οἱ θεραπευθέντες ὑπὸ τοῦ Παπαδάκη ἀναγράφονται ἐν τῷ σημειωματαρίῳ ὀνομαστὶ ἄξιος πολλοῦ λόγου εἶνε δ' ἐξ αὐτοῦ ἔρανος οἰκογενειακῶν ὀνομαστικῶν. Ἀναγράφομεν δὲ ταῦτα ἐνταῦθα κατὰ τάξιν ἀλφαβητικὴν, παρατηροῦντες, ὅτι ἡ γρηγορὴ αὐτῶν ἐν τῷ σημειωματαρίῳ εἶνε ὡς τὸ πλεῖστον ἐσφαλμένη.

Ἀθανασίτζα φ. 18^b.— Ἀθανασόγγονος Ἀθανάσης φ. 33^a.— Ἀθανασόνυφη Μαυροδακοῦ φ. 32^b.— Ἀλαφάκης Διμπεράκης φ. 32^a.— Ἀλεμούστακος Μιχαήλης φ. 26^a.— Ἀλεπατζίτζα φ. 30^b.— Ἀλετουρανάκης Δηγόρας φ. 19^b.— Ἀλήμπαλης Γιαννακάκης φ. 20^a.— Ἀληφεράκης Μιχαήλης φ. 24^a.— Ἀληφεράκης Νικόλας φ. 24^a.— Ἀληφεράς Νικόλαος φ. 18^a.— Ἀληφερόνυφη Πιέρραινα φ. 24^a.— Ἀμβοζηκίτζα Μαρία φ. 39^b.— Ἀμορατάκης Μανόλης φ. 23^b.— Ἀμορατάκης Πέτρος φ. 23^a, 23^b.— Ἀμορτόγγονος Κανέλλα φ. 18^b.— Ἀμπελουργὸς Ζερβὸς φ. 13^b.— Ἀναπλιώτης Κυριακούλης φ. 30^b.— Ἀντρεόπουλος Λεούτζης φ. 9^a.— Ἀντρεόπουλος Πύθος φ. 9^b.— Ἀραματζάνης φ. 19^a, 19^b.— Ἀραπόγγονος Πιεράκης φ. 47^a.— Ἀχουματίτζα φ. 17^b.— Ἀχριάναινα Γιαννοῦ φ. 50^a.— Βαγγελάκης Γιώργος φ. 32^a.— Βαγγελόνυφη Κυριάκαινα φ. 32^a.— Βαρδὸς Παπαγιάννης φ. 40^b.— Βασιλάκης Λούκας φ. 11^b, 13^a.— Βασιλόνυφη Νοβακιάνισσα Καλαπόθου φ. 41^b.— Βασιλόπουλος Θεοδωρῆς φ. 27^a.— Βαφεάκης Ἀπόστολος φ. 25^b.— Βαφεάκης Δῆμος φ. 25^b.— Βελετόγγονος Νικολὸς φ. 33^a.— Βεόγγονος φ. 43^a.— Βερουχίνα φ. 5^a.— Βιζύρης Κω-

σταντῆς φ. 16^a.— Βικιάρδος φ. 18^b, 24^b.— Βλαστάκης Δημήτρης φ. 13^a.— Βλαστάκης Παναγιώτης φ. 14^a.— Βλαστάκης Δημητράκης φ. 18^b, 23^b.— Βλασταράκης Μιχαήλης φ. 23^b.— Βλαχάκης φ. 23^b, 32^a.— Βλάχακης Μιχαήλης φ. 28^b.— Βλάχος Νικόλας φ. 16^b.— Βοϊδονικολάκης Δημητράκης φ. 5^a.— Βοϊδονικολίτζα Ἐργίνου φ. 5^a.— Βολάκης Γεωργάκης φ. 16^a.— Βορβολάκης Δημήτρης φ. 21^a.— Βορβολάκης Παναγιώτης φ. 42^b.— Βρειάκης Μιχαλάκης φ. 39^a.— Βρετός. Ἴδε Κρεκράκης, Κρεκρὸς, Μαχαμούτης, Φιαξέας.— Βρετόπουλος Γεωργούλας φ. 33^a.— Βριόπουλος φ. 28^a.— Βρότζος Γιώργος φ. 20^a.— Βροτζος Νικόλας φ. 8^b.

Γαλανὴ καλόγρη φ. 45^b.— Γαλιτζάκης Λίας φ. 13^a.— Γαλιτζίτζα φ. 42^a.— Γαλιφάκης Παναγιώτης φ. 21^b.— Γαρδάσης Γιώργος φ. 12^b.— Γαρδελάκης Γιάννης φ. 13^b.— Γερακαράκης Δικαῖος φ. 26^a.— Γερακάρης. Ἴδε Κουτσογιάννης.— Γερακαρίτζα Σταμάτα φ. 14^b.— Γερμανῆς φ. 13^b.— Γεροαλικούνης φ. 29^a.— Γεροβασίλακας φ. 31^a.— Γεροβασίλης φ. 31^a.— Γερογιωργούνης φ. 20^b.— Γερογιωργούνος φ. 21^a.— Γεροθανάσης φ. 35^a.— Γεροκαράμπας φ. 23^a.— Γεροκομηνὸς φ. 15^b.— Γεροκυριακούλης φ. 32^b.— Γεροκυριακούλης Μαονάκι φ. 32^b.— Γεροπούλικας φ. 15^b.— Γεροχηπιώλης φ. 15^b.— Γεωργακάκης Δηγόρης φ. 25^b.— Γεωργακιανὸς Μιχαήλης φ. 12^a.— Γιαλάγγης Μανόλης φ. 36^a.— Γιαληστρατίτζα φ. 5^b.— Γιαννακάκης φ. 13^b.— Γιαννακάκης Δῆμος φ. 32^a.— Γιαννακάκης Ἐξαρχος φ. 12^b.— Γιαννακάκης Πιέρρος φ. 13^a.— Γιαννόπουλος Βασίλης φ. 39^a.— Γιαννουκάκης Σολωμὸς φ. 46^a.— Γιαννουκάκης Στρατήγης φ. 18^a.— Γιαννουκάκης Τζαννέτος φ. 26^a.— Γιατζῆς Κατελάνος φ. 46^a.— Γιουλάκης Γιάννης φ. 16^a.— Γιωργακάκης Δημήτρης φ. 8^b.— Γιώργακας φ. 32^a.— Γιωργατζάκης Γιώργος φ. 5^b.— Γιωργιτζιόνυφη Μετρίνα φ. 39^a.— Γιωργόπουλος Ἀλεξαντρῆς φ. 21^a.— Γιωργόπουλος Λέκας φ. 42^b.—

¹ Πρβλ. Π. Κοντογιάννη ἐνθ' ἀν. σ. 440 κ. ε.

Γιωργόπουλος Στράτης φ. 21^α. — Γιωργουλόγγονος Ἀντρέας φ. 44^α. — Γιωργουλόγγονη φ. 6^β. — Γιωργοῦνος φ. 37^α. — Γληγοράκης Νικολός φ. 19^α. — Γουνελῆς Γιώργαρος φ. 6^α. — Γουνελῆς Δηγόρης φ. 6^α. — Γουράκης Γεροκομηνός φ. 13^α. — Γραμματικάκης Μάρκος φ. 6^β. — Γριβάκης Γιάννης φ. 24^β. — Γριβάκης Μιχάλης φ. 24^β. — Γρομπήλαινα Μαυροειδοῦ Κατσαουνόνυφη φ. 27^α.

Δεμεστιχόγγονη φ. 38^α. — Δημακάκης Ἀντώνης φ. 9^α. — Δημαρόγγονη φ. 14^β. — Δημητρόπουλος Βρετός φ. 8^β. — Δημητρόπουλος Γιάννης φ. 24^α. — Δημητρόπουλος Κυριάκης φ. 44^α. — Δημητρουλόπουλος Ζερβός φ. 12^α. — Δημνιανάκης Βασίλης φ. 34^β. — Δημνιανόγγονος φ. 31^α. — Δημνιανός Δικαιάκης φ. 31^α. — Δημόπουλος Γιάννης φ. 32^β. — Διακουμάκης Μιχάλης φ. 39^α. — Διακουμόγγονη Κανέλλα φ. 39^β. — Δικαιάκης φ. 5^β, 34^β. — Δικαῖος. Ἴδε Γερμενῆς. — Δρακουλόπουλος Γιωργάτζας φ. 34^β. — Δρακουλόπουλος Γιώργος φ. 48^β. — Δρακουλόπουλος Γιάννος φ. 34^β. — Δρυάτης Ἀντρέας φ. 50^α.

Ἐξαρχος φ. 30^α. Ἴδε Γιαννακάκης. — Ἐξάρχου Κυριακοῦλα φ. 14^β.

Ζαλιμάκος Παναγιώτης φ. 39^α. — Ζαμπουνάκης φ. 17^β. — Ζερβάκης Πιέρρος φ. 23^β. — Ζερβάκης Σταμάτης φ. 23^β. — Ζερβίτζα Σταμάτα φ. 18^β. — Ζερβογιαννάκης Τζαννέτος φ. 12^β. — Ζερβογιαννόνυφη Δημητροῦ φ. 13^α. — Ζερβός. Ἴδε Δημητρουλόπουλος, Καλκαντάκης, Καρκαβελάκης, Χοντράκης. — Ζευγολάτης παπᾶς φ. 32^α. — Ζόγγονος Δημητράκης φ. 6^β.

Θοδωρακάκης Γιαννάκης φ. 13^α, 39^β. — Θοδωρακάκης Γιάννης φ. 12^β. — Θοδωρακάκης Γιωργάκης φ. 12^β, 25^β. — Θοδωρακάκης Δημήτρης φ. 12^β. — Θοδωρακάκης Νικολός φ. 12^β. — Θοδωρακάκης Τζαννέτος φ. 25^β. — Θοδωρόπουλος Μαυροειδῆς φ. 5^β. — Θοδωροῦ φ. 33^α. — Θωμάκης Νικόλας φ.

34^α. — Θωμογιαννάκης Λίας φ. 21^α. — Θωμογιαννάκης Σκάλκος Θωμᾶς φ. 21^β. — Θωμόγιαννης Λίας φ. 20^β. — Θωμογιαννόνυφη Σκαλκοῦ φ. 37^α.

Καβληδονόνυφη φ. 5^α. — Καζιαλίνα φ. 30^β. — Κακασφεριάκης Λαζαρόγγονος φ. 34^β. — Κακονικητάκης Δηγόρης φ. 24^β. — Καλαβάνος Νικόλας φ. 14^α. — Καλαμουστάκης Δηγόρης φ. 24^α. — Καληγιαννοπούλα φ. 39^β. — Καλκάκης Γιώργος φ. 32^α. — Καλκαντάκης Ζερβός φ. 13^α. — Καλκαντάκης Θεωδωράκης φ. 13^α. — Καλκαντάκης Παναγιώτης φ. 12^α. — Καλομάζουρος Κωσταντῆς φ. 6^β. — Καλοπόθος Ρόδι φ. 11^β. — Καλοπόθος Τζαννούλιας (Τζαννουλάκης) φ. 11^α, 12^α. Ἴδε Τζινάκης. — Καλαπόθου. Ἴδε Βασιλόνυφη. — Καμπιλοριχόγγονη φ. 6^α. — Καμπιλορίχος Νικολός φ. 6^α. — Καμπουράκης Θωμᾶς φ. 17^α, 36^α. — Καμπουρέλλος φ. 38^α. — Κανακόγγονος φ. 49^α. — Κανέλλος φ. 28^β. — Καντζαφράδος Δημητράκης φ. 6^α. — Καπατόγγονο Γιάννης φ. 33^α. — Καπεσοῦναινα Γιαννακοῦ φ. 7^α. — Καπετανάκης Γιωργάκης φ. 19^β. — Καπετανάκης Δῆμος φ. 27^α. — Καπετανάκης Τζωρτζης φ. 19^β. — Καραγιαννάκης Λίας φ. 34^β. — Καραγιαννης φ. 25^α. — Καραγιώργης φ. 19^β. — Καραμπᾶς. Ἴδε Τζουλάκης. — Καραμπατάκης Βασίλης φ. 24^β. — Καραμπατάκης Γιάννης φ. 42^β. — Καραμπατάκης Λίας φ. 24^β. — Κάργας Γιάννης φ. 14^α. — Κάργας Δημητρός φ. 24^α. — Καρκαβελάκης Ζερβός φ. 28^β. — Καρύδης Δῆμος φ. 17^α. — Κασίμης φ. 5^α. — Κατελάνος. Ἴδε Γιατζῆς. — Κατελουζάκης Κυριάκης φ. 16^α. — Κατσαδοῦρος Παναγιώτης φ. 17^α. — Κατζήβαρδας Λιόπουλος φ. 32^β. — Κατζήβαρδος Νικόλας φ. 32^β. — Κατζήβαρδος Τζιζιράκης φ. 32^β. — Κατσημαντάκης Πουληῆκος φ. 13^α. — Κατσημπεράκης Λίας φ. 18^α. — Κατσήρης Πετρόπουλος φ. 32^β. — Καψελόγγονος φ. 6^β. — Κερεκούλαινα Θωμοῦ φ. 27^α. — Κερεκούλαινα Κυριακή φ. 27^α. — Κηρίμης παππᾶς φ. 34^β. — Κήσκηρας φ. 32^α. — Κιβωτός Κυριακούλης φ. 34^β. — Κίττας

Μιχάλης φ. 32^β. Ἰδε Μιχαλακάκης. — Κλέντζος φ. 25^β. — Κλίζος Μιχάλης φ. 23^α. — Κοβορινάκης φ. 45^α. — Κοκκαλέας Γιώργος φ. 33^α. — Κοκκίνης Δημήτριος καὶ Μιχάλης φ. 8^β. — Κοκκινόγγος φ. 28^α. — Κοκοράκης Δῆμος φ. 32^β. — Κολάνης Πουλήκος φ. 39^α. — Κολοκουράκης Νικόλας φ. 27^α. — Κολομπάτζος φ. 23^α, 24^β. — Κομηνός φ. 18^β. — Κοντομιχαλάκης Γιάννης φ. 18^α, 23^β. — Κοντομιχαλάκης Δῆμος φ. 23^β. — Κοπέλης Νικολός φ. 38^α. — Κόρδικας Κυριάκης φ. 33^β. — Κορικίτζας φ. 42^β. — Κορκολόγγονη φ. 5^β. — Κορωνάκαινα Λεγοῦ φ. 41^β. — Κοιζονούρης Δημήτρης φ. 8^α. — Κότζος Νικολός φ. 12^β. — Κοιζονουρόγγος φ. 10^β. — Κοιζουνάκης Δημήτρης φ. 25^α. — Κοιζουνάκης Δημήτρης φ. 25^α. — Κοιζουνάκης Μαυροδῆς φ. 25^α. — Κοιζουνάκης Νικόλας φ. 25^α. — Κουβαράκης Γιάννης φ. 33^α. — Κουβαράκης Δρακούλης φ. 33^α. — Κουβελόνυφη Δικαιοῦ φ. 32^α. — Κουζουνάκης Νικόλας φ. 18^β. — Κουηνάρης Θεωράκης φ. 33^α. — Κουκολομμάτης Κοντομιχαλάκης φ. 23^β. — Κουλεμπιάκης Νικολός (Νικολάκης) φ. 15^β, 17^α. — Κουλουμνιάτης Τζαννέτος φ. 11^α. — Κούμαρος φ. 11^α. — Κουμεντακάκης Μιχάλης φ. 34^β. — Κουμετάκαινα φ. 26^α. — Κουμετακάκος Μιχάλης φ. 12^α. — Κουνεντάκης Δρακούλης φ. 12^α. — Κουρέβεσης Γιώργος φ. 32^α. — Κούριος φ. 46^α. — Κουρογιαννάκης φ. 22^β. — Κουρονορχιδάκης Δῆμος φ. 22^β. — Κουσκάκης Λοῦκας φ. 14^α. — Κουσκουβελίνα φ. 37^α. — Κουσκούβελος Θεωρῆς φ. 21^α. — Κουιζηλάρης φ. 31^α. — Κούτζιος Δικαῖος φ. 18^β. — Κουιζογιαννάκης Γεωργάκης φ. 13^β. — Κουιζογιαννάκης Λοῦκας φ. 12^α. — Κουιζογιάννης Γερακάρης φ. 5^α. — Κουιζογιάννης Γεωργάκης φ. 11^α. — Κουιζογιάννης Λοῦκας φ. 11^{α β}. — Κουιζουμπός φ. 14^α. — Κουτουλάκης φ. 33^β. — Κουτουλάκης Τζιγγουρίος φ. 38^α. — Κουτράρος Τζουλάκης φ. 18^β. — Κουτουλόφυη φ. 33^β. — Κουτρουμᾶνος φ. 18^α. — Κουτρουμᾶνος Γεωργάκης φ. 11^β, 18^α. — Κουφογιωργοπούλα φ. 48^α. — Κουφοληγούρης φ. 28^β. —

Κουφονικολάκης Δικαῖος φ. 46^α. — Κουφός φ. 30^β. — Κρασιναῦς Γιαννάκης φ. 21^β. — Κρασιναῦς Πέτρος φ. 21^α. — Κρεκράκης Βρετός φ. 10^α. — Κρεκρές Βρετός φ. 8^α. — Κριθαράκης Νικολάκης φ. 16^α. — Κτενάκης Μιχάλης φ. 40^α. — Κυραζάκης Νικόλας φ. 36^α. — Κυραζάκης Νικολάκης φ. 10^α, 36^α. — Κύριακάκης Στρατῆς φ. 13^β. — Κυριακουλάκης Μιχάλακας φ. 5^α, 6^β. — Κυριακουλόγγονη φ. 6^β. — Κωσταντάκης Μανόλης φ. 23^β. — Κωστανταράκης Νικόλας φ. 43^α. — Κωσταντινόπουλος Λεούτζης φ. 9^α. — Κωσταντινόπουλος Μαυρουδῆς φ. 8^β.

Λαγάκαινα Πετροῦ φ. 45^α. — Λαγάκης Ἀντώνης φ. 8^β. — Λαγούδαινα φ. 47^α. — Λαγούδης φ. 25^β. — Λαδακάκης φ. 42^β. — Λαζαρένα φ. 39^α. — Λαζαρόγγος. Ἰδε Κακισφεράκης. — Λαλόπουλος Στρατῆς φ. 15^β. — Λαμπρινίτζα φ. 11^β. — Λαμπρινίτζα Παρισκευή φ. 11^α. — Λεκάκης. Ἰδε Πατρίκιος. — Λεκαράκης φ. 22^β. — Λέκας. Ἰδε Πετράκης. — Λεούτζης. Ἰδε Κωσταντινόπουλος, Λεφαντάκης. — Λεουτζόπουλος Πόθος φ. 8^α. — Λεφαντάκης Κυριάκης φ. 43^β. — Λεφαντάκης Λεούτζης φ. 43^α. — Ληγόρακας φ. 47^α. — Ληγόρακης Νικολός φ. 19^β. — Ληράκης φ. 9^α. — Ληράκης Ἀντρέας φ. 10^β. — Ληροφονάκης Γερακούλης φ. 16^α. — Λιακουτζάκης φ. 43^β. — Λιαρόγιαννης φ. 20^α. — Λιμπεράκης φ. 13^α. Ἰδε Ἀλαφάκης. — Λιόπουλος Γιάννος φ. 45^α. — Λομπράτης (;) φ. 33^α. — Λουκάκης φ. 46^α. — Λουκάκης Στρατῆς φ. 12^β. — Λουλουδάκης Ἀβράμ (Ἀβράμης) φ. 16^β, 36^α. — Λουλουδάκης Βασίλης φ. 16^β. — Λουλουδάκης Πιέρρος φ. 16^β. — Λουμάκης φ. 9^β. — Λουμπαρδαράκης Κομηνός φ. 40^α. — Λούρπας Βασίλης φ. 35^α. — Λυκόγιαννης φ. 6^β. — Λυκοτράχης φ. 23^α, 25^α. — Λυκουρεζάκης Γιωργούλιας φ. 44^α.

Μαζαράκης Γιώργος φ. 15^β, 16^α, 17^α. — Μάκουρας Γιάννης φ. 46^α. — Μακροκώστας Κομηνός φ. 13^α. — Μαλιαρός Ληγόρης φ. 20^β. — Μαλιαρός Πέτρος φ. 21^α. — Μανετάκης

Νικόλας φ. 12^α.—Μανήφορας Μιχαλάκης φ. 32^β.—Μανήφορας Παντελῆς φ. 32^α.—Μανωλάκης Γιωργούλης φ. 40^α.—Μανωλάκης Κωνσταντῆς φ. 23^β.—Μανωλάκης Μιχάλης φ. 23^β.—Μαονάκης. Ἴδε Γεροκυριακούλης. — Μαριολόγγονος Δρακούλης φ. 50^α.—Μαρκάκης Λεούτζης φ. 3^α.—Μαρκάκης Λίας φ. 44^α.—Μαρκάκης Μιχάλης φ. 8^β.—Μαστρομιχαλάκης φ. 21^β.—Ματζιαράκης Σαμπάτης φ. 24^α.—Ματζορίνα Θεωροῦ φ. 6^β.—Μαυροδακοῦ. Ἴδε Ἀθανασόνυφη. Μαυροειδάκης φ. 31^α.—Μαυροειδοῦ. Ἴδε Γρομπήλαινα. — Μαυροειδῆς. Ἴδε Θεωρόπουλος. — Μαυρομιχάλης Γιάννης φ. 35^α.—Μαυροπουλόνηφη Γιωργακιάνισσα Πούλαινα φ. 27^α.—Μαυρουδῆς. Ἴδε Κωνσταντινόπουλος. — Μαυροῦτζος Δῆμος φ. 10^β.—Μαφακάκης Γιώργος φ. 14^α.—Μαχαμούτης Βρετὸς φ. 12^β.—Μετρίνα. Ἴδε Γιωργιτζιόνυφη. — Μηλιορης φ. 24^β.—Μηλιόριτζα φ. 18^β.—Μιχαλακάκης Γιαννάκης φ. 33^α.—Μιχαλακάκης Δρακούλης φ. 34^β.—Μιχαλακάκης Κυριακούλης φ. 19^β.—Μιχαλακάκης Κίττας φ. 32^β.—Μιχαλακάκης Μπουτέρος φ. 33^α.—Μιχαλακάκης Παναγιωτιάκης φ. 22^β.—Μιχαλόνηφη Ξαθοῦ φ. 35^α.—Μιχαλόπουλος Γιάννης φ. 39^α.—Μιχαλόπουλος Γιωργάκης φ. 25^β.—Μιχαλόπουλος Κομηνὸς φ. 25^β.—Μονεδογιαννάκης φ. 32^α.—Μορατζῆς φ. 47^α.—Μοσκοβίτης φ. 33^α.—Μουγάκης Τουράκης φ. 12^α.—Μουγίτσα φ. 6^β.—Μουγκάκης φ. 25^α.—Μουντουράκης Μάρτης φ. 42^α.—Μορρούνης Στρατικός φ. 36^α.—Μουσάκης Γιάννης φ. 48^α.—Μουσάκης Δῆμος φ. 48^α.—Μουσάκης Θεωωρῆς φ. 48^α.—Μουσάκης Λίας φ. 22^β.—Μουσιλόγγονος Νικόλας φ. 22^α.—Μουσοῦρης φ. 22^β.—Μουσταφάκης φ. 39^α.—Μπαλιτζάρης Πέτρος φ. 30^α.—Μπαλιτζάρης Στράτος φ. 13^α.—Μπανές Μιχάλης φ. 39^α.—Μπελεργῆς Τζαννέτος φ. 46^β.—Μπελέκος φ. 20^β.—Μπεχράκης Θωμᾶς φ. 19^β.—Μπεχράκης Πέτρος φ. 18^β.—Μπεχρογηλησμένος Πέτρος φ. 13^β.—Μπιστικάκης Νικόλας φ. 9^α.—Μπιτολῆς φ. 18^α.—

Μπογάκης Θεωωρᾶκης φ. 41^β.—Μπουβαλάκης Δημητράκης φ. 26^β.—Μπουγιουκλῆς φ. 34^β.—Μπουζικόνυφη φ. 39^α.—Μπουζογριγάκης Νικόλας φ. 35^α.—Μπουζοδημήτρης φ. 30^α.—Μπουζομιχάλης Κυριακούλης φ. 39^β.—Μπουρλακόγγονη φ. 34^β.—Μπουστρος Γιώργος φ. 23^α.—Μπουστρος Νικολὸς φ. 23^{α-β}.—Μπουτέρος. Ἴδε Μιχαλακάκης. — Μπραγιάτης 44^α.—Μπράταινα φ. 33^α.—Μωράκης Γιώργης φ. 39^β.—Νικολάκης Λιάκης φ. 17^α.—Νικολουδάκης Δικαῖος φ. 12^β.—Νοβακιάννισα. Ἴδε Βασιλόνηφη. — Νταμηῆλος φ. 19^{α-β}.—Νυννάκης Νικόλας 13^β.

Ξαθόγγονος φ. 30^α.—Ξαρχάκης Νικολὸς φ. 17^β.—Ξαρχόγγονος Νικόλας φ. 5^β.—Ξελαρδιστὸς Γιάννης φ. 45^α.

Παγκυράκης Δικαῖος φ. 14^α.—Παλληγογάλης Δηγόρης φ. 20^β, 21^α.—Παναγιωτιάκης Γιάννης φ. 20^β, 21^α.—Παντελάκης φ. 33^β.—Παπαγιαννάκης φ. 15^β.—Παπαγιάννης φ. 19^β.—Παπαγιάννης Γιωργάκης φ. 16^α.—Παπαγιάννης Δημητράκης φ. 16^α.—Παπαγιάννης Λίας φ. 16^α. Ἴδε Βαρδύς. — Παπαδάκης Γιάννης φ. 44^α.—Παπαδάκης Γιώργης φ. 39^β.—Παπαγιάννης Πιέρρος φ. 19^β.—Παπαδημητράκης φ. 19^β.—Παπαδικαιούλης φ. 44^α.—Παπαδογεωργάκαινα φ. 6^α.—Παπαδοκοχανόνυφη Γιαννοῦ φ. 39^β.—Παπακοκοράκης φ. 33^α.—Παπαστρατήγης φ. 21^β.—Παπουλάκης Θεωωρῆς φ. 17^α.—Πάτζουρος Γιωργάκης φ. 20^β.—Πατρικάκης Γιάννης φ. 25^β.—Πατρικάκης Πιέρρος φ. 13^β.—Πατρίκιος Λεκάκης φ. 12^α.—Παυλάκης φ. 32^α.—Περιμένης Βαγγέλης φ. 32^β.—Περιμενόγγονος Κυριακάκης φ. 32^β.—Περιφανάκης Γιώργος φ. 20^α.—Πετάκης Νικόλας φ. 31^α.—Πεταλάκης Δημητράκης φ. 42^α.—Πετόγγονη Δημοποῦλα φ. 33^α.—Πετρακάκης φ. 42^α.—Πετρακάκης Γιάννης φ. 39^α.—Πετράκης Λέκας φ. 12^β.—Πετριτάκης Θεωωρᾶκης φ. 5^β.—Πετρολαγάκης Γιαννάκης φ. 39^α.—Πετρόλαος φ. 19^α.—Πετρόλαος Γιάννης φ. 19^β.—Πετρόλαος Μιχάλης φ. 19^β.—Πετρόπουλος. Ἴδε Κα-

τσήρης.—Πετρουνόγγονη φ. 6^b.—Πήτζουλας φ. 8^a.—Πη-
τζουλόγγονη φ. 10^b.—Πιερώκης Θόδωρος φ. 20^a.—Πιερω-
ράκης Δηγόρης φ. 20^a.—Πιερώκης Λουκάς φ. 13^b.—Πιερω-
ροκανάκης Δημήτρης φ. 24^a.—Πιτόλης φ. 24^a.—Ποδόπου-
λος Λεούτζης φ. 9^a.—Ποδόπουλος Νικολός φ. 8^a.—Πόθος
Λικαῖος φ. 40^a. Ἴδε Ἀντρέόπουλος. — Πολίτης φ. 34^a. —
Ποντινάκης Γιαννάκης φ. 6^b.—Πουλάκης Καλοπόθος φ. 42^a.
—Πουλημενακάκης Ἀθανάσιος φ. 25^b.—Πουλημενακάκης
Γιάννος φ. 25^a.—Πουλημενακάκης Γεήλες φ. 25^a.—Πουλι-
κάκης Ἀντώνης φ. 17^a.—Πουλικάκης Θεωδώρακης φ. 19^a.

Ῥαφτάκης Κωσταντῆς φ. 41^a.—Ῥικουνάκης Σάβας φ.
16^a.—Ῥοδάκης Μιχάλης φ. 13^a.—Ῥόδης φ. 11^b.—Ῥού-
σιος φ. 6^a.—Ῥουτζάκης Πατρίκιος φ. 17^b.—Ῥουφέας φ.
15^b, 16^a.—Ῥουφέας Σαράντης φ. 16^a.

Σαλιμαδάκης Παναγιώτης φ. 16^a.—Σαλίχος Θεωδώρακης
φ. 32^a.—Σαμπάτης. Ἴδε Ματζιαράκης, Ἰζενέρης. —Σατα-
ρινάκης φ. 34^b.—Σιγουντάκης Γεωργάκης φ. 21^b.—Σιδε-
ρόγγονη Πιερότζα φ. 37^a.—Σιδερόνυφη Δημητροῦ φ. 47^b.
—Σιφάκης Θεωμᾶς φ. 21^a.—Σιφάκης Παναγιώτης φ. 28^b.
—Σκαλκογιανόγγονη φ. 6^a.—Σκάλκος. Ἴδε Θεωμογιαννά-
κης. —Σκαρβέλης Δηγόρης φ. 21^a.—Σκαραντάτος Θεωδωρῆς
φ. 30^a.—Σκουληκοκολίνα Γιωργοῦ φ. 33^b.—Σκουμπαφλός
φ. 7^a.—Σκουταράκης φ. 27^b.—Σκυλακόγγονος φ. 32^a.—
Σκυλόκωλος φ. 5^a.—Σμαηλόνυφη Γιαννοῦ φ. 32^a.—Σολω-
μακάκης Γιάννης φ. 30^b.—Σολωμός. Ἴδε Γιαννουκάκης. —
Σουκαράκης Δημήτρης φ. 8^a.—Σπαλονκόταινα Δικαιοῦ φ.
14^a.—Σπαλονκότης Γιώργος φ. 11^a.—Σπανόλαινα φ. 11^b.
—Σπανός Γιώργος φ. 41^a.—Σπηλιώτης Γιωργουλάκης φ.
44^a.—Σπυράκης Γιάννης φ. 13^b.—Σταβαδογιαννάκης φ. 6^b.
—Σταματάκης Παναγιώτης φ. 27^a.—Σταματακιανάκης Θεω-
δωρῆς φ. 32^b.—Σταρογιάννης φ. 41^b.—Στρατάκης Δῆμος φ.
17^a.—Στρατάκης Μιχάλης φ. 16^a.—Στρατιῆγος. Ἴδε Γιαν-

νουκάκης.—Στρατουλάκης Γιάννης φ. 12^a.—Στρατιῆγος φ.
17^a.—Στροιάκης φ. 40^a.

Ταγοντάκης Ἀντρέας φ. 24^a.—Ταταράκης φ. 31^a.—Τά-
ταρης φ. 24^a.—Τερβάγκης φ. 47^a.—Τερμενῆς Λικαῖος φ.
34^b.—Τζαλαμπουκάκης Γιαννάκης φ. 33^a.—Τζαμουρῆς Πι-
ναγιώτης φ. 16^a.—Τζαμπουκλῆς Μιχαλάκης φ. 32^a.—Τζαν-
νετάκης Βασίλης φ. 29^a.—Τζαννετάκης Γιάννης φ. 14^a.—
Τζαννετάκης Δηγόρης φ. 25^b.—Τζαννέτος. Ἴδε Γιαννουκά-
κης. —Τζαννουλάκης Τζαννέτος φ. 14^a.—Τζάσης φ. 22^b.—
Τζελέντες φ. 24^b.—Τζενέρης Σαμπάτης φ. 17^b.—Τζενιερί-
τζα Ἀννέζα φ. 17^b.—Τζερεκάκης Σολωμός φ. 5^b.—Τζερε-
κόγγονη Παρασκευῆ φ. 5^b.—Τζήγλου Κυριακῆ φ. 10^a.—
Τζικνάκης Δηγόρης φ. 23^b.—Τζιγκουνάκης Γερακάρης φ.
18^a.—Τζικουνάκης Γιωργοῦλιας φ. 18^a, 26^a. Ἴδε Κατζήβαρ-
δας. —Τζιλιβίδης Μαρκάκης φ. 39^a.—Τζιμπερόνυφη Λιόβκα
φ. 25^b.—Τζιμπλιακάκης Χριστόφιλος φ. 21^a.—Τζινάκης
Καλοπόθος φ. 18^a.—Τζινόρεμιας Ἀντρέας φ. 26^a.—Τζιο-
μπελάκης Πέτρος φ. 21^b.—Τζιομπελίτζα φ. 37^a.—Τζιόμπε-
λος Γιωργίτζης φ. 20^b, 21^a.—Τζιριμονάκης Γιάννης φ. 17^a.
—Τζιτουράκης Θεωδωρῆς φ. 16^a.—Τζουβελαραάκης Πέτρος
φ. 30^a.—Τζουλάκης Βασίλης φ. 24^a.—Τζουλάκης Καρα-
μπᾶς φ. 24^a.—Τζουλάκης Κυριακούλης φ. 24^a.—Τζουλουφα-
τάκης Θεωδωρῆς φ. 13^b.—Τζουλουφατίτζα φ. 11^b, 13^b.—Τζου-
μπλιακάκης Παναγιώτης φ. 28^b.—Τζουρογιάννου(ῆ) φ. 5^a.—
Τζουτζουράκης Λουλούδας φ. 15^b.—Τζουτζουριάνος Θεωδω-
ράκης φ. 36^a.—Τζωριτζάκης φ. 20^a.—Τουπραγιάτη Κίττα
φ. 44^a.—Τουράκης Γιώργος φ. 12^b.—Τουράκης Πέτρος φ.
12^b.—Τουράκης Νικόλας φ. 14^a. Ἴδε Μουγάκης. —Του-
ρόγγονη φ. 11^b.—Τραφαλάκης Παῦλος φ. 39^a.—Τραφοκοί-
λης Παντελέος φ. 30^b.—Τραχίλης φ. 47^a.—Τρικολάκης Μι-
χάλης φ. 34^b.—Τρουλοζολάκης Δημήτρης φ. 10^a.—Τρουλο-
ζόλης φ. 8^b.—Τρουλοζολόγγονος Γιωργάκης φ. 10^b.

Φαρδόλης φ. 42^α.— Φαροδημητρίτζα φ. 18^β.— Φελούρης Τζώρτζης φ. 39^α.— Φινοβασίλης 5^β.— Φινογιαννάκης Θεω-
ράκης φ. 24^β.— Φουριαρχόνυφη Παναγιῶτα φ. 38^α.— Φου-
τράκης Μιχάλης φ. 49^α.— Φράγκος Πιέρρος φ. 25^β.— Φτα-
ξέας Βρετός φ. 6^α.— Φταξεόγγονη Γιάννου φ. 6^α.— Φωτει-
νός φ. 35^α.

Χαϊμανᾶς Γιωργάκης φ. 35^α.— Χαμπιάλης φ. 17^α.—
Χαραμῆς Κυριακούλας φ. 33^α.— Χαριάτος Μιχάλης φ. 34^β.
— Χαρτοκόλαινα φ. 28^α.— Χασανάκης Νικολάκης φ. 40^α.—
Χλέμπαινα Δημητροῦ φ. 11^β.— Χοντράκης Ζερβός φ. 13^β.

Ψικάκος Νικόλας φ. 34^β.— Ψειρογιαννάκης φ. 49^α.— Ψου-
ροκολάκος Γιούργιας φ. 25^α.

Τὸ πλούσιον τοῦτο ὀνοματολόγιον μανιατικῶν οἰκογενεια-
κῶν ἐπωνύμων τοῦ δεκάτου ὀγδόου αἰῶνος εἶνε ἄξιον ἰδίας με-
λέτης ὡς πρὸς τε τὸ ἔτυμον καὶ τὴν λοιπὴν προέλευσιν, τὴν
βαθμιαίαν ἐξέλιξιν τῶν ὀνομάτων καὶ ὑπὸ πολλὰς ἄλλας ἐπό-
ψεις. Οὕτως ἐπὶ παραδείγματι ἐκ τοῦ ἐπωνύμου Πόθος, ἐνὸς
τῶν ὀλιγίστων ἐν τῷ ἀνωτέρω πίνακι περιλαμβανομένων βυ-
ζαντιακῶν ὀνομάτων, προῆλθε τὸ Πιθόπουλος καὶ τὸ σύνθετον
Καλοπόθος, ἐξ οὗ ἔπειτα τὸ ὑποκοριστικὸν Καλοποθάκης (Κα-
λαποθάκης) τῶν καθ' ἡμᾶς χρόνων. Ἄξια δὲ παρατηρήσεως
ἔνε καὶ ἡ ἐκ βαπτιστικῶν ὀνομάτων μετάπλασις εἰς ἐπώνυ-
ι οἰκογενειακά. Τοιαῦτα τὸ Βρετός, ἐξ οὗ ἔπειτα τὸ Βρετά-
ης καὶ Βρετόπουλος, τὸ Δικαῖος (θηλ. Δικαιοῦ), ἐξ οὗ τὸ Δι-
καιάκης, τὸ Ζερβός, ἐξ οὗ Ζερβάκης, τὸ Μαυροειδής ἢ Μαυρου-
δής, τὸ Στρατηγός ἢ Στρατηγός, ἐξ οὗ ἔπειτα τὸ Στρατηγάκης.
Περὶ ἐργότατα δὲ εἶνε τὰ Ἀθανασόνυφη, Βασιλόνυφη καὶ πλει-
στα ἄλλα ὅμοια καὶ τὰ Ἀθανασόγγονος, Ἀμορτόγγονος, Γιωρ-
γουλόγγονος, Δεμεστιχόγγονη, Διακουμόγγονη καὶ τὰ λοιπὰ
παρεμφερῆ. Ἄξια δὲ προσοχῆς εἶνε καὶ τὰ ὀλίγα ἐκ τῆς τουρ-
κικῆς ὀνόματα Ἀλήμπαλης, Ἀμορτάκης, Ἀχουματίτζα, Βι-
ζύρης, Μαχαμούτης, Μουσταφάκης καὶ τὰ ἔτι ὀλιγώτερα ἐκ

τοῦ ἐβραϊκοῦ βαπτιστικῶν ὀνόματα ἢ ἐπωνύμια Ἀβράμ (Ἀβρά-
μης), Βριόπουλος, Σολωμός, Σολωμονάκης. Καὶ τὰ μὲν τουρ-
κικὰ ἔχουσι τὴν ἀρχὴν ἐκ τῶν χρόνων τῆς τουρκοκρατίας, τὰ
δὲ ἐβραϊκὰ ἀνέρχονται ἴσως εἰς χρόνους ἀρχαιοτέρους, ἂν θε-
λήσωμεν νὰ ποδεχθῶμεν, ὅτι ἐπέδρασε πῶς καὶ εἰς τὴν Μάνην
ἢ ἤδη ἐν τοῖς βυζαντιακοῖς χρόνοις ἀπὸ παλαιοῦ ὑπαρξίς ἐν
Σπάρτη κοινότητος ἐβραϊκῆς πολλαχῶς μαρτυρουμένης. Προ-
σοχῆς δὲ ἄξια εἶνε καὶ τὰ ἐπώνυμα Ἀραπόγγονος καὶ Μωρά-
κης. Τέλος παρατηρητέον, ὅτι ἡ σήμερον γνωστοτάτη καὶ συν-
ηθεστοτάτη ἐν Μάνη κατάληξις εἰς σπανιώτατα παρουσιάζεται
ἐν τῷ ἄλλως πλουσίῳ ὀνοματολογίῳ τοῦ σημειωματάρου τοῦ
Παπαδάκη, ἐν ᾧ μεταξὺ ἑκατοντάδων ὄλων μανιατικῶν ἐπωνύ-
μων μόνον τρία τοιαῦτα οἰκογενειακὰ ὀνόματα εὕρισκομεν, τὰ
Κοκκαλέας, Ρουφέας καὶ Φταξέας.

Αἱ θεραπείαι, εἰς ἃς προέβη ὁ Μανιάτης ἱατρός, δὲν ἀναγρά-
φονται ἐν πάσαις ταῖς σελίδι. Καθ' ὅσον δὲ δυνάμεθα νὰ κρι-
νωμεν ἐκ τῶν ῥητῶν ἀναγραφομένων ἀνεφέροντο εἰς ὄλον τὸ
σῶμα, ὡς ἀποδεικνύεται ἐκ τοῦ ἐξῆς πίνακος μελῶν τοῦ σώμα-
τος ἐν τῷ σημειωματάρῳ αὐτοῦ δηλουμένων¹.

ἀγκουνας φ. 6^α, 32^α, 36^α.— ἀζάληκας φ. 11^β, 27^α.— ἀμα-
σκάλη ὄξου ἀπὸ τὴν ἐλῆν ὀμπρὸς κατὰ τὸ βυζι φ. 11^β.— ἀμή-
λιγγας (μῆνιγξ) φ. 11^α, 34^β, 45^α.— ἀντερο χοντρο φ. 30^β.—
ἀπαλὸν φ. 10^β.— ἀρμός τῆς παλάμης φ. 11^α, 18^α. τρίτος τῆς
παλάμης φ. 36^α τοῦ στραγκαλιῦ φ. 11^α.— ἀτζι φ. 5^α, 18^α, 34^β.
— ἀτικλειδα φ. 39^α.— ἀυγὸ τοῦ μάγουλου φ. 37^α.— αὐτί φ.
18^β, 32^α, 34^β, 43^α.— ἀφαλὸς φ. 44^α.— βεδρά (ἦ) φ. 6^{α-β}, ἀπάνου
εἰς τὸν λάλουδα καὶ πῆγαινε μέσα εἰς τὴν βαρέλα φ. 11^α.— βυζι
φ. 11^β, 27^α, 28^{α-β}, 35^α, 49^α.— γαῖτάνι ἔπῳρχεται ἀπὸ τὸν ἀ-

¹ Ἀναγράφονται καὶ ταῦτα ἐνταῦθα ὡς καὶ τὰ κατωτέρω περὶ τῶν νοσημάτων
διορθουμένης τῆς ὀρθογραφίας. Σημειωτέον δὲ, ὅτι πολλαχῶς ἐν τῷ αὐτῷ φύλλῳ,
εἰς ὃ γίνεται ἐνταῦθα ἢ παραπομπή, τὸ αὐτὸ μέλος τοῦ σώματος ἀναγράφεται
πολλαχοῦ πλέον ἢ ἀπᾶξ.

φαλδ φ. 44^α.— γόνα φ. 6^α, 18^β, 27^α, 38^α, 39^α, 42^{αβ}.— γου-
ροῦνι τοῦ ποδίου φ. 11^α. — δάκτυλα φ. 31^α, 32^β, 36^α, 46^α.—
καρούδι φ. 39^β.— κατίνα φ. 33^α.— κεφάλι φ. 5^α καὶ ἀλλαχοῦ
πλειστάκις. κεφαλίου πλάγια φ. 41^α. Ἴδε σταυρός. — κοιλιά
φ. 32^β. — κοντοπά(γ)ῆδο φ. 49^α. — κορμί φ. 6^β, 11^β. — κού-
τελο φ. 10^β, 41^α.— κῶλος φ. 30^α.— κωλομέρι φ. 5^β.— κωλο-
μέρια φ. 37^α, 42^β.— μάγουλο φ. 11^β, 33^α, 40^α. Ἴδε αὐγό. —
μασέλλα φ. 33^α. — μάτι φ. 11^β, 26^β, 32^β, 34^β, 39^α, 48^α. Ἴδε
στῦλος.—ματόφρυδο φ. 11^β.—μερὶ φ. 5^β, 18^{αβ}, 27^α, 30^β, 32^{αβ},
33^α, 34^β, 35^α, 39^α, 42^{αβ}, 44^α, 46^α, 47^α, 48^α.— μεριά φ. 40^β. —
μέση φ. 32^α, 33^α, 39^α, 42^β, 47^α.—μουτρα φ. 5^α.—μπράτζο φ.
10^α, 27^α, 35^α.—μύτη φ. 31^α.—νεῦρο μεγάλο τοῦ στραγκαλιού
φ. 36^α. τῆς πτέρνας 18^β.—νεφρά φ. 32^α, 44^α.—νῶμος φ. 6^α, 10^β.
—ξιμητάδι τοῦ μεριοῦ φ. 10^α. Ἴδε τριγανό. — πα(γ)ῆδι ἑβδομο
ἔσθῃ σιδεροστιὰ ἀποκάτω φ. 40^α.— πα(γ)ῆδια φ. 5^α, 6^α, 33^α.—
παλάμη φ. 35^α, 43^α. Ἴδε ἄρμος.—πλάτη φ. 5^α, 6^α, 18^α, 22^β, 32^β,
33^α, 35^α, 40^α, 43^α, 49^β.—πόδι 5^β, 6^β καὶ ἀλλαχοῦ πλειστάκις.
—ποντίκι φ. 5^β, 6^α, 30^β, 34^β, 35^α, 36^α, 39^α. τοῦ χεριοῦ φ. 10^α.
—ποταμίδα τοῦ ματιοῦ φ. 39^α.—πρόσωπο φ. 36^α. — πτέρνα
(φτέρνα) φ. 5^α, 18^β.—ρίζαυτι φ. 34^β.—ρόγα βυζιοῦ φ. 49^α.—
σαῖτα φ. 27^α, 35^α.—σαῖτιῶνε τοῦ χεριοῦ μέση φ. 39^α. — σάρκα
φ. 38^α.—σβέλκος φ. 18^α, 33^α.—σιδεροστιὰ φ. 18^α, 35^α, 40^α,
49^α. — σταυρός τοῦ κεφαλίου φ. 45^α. — σταυροῦ κατεβασιά
ντρίτα ἔστ' αὐτί φ. 18^β.—στηθο φ. 31^α.—στόμα φ. 18^β, 27^α.—
στῦλος τοῦ ματιοῦ φ. 44^α. τοῦ μεγάλου νεύρου τῆς πτέρνας φ.
18^β.—στραγκάλι (ἀστράγαλος) φ. 5^β, 11^α, 18^β, 27^α, 32^β, 36^α.
—τῶμπος κίτω φ. 18^β. — τῶπιν φ. 5^β. — τριγανό φ. 28^α.
τοῦ στήθου τὸ ξιμητὸ κόκκαλο φ. 10^β.—φτέρνα. Ἴδε πτέρνα.
—φτηλιῆς ῥίζα φ. 44^α.—φύσι φ. 44^α.—χειλίη φ. 33^α, 34^β. —
χέρι φ. 5^β, 45^α καὶ ἀλλαχοῦ πλειστάκις.

Ἐὰ δ' αἴτια τῶν τραυμάτων, ἄτινα κυρίως ἐθεράπευεν ὁ Πα-
παδάκης, ἦσαν συνήθως μὲν πετριά, ἣτις ἀπαξ λέγεται ἀ[ρ]/-

χαμνή, καὶ μπαλοτιά, ἐνίοτε μὲν ξέσκουρη (φ. 35^α), ἄλλοτε δὲ
σπορισμένη (φ. 35^α), ἀλλὰ καὶ τουφεκιά, μαχαιριά, σπαθιά
ἢ στελετιά. Σπανιώτερον δὲ τὸ αἴτιον τοῦ τραύματος ἦτο κλω-
τζιά (ἔστὸ κεφάλι φ. 32^β, 34^β), κερατιά (ἔστὸ μάτι φ. 39^β) ἢ
τοῦτο προήρχετο ἀπὸ ξύλο (φ. 11^β) ἢ ἀπὸ (ἀ)γκρέμισμα (φ. 5^β,
6^α, 11^α, 22^β) ἀπὸ κρήνισμα ἀπὸ τάλιο (φ. 38^α), ἀπὸ βα-
ρέματα (φ. 11^β); ἀπὸ πέσιμο (φ. 33^α). Ἄλλοτε τὸ τραῦμα
ἐπήρχετο διότι τοῦ τραυματίου ἐκρεπάρισε τὸ τουφέκι του καὶ
ἐχάλασε τὴν παλάμη καὶ ἔκοψε καὶ τὸ δάκτυλο ὀμπρὸς οἱ
ἄρμοι καὶ κόκκαλα καὶ νεῦρα τῆς παλάμης (φ. 37^α) ἢ κρε-
πάρισε τὸ τουφέκι του καὶ σπόρισε τὴν παλάμη (φ. 43^α) καὶ
τὰ δάκτυλα (φ. 50^α). Ἄλλος ἐκάη μὲ μπαροῦτι (φ. 32^β) ἄλ-
λοι ἐκάησα μὲ μπαροῦτι ἔστὸ πρόσωπό τους (φ. 36^α). Ἀπαξ
σημειοῦται, ὅτι τραυματίαν τινὰ κλώτζισε τὸ μουλάρι (φ. 44^α).

Περὶ τῶν ποικίλων τούτων τραυμάτων, ὧν σημειοῦται ἡ
ἴασις (ἐγίανε, ἐγιάτρευσε), παρατηρεῖται πολλάκις, ὅτι ἦσαν
(μ)πάντα πρὸς (μ)πάντα· συνηθέστατα δὲ γίνεται μνεία, ὅτι
τὸ τραῦμα ἔβγαλε κόκκαλα (φ. 6^α, 10^{αβ}, 11^{αβ}, 18^β, 31^α, 34^β,
35^β, 38^α, 40^α, 41^α, 44^α, 46^α, 47^α, 50^α). Οὐ σπανίως δὲ Παπα-
δάκης ἐθεράπευσε τραυματίας ἔχοντας ἐντὸς τοῦ τραυματισθέν-
τος μέλους τὴν σφαῖραν (φ. 5^α, 11^β, 18^{αβ}, 28^α, 42^α, 44^α). Δις
δὲ γίνεται μνεία δύο σφαιρῶν μεινασῶν ἐντὸς (φ. 42^α). Ἐνίοτε
σημειοῦται πόσων δακτύλων βάθος εἶχε τὸ τραῦμα (φ. 12^α,
32^α, 44^α). Καὶ συνήθως μὲν βραχυτάτη δι' ὀλίγων καὶ μόνον
λέξεων γίνεται μνεία τοῦ ἰαθέντος τραύματος· τῶν δὲ βαρυτέ-
ρων τραυμάτων κρίνεται ἀξία διὰ μακροτέρων πως ἢ περιγραφῆ.
Οὕτως ἐν φ. 42^α μπάλες δύο εἰς τὸ μερὶ πάντα πρὸς πάντα
σπαθία βαρημένος, ἐν φ. 10^β μπαλοτιά ἔστὸν νῶμο· ἢ πλά-
τη χαλασμένη, ἐν φ. 36^α μπαλοτιά εἰς τὸ ποντίκι ἀπὸ πάνου
καὶ ἐρχότο πρὸς τὸν ἄγκουνα, σπόριο τὸ κόκκαλο¹ ὄλο καὶ

¹ Σπόριο τὸ κόκκαλο καὶ ἐν φ. 18^β, 36^α, 38^α, 39^α. Σπόριο τὸ πόδι ἐν φ. 6^{αβ}, 39^α,
42^α. Ποντίκι σπόριο ἐν φ. 30^α. Ἀεὶ σπόριο ἐν φ. 5^α. Μπαλοτιά σπόρια ἐν φ. 49^β

ἐβγήκε μέρικο, ἐν φ. 5^α πετριά ἔστο κεφάλι καὶ φάνη τὸ μνυάλι (=μυελός) μαῦρο, ἐν φ. 16^α πετριά ἔστο κεφάλι καὶ ἔβγαλε κόκκαλο καὶ ἡ πέτζα μαύρη, ἐν φ. 30^α πετριά ἔστο κεφάλι ἔβγαλαν πολλὰ κόκκαλα καὶ ἡ πέτζα μαύρη, ἐν φ. 45^α, πετριά εἰς τὸν σταυρὸ τοῦ κεφαλιοῦ ἡ πέτζα μαύρη, ἐν φ. 4^α μπαλοτιά ἔστο κούτελο ἡ μπάλα μέσα μετὰ τὸ κόκκαλο καὶ ἦτο ἡ πέτζα τοῦ μνυαλίου μαύρη καὶ ἐβγήκε ὅσον εἶχε (ὄσονήχη), ἐν φ. 40^α μπαλοτιά ἔστο ζερβὶ βυζὶ παρμένη τὴν ῥόγα καὶ ἔβγαине εἰς τὸ κοντοπαῖδο ἀποκάτω καὶ ἔμεινε καὶ ἄμιλος καὶ πολλὰς φορὰς ἐλιγοφύχα καὶ ἔγιανε, ἐν φ. 42^α μπαλοτιά εἰς τὸ γόνα ὀμπρὸς μπαλμένη καὶ ἔμεινε μέσα ἡ μπάλα καὶ δὲν ἐκουτζεύτη, ἐν φ. 11^α ἔστο στράγκαλου μπαλοτιά ἀπάνου εἰς τὸν ἄρμὸ καὶ δὲν ἐκουτζεύτη. Αἰδὲ περιεργόταται τῶν θεραπειῶν εἶνε αἱ ἐξῆς: μπαλοτιά παράδοξη τρία δάκτυλα ἀπὸ πάνου ἀπὸ τῆ φύσι εἰς τὴ μέση τοῦ γαῖτανιοῦ ἔπῳρχεται ἀπὸ τὸν ἀφαλὸ καὶ εὐγένει (εὐνε) εἰς τὰ νεφρὰ ἀποκάτω καὶ ἐβγαίνασι οἱ ποῦροι (σπόροι) ἀγκουριῶνε καὶ σταφυλιῶνε τόσο ἀπὸ τῆ ἔμπροστινῆ τροῦπα τόσο ἀπὸ τὴν πισηνήν μερὰς 60 (φ. 44^α), ἐγιάτρεψα τὴν Παναγιώταινα Φουριαρχόνυφη μπαλοτιά μέσα ἔστη σάρκα καὶ ἐβγήκανε ὅλα τὰ κόκκαλα καὶ πάλι ἔκαμε παιδί (φ. 38^α), σπαθὲς δύο ἔστο κούτελο εἶδα καὶ θαύματα, ἀμμή δὲν τὰ γράφω (φ. 10^β).

Μετ' αὐταρεσκείας δὲ καὶ οὐκ ἄνευ ἐπαγγελματικῆς ἀντιζηλίας λέγει ἐν φ. 41^β περὶ τῆς θεραπείας γυναικὸς τινος τὸ χέρι τῆς στροπιᾶδο (stropiatio) ἀπ' ἄλλο γιαιτρὸ καὶ τὴν ἔγιανα.

Σαράκι τοῦ ποδὸς μνημονεύεται ἐν φ. 5^β, 6^{αβ}, 11^β, 18^β, 27^α, 32^{αβ}, 34^α, 47^α, 50^α, σαράκι ἔστο μερὶ ἐν φ. 47^α. Τὸ πόδι πλακωτὸ λέγεται ἐν φ. 32^β, ἔστο πόδι πλάκωμα ἐν φ. 5^β.

Φάσσα ἔστο στόμα σημειοῦται ἐν φ. 18^β, 27^α, 31^α, 32^α, 33^β, 39^α, φαόσα ἔστο πόδι ἐν φ. 6^β, 9^α.

Παθολογικὰ νοσήματα ἀναφέρονται ἀστένεια φ. 28^β, ἔστο

κορμὶ ἀστένεια (φ. 6^β, 28^β), ἔστο μάγουλο πόνεμα (φ. 11^β), πόνεμα (φ. 39^β), πόνεμα ἔστο δεξιὸ βυζὶ (φ. 27^α), ἔστα χέρια πόνεμα (φ. 41^β), πόνεμα ἔστο πόδι (φ. 28^β), πόνος ἔστο χέρι (φ. 39^β), πεταλίδα ἔστο πόδι (φ. 38^α), ἔστο πόδι ἀνεμόπυρο (φ. 27^α). Τέλος περὶ τινος θεραπευθέντος λέγεται, ὅτι ἦτο κλεισμένος ὁ λαιμὸς τοῦ ἀπὸ ἀκονάκι (φ. 38^α).

Ὁ Παπαδάκης δὲν περιωρίζετο ἐγγράφων εἰς τὸ σημειωματᾶριον αὐτοῦ τὰς μετὰ τῶν χωρίων τῆς Μάνης συμβάσεις περὶ παροχῆς τῶν ἱατρικῶν αὐτοῦ ὑπηρεσιῶν, καὶ τὰ ὀνόματα τῶν θεραπευομένων, ἐνίοτε μὲν μόνον, ἐνίοτε δὲ καὶ μετὰ τοῦ τραύματος ἢ τῆς ἄλλης νόσου ἐξ ἧς ἐθεραπεύθησαν κατὰ τὰ ἤδη ἀνωτέρω εἰρημένα. Ἐν πολλαῖς σελῖσι (φ. 8^β-9^α, 12^α, 14^α, 16^α, 17^α, 19^β-20^α, 21^{αβ}), ὅπου μόνον τὰ ὀνόματα τῶν θεραπευθέντων ἀναγράφονται, οὐχὶ δὲ καὶ τὰ τραύματ' αὐτῶν βλέπομεν ἀπέναντι ἐκάστου ὀνόματος σεσυρμένην κάτωθεν γραμμὴν διακοπτομένην ὑπὸ ἐννέα εὐθειῶν ἀποληγουσῶν ἄνω εἰς στρογγύλην κεφαλὴν ρ ἢ ρ (φ. 12^α-14^α) ἢ ὑπὸ τριῶν τοιοῦτῶν γραμμῶν (φ. 16^α-17^β, 2^β) ἢ ὑπὸ πέντε (φ. 19^β-20^α). ἐν δὲ φ. 21^{αβ} αἱ τοιαῦται τρεῖς γραμμαὶ ἔχουσι τὴν στρογγύλην κεφαλὴν πρὸς τὰ κάτω | ἢ |. Ἐν φ. 16^α-17^α, 21^{αβ} καὶ 23^α-24^α τῶν ὀνομάτων, ὧν ἀπέναντι αἱ ὀριζόντιοι γραμμαὶ, προηγείται σταυρὸς ἀπλῶς ἔχων ἐνίοτε τέσσαρας ἢ καὶ ὀλιγωτέρας στιγμὰς + † ‡ † ‡. Τοιοῦτοι δὲ σταυροὶ, ἐν δὲ φ. 34^β καὶ ἄλλα μικρὰ σημεῖα προηγούνται καὶ ἀλλαχοῦ τῶν ἐν τῷ σημειώματι ὀνομάτων. Τίς ἢ σημασία τῶν ὀριζόντιων τούτων καὶ καθέτων γραμμῶν καὶ τῶν ἄλλων σημείων δὲν εἶνε σαφές. Ἡ ὑπόθεσις, ὅτι ἀναφέρονται εἰς ἀριθμὸν ἐπισκέψεων τῶν ἀναγραφομένων ἀσθενῶν δὲν θὰ ἦτο ὀρθή, διότι δὲν θὰ ἐξηγεῖτο τὸ ἰσάριθμον τῶν καθέτων γραμμῶν. Ἀλλ' ὅπωςδὴποτε δὲν φαίνονται ἴσως ταῦτα πάντα ἄσχετα πρὸς πληρωμὴν τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ ἱατροῦ Παπαδάκη εἰς χρῆμα ἢ εἰς εἶδος.

Τέλος ἀξία ἰδίας προσοχῆς εἶνε ἡ ἐν τῷ σημειωματᾶριῳ ἀπ-

έναντι ένίων τών θεραπειών προσθήκη μικρών άτέχνων, αλλά

χορίο χιμάρα

1715 **Εγίαζεφα** τλκα τβκατβιογίανη μπά
λοτκα ηστο τβρβρη τβκοδίσ πδμτβρ πδμτα

1714 **Εγίαζεφα** τβμπαλιτζίρι μπαλοκία
ειστω βεδρα απ νον ειστονλαλκαδία
κακσπίγενε μεβα σίβαρελα

Ελαβοδι οτβανέτος οκβλκμνηατης
μπαλοτκα ησωναμηνκα βεπίγε
με κατα ταυτη καλέμινε με βανέγιανε

Ελαβοδι ογιόργασης οκβτβιογίανης μία
πεβίε ισοκαφάρι μιδουαλε ποκακοκία

Ελαβοδι τβκχμαρχ μία κοπέλα ισοκεφκλ
αποαγκρέμισμα βδουαλε κοκαλα

Ελαβοδι ογιόργις οσβατβκοτης βδβραγκια
μ μπαλοτκα απανβ ησωναρμα
μυδανε κχτβ φτι

Ενιανσίπαρ οδχίλαμκφ νητβου τβλετβμ

Πανομοιότυπον του φ. 11α.

διδασκτικων εικόνων του πάσχοντος μέλους, δια γραφίδος γε-
γραμμένων και έχουσων έστιγμένον έρυθρόν τδ μέρος, όπου

έγεινεν ή ιατρική επέμβασις ένιαχού δέ παριστάνονται και οί
επίδεσμοι, εις ους προέβη κατά την θεραπείαν δ Παπαδάκης.
Αί εικόνες αύται εύρίσκονται έν φ. 5^α, 11^α, 32^α και 50^α του
σημειωματαρίου. Τών εικόνων τούτων έννοϊαν δύναται να λάβη
δ αναγνώστης έκ του ένταύθα παρατιθεμένου πανομοιοτύπου
όλου του φ. 11^α, δεικνύοντος και τόν γραφικόν χαρακτήρα του

χορκο δρι

Εγίαζεφα ταναζεα τβδρίατη ποκρεπι
ρισε τβφενκτα κακπορισε πτωκαλαμ
καταδανηλα

Εγίανε οδρακεχλ μαρ ολογονος ήχεσπο
δισύρακη καδύγκκε ολοτοζεαλο

Εγίανε ηγκανβ καχε ανενα πβια σοχφελ

Χορκο οκατανι ζιασπιταυ γοσκ
τσερεσι ησινυσπδτδρα νβι γοσ
ησινυσρενε γοσ

Πανομοιότυπον έκ του φ. 50α.

Παπαδάκη μετά τών παντοίων αύτου άνορθογραφιών, και του
έν φ. 50^α επίδέσμου.

Χάριν τίνος δέ σκοπού έχάρασεν δ Παπαδάκης τās εικόνας
ταύτας; Ουχι βεβαίως πρδς ύπόμνησιν έαυτου. Πιθανόν λοιπόν
εινε, δτι αί εικόνες έγράφησαν πρδς διδασκαλιαν οικειου τινδς
μέλλοντος να διαδεχθη αυτέν ή χάριν άλλων πρακτικων ια-
τρων έξασκούντων έν Μάνη την χειρουργικήν. Άλλ' έκ του ύπ'
δψιν ήμων σημειωματαρίου του Παπαδάκη δέν γίνεται δήλον
αν ειχε πράγματι ούτος συγγενή τινα δυνάμενον νακολουθήση

τὰ ἔχνη αὐτοῦ. Μόνον τέσσαρες θεῖοι τοῦ λατροῦ, ἀγνώστου ἐπινύμου, ἄρα ἄγνωστον ἂν ἐκ πατρὸς ἢ ἐκ μητρὸς, μνημονεύονται ἐν φ. 10^β, Ἀνδρέας, Γεώργιος, Μάρκος καὶ Πόθος. Κατὰ ταῦτα ὑπολείπεται μόνον εἰς ἡμᾶς ἡ ὑπόθεσις, ὅτι σκοπὸς τῶν εἰκόνων ἦτο ἡ ὑποβοήθησις τῆς διαδόσεως τῆς χειρουργικῆς χάριν τοῦ συμφέροντος τῶν συμπολιτῶν ἐν χώρᾳ, ἧς τὰ ἥθη ἠϋξάνον εἰς βαθμὴν ἐπικίνδυνον τοὺς κινδύνους τῶν πρὸς ἀλλήλους ἀντιδιαμαχομένων.

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΚΩΔΙΚΩΝ ΤΗΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ ΤΗΣ ΖΑΓΟΡΑΣ

ΥΠΟ Κ. ΔΥΟΒΟΥΝΙΩΤΟΥ¹

100 (62.672).

Χαρτ. 0,27×0,17. Αἰῶνος XVIII (σ. 246).

Καλλινέκου πατριάρχου Ἐπιστολαὶ πρὸς διαφόρους διὰ στίχων.

¹ Ἐν σ. 246 Καλλίνικος πατριάρχης 1790 Νοεμβρίου 15¹.

Κώδιξ ἀστάχματος.

101 (66.125).

Χαρτ. 0,29×0,11. Αἰῶνος XVIII (σ. 687).

1 (σ. 1). **Καλλινέκου πατριάρχου** Σημειώσεις, ὕμνοι ἐκκλησιαστικοί, ποιήματα καὶ ἐπιστολαί.

2 (σ. 233). «Ἀποφθέγματα ἀπλᾶ διὰ τοὺς ἀμαθεῖς».

3 (σ. 276). «Ἐρωταποκρίσεις **Καλλινέκου** ὠφέλιμοι».

4 (σ. 282). «Καλεντάριον μεταγλωττισθὲν ἐξ οὐγκρικῆς διαλέκτου».

5 (σ. 364). «Κατάλογος σοφῶν τινῶν τοῦ νῦν αἰῶνος¹

¹ Ἀνδρῶν σοφῶν ἄθροισις καὶ ἐλλογίμων

οὓς ὁ νῦν ἐβλάστησεν ὡς ῥόδα χρόνος».

6 (σ. 400). «Γεωγραφία θέσεως τῆς Βλαχίας νέα».

7 (σ. 514). «Κατάλογος πάντων τῶν ὀφρικίων τῆς ὀθωμανικῆς βασιλείας».

8 (σ. 534). «Περὶ τοῦ Πάσχα».

9 (σ. 560). «Περὶ χρόνου καὶ καιροῦ καὶ περὶ τῆς ἀναμετρήσεως αὐτοῦ».

10 (σ. 572). «Ἀριθμητικὴ πολιτικὴ».

¹ Συνέχεια καὶ τέλος ἐκ τοῦ Νέου Ἑλληνομνήμωνος Τόμ. II¹ σ. 251.

11 (σ. 514). Κατάλογος τῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει πατριαρχευσάντων ὀρθοδόξων καὶ ἀρετικῶν.

12 (σ. 604). Γεωργίου Κωδινού τοῦ κουροπαλάτου Περὶ τῆς τάξεως τῶν ἀξιωματῶν καὶ ἀξιωματικῶν τοῦ βασιλικοῦ παλατίου τῆς Κωνσταντινουπόλεως.

Πολλὰ τῶν σελίδων τῆς ἀρχῆς ἐφθαρμέναι ἐν τῇ ᾠχ.

Στάχσις βυραίνη.

102 (69.384).

Χαρτ. 0,21×0,15. Αἰῶνος XVIII (σ. 262).

1 (σ. 1). Ἡ τοῦ Κυρίλλου β' καθαίρεσις καὶ γ'.

2 (σ. 14). Ἐπίγραμμα εἰς τὰ τῆς βίβλου.

3 (σ. 17). Τὰ τῆς ἐξάψεως ποιήματα ἴσται οἱ κατὰ Κυρίλλου καὶ ὁπαδῶν αὐτοῦ κανόνες καὶ τὰ ἀκόλουθα τούτων.

4 (σ. 101). Εὐχαὶ μεταφρασθεῖσαι ἐκ τοῦ λατινικοῦ ὑπὸ Κκαλλινέκου χάριν φίλου τινός.

5 (σ. 119). Βιβλίον ε' κατὰ Κυρίλλου.

6 (σ. 182). Ἀπολογία πατριάρχου εἰς τὰς ψήφους μετὰ τὴν ἐκφώνησιν τοῦ μεγάλου μηνύματος.

7 (σ. 186). Μυστελέγκτης ἴσται βίος, γένος καὶ πράξεις Κυρίλλου τοῦ μυσιωτέρου.

8 (σ. 256). Ἐρμηνεία τοῦ ἀπολυτικίου τῆς ἁγίας Παρασκευῆς.

Στάχσις βυραίνη.

103 (71.572).

Χαρτ. 0,17×0,11. Αἰῶνος XVIII (σ. 269).

Ὅτι σύμφωνοι οἱ ἀποστολικοὶ κανόνες τοῖς συνοδικαῖς καὶ οὐ πάντες οἱ ἀρετικοὶ ἀναδαπτίζονται καὶ πῶς δεῖ δέχεσθαι τοὺς ἐξ ἀίρέσεων τῆ ἀνατολικῆς προσερχομένους ἐκκλησία. Ἐγχειρίδιον κατὰ αἱρέσεων ἡ κατὰ ἀναδαπτιστῶν.

Ἐν ἀρχῇ «Εἰς τὸν ποιητὴν τῆς βίβλου».

Ἡλικίην ἀνθοῦντα σαφῆς μεγαρρόμονα ῥήματα

ἰχθυετὴν κορυφίαν ἐξοστατον φύσεως

ἰστορικὸν πολὺῖδρον, ἀπλάης τε μαθήσεων ἄκρον καὶ μέγαν.

Ἐν σ. 253 ἡ ἐξῆς σημείωσις τοῦ Καλλινέκου: Ἐλάβεν τὸ παρὸν τέμα κατὰ τὸ χιλιοστὸν ἑπτακοσιοστὸν πενηκοστὸν δεῦτερον ἐν μηνί Σεπτεμβρίῳ πέμπτη ἰνδικτιῶνος πρώτης ἐν βασιλευσῶσῃ προτροπῇ καὶ ἀδείᾳ τῆς συνόδου.

Ἐν ἀρχῇ 12 σελίδες ἀνευ ἀριθμήσεως. Ἐν δὲ σ. 254-269 σημειώσεις τοῦ Καλλινέκου.

Ἴδα καὶ ἀρ. 108.

Στάχσις βυραίνη.

104 (77.361).

Χαρτ. 0,20×0,14. Αἰῶνος XVIII (σ. 48+88+228).

1 (σ. 1). «Ποτὲ ἀνωνύμου νῦν δὲ τῆς ἐξάψεως ἢ δωδεκαστίχου».

2 (σ. 3). «Τῆς αὐτῆς δωδεκαστίχου ἢ κατὰ Αὐξεντίου τοῦ μιαροῦ ἢ τῆς ἐξάψεως».

3 (σ. 9). «Κατὰ τοῦ ψευδοσκητοῦ Ἰωνᾶ τοῦ ἐπονομασθέντος ἐν Κωνσταντίνου παρὰ τῆς συνόδου Ἐσχάτη πλάνη».

4 (σ. 12). «Τετράστιχα εἰς τὸν πατριάρχην».

5 (σ. 16). «Εἰς τὸν Χαλεπίου Γεννάδιον».

6 (σ. 25). «Εἰς τὸν Χριστοφόρου σέλον».

7 (σ. 32). «Κωμῳδία ἀληθῶν συμβάντων ἐν Κωνσταντίνου πόλει τῷ ἀψνε' ἔτει».

Ἐν σ. 31 «Ἡ ἐξῆς αἰτία τοῦ δράματος»

Ἐσυνείθιζαν οἱ παλαιοὶ νὰ κωμωδοῦν τὰ παράλογα, πλὴν ἐμετασημάτιζον τὰ πρόσωπα ἀλλάσσοντες καὶ τὰ ὀνόματά των καὶ τοῦτο πρὸς ἀποτροπὴν τοῦ παραλόγου ὅθεν καὶ ἐκείνους μιμούμενος ἀπεφάσισα νὰ κωμωδῆσω τοῦ νῦν καιροῦ τὰ γινόμενα, καθὼς ἐκ πολλῶν τὰ παρέλαβον ἀπὸ τῆς Κωνσταντίνου ἐλθόντων, πλὴν ὅχι πρὸς ἐπιστροφὴν νῶν ἀποπύοντων, ἐπειδὴ καὶ ὡς ἤκουσα ἐκ πολλῶν νοσητεθῆντες ἀνεπίτροφοι μένουσιν, ἀλλὰ πρὸς μνήμην καὶ σωφρονισμὸν μεταγενεστέρων. Ὡς δὲ τὰ αὐτῶν ἔργα τῶν πάλαι ἀποπημάτων ἀποπώτερα ὡς ἀνυποστόλως γινόμενα φαίνεσθαι ἔργων ἐκάστῳ τῶν ἀποπύοντων τὸ ὄνομα ὡς πάνδηλον εἶη ὡς καὶ ἦν.

8 (σ. 1). Κκαλλινέκου πατριάρχου Συνοπτικὴ διήγησις τῶν ἐν τῇ ὁδοιπορίᾳ τῆς ἐξορίας ἡμῶν συμβάντων καὶ τόπων τινῶν καὶ Νελλου περιγραφῆς.

9 (σ. 57). Τοῦ αὐτοῦ «Βιβλίον δ'. Συνοπτικὴ διήγησις τῆς ἐπανόδου ἡμῶν ἀπὸ τῆς ἐξορίας».

10 (σ. 1) Κκαλλινέκου πατριάρχου «Βιβλίον α'».

11 (σ. 177). Τοῦ αὐτοῦ Ἐπιστολαί.

Στάχσις βυραίνη.

105 (78.433).

Χαρτ. 0,21×0,16. Αἰῶνος XVIII (σ. 212).

1 (σ. 2). «Ῥοδὴ σαπφικὴ εἰς τὴν Θεοτόκον».

Ἐπονται (σ. 3) ἔτεραι τρεῖς καὶ (σ. 4) ἔτεραι τρεῖς.

ΝΕΟΣ ΕΛΛΗΝΟΜΝΗΜΩΝ ΤΟΜ. ΙΑ'.

- 2 (σ. 7). «Προαναφώνησις τῆς ἐξάψεως».
 3 (σ. 9). «Τοῖς ἐντευξομένοις χαίρειν».
 4 (σ. 12). «Κωμῳδία ἦτοι ἔργα καὶ καμώματα τοῦ μικροῦ ψευδοσκητοῦ Αὐξεντίου».
 5 (σ. σ. 163). «Εἰς τὴν ἑξαψιν στίχοι».
 6 (σ. 164). Ἰῶν εἰς τὰ δράματα προσώπων κατάλογος».
 *Ἐπιτεταί (σ. 164) ἕτερος κατάλογος καὶ (σ. 167) ἕτερος κατάλογος.
 7 (σ. 169). «Ἐπιστολὴ Αὐξεντιανοῦ τινος ἀνωνύμου πρὸς εἰλικρινῆ τινα φίλον τοῦ ἀνώνυμον».
 Ἐν τέλει τῆς σ. 212 ἀφνε' Μαῖου λ'. Τῆς λογιότητος φίλος ἀγαπητὸς καὶ εἰς τοὺς ὀρισμοὺς ἢ ἑξαψις ἢ οἱ δωδεκάστιχοι.
 Δεῖπει ἐν τέλει ἐν φύλλον, ὅπερ κατὰ τὸν πίνακα τῶν περιεχομένων περιεῖχε
 1) «Εἰς φίλους» καὶ 2) «Εἰς τὴν θεοτόκον».
 Στάχσις βυραίνη.

106 (83.744).

Χαρτ. 0,22 X 0,16. Αἰῶνος XVIII (φ. 27).

Καλλινίκου Ἐγχειρίδιον.

- Προτάσσεται «Τοῖς ἐντευξομένοις τῷ παρόντι εὐλαβεστάτοις Ἰσραῖλι καὶ πᾶσι τοῖς λειτουργοῖς τοῦ θεοῦ ἀγαπητοῖς ἀδελφοῖς τῆς ἡμῶν μετριότητος ἐν ἀγίῳ Πνεύματι χάριν ἀνωθι πρὸς ἔργα σωτηριώδη».
 Ἴδε καὶ ἀρ. 98.
 Στάχσις ἐκ ναστοῦ χάρτου.

107 (90.581).

Χαρτ. 0,16 X 0,11. Αἰῶνος XVIII (σ. 428).

«Καλλινίκου [πατριάρχου] Τόμος Β'».

- 1 (σ. 1). Ἐκ τοῦ Ἐπιφανίου καὶ ἄλλαι τινὲς σημειώσεις τοῦ Καλλινίκου. —
 2 (σ. 13). Σημειώσεις γεωγραφικαί. — 3 (σ. 25). «Περὶ τῆς τοῦ ἀγίου Πνεύματος ἐκ μόνου τοῦ πατρὸς ἐκπορεύσεως». — 4 (σ. 59). «Περὶ τοῦ ἔξυμου». — 5 (σ. 102). «Ἄλλη ἐρώτησις τοῦ αὐτοῦ». — 6 (σ. 102). «Σφάλματα τῶν Ἰταλῶν τιν». — 7 (σ. 106). «Σημείωμα διαζυγίου». — 8 (σ. 119). «Περὶ νηστείας τῆς ὑπερνεδόξου θεοτόκου καὶ διὰ χρῆ ταύτην φυλάττειν ὡς ἐνθεσμον». — 9 (σ. 123). «Τῷ λογοθέτῃ Ἀλεξανδρείας κυρῷ Μιχαήλῳ ἐρωτήσαντι εἰ χρῆ προσέχειν τοῖς λέγουσιν διὰ οὐκ ἐπ' ἀναγκῆς ἡμῖν τὸ ἐν Τετραδοπαρασκευαῖς νηστεύειν, τοῦ Κυρίου λέγοντος Οὐ τὰ ἀρχόμενα κοινοὶ τὸν ἄνθρωπον». — 10 (σ. 130). «Τῷ πνευματικῷ κυρῷ Χαρίτωνι

- ἰδὲ καταλύειν ἐν κρέατι συγχωρούμεθα παρεπιπτούσης ἐν ἡμέρᾳ Τετράδι τυχὸν ἢ Παρασκευῇ τῆς ἀγίας τοῦ Χριστοῦ γεννήσεως ἢ ἑτέρας οἰαςδήποτε δεσποτικῆς ἑορτῆς». — 11 (σ. 137). «Τῷ ἐπίφ. Μελχισεδέκ». — 12 (σ. 140). «Τῷ μεγάλῳ λογοθέτῃ Ἀλεξανδρείας περὶ τοῦ ὕδατος τοῦ ἐλιγμοῦ». — 13 (σ. 168). «Τῷ μοναχῷ κύρ Διονυσίῳ ἐρωτήσαντι ποῖον ἀπαντᾷ τέλος ταῖς ψυχαῖς χωριζομένοις τοῦ σώματος καὶ ὅπου περ αὐταὶ ἀπέρχονται». — 14 (σ. 173). «Περὶ ψυχῆς». — 15 (σ. 182). «Περὶ τοῦ τίς καὶ πόθεν ἢ κατὰ τὴν ἀγίαν τοῦ Χριστοῦ γέννησιν τεσσαρακοστὴ καὶ δικτὶ οὖν τῷ γ' γάμψ μὴ καὶ τέταρτος συγκεχώρηται». — 16 (σ. 192). «Τυχικῇ πρεσβυτέρῳ ἐρωτήσαντι εἰ χρῆ προσέχειν τοῖς λέγουσιν διὰ ἀσφαλείας μόνον καὶ οὐκ ἀληθείᾳ εἰσῆλθεν εἰς τὸν παράδεισον ὁ ληστής». — 17 (σ. 197). «Τῷ αὐτῷ εἰς τὸ τοῦ Χρυσοστόμου τὸν δεσποτικὸν λόγον ἀπὸ ῥηθέντα τὴν θυσίαν ἀπρητισμένην ἐργάζεσθαι». — 18 (σ. 204). «Ἀνθίμῳ ἐπισκόπῳ ἐρωτήσαντι εἰ ὄλη ἡ θεότης κατήλθεν ἐπὶ τῆς γῆς καὶ ὄλη ἐσαρκώθη ἐν τῇ Παναγίᾳ». — 19 (σ. 205). Δύο ἐπιστολαὶ τῷ αὐτῷ. — 20 (σ. 207). «Σημείωμα διαζυγίου ζητηθέν» καὶ ἄλλα τινὰ σημειώματα. — 21 (σ. 254). Ἐπιστολαὶ πρὸς διαφόρους. — 22 (σ. 311). «Τῶν ἐπτά μυστηρίων τῆς ἐκκλησίας ἐγκληματικὴ θεωρία καὶ διασάφησις Ἰωβ μοναχοῦ». — 25 (σ. 323). «Αἱ ζητηθεῖσαι καὶ σταλεῖσαι πρὸς Ἰωάννην τὸν Χρυσόστομον συλλογαὶ τινες περὶ τῆς τοῦ ἀγίου Πνεύματος ἐκπορεύσεως». — 24 (σ. 347). Ἐπιστολαί. — 25 (σ. 423). «Περὶ ἐξομολογήσεως ζητηθέν». Ἴδε καὶ ἀρ. 91.
 Στάχσις βυραίνη.

108 (93.508).

Χαρτ. 0,15 X 0,11. Αἰῶνος XVIII (σ. 272).

- 1 (σ. 1). **Καλλινίκου πατριάρχου Σημειώσεις.**
 2 (σ. 12). «**Καλλινίκου πατριάρχου Ἐγχειρίδιον κατὰ αἰρέσεων ἢ κατὰ τῶν ἀναβαπτιστῶν.**»
 Ἐν σ. 10. Προτροπὴ καὶ κελεύσει τῆς ἐν βασιλευσῶσῃ ἀγίας συνόδου συνερχομένη τὸ παρὸν ἐγχειρίδιον κατὰ ἀναβαπτιστῶν τῷ ἀφνεβ' Ἰνδικτιῶνος α' εἰς ἡν καὶ ἀφνωρώθη.
 «Ὅτι σύμφωνοι οἱ ἀποστολικοὶ κανόνες τοῖς συνοδικαῖς καὶ οὐ πάντες οἱ αἰρετικοὶ ἀναβαπτίζονται καὶ πῶς δεῖ δέχεσθαι τοὺς ἐξ αἱρέσεων τῆς ἀνατολικῆς προσερχομένους ἐκκλησίᾳ».
 Ἐν σ. 270 ἀφνη' Μαρτίου ε' ἐτελειώθη.
 Ἐν σ. 271' προτροπὴ τοῦ Καλλινίκου πρὸς ἀντιγραφὴν τοῦ ἐγχειριδίου «ὡς ἀναγκασίῳ πολλὰ» «ὅτι ἐ γραφεὺς ἦτον ἀρχάριος».
 Ἴδε καὶ ἀρ. 103.
 Στάχσις ἐκ χάρτου ναστοῦ.

109 (9.306).

Χαρτ. 0,22 X 0,17. Αἰῶνος XVIII (φ. 61).

- Συγγραφή περὶ βαπτίσματος καὶ ἀναβαπτισμοῦ, πιθανῶς ἢ τοῦ Ἰ. Βρογέντη.

Ἀκέφαλος καὶ κολοβή.

Ἐν τῇ ὄψι παρατηρήσεις τοῦ πατριάρχου Καλλινίκου περὶ τοῦ ἐσφαλμένου ἰδεῶν τινῶν τοῦ συγγραφέως.

Κώδιξ ἀστάχωτος.

110 (96.65±).

Χαρτ. 0, 16×0, 10. Αἰῶνος XVIII (σ. 242).

Ἐκθεσις συναπτική περὶ τῶν ἑπτὰ μυστηρίων καὶ ἀπάντησις εἰς τὰ κεφάλαια τοῦ Ἀργέντη.

Ταύτης προτάσσεται ἐπιστολή «Πρὸς τὴν ὑμετέραν σεβασμίαν πανιερότητα» φέρουσα χρονολογίαν μηνῶν. Ἐν δὲ σ. 242 μηνὶ Μαΐου β'.

Ἐν τῇ ἀρχῇ ὀκτὼ φύλλα ἀνευ ἀριθμήσεως, ἐν οἷς σημειώσεις τοῦ πατριάρχου Καλλινίκου καὶ «Κατάλογος γενικός τῶν ἐν ἐξορίᾳ πόνων ἡμῶν καὶ ποιημάτων τῶν εἰς ἕξ τόμους γραφέντων μετὰ σημειωμάτων τινῶν ἀξιολόγων».

Στάχωσις βυραίνη.

111 (98.517).

Χαρτ. 0, 15×0, 11. Αἰῶνος XVIII (σ. 162).

1 (σ. 1-22). Περιγράφεται ἡ δόξα καὶ ἡ ὠραιότης τοῦ Παραδεισοῦ.

3 (σ. 1-139). «Καλλινίκου βλῆ εἰς ἐξοδίους μοναχίας».

Στάχωσις βυραίνη.

112 (99.431).

Χαρτ. 0, 21×0, 16. Αἰῶνος XVIII (σ. 186).

Βιβλίον δεύτερον. Πόνος ἐξάψεως ἢ τοῦ δωδεκαστίχου».

1 (σ. 2). «Μακαρίου τοῦ ἀναβαπτισμὸν κηρύξαντος». — 2 (σ. 9). Ἐπιστολή Ἐφραίμ καὶ Γνώμη ἀρχιεπισκόπου Κύπρου Φιλοθέου». — 3 (σ. 14). Ἐτέρα ἐπιστολή. — 4 (σ. 15). «Ἐπίγραμμα εἰς τὴν βίβλον». — 5 (σ. 16). «Πόνος ἐξάψεως ἢ τοῦ δωδεκαστίχου». — 6 (σ. 17). «Βασάνου ἀνοία. Βιβλίον β'». — 7 (σ. 176). «Ἄνωμένου στίχου». — 8 (σ. 178). «Ἐτερον τοῦ αὐτοῦ ἀνωμένου». — 9 (σ. 179). «Ὁ κατὰ τοῦ ἀναβαπτισμοῦ ὄρος». — 10 (σ. 186). «Αἱ ὑπογραφαὶ τῶν ἀρχιερέων».

Ἐν σ. 185 μηνὶ Ἀπριλίου κ'.

Στάχωσις βυραίνη.

113 (101.767).

Χαρτ. 0, 22×0, 16. Αἰῶνος XVIII (σ. 8±).

1 (σ. 1-48). «Ἀπολογία καὶ ὁμολογία Καλλινίκου ἦται τὸ πρῶτον καὶ δεύτερον τετράδιον Συλλογαὶ τοῦ νοῦ».

Αἱ σ. 49-111, ἀποτελοῦσαι τὸ τρίτον, τέταρτον καὶ πέμπτον τετράδιον, λείπουν.

2 (σ. 112-125). «Περὶ τοῦ ἐν θλαδωρίῳ θελοῦ φωτός τετράδιον σ'».

3 (σ. 128-187). Σημειώσεις «περὶ τοῦ μὴ νηστεύειν τοῖς Σάββασιν ἐκτὸς μόνον ἑνὸς, τοῦ μεγάλου», περὶ πυραμίδων, περὶ βύσσου, περὶ ταλάντων καὶ περὶ τινῶν ἄλλων.

Αἱ σ. 186-186 λείπουν.

4 (σ. 187-194). «Ἐκ τινος παλαιοτάτου βιβλίου ἐν μεμβράναις γεγραμμένου ἐν τοῖς χρόνοις Ἰουστίνου βασιλέως Κωνσταντινουπόλεως καὶ καλουμένου Κόσμι. ἁ Ἰνδικοπλεύστου ἐπιγραφομένου Χριστιανικὴ τοπογραφία».

5 (σ. 194-196). «Ἐὰν εἰς τὴν βιβλιοθήκην Σινᾶ βιβλία μεμβράναινα ἄξια».

Ἐν τῇ ὀπισθίῳ μέρει τοῦ ἐξωφύλλου ἢ ἐξῆς σημειώσεις τοῦ Καλλινίκου. Τὰ παρόντα σημειώματα ἔνδεκα τετράδια ὄντα ἀνὰ φύλλα 16 ἔμεινε μόνον δ' ὡς ὄφει. τὰ δὲ λοιπὰ ξυμβυθισθέντα μοι τοῖς τοῦ Νείλου βυθοῖς ταῦτα μόντα ἐσώθη.

Κώδιξ ἀστάχωτος.

114 (102).

Χαρτ. 0, 18×0, 12. Αἰῶνος XVIII (σ. 176+16+32).

1 (σ. 1). «Καλλινίκου πατριάρχου Ἀντίρρησις εἰς τὰ Ἀργέντου».

Ἐν σ. 170 ἢ ἐξῆς σημειώσεις τοῦ Καλλινίκου. Ἡ ἀντίρρησις αὕτη καὶ ἡ περὶ τοῦ ἀναβαπτισμοῦ τῆς κακοσχόλου ἐκείνης βίβλου τοῦ Χριστοφόρου δις με ἐξώρισαι καὶ δις φαρμάκου δηλητήριον οἱ Κυριλλίται με ἐπότισαν καὶ τρίτον εἰς Σινᾶ με ἀπήγαγον καὶ περιώρισαν.

2 (σ. 1). Τύπος ὁμολογίας χρέους, συντροφευτικῆς, ὁμολογίας διὰ πούλησιν, διαζυγίου καὶ διαθήκης.

3 (σ. 1). Καλλινίκου πατριάρχου Σημειώσεις εἰς τὸ Περὶ ἀξομολογήσεως ἔργον αὐτοῦ.

Κώδιξ ἀστάχωτος.

115 (110.251).

Χαρτ. 0,16×0,11. Αἰῶνος XVIII (φ. 244).

«Καλλινίκου πατριάρχου Τὰ ἐν ἔξορῳ γραφέντα Τόμος Α'».

1 (φ. 1^α). «Μονοῦ εἰς τὸν μητροπολίτην Κυζίκου».—2 (φ. 5^α). «Ἐκ τῶν ἀποριῶν καὶ λύσεων Ἰδιώρου Πηλουσιώτου».—3 (φ. 13^α). Καλλινίκου σημειώσεις, ἐν αἷς καὶ «Ἐνάτη εἰς τὴν νησιεὶαν τῶν Ἀποστόλων. Ἐκ τινος παλαιοῦ χειρογράφου βιβλίου ἐπιγραφομένου τοῦ Βαλσαμῶνος Θεοδώρου. Ἀπορίαι καὶ λύσεις ἀναγκαίων ζητημάτων τῶν ἐν ταῖς θαλαῖς γραφαῖς ἀπυρουμενων καὶ παρὰ πᾶσι Χριστιανοῖς γινώσκουσι ὀφειλομένων Ἀθανασίου Ἀλεξανδρείας Ἀθανασίου ἕτεροι ἐρωτήσεις».—4 (φ. 37^α). «Καλλινίκου πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως αἱ ἐν ἔξορῳ γραφεῖσαι ἐπιστολαί». Εἶνε ἐν ὄλφ 354.

Ἐν φ. 242^β Τὰ περιεχόμενα ὡς σχέδια νὰ ἐπιθεωρηθῶσι καὶ διορθωθῶσιν ὑπὸ σοφοῦ ἀνδρός καὶ τότε νὰ ἐκδοθῶσιν.

Στάχως βυραίνη.

116 (111.245).

Χαρτ. 0,17×0,11. Αἰῶνος XVIII (σ. 516).

«Καλλινίκου Τόμος Ε'».

1 (σ. 3). «Εὐχαὶ διὰ στίχων ἑλληνικῶν καὶ ἀπλᾶ καὶ ψδάρια».—2 (σ. 27). «Ἐκ τινος τυπικοῦ καὶ κανονικοῦ Νίκωνος μοναχοῦ ἐπιγραφομένου συλλεγέντος ὑπὸ παλαιῶν τυπικῶν τοῦ Στουδίτου, τῶν Ἱεροσολυμιτικῶν, τοῦ Ἀγίου Ὁρους καὶ Μαρῶν ὄρους καὶ ἄλλων ἀρχαιοτάτων ἐν χάρτῃ καὶ παλαιοτάτου καὶ ἀποκειμένου τῆ τοῦ Σινᾶ Βιβλιοθήκη».—3 (σ. 46). «Συλλογισμοὶ τινες ἐλέγχοντες τὴν ἀτοπίαν τοῦ λατινικοῦ δόγματος».—4 (σ. 49). «Ὁμολογία τῆς ὀρθοδόξου ἡμῶν πίστεως».—5 (σ. 52). «Ἐτέρα σύντομος διὰ στίχων».—6 (σ. 55). «Ἐπιστολαί τινες καὶ διὰ στίχων κατὰ Λατίνων καὶ εἰς διαφόρους ὑποθέσεις».—7 (σ. 129). «Περὶ πίστεως καὶ μυστηρίων γενικῶς ζητηθέντα».—8 (σ. 138). «Τὰ κατὰ τὴν Πηλαιάν θαύματα».—9 (σ. 140). «Ἐκλογαὶ τινες ἐρμηνεῖαι ἀγίων πατέρων».—10 (σ. 150). «Ἀποριῶν λύσεις διὰ στίχων πρὸς τοὺς ἐρωτήσαντας».—11 (σ. 177). «Εὐχαὶ ἕτεροι πρὸς θεὸν ἡμῶν καὶ Κύριον».—12 (σ. 225). «Ἐπιστολαὶ διὰ στίχων περὶ διαφόρων ἐρωτημάτων».—13 (σ. 352). «Ἐπιστολαὶ διὰ στίχων λαμβανόμενων Γρηγορίου Ἀλεξανδρείας».—14 (σ. 354). «Ὁμολογία τῆς πίστεώς μου σύντομος».—15 (σ. 356). «Συλλογισμοὶ κατὰ Λατίνων».—16 (σ. 358). «Προσίμια λόγων».—17 (σ. 360). «Εὐχαὶ δι' ἀκροστοιχίδων καὶ ἀπλᾶ».—18 (σ. 400). «Ἀντίρρῃσις εἰς τὸ τοῦ ἀνωμόμου ἐγχειρίδιον».—19 (σ. 400). «Ἐπιστολαὶ εἰς διαφόρους»

Ἐν ὄλφ 250.—20 (σ. 503). «Διάλογος ἐν τῷ ὀρθόδοξος πρὸς Ἀλεξαντίτην διάλεξις, στίχοι λαμβανόμενοι περὶ ἀρετῶν καὶ κακιῶν».—21 (σ. 518). «Σημειώματα τινὰ καὶ ἐπιστολαὶ ἀπλᾶ».

Ἐν σ. 516. Ἡ ἀντίρρῃσις καὶ ὁ διάλογος διὰ τὴν τοῦ χάριτος ὀλιγότητα οὐκ ἐγράφησαν ἐν τῷ παρόντι, ἀλλ' ἐν τῇ 5' βίβλῳ.

Στάχως βυραίνη.

117 (112.655).

Χαρτ. 0,16×0,17. Αἰῶνος XVIII (σ. 14 + 320).

1 (σ. 14). «Καλλινίκου Πατριάρχου Εὐχὴ εἰς τὴν ὑπεραγίαν Θεοτόκον κατὰ ἀλφάβητον».

2 (σ. 1—264). Τοῦ αὐτοῦ «Συναπτικὴ διήγησις τῶν εἰς τὴν ἔξορῳν καὶ καθ' ὁδὸν ἐπισυμβάντων ἡμῖν καὶ περιγραφῆ Νείλου καὶ ἄλλων τινῶν».

«Βιβλίον α'. Καὶ τῆς οὐν θεῶν ἐκνόσου ἡμῶν». Βιβλίον β'. «Καὶ τῆς ἐν βασιλευσῶν ἀγνώστου δικτυβῆς ἡμῶν μέχρι τῆς ἐξόδου».—«Βιβλίον γ' ἐν τῷ περιγραφῆ λυχνοκαίας, πομπῆς ναυάρχου, παλατιοῦ βυζαντινοῦ καὶ ἄλλων τινῶν, πλημύρας τῆς ἀπὸ νόσου καὶ φθορᾶς».

Ἐπίγραμμα.

Φίλων ἢ περιέργεια πολλὴ καὶ μεσιτεία
καὶ τὰ συμβάντα μοι δεῖνὰ καὶ ἡ μελαγχολία
μ' ἐβίασαν καὶ ἔγραψα ἐν εἰδει ἱστορίας
τὸ βιβλιόριον αὐτὸ ὅπερ εἰς τὰς ἰδίας
χειρας βασιτάξεις, φίλιαι, ὅθεν διάβασέ το
καὶ μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν ὡς θέλεις τιμήσέ το.

Ἐτερον.

Ἐὰν τὸ βιβλιόριον αὐτὸ νὰ τὸ περάσῃς
λάβῃς τὸν κόπον, φίλιαι, καὶ νὰ τὸ διαβάσῃς
ἐλπίζω βεβαιότατα νὰ τὸ μεταπεράσῃς
καὶ ἐκ δευτέρου νὰ ζητῆς πάλιν νὰ διαβάσῃς.
Ὅθεν ἀρχὴν ἀγλήγορα κάμε καὶ μὴν ἀργήσῃς
καὶ φιλοσκώμων μὴ ποτε νὰ γείνης οὐ θελήσῃς.

3 (σ. 265). Τοῦ αὐτοῦ Σημειώσεις καὶ ἐπιστολικοὶ τινες τύποι

4 (σ. 296). «Ἐγχειρίδιον κατ' ἐπιτομὴν διαλαμβάνον καθ' ἕσους τρόπους ἀλλήλων διενηνόχασιν ἀπλῶς οἱ ἄνθρωποι καὶ διὰ τέσσαρες γενικαὶ εἰσι τούτων διαφοραὶ, τὸ ἑτερόδοξον, τὸ ἑτερόγλωσσον, τὸ ἑτερόηθες καὶ τὸ ἑτερόδιον».

5 (σ. 302). «Διάλεξις τοῦ σοφωτάτου μεγάλου ἐρμηνέως Παναγιώτου [Νικουσίτου] Χριστιανοῦ καὶ ἐκ τῶν σεκρέτων τῆς ὀθω-

μανικῆς βασιλείας πρωτοσυμβούλου πρώτου Χριστιανοῦ ἑρμηνέως χρηματίσαντος ἐν τῇ τῶν Ὀθωμανῶν βασιλείᾳ μετὰ τινος Βαγῆ Μουσουλμάνου διδασκάλου τῶν τουρκικῶν μεταφρασθεῖσα ἀπὸ τῆς τῶν Τούρκων διαλέκτου».

Ἐν ἀρχῇ τοῦ κώδικος πέντε φύλλα ἀνευ ἀριθμώσεως, περιέχοντα σημειώσεις τοῦ Καλλινίκου.

Στάχως βυραίνη.

118 (116.274).

Χαρτ. 0,19 × 0,13. Αἰὼνος XVIII (φ. 69).

Καλλινέκου πατριάρχου Ἡμερολόγιον.

Καταγράφονται χρονολογικῶς διάφορα γεγονότα τῶν ἐτῶν 1740-1742.

Στάχως βυραίνη.

119 (119).

Χαρτ. 0,17 × 0,11. Αἰὼνος XVIII (φ. 97).

1 (φ. 1^α). «Καλλινέκου πατριάρχου Ποίημα καὶ τινες σημειώσεις ἐκ τοῦ τρίτου τόμου».

2 (φ. 76^α). «Ἀρχὴ τοῦ σεισμολογίου, βροντολογίου, σημείου καὶ τόξου καὶ δταν σκοτίσῃ ὁ ἥλιος καὶ ἡ σελήνη. Ἑρμηνεῖα τοῦ μάντεως Βαλαάμ».

Στάχως βυραίνη.

120 (129.379).

Χαρτ. 0,21 × 0,17. Αἰὼνος XVIII (σ. 757).

Καλλινέκου πατριάρχου Λόγοι.

α'. «Εἰς τὴν Ἀνάληψιν». — β'. «Εἰς τὴν Ἀνάστασιν ἐπιφώνημα εἰς τὸν πατριάρχην». — γ'. «Εἰς τὴν γέννησιν τοῦ Κυρίου». — δ'. «Εἰς τὴν αὐτὴν ἑορτὴν δι' θεὸς καὶ ἄνθρωπος ὁ Χριστός». — ε'. «Εἰς τὰ θεία θεοφάνεια». — ζ'. «Εἰς τὴν αὐτὴν ἑορτὴν, ἡγουν εἰς τὴν τῆς ἁγίας Τριάδος φανέρωσιν». — η'. «Εἰς τὴν ὑπαπαντὴν τοῦ Κυρίου». — θ'. «Εἰς τὴν μεταμόρφωσιν τοῦ Κυρίου». — ι'. «Τῆς ἁγίας καὶ μεγάλης β' εἰς τὸν Ἰωσήφ καὶ τὴν ξηρανθεῖσαν οὐκὴν». — ιι'. «Τῆς μεγάλης Πέμπτης εἰς τὸν νιπτῆρα». — ιιι'. «Τῆς αὐτῆς εἰς τὴν παράδοσιν τῶν φρικτῶν μυστηρίων». — ιδ'. «Τῆς αὐτῆς εἰς τὸ τοῦ Παύλου ἔχοντες ἀρχιερεῖς μέγαν, ἐν ψ̄ καὶ δι' κυρίως

ὁποῖα τὸ ἐν ταῖς μυστηρίοις προσφερόμενον σῶμα καὶ αἷμα τοῦ δεσπότου». — ιγ'. «Περὶ θείας σοφίας καὶ τῆς τοῦ αἰῶνος τούτου καὶ περὶ τῶν ἀχράντων μυστηρίων, ἐκφωνηθεῖς κατὰ τοῦ Κορυθαλέως κυροῦντος τὰ τοῦ Κυρίλλου». — ιδ'. «Εἰς τὸν ἱερόν νιπτῆρα». — ιε'. «Εἰς τὴν Ἀνάστασιν». — ις'. «Εἰς τὴν Μεταμόρφωσιν». — ιζ'. «Εἰς τὴν κοίμησιν τῆς Θεοτόκου». — ιη'. «Εἰς τὴν Ἀνάληψιν». — ιθ'. «Εἰς τὴν Πεντηκοστήν». — κ'. «Εἰς τὸν ἅγιον Νικόλαον». — κα'. «Εἰς τὰ Φῶτα». — κβ'. «Εἰς τὴν τῶν ἁγίων Ἀποστόλων». — κγ'. «Τῆς Κυριακῆ τῶν Βαίων». — κδ'. «Εἰς τὸ πνεῦμα τὸ ἄλαλον». — κε'. «Εἰς τὸ εἰ ὁ κόσμος ἡμᾶς μισεῖ». — κς'. «Εἰς τὸν μέγαν Ἀθανάσιον». — κζ'. «Τῆς Κυριακῆ τῶν νηστειῶν». — κη'. «Περὶ μετανοίας». — κθ'. «Ἄλλος περὶ μετανοίας». — λ'. «Εἰς τὸ Μεγαλύνει ἡ ψυχὴ μου τὸν Κύριον». — λα'. «Εἰς τὸ Βιβλίον γενέσεως». — λβ'. «Εἰς τὸ ὕψος τῆς ἱερωσύνης». — λγ'. «Τῆς γ' τοῦ Λουκά».

Τρεῖς σελίδες ἐν ἀρχῇ καὶ τρεῖς ἐν τέλει γέμουσι σημειώσεων τοῦ Καλλινίκου.

Ἐν σ. 757: Ἐκ τῶν 174 χειρογράφων ἡμῶν βιβλίων μετὰ τὴν ἐπάνοδον ἰδ' εὑρομεν, τὰ λοιπὰ δὲ ἠρπάγησαν.

Στάχως βυραίνη.

121 (132).

Χαρτ. 0,21 × 0,16. Αἰὼνος XVIII (σ. 344).

1 (σ. 1), «Ἐπιστολαὶ τινες πρὸς φίλους Καλλινέκου πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως».

2 (σ. 15). Ἐπιστολαὶ ἀνωνύμου.

Ἐν σ. 15: Parisiis edita 1553 apud Adrianum Turnebii. Ἐν δὲ σ. 129: Edita Francofurti 1707, καὶ ἐν σ. 135: Edita Lipsiae apud Gladitsch 1711.

3. σ. 179). «Λεβανέου σοφιστοῦ Ἀντιοχέως Ἐπιστολαὶ πρὸς διαφόρους».

Ἐν σ. 179: Ἐκ τοῦ ἀντιγράφου τῆς νήσου Χάλκης.

Στάχως βυραίνη.

122 (14.1280).

Χαρτ. 0,33 × 0,22. Αἰὼνος XVIII (σ. 140 + 109).

Καλλινέκου πατριάρχου Ἔργα καὶ ἀντίγραφα.

Ἀρχικῶς ὁ κώδιξ ἦτο Φρασεῖον, οὗ ἐλάχιστα εἶχον γραφῆ. Τὰ δὲ κενὰ ἐπλήρωσαν ὁ Καλλινίκος δι' ἰδίων ἔργων καὶ σημειώσεων. Εἶνε δὲ ταῦτα τὰ ἑξῆς: 1 (σ. 1-78). Σημειώσεις, ποιήματα καὶ ἐπιστολαὶ ἑμμετροί. — 2 (σ. 79-93). α' «Πρὸς τὸν Φρασεῖον Νικόδημον ἐρωτήσαντα ἀποκρίσις». β' «Ἡ τοῦ πατριάρχου Καλλινέκου πρὸς τὸν διδάσκαλον καὶ πνευματικὸν Κύριλλον καὶ τοῦς ἐν τῷ Ἄθω ἀποκρίσις». γ' «Ἡ πρὸς τὸν Ἀθανάσιον διδάσκαλον Πάριον τοῦ πατριάρχου Καλλινέκου».

δ'. «Ἐπιστολὴ τοῦ Κυρίλλου ἱερομονάχου καὶ πνευματικοῦ καὶ διδασκάλου τοῦ Ὁρους πρὸς τὸν πατριάρχην Καλλινίκον». ε'. «Ἐπιστολὴ πρὸς τὸν πατριάρχην Καλλινίκον τῶν ὄρους Ἄθω πατέρων καὶ τῆς ἐγερθείσης στάσεως τῶν μνημοσύνων». ς'. «Ἀπάντησις τοῦ αὐτοῦ πρὸς τοὺς πατέρας». ζ'. «Μνημοσύνων πέρι καὶ τελετῆς τούτων ἐν Κυριακαῖς τελουμένων». — 3 (σ. 95 - 116). Σημειώσεις τοῦ Καλλινίκου. — 4 (σ. 117-134). Πίναξ τῶν πατριαρχῶν Κωνσταντινουπόλεως. — 5 (σ. 135-140 καὶ 32-39). α'). «Καθαίρεισι Μακαρίου κηρύττοντος ἀναβαπτισμόν. ἀψνε». β'). «Ὁρος συνοδικὸς γεγονώς κατὰ τὸ ἀψνε Ἀπριλίου κη' κατὰ τῶν ἀναβαπτιστῶν». γ'). «Ἀντίρρησις τοῦ τοῦ Κυρίλλου τῶν ἀναβαπτιστῶν γράμματος τοῦ κατὰ τοῦ συνοδικοῦ ὄρου ἐκδεδεμένου». δ'). «Τὸ συμφωνητικὸν μετὰ κεφαλαίων γράμμα τοῦ πατριάρχου Κυρίλλου καὶ τῆς συνόδου μετὰ τὸν διωγμὸν τῶν ἀρχιερέων καὶ τὴν διόρθωσιν αὐτοῦ διὰ βασιλικῆς ἐριμοῦ ὑπὲρ τὰ τριάκοντα πούργια τῶν ἀσπρῶν θαπνήμασι κατορθωθέντος ἀψνε Ἰανουαρίου». — ε'). «Ἐπιστολὴ πρὸς Καλλινίκον». — ς'). «Καθαίρεισι Κυρίλλου ἢ ταχθεῖσα παρὰ τοῦ Ἀμμοσίας Βενιαμίν καὶ Προϊλάβου Καλλινίκου ἐπιτρόπου τῆς διωχθείσης συνόδου». ζ'). «Ἡ καθαίρεισι τοῦ Κυρίλλου». η'). «Ἡ ἐπὶ τοῦ κύρ Σαμουήλ β' καθαίρεισι τοῦ Κυρίλλου». θ'). «Ἡ μετὰ μακρὰν ἐμιλίαν τῆς ἐκκλησίας ἐκφωνηθεῖσα καθαίρεισι τοῦ Κυρίλλου ἀπὸ στόματος τοῦ Σαμουήλ». ι'). «Ἡ τοῦ Σεραφείμ καθαίρεισι τοῦ Ἀλθανοῦ». — 6 (σ. 101-105). «Ἡ ἀθώωσις τοῦ Καλλινίκου. Ἐγγραφα α'. Τοῦ Ἰωαννικίου Κωνσταντινουπόλεως. β'. Τοῦ Ἱεροδολῆμον Παρθενίου». — 7 (σ. 107). «Κεφάλαιά τινα ὑποσχέσεως τοῦ κύρ Καλλινίκου». — 8 (σ. 110). Δίελλος τοῦ καταράτου υἱοῦ Κριτία, ὃν δέδωκε τῷ πατριάρχῃ Κυρίλλῳ. — 9 (σ. 116). «Ἴσον τοῦ πρὸς τὸν Ἀλεξανδρείας τοῦ Ἀντιοχείας Σιλβέστρου περὶ τοῦ ἀναβαπτισμοῦ». — 10 (σ. 120). «Τὸ πρὸς τὸν πατριάρχην Καλλινίκον μικρὸν μῆνυμα ὃ ἐπὶ δύο προτάσεων τεθεμελιώτο ἦτοι ἐπὶ στηλιτευτικῶν λόγων καὶ μηνύματι χαρμονικῶν λίαν καὶ πανκρίων». — 11 (σ. 153). «Ἐπιστολαὶ συγχαρητήριαι πρὸς τὸν πατριάρχην Καλλινίκον ἐπὶ τῇ προαγωγῇ αὐτοῦ εἰς πατριάρχην». — 12 (σ. 204). Αἱ μετὰ τῶν εἰς πατρίδα αὐτοῦ δι' ἐριμοῦ ἐπιδημίας πατριαρχῶν, ἀρχιερέων καὶ φίλων τινῶν ἐπιστολαὶ καὶ ἡγεμόνων». — 13 (σ. 295). «Τὰ ἄρθρα τῆς ἀγάπης Ῥωσίας καὶ Ὀθωμανῶν τῆς γεγονυίας εἰς τὸ στράτευμα εἰς τὴν ἐπαρχίαν Ἀρίστρας (Σιλιστρίας) 1774». — 14 (σ. 302). Σημειώσεις Καλλινίκου καὶ ἐπιστολαὶ τινες». — 15 (σ. 379). «Χρονολογία βασιλέων καὶ πατριαρχῶν σύντομος» καὶ σημειώσεις Καλλινίκου.

Στάχως βυραίνη.

123 - 127 (103 - 107. 1253).

Χαρτ. 0,31×0,24. Αἰῶνος XVIII.

Ἰωάννου Πρίγκου πέντε αὐτόγραφοι τόμοι.

Ὁ πρῶτος ἀποτελεῖται ἐξ ἐνὸς τεύχους, ὁ δεῦτερος ἐξ ὀκτῶ τευχῶν, ὁ τρίτος ὁμοίως, ὁ τέταρτος ἐκ πέντε καὶ ὁ πέμπτος ἐξ ἐνὸς. Ἀναγράφονται δ' ἐν αὐταῖς γεγονότα, ὅτε ἦλθεν εἰς Ἀμστερδάμ, μέχρι τοῦ 1774.

Κώδικες ἀστάχωτοι.

128 (108.1257).

Χαρτ. 0,31×0,24. Αἰῶνος XIII (φ. 2-1).

Ἰωάννου Πρίγκου «Χριστιανικὴ διδασκαλία

Εἶνε εἶδος κατηχήσεως κατ' ἐρώτησιν καὶ ἀπόκρισιν μεταξὺ διδασκάλου καὶ μαθητοῦ πρὸς χρῆσιν τῶν μαθητῶν τοῦ σχολείου τῆς Ζαγοράς.

Κώδιξ ἀστάχωτος.

129 (109.1309).

Χαρτ. 0,31×0,24. Αἰῶνος XVIII (φ. 14).

Κατάλογος ἀλφαριθμητικὸς βιβλίων σταλέντων ὑπὸ τοῦ Ἰωάννου Πρίγκου διὰ τὸ σχολεῖον τῆς Ζαγοράς.

Κώδιξ ἀστάχωτος.

130 (109.1309).

Χαρτ. Διαφόρου μεγέθους. Αἰῶνος XVIII.

Ἰωάννου Πρίγκου Ἐπιστολαὶ πέντε σταλεῖσαι τῷ ἱερομονάχῳ Νικηφόρῳ Καραγιάννογλου εἰς Σωτήρα Ζαγοράς.

Ἀστάχωτοι.

131 (91.1300).

Χαρτ. 0,22×0,17. Αἰῶνος XVIII (σ. 192).

Ἰωάννου Πρίγκου Εἰδήσεις ἀφορῶσαι εἰς τὴν Εὐρώπην καὶ σημειώσεις.

Ἐν τέλει Μελαγχολικοὶ ὄντες διὰ τὰς καιρικὰς περιστάσεις μεταφράζονται ἀπὸ τῆς ἐφημερίδος τῆς Ὀλλάνδης καὶ τῆς Εὐρώπης διὰ τὴν διασκεδάζεται ἡ μελαγχολία.

Κώδιξ ἀστάχωτος.

132 (86.184).

Χαρτ. 0,20×0,16. Αἰῶνος XVIII (φ. 43).

Βιβλίον παρησίαις.

Περιέχει ἀναγεγραμμένα ὀνόματα πρὸς μνημόνευσιν ἐπ' ἐκκλησίας. Τὰ πλεῖστα τῶν ὀνομάτων ῥοιισσι. Ἐν φ. 1^α τὰδε

Νικολίου Μιλίο
Ἀγγελίνα Δημητρίω
Μαρίας Νάνε
καὶ τῶν γονέων.

Ἐν φ. 4^α Τζηροίχμεν ἀρχιεπισκοπεῖον καὶ ἀπέναντι «Οἱ καλογράδες ἀπὸ τοῦ μοναστήριον τῆς Ἀγίας Παρασκευῆς».

Ἐν φ. 21^α καὶ 30^α 1707, ἐν δὲ φ. 33β Χωρίον Γάνμο.

Στάχωσις βυρσίνη.

133 (1833).

Ἴσον ἀπαράλλακτον ἐξαχθὲν ἐκ τοῦ ἱεροῦ κώδικος τῶν ὑπομνημάτων. Γεράσιμος ἐλέω θεοῦ ἀρχιεπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως νέας Ῥώμης καὶ οἰκουμενικὸς πατριάρχης».

Ἐν ἔτει σωτηρίῳ αμ'ηδ' ἐν μηνί Σεπτεμβρίῳ ἡδικτιῶνος ιγ'.

Δι' αὐτοῦ γίνεται δεκτὴ ἡ περὶ τῆς τοῦ Δημητριάδος καὶ Ζαγοράς Γρηγορίου καὶ ἡ ἀρχιεπισκοπὴ προβιβάζεται εἰς μητρόπολιν, ὥστε οἱ ἀρχιερεῖς νὰ καλεῖνται τὸ ἕξῃς «μητροπολίτικ. Δημητριάδος καὶ Ζαγοράς ὑπέρτιμοι καὶ ἑξαρχοὶ Πελαγονῶν».

134 (1.1824).

Χαρτ. 0, 44 × 0, 16. Αἰῶνος XIX.

«Μάνα τῆς χώρας Ζαγοράς τῶν 1836 Μαΐου 25».

Ἐν φ. 2^α 1836 Μαΐου 28 Ζαγορά. Ἐδιορίσθησαν οἱ κάτωθεν ἐπιμηται διὰ ἐπιτίσουν ἄλλα τὰ μούλκια τῆς χώρας μας ὁμοῦ καὶ τὰ ὄρμάνια Καστανιάς, καὶ πληρωθῶσι ὅλα τὰ μεροκάματα των ἀνὰ γρόσια τέσσαρα τὴν ἡμέραν ὁ καθείς. Ἀπὸ μὲν τὸν μεγαλὸν Ἀγίας Παρασκευῆς ὁ Ἀποστόλης Καραγεώργη. Ἀπὸ μαχαλὸν Ἀγίας Κυριακῆς ὁ Νικολῆς Κραβάρη. Ἀπὸ μαχαλὸν Ἀγίου Γεωργίου ὁ Γεώργιος Μιτσιγκάκης. Ἀπὸ τὸν μαχαλὸν Σωτήρα ὁ Κωνστ. Πανταζόπουλος καὶ ὁ γραμματικὸς ὁ Εὐστάθιος παπὰ Νικολάου.

Στάχωσις βυρσίνη.

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΚΩΔΙΚΩΝ
ΤΩΝ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΩΝ
ΠΛΗΝ ΤΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ

Γ'

ΚΩΔΙΚΕΣ ΤΗΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ ΑΛΕΞΙΟΥ ΚΟΛΥΒΑ¹

113.

Χαρτ. 0, 20 × 0, 155. Αἰῶνος XIX (φ. 45).

Ἀθανασίου Χριστοπούλου Ἀχιλλεύς, δράμα.

Ἐν φ. 39^α «Πρὸς τοὺς ἀναγνώστας». Ἀρχ. Τὰ Λυρικὰ, τοῦ εὐγενεστάτου Ἀρχοντος Καμηνάρη, Κυρίου Ἀθανασίου Χριστοπούλου, τὰ ὁποῖα εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν, εἶναι πάγκοινα δὲν ἔχομεν χρεῖαν, τυπώνοντάς τα νὰ τὰ συστήσωμεν. Ἐν φ. 45^α «Στέφανος Κανέλος πρὸς τὸν ἀναγνώστην». Ἀρχ. Ἡ μυθολογία εἶναι ἡ μεγαλητέρα χάρις, καὶ νοστιμάδα τῆς ποιητικῆς.

Ἐν τῇ ἀνωθεν ἐσχισμένῳ φ. 1β^α 1826 Ἰανουαρίου κς'. Κάλαιμος. Καὶ κάτωτέρω καθὼς προκύπτει καὶ ἐκ τῆς ἀνωθεν χρονολογίας (1826 Ἰανουαρίου 25, ἐν Καλάμαις)² καὶ ἐκ τῆς ὅλης ἀναγνώσεως τοῦ Ἡρωικοῦ δράματος τοῦ Χριστοπούλου, ἡ ἀντιγραφή θὰ ἐγένετο εἴτε ἐκ τῆς ἐκδόσεως των ποιημάτων τοῦ Χριστοπούλου Ἰζαννῆ Κοιτουμά καὶ Δρόσου Νικολάου κατὰ τὸ 1811, εἴτε ἀπὸ ἄλλα ἐντυπα καὶ βιβλία, καθόσον τὸ χειρόγραφον τοῦτο ἔχει πολλὰς διαφορὰς πρὸς τὴν γενομένην ἐν Παρισίοις κατὰ τὸ 1833 ἐκδοσιν τῶν Λυρικῶν τοῦ Χριστοπούλου ὑπὸ τοῦ Ν. Κυμιτζᾶ. Ἀλέξιος Κολυβάς.

Τὸ φ. 44β ἀγραφον.

Στάχωσις νεωτάτη.

114.

Χαρτ. 0, 205 × 0, 15. Αἰῶνος XVII (φ. 480).

1 (φ. 1^α). Νομοκάνων Μιχαήλου Βλαστάρως.

Ἀρχ. Ἐν φ. 15^α «Περὶ κρητοῦ εἶναι εἰς πάντας συμπαύης καὶ νὰ μὴν πιστεύῃ λόγον τινὸς χωρὴς νὰ ἐτάξῃ».

Προτάσσεται ἐν φ. 1^α - 14β^α ἀκέραιος Πίναξ, ἀρχόμενος ἀπὸ τοῦ τέλους τοῦ κεφ. ιγ' ... [χειρο]τόνηση τινὰν ἀπὸ ξένην ἔνοχον. — Κεφ. ιδ' «Περὶ ἀρχιερέως εἰς ἀφῆσει τὸν ὄρνον αὐτοῦ καὶ ὑπάγη εἰς ἄλλον τόπον καὶ λείψῃ ἕξῃ μῆνας ... Κεφ. σθ' «Περὶ πῶς γράφεται τὸ διαζύγιον ὅταν ἐκλιμονίζεται ὁ ἄνδρας ἢ ἡ γυναῖκα»

¹ Συνέχεια ἐκ τοῦ Νέου Ἑλληνομνήμωνος ΙΓ' σ. 471.

² Ὁ Κολυβάς κακῶς ἀνέγνω 25 ἐν Καλάμαις ἀντὶ κς' : Κάλαιμος.

καὶ θέλουν νὰ χωρισθοῦν». Κεφ. τ' «Περὶ πῶς γράφεται τὸ διαζύγιον ὅταν ὁ ἀνδρᾶς λείπη πέντε χρόνους καὶ δὲν ἀποστείλῃ ἐξόδους τῆς γυναικὸς αὐτοῦ».

2 (φ. 242^α). «Ἀρχὴ σὺν θεῷ ἀγίῳ τοῦ νομοκριτηρίου καὶ βασιλικᾶς ἀποφάσεις».

Προτάσσεται ἐν φ. 242^α - 243^α «Πίναξ» κεφαλαίων ρκα'. Κεφ. α' «Περὶ ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν ἑποῦ ἐπέργουσι δευτέραν καὶ τρίτην καὶ τετάρτην γυναῖκα» ... Κεφ. ρκα' «Περὶ αἰρετικῶν τι γενεᾶς καὶ πόσαι εἰσὶν». Ἐν τέλει τοῦ Πίνακος Ἰνῶσκει οὕτω ἐτοῦτα τὰ κεφάλαια ὅπου ἐγράφησαν ὡς ἐν συντόμῳ, ἀμὴ εἶναι κεφάλαια ὅπου ἔχουν ἀπὸ δέκα κεφάλαια καὶ κάμνη χρεῖα νὰ ἐρευνᾶ ὅστις διαβάσει· ἔτι δια τὸν ὄγκον καὶ δὲν τα ἐθέσαμεν. *Ἐρῶσθε.

3 (φ. 454^β). Διηγήσεις περὶ ἀναξίων ἱερέων «ἐκ τῆς βίβλου τῆς καλουμένης Μελλισας».

4 (φ. 469^β). «Εὐχὴ ὀφέλημα εἰς πάσαν ἀρρώστιαν».

5 (φ. 475^α). «Περὶ ἱερέων κληρικῶν κεφάλαια διάφορα τῶν ἀγέων ἀποστόλων».

Ἐξικνοῦνται κολοβά μέχρι κεφ. μγ' «Ὅρα θαυμαστὴν διήγησιν περὶ ἱερέων καὶ περὶ λαϊκῶν».

Ἐν φ. 243^α χειρὶ νεωτέρῳ· Ἐτοῦτο τὸ νομοκριτήριον ὑπάρχει τοῦ ἀγίου οικονομίου κυρ Παναγιῶ καὶ ὅστις ἐν ὑστέροις τύχη καὶ λάβη τὸ παρὸν κἂν ἱερέας κἂν ἱερομόναχος ἢ ἄλλος τοῦ κλήρου κἂν ἀγοράσῃ το καὶ δὲν μνημονεύσῃ παρῶσθαι Παναγιῶ ἱερέως καὶ Ἀνατὴ ἱερομονάχου ἐκ τῆς ὁμωουσίου καὶ ζωοποιῦ καὶ ἀδαιρέτου Τριάδος ἔστω ἀφωρισμένος καὶ μετὰ θάνατον ἄλυτος. Ἐχέτω καὶ τὰς ἀρχὰς τῶν τριακοσίων δέκα καὶ ὀκτὼ θεοφόρων πατέρων ἐν τῷ νῦν αἰῶνι καὶ ἐν τῷ μέλλοντι ἀμὴν κἂν ἐπιβουλεύσῃ καὶ κλέψῃ αὐτῶν τίς οὕτως γενέσθω ἐν αὐτῷ.

Ἐν τῇ ἀνω ἡφ τοῦ φ. 97^α κατὰ μήκος· Ὑπάρχει ὁ παρῶν νόμος τοῦ Χριστοῦ Ἰησοῦ ἀπὸ Ἀργηρόκαστρον 1822 Μαρτίου 15.

Κοσμεῖται ὑπὸ τινῶν ἐγγράμων κακοτέχνων ἐπιτίτλων καὶ ὑπὸ ἐρυθρῶν ἀρχικῶν γραμμῶν, ὧν περιεργον τὸ ἐν φ. 185^β μέχρι ὁ ἀποτελούμενον ἐκ παραστάσεως Πνευματικοῦ καὶ Ἐξομολογουμένου κατὰ τὰς ἐν αὐτῷ ἐπιγραφάς.

Τὸ φ. 480 ἀγγραφον καὶ ἐσχισμένον κατὰ τὸ κάτω ἥμισυ.

Στάχσις διὰ ξυλίνων πινακίδων, περιβεβλημένων διὰ βύρσης μεθ' ἀπλῶν ἐπιτυπωμάτων, λειπούσης κατὰ τὴν ῥάχιν.

115.

Χαρτ. 0, 231 × 0, 15. Αἰῶνος XIX (φ. 34).

Διηγήσεις περὶ Πρεβεζῆς, Σουλίου καὶ Πάργας.

Ἀκέφαλος καὶ κολοβά. Πραγματεῖται ἰδίως τὰ τῶν χρόνων τοῦ Ἀλῆ πασᾶ, καὶ περιέχει ἀξιόλογα ἐγγράφα.

Στάχσις νεωτάτη.

116.

Χαρτ. 0, 213 × 0, 15. Αἰῶνος XVIII (φ. 108).

Κώδιξ ἐκκλησιαστικῆς μουσικῆς μετὰ μελῶν παρασεσημασμένων.

Ἀκέφαλος καὶ κολοβά.

Τὸ φ. 108 εἶνε νεώτερον παράφυλλον.

Στάχσις νεωτάτη.

117.

Χαρτ. 0, 105 × 0, 117. Αἰῶνος XVIII (φ. 315).

1 (φ. 1^α) Νομοκάνων κεφ. σλ'.

*Ἀρχ. (ἀκέφ.) ἀπὸ μέσου τοῦ κεφ. κ' διὰ τῶν λέξεων τοῦ ἀγαθοποιοῦς δαίμονας εἰς βοήθειαν καὶ ἀνάρρωσιν αὐτῶν. . . . Κεφ. σκθ' «Πότε καὶ ποῦ καταλύεται ἡ νηστεία τῆς Τετραδοπαρασκαυῆς». *Ἀρχ. Ἰστέον δὲ καὶ τοῦτο ὅτι καταλύεται ἡ νηστεία. — Κεφ. σλ' (παραλειπομένου τοῦ ἀριθμοῦ) «Πότε ἀφείλουσιν οἱ ὀρθῶς βιοῦντες μεταλαμβάνειν τῶν θείων μυστηρίων». *Ἀρχ. Ἰστέον δὲ καὶ τοῦτο, ὅτι ἀφείλουσιν οἱ ὀρθῶς βιοῦντες.

2 (φ. 42^α). «Ἀρχὴ σὺν θεῷ ἀγίῳ κεφάλαια διάφορα ἐκ τοῦ νομίμου τοῦ ἐν ἱερομονάχαις κυροῦ Ματθαίου [Ἑβλαστώρεως] ἐπιτομῆ ὡς ἐν κεφαλαίῳ».

Προτάσσεται ἐν φ. 39^β-41^β ἀνεπίγραφος πίναξ κεφ. πζ', ὧν α' «Συνόδου Λαοδικαίας περὶ τῆς ἑορτῆς τῶν αἰρετικῶν. . .» — πζ' «Ὅπως γράψωσιν εἰς πατριάρχας, εἰς μητροπολίτην καὶ ἐπίσκοπον καὶ οἶον βούλη». Ἀλλ' ἐν τῷ κειμένῳ μετὰ τὸ ἐν φ. 150^α κ.έ., κεφ. πδ' «Τοῦ ἱεροτάτου κυροῦ Ἰωάννου Κίτρους, περὶ τῶν ἡμερῶν τοῦ χρόνου» ἀκολουθοῦσιν ἄλλοι τινὲς κανόνες καὶ οὐχὶ τὰ ἐν τοῖς κεφ. πγ' - πζ' τοῦ πίνακος.

Ἐν τέλει (φ. 161^α) ἐρυθρᾷ γραφῇ Διὰ χειρὸς τλήμονος Ἀρσενίου ἐγράφη τάχα τίς εἶπει καὶ ἱεροδιακόνου: — » Ἔτος ζ'πς' μηνὶ Φεβρουαρίῳ Ἰνδικτιῶνος 7^{ης} (= 1578).

3 (φ. 161^β). «Ὅργανον διαγνωστικὸν περὶ ζωῆς καὶ θανάτου».

*ἔχει ἴδιον Μαθε ποῖαν ἡμερὰ κατεκλήθη ὁ ἄρρωστος· καὶ πόσαι ἡμέρας εἶεν ἡ σελήνη· καὶ μῆρισον αὐτῶν τὰ ὀνόματα, καὶ τοῦ ἀρώσταυ καὶ πρὸς θεὸν καὶ μῆφους ἵ' τουτέστιν δέκα· καὶ συνάγας πάντα ἤφιλε ἀπὸ 1' καὶ τὰ ἐναπολείφθεντα κρατῶν· βλέπει ἐν τῷ ὄργανῳ· καὶ εἰ μὲν εὖρης ἐν τῷ ἀπεργεῖν 7^η· εἰ δὲ εὖρης ἐν τῷ ἐπογεῖν ἀποθνήσκει: [Τ]ὴν δὲ πρώτην ἡμέραν || φ. 162^α || τὸν ἀρώσταυ μὴ μῆφους· ἀλλὰ τὴν δευτέραν. Ἡ πρώτη ἡμέρα κατάκλησις λέγεται καὶ οὐχὶ νόσος.

Ἐν τῷ αὐτῷ φύλλῳ εἰκῶν περιεστάνουσα τὸ ὄργανον.

4 (φ. 162^β). «[Κ]ατάρτα καὶ ἀφορισμοὶ ὅπου ἔγινεν παρα τῶν εὐ-

σεβαστάτων βασιλέων **Λέοντος** καὶ **Ἀλεξάνδρου** συνοδικῶς μετα πολλῶν ἁγίων πατέρων πρὸς ἀρχιερεῖς, καὶ κληρικούς· τοὺς διὰ μικρὰν ἐσχροκέρδιαν κρίνουσιν ἄδικα».

Ἀρχ. Φαίνεται ἡμῖν ὅτι εἴ τις λάξη καὶ γένη κριτής.

5 (φ. 165^α). Ἀκολουθίαι διάφοροι.

α'. Εἰς ἀρχαῖον ἐκσοφοροῦντα.—β'. Τοῦ μικροῦ σχήματος.—γ'. Τοῦ μεγάλου καὶ ἀγγελικοῦ σχήματος κτλ.—Ἐν φ. 212^α «Ἀρχὴ τοῦ ἀμώμου»... Ἐν φ. 297^β «Ἀκολουθία, εἰς μνημόσυνα νεκρῶν», μεθ' ἣν ἐν φ. 307^β «Ἐρμηνεῖα εἰς μνημόσυνα κασρικῶν».

6 (φ. 311^α). Εὐχαί.

α' (φ. 311^α). «Εὐχὴ εἰς λύσιν ἀφορισμοῦ λεγομένη ὑπερ' ἀρχιερέως».—β' (φ. 314^α). «Εὐχὴ λεγομένη ἐπὶ πάσῃ ἀρρωστίᾳ: πάντο ὀφέλημα».—γ' (φ. 315^α). «Εὐχὴ ἐπὶ τῶν προπετῶς ἐμνυόντων».

Τὰ φ. 124^β, 164, 209^β—211^β, 251^β, 277^β, 296^β, καὶ 310^β ἄγραφα.

Ἐν φ. 315^β διεσβεσμένον σημεῖωμα καὶ ἄλλο δεύτερον, ἐν ᾧ διακρίνεται ἡ χρονολογία Ϡολθ.

Στάχως διὰ ξυλίνων πινακίδων, περιδεσλημένων διὰ βύρσης μεθ' ἀπλῶν ἐπιτυπωμάτων. Τούτων σώζεται ἡ τοῦ τέλους, ἐφθαρμένη πρὸς τὴν βάξιν, μετὰ δύο σιδηρῶν κορμίων.

118.

Χαρτ. 0, 15 X 0, 10. Αἰῶνος XVI (φ. 248).

Ἰωάννου Σχολαστικοῦ Κλίμαξ.

Ἐν τέλει ὁ πρὸς τὸν Ποιμένα λόγος. Ἄπαντα μετὰ παρασελιθίων σχολίων διὰ ποιικιλωτάτων καὶ ἐν πολλοῖς πρωτοφανῶν παραπεμπτικῶν σημείων. Τὰ φ. 1 καὶ 247, 248 ἀρχῆθεν ἄγραφα. Ἐν φ. 1^α κερνεγράφη κατόπιν Ἰωανίκιος (;) ἱερομόναχος σάντωρικός τῷ ἐπίκλιον Βλαζος. Ἐν δὲ φ. 247 «Διαδόχου ἐπισκόπου Φωτιδικῆς (γρ. Φωτικῆς) τῆς Ἡπείρου πάδειξις ὄρων καὶ λόγος ἀσκητικὸς τοῖς ἀκριδῶς σπεύδουσι». Μόνον πίναξ δέκα ὄρων.

Στάχως διὰ βύρσης.

119.

Χαρτ. 0, 155 X 0, 105. Αἰῶνος XVI (φ. 203).

1 (φ. 1^α). «Διάλεξις περὶ τοῦ πῶς ἐχωρίσθη ἡ Ῥώμη ἐκ τῶν τεσσάρων πατριαρχίων· ποίημα Ἀθανασίου τοῦ Κηθώνη».

Ἀρχ. Ἐν τῇ ἁγίᾳ ἐνδόμῃ συνόδῳ Ἀνδριανὸς πᾶπας ἐδῶκε.

2 (φ. 8^α). «Διάλεξις ὀρθοδόξου τινὸς πρὸς Λατίνους».

Ἀρχ. Διὰ τὴν ἀποσχίσεσθε ἀπ' ἡμῶν καὶ οὐ συγκειωνεῖτε οὐδαμῶς ὕλως ἡμῖν Ἰουστιανῶς οἶσι.

3 (φ. 86^α). «Περὶ τῶν Φραγγῶν, πῶς ἐσχίσθη ἡ Ῥώμη ἀπὸ τῶν τεσσάρων πατριαρχιῶν».

Ἀρχ. Οἱ ἐν τῇ ἁγίᾳ ἐνδόμῃ συνόδῳ Ἀνδριανὸς πᾶπας Ῥώμης.

Μέχρι τινὸς τινὸς ὁμοίον πρὸς τὸ ὑπ' ἀρ. 1.

4 (φ. 92^α). «Ἀπάντησις τοῦ πατριάρχου κυρ Γερμανοῦ καὶ τῆς σὺν αὐτῷ ἱεραῶς συνόδου πρὸς τοὺς ἀπὸ τοῦ πάπα σταλέντας φρεμενουρίους καὶ τοὺς λοιπούς».

Μετὰ πολλῶν χωρίων ἐκ κληρικιστικῶν συγγραμμάτων.

5 (φ. 149^α). Συγγραφή κατὰ αἰρέτικῶν.

Ἀρχ. κκεφ. . . . ἐπισημασθῆναι πρὸς Κύριον καὶ μετανοίᾳ ἔπει τῶν πασιθόντων χορηγῆσθαι.

Σύγκριται ἐκ χωρίων «Ἐκ τῶν ἀποστολικῶν διταξέων» καὶ πατέρων τῆς ἐκκλησίας.

6 (φ. 155^β). Τοῦ Χρυσοστόμου ἐρμηνεῖα ἐκ τοῦ κατὰ Λουκᾶν Κυριακῆ, ἐν ᾗ ἐπιτελοῦμεν τὴν μνήμην Παύλου τοῦ ὁμολογητοῦ».

7 (φ. 161^α). «Κεφάλαιον τοῦ ἁγίου Ἀθανασίου τοῦ μεγάλου».

8 (φ. 163^α). «Τοῦ αὐτοῦ ἐκ τῆς 20^{ης} ἐορταστικῆς ἐπιστολῆς πρὸς Ἀμόν μονάζοντα».

9 (φ. 166^α). Τοῦ Ἰλεμμύδου περὶ τῆς βίβλου τῶν ψαλμῶν».

Μένει κλοσθὸν ἐν φ. 166^β.

10 (φ. 167^α). «Ὅτι οὐκ ἔφαγε τὸ νομικὸν πάσχα ἐν τῷ δείπνῳ ὁ Χριστὸς, ἀλλὰ τὸ ἀληθινόν».

11 (φ. 169^α). «Ἀκολουθία τυπωθεῖσα ὑπ' αὐτῆς τῆς ἁγίας καὶ μεγάλης συνόδου εἰς τοὺς ἐκ τῶν λατινικῶν αἱρέσεων ἐπιστρέφοντας τῇ ὀρθοδόξῳ καὶ καθολικῇ ἐκκλησίᾳ τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ἀλλὰ ὁὐ καὶ τοῖς τριζὶν ἁγιωτάτοις πατριαρχείοις τῆς Ἀνατολῆς, Ἀλεξανδρείας δηλονότι, Ἀντιοχείας καὶ Ἱεροσολύμων· ἐτυπώθη δ' αὕτη ἐν ἔτει ϠϠηδ' ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐπὶ τῆς πατριαρχείας τοῦ ἁγιωτάτου πατριαρχοῦ κυροῦ Συμεῶν».

12 (φ. 172^α). «Περὶ τῶν βηπτιζομένων εἰς μίαν κατάδυσιν ὡς οἱ Λατῖνοι ποιεῖσιν».

13 (φ. 178^α). «Περὶ τῆς ἐκπορεύσεως τοῦ ἁγίου Πνεύματος».

Ἀρχ. Πιστεύομεν καὶ ὁμολογοῦμεν πατέρα καὶ υἱὸν καὶ ἅγιον Πνεῦμα.

14 (φ. 182^β). «Περὶ τοῦ λέγοντος εἰπὶ τὰ πρωτεῖα τὸν πάπαν Ῥώμης ὀφείλει ἔχειν».

15 (φ. 186^α). «Γρηγορίου τοῦ Διαλόγου Ἐρώτησις Πέτρου ἑαυτοῦ διὰ τὸν διδοχθῆναι θέλει, εἰ μὴ μετὰ θάνατον τοῦ ἀνθρώπου, καθαρτικὸν πῦρ εἶναι πιστευταῖον ὑπάρχειν».

16 (φ. 188^α). «Μικνουήλ ὁ μέγας ῥήτωρ τῆς καθολικῆς καὶ ἀποστολικῆς μεγάλῆς ἐκκλησίας Περὶ τοῦ καθ' ἡμέραν». Ἐπιτομή.

17 (φ. 171^α). «Διάλεξις Χριστιανοῦ μετὰ Ἑδρόλου».

18 (φ. 202^β). Στοιχολογία τῆς Τιμιωτέρης ἀνεπίγραφος.

19 (φ. 202^β). «Περὶ τῆς ευρέσεως (τῆς κεφαλῆς τοῦ Προδρόμου) εἰς τόχῃ τῆ ἀν' ἐβδομάδι τῆς ἀγίας μ^{ης}».

Ἐν τῇ παραφύλλῳ τῇ συγκεκολλημένῃ τῇ ἐν ἀρχῇ πιννακίδι καὶ ἐν φ. 1^α «Πίναξ τοῦ πρώτου βιβλίου», μὴ ἀνταποκρινόμενος τελείως πρὸς τὴν νῦν διέταξιν τῶν κεφαλαίων.

Τὰ φ. 166^α - 171^β ἄλλη χειρὶ ἀρχαιοτέρῃ.

Τὰ φ. 7^β, 148^β, 15^{αβ} - 160^β ἄρχαία. Ἐν τῇ φ. 1^β, ἀρχήθεν ἀγράφῳ, πικρὸν ἔχον τὰς λέξεις: «Ἡ βίβλος αὕτη ἐστὶν ἐν τῷ Κρημνῷ τῶν βουνῶν Ζακύνθου κτήμα καὶ κόπος Βασιλέως τοῦ ἀμαρτωλοῦ τοῦ Μπελέτη». Ἐν δὲ φ. 91^β, ἀρχήθεν ἀγράφῳ, ἄλλη τοῦ 15^{ου} αἰῶνος χειρὶ τὰς λέξεις: «Καὶ πρώτον μὲν λέγω τὸν ἐν ἀρίστοις ἀριστον διδάσκαλον καὶ ἐν φιλοσόφοις φιλόσοφον καὶ ἐν ῥήτοροις ῥήτορα Ἀρτῶνιον Μαριελάου τὴν φωταεὶδῆ καὶ πολήριμον λαμπάδα ὁποῦ προ... (μένει εὐτως ἀτελής). Εἶτα δὲ: «Ὁ θέαμα ἀλλόκοτον ἠγαπητέ (διωρθωμένον εἰς ἠγαπητέ) μου Γεώργιε! Ὁ ἀγλὸς ὁποῦ ἔπεσεν εἰς τὴν νῆσον αὐτὴν τῆς Ζακύνθου ὁποῦ ἀπο ὀλιγον, ὀλίγον μέλλει σκοτασθῆναι αὕτη ἡ πόλις ἐκ τοῦ πόλης) ὑπερνωμένη ὅμως ἀπὸ τὰ εὖσση ἀνθη τῶν ἀξιοπαίων ἐπιστημῶν καὶ μαθήσεων ἐλληνικῶν ἀπώτως... (μένει εὐτως ἀτελής). Ἐν φ. 203^α, ἀρχήθεν ἀγράφῳ, ἄλλη χειρὶ τοῦ 15^{ου} αἰῶνος: Τῶν ἐπισβῶν ἀναγνώστον ἀμαρτωλὸς τε καὶ ταπεινὸς ἀχρῖως τε καὶ ἀνάξιτος ἐκκλησιαρχῆς Δημήτριος ὁ Μπουζήκης. Ἐν φ. 203^β διάφορα ἀλφάβητα, δοκίμιον κονδυλίου, καὶ τὰς λέξεις: «Το παρὸν βιβλίον (διεθεσμένον ἀρχαῖως λέξεις, κειμένων: τῆς μονῆς τῶν Κρημνῶν τῶν βουνῶν Ζακύνθου) ἐν ᾗ ὑπάρχει καθηγούμενος ὁ δοσιώτατος ἐν ιερομονάχοις κὺρ Αὐξέντιος ὁ Βλασόπουλος: ~ μέμνησθαι ἐμοῦ Ἰωάννου ἱερέως τοῦ Μακρή».

Στάχσις διὰ ξυλίνων πιννακίδων, περιβεβλημένων διὰ βύρση: ἀκρυστάσης. Σώζεται μόνον ἐμπροσθεν τὸ ὑπ' αὐτὴν λινοῦν, ἐφ' οὗ τοῦ ἁγίου Γεωργίου τῶν Κρημνῶν.

120.

Χαρτ. 0, 20 X 0, 13. Αἰῶνος XVI (φ. 178).

1 (φ. 1^α). «Ἀκολουθία τοῦ ἁγίου ἐλαίου ἀγοραζομένου ὑπὸ πρεσβυτέρου».

2 (φ. 44^α). «Ἀκολουθία εἰς ῥαυτοφόρον».

Ἐπιτομή ἀκολουθίας καὶ τῶν ἄλλων σημάτων.

3 (φ. 91^α). Μαρτυρίου Βλαστάρως Νομοκάνων.

Ἐκ τοῦ Κωνσταντινουπόλεως Ἰωάννου τοῦ Νηδορευτοῦ ἡμεῖς ταῦτα πρὸς εὐνοψιν Μαρθαῖος.

Ἐπιτομή: ἄλλα κεφάλαια Νομοκάνων.

4 (φ. 171^α). Ἰωάνναφ ἱερομονάχου . . . ἀπόκρισις . . . πρώτη . . . ἱεροῦσιν» (τὰ λοιπὰ ἀφανῆ ὑπὸ νοτίδος).

Ἀρχ. I...χομαί σε τῆς σπουδῆς καὶ τῆς περὶ τὰ καλά προθυμίας.

Ἐν τῇ παραφύλλῳ τῆς ἀρχῆς τῇ συγκεκολλημένῃ τῇ ἐμπροσθίᾳ πιννακίδι σημεῖωμα ἀνάξιον λόγου ἀχρόνιστον καὶ ἕτερον τοῦ 1614, πρὸς δὲ τοῦτο: Ἐκ Κρημνῆς. 1898. Ἀλ. Κολυβάς ὁ ἀγοράσας. Ἐν δὲ τῇ φ. 112^β, ἀρχήθεν ἀγράφῳ εἰς

ἄφ' ἡμῶν ἐν μινῇ φλέβαριον εἰς τὰς 17 ἡμέρας Τετραδι: (ἐκοιμήθη) ὡ πατὴρ Ἰωάννα φουλέεις καὶ ἐνεῖα του εἰ μνήμη. Καὶ ἄλλη χειρὶ 15^{ου} αἰῶνος: ἴ' εἶδοκα τοῦ κονδυλίου σολιδία (ὁ ἀριθμὸς ἐξέλιπεν ὀπὸ νοτίδος) ἴ' καὶ εἰς το κρείας σολιδία (ἐμοίως) ἴ' ἀνομι^{λα} σοδίο ε' ἀνομι σολιδία α'. Καὶ κατωτέρω ἄλλη χειρὶ 15^{ου} αἰῶνος: εἰς 17^{ην} μινῇ

Νοεβρουοῦ 17 ἐκμυθίω Γεωργίῳ ὁ Μαριανὸς καὶ εἰσὶν ἡ μνήμη.

Στάχσις διὰ ξυλίνων πιννακίδων περιβεβλημένων διὰ βύρσης μεθ' ἀπλῶν ἐπιτυπωμάτων.

121.

Χαρτ. 0, 205 X 0, 145. Αἰῶνος XIX (φ. 287).

1 φ. 7^α. «Ἠθικοὶ λόγοι κδ', ἐκλεχθέντες διὰ Συμεῶν τοῦ μαγίστρου καὶ λογοθέτου ἐκ πασῶν τῶν πραγματειῶν τοῦ ἐν ἀγίοις πατρὸς ἡμῶν Βασιλείου ἀρχιεπισκόπου Καισαρείας καὶ Καπδοκίας».

1 (φ. 7^α). «Περὶ τῆς ἀρετῆς καὶ κακίας λόγος α'». Ἐν τῇ ἀνω ᾄφ' Ἐκ τῶν τοῦ Δημητρίου ΠαπαΚαραντζοπούλου Δημητζίναίου. Ἐν τέλει (φ. 27^β): Τέλος ὁ τοῦ πρώτου Βασιλείου ἐπισκόπου Καισαρείας: τῆς Καπ. β. λόγος α'ος περὶ ἀρετῆς καὶ κακίας 1805: Δεκεμβρίου 2: ἡμέρα Παρασκευῆ.—β' (φ. 28^α). «Περὶ διδασχῆς καὶ νομοθεσίας. Λόγος β'». Ἐν τέλει (φ. 49^β): 1806 εἴληφε τέρμα καὶ ὁ τοῦ ἁγίου Βασιλείου ἐπισκόπου Καισαρείας: τῆς Καπ. β. λόγος: Ἰανουαρίου 10.—γ' (φ. 43^α). «Περὶ ἀγάπης τῆς πρὸς θεόν καὶ τὸν πλησίον» λόγος γ'ος». Ἐν τέλει (φ. 49^β): 1806: Ἰανουαρίου 25 εἴληφε τέρμα καὶ οὗτος ὁ γ'ος: λόγος.—δ' (φ. 50^α). «Περὶ ἐλεημοσύνης λόγος δ'ος». Ἐν τέλει (φ. 62^β). 1806: Φεβρουαρίου 23 ἡμέρα Παρασκευῆ, εἴληφε τέρμα οὗτος ὁ δ'ος: λόγος τοῦ μεγάλου Βασιλείου ὁ περὶ ἐλεημοσύνης ὁμιλῶν.—ε' (φ. 63^α). «Περὶ πλούτου καὶ πενίας» λόγος ε'ος. Ἐν τέλει (φ. 75^β): 1806: Μαρτίου 23: ἡμέρα Παρασκευῆ εἴληφε τέρμα οὗτος ὁ ε'ος: λόγος.—ς' (φ. 76^α). «Περὶ πλεονεξίας» λόγος ς'ος». Ἐν τέλει (φ. 90^α). 1806: Μαΐου 9: ἡμέρα Τετάρτη εἴληφε τέρμα καὶ οὗτος ὁ ς'ος: λόγος.—ζ' (φ. 91^β). «Περὶ ἀμαρτίας» λόγος ζ'ος». Ἐν τέλει (φ. 99^α): 1806 Ἰουνίου 12: εἴληφε τέρμα καὶ οὗτος ὁ ζ'ος: λόγος ἡμέρα γ η.—η' (φ. 100^α) «Περὶ μετάνοίας» λόγος η'ος. Μένει ἀτελής ἐν φ. 103^β, ἐν δὲ τῇ ἐμπροσθίᾳ σελίδι τοῦ ἐπομένου ἀγράφου φ. 104 ἐν τῇ ᾄφ' τὰς λέξεις: οὐκ ἠβουλήθη γὰρ τοὺς παραδώσῃ ὅλους: ἀλλὰ ἔως ὅδε. Ἀναφέρεται δὲ ταῦτα εἰς τοὺς Ἠθικοὺς λόγους τοῦ μεγάλου Βασιλείου.

2 (φ. 105^α) Βασιλείου τοῦ μεγάλου. Πρὸς τοὺς νέους

ὅπως ἂν ἐκ τῶν ἐλληνικῶν ὠφελούσης λόγων παραίνεσις».

Ἐν μὲν τῇ ἀνω φ. Ἐκ τῶν τοῦ Δημητρίου πατῆ Γεωργίου Καρατζᾶ Δημητρίου, ἐν δὲ τῇ ἡν ἀπέκρινε τῆς ἀπιγραφῆς. Ἐν τῷ 1806 ἔτει Δεκεμβρίου 17: ἡμέρα β: ἔληφεν ἀρχὴν Δημήτριος Παπαδόπουλος. Ἐν δὲ τῷ τέλει (φ. 130^α): Ἐν τῷ ἀνω φ. καὶ 1807: ἔτει Ἀπριλίου 25 ἡμέρα Πέμπη εἴληφε τέρμα καὶ οὕτως ὁ παθὼν λόγος τοῦ μεγάλου Βασιλείου (ἄλλη χειρὶ) παραδοθεὶς παρὰ Ἀγαπίου διδασκάλου. Καὶ κατωτέρω ἡμῆριος πατῆ Γεωρ. Χαροτο: καὶ πνευμ: ἡμῆριος.

3 (φ. 131^α). «**Πρωτίου τοῦ ἁγιωτάτου πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως ἐκ τῆς πρὸς Μιχαὴλ τὸν ἄρχοντα Βουλγαρίας ἐπιστολῆς: τί ἐστὶν ἔργον ἄρχοντος.**»

Ἐν τέλει (φ. 199^α): Ἐλήφον τέρμα εἰς τὰ 1804: Δεκεμβρίου 7 ἔτη: ἡμέρα Τετάρτη, αἴται αἱ ἐπιτὰ αἰνοδοί καὶ αἱ ἐπιστολαί, εἰς τὸν Μιχαὴλ τὸν ἄρχοντα Βουλγαρίας, πεμπόμενα ἐπὶ τοῦ ἁγίου καὶ πατριάρχου Φωτίου. 1804: Δεκεμβρίου 7: ὑπὸ ἡμῶν Δημητρίου Παπαδοπούλου ἐν Δημητριάδι.

4 (φ. 201^α). «**Ἐκθεσις Κερκλαίων παραινετικῶν, σχεδιασθεῖσα παρὰ Ἀγαπητοῦ Διακόνου . . .**».

Ἐν τέλει (φ. 218^β): 1809: Ἀπριλ. 15: ἐτελειώθη: ἀντιγραφεῖσα ἄλλοθεν.

5 (φ. 219^α). **Ἰωάννου Χρυσοστόμου Λόγος περὶ προσευχῆς.**

Ἐν τέλει (231^β): Ἐλήφον τέρμα εἰς τὰ 1805: Ἰουνίου α': ἡμέρα Πέμπτη ὁ τοῦ ἁγίου Ἰωάννου: τοῦ Χρυσοστόμου λόγος, περὶ προσευχῆς.

6 φ. (333^α). «**Τοῦ αὐτοῦ Λόγος εἰς Εὐτρόπιον . . .**».

Ἐν τέλει (φ. 245^α): Ἐλήφον τέρμα ὁ τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου λόγος, εἰς Εὐτρόπιον: εὐνοῦχον: πατρικίον:, καὶ ἕπατον εἰς τὰ 1805. Ἰουνίου 28: ἡμέρα Τετάρτη: ~

7 (φ. 246^α). «**Τοῦ αὐτοῦ Λόγος εἰς τὸν ἅγιον ἀπόστολον Παῦλον.**».

Ἐν τέλει, ἐν τῷ ἄλλως ἀγράφῳ φύλλῳ φ. 256^α: Ἐλήφον τέρμα, ὁ τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου λόγος, ὁ εἰς τὸν ἅγιον ἀπόστολον Παῦλον, εἰς τὰ 1805 ἔτη. Ἀγούστου α': ἡμέρα γη.

8 (φ. 257^α). «**Τοῦ μακαριωτάτου, καὶ σοφωτάτου Θεοδωρήτου ἐπισκόπου Κύρου περὶ προνοίας: λόγος α'**».

Ἐν τέλει (φ. 281^β): 1805.

Γραφεὶς ἐγὼ μὲν τῆςδε τῆς βίβλου πέλω,
Δημήτριος, κόμης δὲ ἀπὸ Δημητριάδος,
νὸς ἐπάρχων τοῦ πατῆ Γεωργίου,
τεθνήξομαι δὲ καὶ γενήσομαι κόνις,
μένει δ' ἡ βίβλος ἐν χρόνων πολλῶν κύκλοις
δοοὶ δὲ τυγχάνοιτε τῆςδε τῆς βίβλου,

εὐχεσθε τοῦ γράψαντος ἕπερ ὡς θέμις,
τυχεῖν με χάρας τῆς ἁνω τριτολῆας.

Ἄπαντα μετὰ δικαστικοῦ ἐρμηνείας, λαϊκούσης ἐν φ. 93 - 103.

Τὰ φ. 1 - 6 καὶ 282 - 286 ἄλλοι μέλανι, ἰσως δὲ καὶ ἄλλη χειρὶ ἐξ ἱερῶν ιστορῶν κατ' ἐρώτησιν καὶ ἀποκρίσιν ἐν τάξει συγκεχυμένη τῶν φύλλων. Ἐν δὲ φ. 1^α: Τῆ κη Σεπτεμβρίου ἡρξάμην τοῦ περὶ προσευχῆς.

Τὰ φ. 104^β, 130^β, 199^β, 200, 232^β, 245^β καὶ 256^β ἀγραφα.

Στάχσις ἐκ βύρσης μεθ' ἀπλῶν ἐπιτυπωμάτων περιβαλλούσης χάριτην κατὰ συγκροτούμενον ἐκ φύλλων τοῦ ἡ' αἰῶνος, περιεχόντων λόγους ἐκκλησιαστικοί.

122.

Χαρτ. 0,25 X 0,165. Αἰῶνος XVIII (φ. 268).

«**Παράινεσις ἁγίων πατέρων εἰς προκοπὴν τελειότητος**

Ἐν τέλει: Θεῷ τελείῳ τοῦ τέλους χάρις, χάρις: ~ Ἐτελειώθη, ἡ ὑψοσιότητος, καὶ κοσμολαμπῆς θεία καὶ ἰερὰ πατερικὴ βίβλος διὰ ἀμαθῶν καὶ ἡμελημένων χειρῶν Ἀρσενίου Ἱερομονάχου Σκορδίλης καὶ Μακαρίου μοναχοῦ Βιενῆς ἐν τῇ μνητῆ τῆς ἁγίας μεγαλομάρτυρος Μαρίνας ἐν τῇ νήσῳ Μήλο ἐν μηνί Ἀπριλίῳ: ἰδὲ κατὰ τῶν: αἴτια: καὶ ἀφιερῶθη παρμιῶν εἰς τῷ μοναστήρι, τῶν μοναζουσῶν τοῦ ἁγίου Γεωργίου, καὶ μεγαλομάρτυρος: ἀποῦ εὐλόκατε εἰς τὴ νησί τῆς Σαντοσίνης εἰς τῶν Πύργων: καὶ εὐχεσθαι ὑπὲρ ὑμῶν, οἱ ἀγαπηνοσκοπετε: Δόξα σοὶ ὁ θεὸς ἡμῶν: δόξα σοὶ: ~ ἡ ἀμήν.

Ἐν τῷ παραφύλλῳ τῷ συγκεκολλημένῳ τῷ φύλλῳ τῆς ἀρχῆς: Ἐτοιμῶ τὸ βυβλὸν εἴπαρχν του αγιοῦ Νηκολαου της γινενης μονης 1849.

Στάχσις διὰ ξυλίνων πινακίδων περιβαδλημένων διὰ βύρσης μεθ' ἀπλῶν ἐπιτυπωμάτων.

123.

Χαρτ. 0,31 X 0,21. Αἰῶνος XVIII (φ. 69).

Νομοκάνων.

Ἀκέφαλος, κολοβός καὶ ἐλλιπής ἐν συγκεχυμένη τάξει τῶν φύλλων, γεγραμμένος δὲ πλημμελέστατα. Ἡ ἀρχὴ εὐρητικὴ ἀκέφαλος ἐν φ. 13^α, δπου τὸ τέλος κεφ. 6'. Ἀρχ. ἀλά τὴν δῆκαιν κρησι κρηγατε . . . Ἐπειτα ἐπιγραφὴ τοῦ πάνδεκτου. Ἀρχ. Λέγει καὶ ὁ δοσιώτατος μοναχός: Ἀντήροτος. Προβαίνει μέχρι τοῦ κεφ. 48', ἐν φ. 54^β «Του α^α τήτλου τὸν νατρεν». Μετὰ δὲ τῶν γραφῶν φ. 55 - 57, ἐν φ. 58 τὸ τέλος τοῦ κεφ. 48' καὶ τὸ κεφ. 6'. «Περὶ μοναχῶν καὶ ἱερομοναχῶν οπου να ευρισκοντι εἰς τὸν κόσμον...». Μένει ἀτελές ἐν φ. 59^β, ἐπομένων ἀγράφων τῶν φ. 60 - 69. Τὴν δὲ συνέχειαν εὐρίσκομεν ἐν φ. 1 - 12, δπου τὰ κεφ. 6^η «Περὶ γνησκῶν μετ' ἐμὲ σχιμενον καὶ περὶ μνιστικῶν...». — (2^η β') «Περὶ ἀνάδοχον, οπου να δεχθῶ δῆλο πέδῆξ . . .» καὶ μόνῃ ἡ ἐρυθεῖ ἀπιγραφῇ τοῦ μὴ ἡριθμημένου κεφ. 69^γ.

«Μερος από ένα γραμμάτι του πανηγιοτάτου και οικουμηνικού πατριάρχου κύρου Ισακίου . . .» Ἐπιτελι ἄγραφον τό κάτω ἡμισυ τοῦ φ. 12^α καί τό φ. 12^β.

Στάχσις νεωτάτη.

124.

Χαρτ. 0,29 × 0,215. Αἰῶνος XVIII (φ. 103).

Νόμος ἐκκλησιαστικός ἔχων Ἑρμηνίαις Κανόνας, Ἀπόφασαις καί Ἐπιτίμια: Ἀπό ταῖς σύνοδοις, Τῶν Ἀγίων Ἀποστόλων Τῶν Ἀγίων Πατέρων Καί τῶν σοφῶν καί ὀρθοδόξων Βασιλέων: διὰ πᾶσαν Ὑπόθεσιν Ἐκκλησιαστικήν, καί Πολιτικήν: Συναγμένα ὄλα καί Τυπομένα ὁμοῦ: Ἀπό διάφορα βιβλία ὀρθοδόξων: ~ Ἐτυπόθησαν ἅπαντα τὰ ἐν τῷδε Ἐγχειριδίῳ: Πρὸς χρήσιν καί ὠφέλειαν ὄχι μόνον τῶν ἀρχιερέων, ἀλλὰ καί διὰ πᾶσαν εὐλαβῆ ἱερέα καί πνευματικόν: ~ τῶρα τήν πέμπτην φορά μεταγράμμενος ἀπό τὰ πρῶτα Ἀνθηθόλαια, μέ πᾶσαν προθυμία ἀπό τὸν ἐλάχιστον παπᾶ Παναγή Φραγγατον ἐκ Κεφαλληνίας, χάριτι Χριστοῦ τοῦ ἀληθινοῦ Θεοῦ ἡμῶν. Ἐν ἔτει σωτηρίῳ αψμ' ἐν μηνί Μαρτίῳ: ~

Ἐν τέλει τῆς ἐπιγραφῆς τάδε: Παρακαλῶ δὲ τοὺς ἀναγινοσκοντας νὰ μὴν με καταδικάσουν διὰ τὸ ἁμαρτὴς τῆς καλυγραφίας ἀλλὰ ἔθεν εὖρον τὸ σφάλμα, νὰ τὸ διορθώσουν με πᾶσαν ἀγάπην κατὰ Θεόν: ~ Καί νὰ παρακαλέσουν τὸν Θεόν διὰ τ' ἐμένα τὸν ἀνάξιον, ὅπως λάβω ἀναιὸν τῶν πολλῶν μου σφαλμάτων ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς κρίσεως: ~ Παναγῆς ἱερέως Φραγγάτος: ἐλάχιστος δούλος Χριστοῦ καί ὑμῶν πάντων 1740 ἔγραφα: καί σύγχωρέσετέ με: ~ Μαρτίῳ 26:

Ἐν φ. 4^α «Νόμος ἐκκλησιαστικός ἔχων Ἑρμηνίαις Κανόνας Ἀπόφασαις Καί Ἐπιτίμια Τῶν Ἀγίων Ἀποστόλων τῶν ἱερῶν Συνόδων: Καί Θεοφόρων πατέρων καί τῶν σοφῶν καί ὀρθοδόξων βασιλέων. Μεταγράμμενος αὐθις νῦν ἀπό τοῦ τυπικοῦ: ~ Παναγῆ Φραγγάτου 1740. Αὐτόθι εἰκὼν ἐγχρωμος τῶν ἀποστόλων Πέτρου καί Πέτρου κρατούντων ἐν τῷ μέσῳ ἐκκλησιακῶν. Καί ἄλλαι δ' ἐγχρωμοὶ εἰκόνες Ἀγίων μέχρι τοῦ φ. 41^β.

Στάχσις νεωτάτη.

125.

Περγ. 0,26 × 0,17. Αἰῶνος XII (φ. 243).

1 (φ. 1^α). Πράξεις τῶν Ἀποστόλων.

2 (φ. 57^α). Ἐπιστολαὶ τῶν Ἀποστόλων.

3 (φ. 220^α). «Ἐκ τῶν ἀποστολικῶν διατάξεων ποιῶν καί τίνων καί αἷων ὀφείλει ὁ ἐπίσκοπος δέχεσθαι θυσίας καί προσφορὰς ἐν ναῷ Κυρίου καί διαδώσεις πενήτων».

Ἐπονται ἄλλα κεφάλαια ἐκ τοῦ Χρυσοστόμου καί ἄλλων πατέρων τῆς ἐκκλησίας, μένοντα κολοβᾶ. Εἶνε δὲ γεγραμμένον τὸ μέρος τοῦτο τοῦ κώδικος χειρὶ τοῦ ιγ' αἰῶνος.

Ἐν φ. 1^α καί ἐν ἀρχῇ ἐκάστης τῶν ἐπιστολῶν διὰ χρωμάτων ἐπιτίτλον καί ἀρχικὸν γράμμα.

Τὰ φ. 157, 172, 190 καί 217 - 219 ἐκπεσόντα ἀντικατεστάθησαν διὰ χαρτῶν τοῦ ις' αἰῶνος.

Ἐν τῇ δεξιᾷ ᾠζ τοῦ φ. 17^α χειρὶ νεωτέρᾳ: Τῷ παναγιωτάτῳ καί οἰκουμηνικῷ πατριάρχῃ κυρίῳ Ἱερεμίᾳ: καί ἐν τῇ κάτω ᾠζ 1583 Χριστοῦ. Ἐν τῷ φ. 56^β πρηνεγράφησαν τάδε: Τὸ παρὸν βιβλίον ὑπάρχη πράξεις ἐξειρηται, τῶν ἁγίων, ἐνδόξων καί πάνευφημων ἀποστόλων καί ἡγουράστων ὑπ' ἐμῶν (ὄνομα διεξιζόμενον) διὰ τιμῆς αὐτοῦ ἀπρων σ': καί μηδεὶς αὐτῷ ἐξενίσσει διὰ τὸν Κύριον μὴ καί αὐτὸς τήχει ἀλύτου ἐπιτιμίου, καί γενέσθω κληρονόμος τῷ ἀναθέμαντι οὗτοις ἀποφηθεῖ:— Ἐν ἔτει η̄ φ̄ π̄ δ' Ἰνδικτιῶνος ῑ β' Ἀπριλλίου 20: Κατωτέρω δὲ χειρὶ τοῦ ιθ' αἰῶνος: Τὸ χειρόγραφον Βιβλίον τοῦτο: εἶναι πολλῆς τιμῆς ἄξιον: διὰ τε τὰ περιεχόμενα ἐν αὐτῷ, καί ἰδίως διὰ τὴν Παλαιότητα αὐτοῦ, τὸ ὁποῖον εἶναι ἀξιοπεριεργον θεωρῶντας το εἶς: ὅθεν εἶναι δίκαιον νὰ διατηρηθῇ προσεχῶς ἀπὸ τούτων μεταγενεστέρους ὡς ἀρχαιότης. Τῇ 20 > 7 βολίου.

Ἐν 219φ. β πρηνεγεγραμμένη λίαν δυσανάγνωστος ἐνθόμησης ἐπιγεγραμμένη μὲν 1584, ποιουμένη δὲ μνείαν γεγονότος τοῦ Ἰανουαρίου 1583.

Εἰς τὸ φ. 52^β, ἄγραφον ἀρχήθεν, πρηνεγράφησαν δοκίμια κονδυλλίου.

Στάχσις διὰ ξυλίνων πινακίδων, ὧν ἐξέπεσεν ἡ ὀπισθία, περιβεβλημένων διὰ βύρσης μεθ' ἀπλῶν ἐπιτυπωμάτων. Ἡ ἐμπροσθία πινακὶς περιέχει δοκίμια κονδυλλίου καί ἀνάξια λόγου σημειώματα.

126.

Χαρτ. 0,28 × 0,195. Αἰῶνος XVI (φ. 298).

Μηνιαῖον Ἰανουαρίου.

Γέγραπται κατὰ δύο σελίδας,

Στάχσις διὰ ξυλίνων πινακίδων, περιβεβλημένων ὑπὸ βύρσης μεθ' ἀπλῶν ἐπιτυπωμάτων.

127.

Χαρτ. 0,135 × 0,97. Αἰῶνος XVIII (φ. 273).

1 (φ. 3^α). Νικολάου Καβάσιλα Λόγος «Περὶ τῆς ἐν Χριστῷ ζωῆς».

2 (φ. 73^α). «Ἐξήγησις εἰς τοὺς μεκαρισμούς».

Προηγείται ἐκάστοτε τεμάχιον τοῦ καιμένου, εἰς ὃ ἱπταται ἐξήγησις διαφόρων πατέρων τῆς ἐκκλησίας.

3 (φ. 70^α). «Τοῦ σοφοῦ Ἡελλοῦ περὶ ἀρετῶν».

Ἄρχ. Τρεῖς τάξεις εἰσὶ τῶν ἀρετῶν.

4 φ. 103^a). «Ἐκ τοῦ συντάγματος **Καλλίστου τοῦ Καταφυγιώτου** κεφ. ρις'».

Ματζεῦ τῶν ἱερῶν λέξεων *Καλλίστου τοῦ* καὶ τῆς δι' ἄλλης χειρὸς γεγραμμένης μέλανι *Καταφυγιώτου*, ἣς προσέθηκε καὶ τὰ κεφ. ρις', ἐρυθραὶ αἱ λέξεις ἀνωτάτου πατριάρχου διςγεγραμμέναι.

5 (φ. 111^b). **Συμεῶν τοῦ νέου θεολόγου** «Περὶ ἡσυχίας καὶ ὁποῖαν ἐργασίαν χρεωστεῖ νὰ μεταχειρίζεται ἐκεῖνος ὁποῦ προσκαρτερεῖ ἀνδρείως εἰς αὐτήν».

* Ἀρχ. Ἐχοντας προθυμίαν νὰ εἰπῶ ὀλίγα ἐπὶ διὰ τὴν τελευταίαν τῶν ἀρετῶν.

6 (φ. 125^a). «**Ἀναστασίου Ἀντιοχείας** Περὶ τῆς καθ' ὑπαρξείας βεύσεως».

7 (φ. 129^a). «Πρακτικὰ τῆς ἕκτης, πράξις τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν **Σοφρονίου Ἱεροσολύμων**, ἐπιτολὴ πρὸς Σέργιον Κωνσταντινουπόλεως· οὗ ἡ ἀρχὴ· βαθαί, βαθαι, πικμυκάρισται».

8 (φ. 136^b). «Κωνδὸν Ιεκτήριος εἰς τὴν ὑπεραγίαν Θεοτόκον, ποίημα **Ἰωάννου τοῦ Ζωναρά**».

9 (φ. 140^a). «**Τοῦ ἁγίου Ἰουστίνου** φιλοσόφου καὶ μάρτυρος Ἀπόκρισις πρὸς ὀρθοδόξους»

* Ἐκστὴ ἀποσπασματὰ «**Ἀναστασίου τοῦ Σιναΐτου**, «**Τοῦ μεγάλου Βασιλείου**, «**Πλουτάρχου** περὶ παιδῶν ἀγωγῆς».

10 (φ. 147^a). «**Μάρκου Ἐφέσου τοῦ Εὐγενικοῦ** Κεφάλαια περὶ τοῦ θεοῦ φωτός».

11 (φ. 153^a). «**Τοῦ αὐτοῦ** Περὶ τῶν πνευματικῶν χαρισμάτων».

12 (φ. 158^a). «**Τοῦ αὐτοῦ** Τίνα τριαδικῶς ἐπὶ τοῦ πατρὸς καὶ τοῦ υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου πνεύματος λέγεται καὶ τίνα μοναδικῶς».

* Ἐπεται «**Τοῦ αὐτοῦ**» περὶ ἐνεργείας ἐν τῇ Τριάδι.

13 (φ. 159^b). «**Τοῦ αὐτοῦ κυρίου Μάρκου τοῦ Εὐγενικοῦ** πρὸς τὸν βασιλέα».

* Ἀρχ. Σὺ μὲν, ὦ θεϊότατε βασιλεῦ, οὐ διαλείψεις ἡμᾶς εἶναι καὶ διὰ πάντων εὐεργετῶν.

14 (φ. 192^b). «**Τοῦ αὐτοῦ** πρὸς τὸν αὐτόν».

* Ἀρχ. Δωρὸν τι τοῦτο μικρὸν, ὦ μέγιστε βασιλεῦ, ἐκ τῆς ἐμῆς γεωργίας προσφέρω.

15 (φ. 201^a). «**Τοῦ ἁγίου Βαρσανουφίου**».

* Ἄλλὰ ἀποσπασματὰ τοῦ αὐτοῦ κατωτέρω ἐν φ. 249^a καὶ καὶ 250^a.

16 (φ. 203^a). «**Λόγος** στιχουργικὸς τοῦ ἁγίου **Μελετίου τοῦ ὁμολογητοῦ**, περὶ προσευχῆς».

* Ἀρχ. Ἡ προσευχὴ, παμφίλτατε, καθάπερ προσεβόθη, μετὰ τῆς ὀντιος προσοχῆς ἀροήκτως συμπλακεῖσα.

17 (φ. 211^a). «**Ἰωάννου τοῦ Δαμασκηνοῦ** Περὶ παρατηρήσεως καὶ ὁλωντισμοῦ καὶ διὰ οὗ δεῖ ἡμᾶς καιροῦς ἢ ἀνθρώπους παρατηρεῖσθαι. τίτλος κζ: σελίς 665».

18 (φ. 218^a). «**Θέκτρον** πολιτικόν, κεφάλ. κβ^{ον}».

* Ἀρχ. Εὐμορφα καὶ μὲ καλὴν σιόχασιν ἐπερίγραψαν οἱ παλαιοὶ σοφοί.

19 (φ. 219^a). «**Θεμιστίου** περὶ φιλίας».

20 (φ. 225^a). «**Σχόλιον Εὐγενίου** εἰς τὸ περὶ ἀνεξιθρησκείας».

* Ἀρχ. Αἰὶά θέλεις ἐρωτήσεις ἴσως, ὁποῖον ἄρα γε εἶναι.

21 (φ. 266^a). «**Τοῦ ἁγίου Ἀμφιλοχίου ἐπισκόπου Ἰκονίου** ἐκ τὸν βίον καὶ τὰ θαύματα τοῦ μεγάλου Βασιλείου».

22 (φ. 267^a). «**Γρηγορίου Νύσσης** ἐκ τοῦ ἐγκωμίου εἰς τὸν πρωτομάρτυρα Στέφανον».

23 (φ. 268^a). «Ἐκ τοῦ βίου τοῦ ἁγίου **Μαξίμου τοῦ ὁμολογητοῦ**».

* Ἐν φ. 1^a «Πίνυξ τοῦ παρόντος βιβλίου».

* Ἐν τῷ παραφύλλῳ τῆς ἀρχῆς τῷ συννεστωμένῳ τῷ περικαλύμματι· Καὶ τὸ δὲ σὺν τοῖς ἄλλοις ὑπάρχει Κωνσταντινίου μοναχοῦ.

Τὰ φ. 2, 146, 201^b, 202, 213^b-217^b, 220^b-224^b, 231-265, 268^b-273^b ἀγραφα.

Στάχως διὰ βύρσης μετ' ἀπλῶν ἐπιτυπωμάτων. Ἐμπροσθεν παράστασις τῆς ὑταρώσεως, ὁπισθεν ἡ Θεοτόκος βρεφοκρατοῦσα,

128.

Χαρτ. 0, 167 × 0, 11. Αἰῶνος XVIII (φ. 291).

Ἀναστασιματάριον μετὰ μελῶν παρασσημασμένων.

Προηγεῖται ἐν φ. 6^a «Ἀρχὴ σὺν θεῷ ἁγίῳ τῶν σημελῶν τῆς μουσικῆς τέχνης».
Ἐν φ. 284^b εἶπυτο τὸ ἀναστασι ματαρι εἶναι ἀπὸ τὸν Παναγιότη, ἀπο το Τζιοτη τοῦ π π : Μανοῦλει καὶ ὁποῖος τὰ πάρεσι· ἔχει γὰ (μένει οὕτως ἀτελές).

Εἰς τὰ φ. 1-5 καὶ 284^b-291, ἀγραφα ἀρχῆθεν, πρενεγράφησιν διέφορα δοκίμιζ κονβυλίου καὶ τινε ἀσημικ σημελώματε, ὧν μετὰ ἐν φ. 284^b· Τὸ παρον ἀναστασιματάρι, εἶναι ἀπο το μοναστήρι, τω ἐπονομαζόμενων της ἄλλης χῶρας.

Στάχως διὰ βύρσης, περικαλυπτούσης ξυλλίνας πινκίδας, ἔμπροσθεν ἐφθαρμένη.

129.

Χαρτ. 0, 145 × 0, 95. Αἰῶνος XVII (133).

1 (φ. 3^a). «Ἐκ τῶν **Μελάμποδος** ἱερογραμματέως περὶ καλ-

μῶν μαρτυρική πρὸς Πτολεμαῖον βασιλέα μεταφρασθεῖσα εἰς κοινήν γλῶσσαν».

2 (φ. 29^α). «Περὶ πῶς ἐξουσιάζουν οἱ χυμοὶ τῆς ἡμέρας καὶ τῆς νυκτός».

3 (φ. 31^α). «**Μελετίου τοῦ σοφοῦ**, Περὶ ποταῖς ἡμέραις νὰ πέρνη αἷμα τῶν μηνῶν».

4 (φ. 31^β). «Ἐνθύμησις πρὸς πάντας ἀνθρώπους, τί τοὺς κάμνη χρεῖα νὰ τρώγουν τὸν κάθε μῆνα ὅλου τοῦ χρόνου».

5 (φ. 31^β). «Τῆς σελήνης προγνωστικὸν, περὶ τοῦ γινῶναι τὸν ἀσθενῆ, συκῶνεται ἢ οὐ».

6 (φ. 36^α). «Προγνωστικὸν τοῦ ἀνθρώπου διὰ τὸν ἀσθενῆ, νὰ ἐγνωρίζῃς τί ἀσθενεῖαν ἔχει».

7 (φ. 36^α). «Ἐρμηνεῖα κυροῦ **Μανουὴλ τοῦ σοφοῦ**, δταν ἴδῃ ἀνθρώπος ὄνειρον εἰς τὰς ἡμέρας τῆς σελήνης· τί δηλοῖ, πονηρὸν ἢ καλόν».

8 (φ. 39^α). «Ἐκ τοῦ ὄνειροκρίτου τοῦ **Ταραφᾶν τοῦ σοφοῦ**».

9 (φ. 41^α). «Περὶ γενιάδος κουρεμένης» ὄνειροκριτικά».

Ἔπονται κεφάλαια «Περὶ κατουροῦντος», Περὶ ὤτων», «Περὶ ὀφθαλμῶν», «Περὶ ὀδόντων», «Περὶ χειρῶν», «Περὶ οἴνου καὶ μέθης», «Περὶ σκελῶν καὶ ποδῶν», Περὶ φράχτης ἕδαθ», «Περὶ ποταμοῦ».

10 φ. 45^α). «Ὁνειροκριτικὸν τῆς **Συθύλης Στίχοι λαμβικοί**».

Ἄρχ. *Λαλεῖν καθύπνουσ, νητρεκέσ τοῦναρ τόδε.*

11 (χ. 49^β). «Περὶ τῶν ὄνειράτων κρίσις συνοπτικὴ κατὰ ταῖς ἡμέραις τῆς σελήνης».

12 (φ. 51^α). «Σεληνοδρόμιον ἐκ τῆς βιβλογενεσίας· ἐν ποῖα ἡμέρα εἶναι καλόν νὰ ἐργάζεται ὁ ἀνθρώπος, καὶ ποῖα εἶνε ἀτυχὴ νὰ προσέχη».

13 (φ. 57^β). «Περὶ τῶν σφιγμῶν τῶν ἀνθρώπων δταν εἶνε ἀσθενεῖς».

14 (φ. 59^α). «Αὗται εἰσὶν αἱ πεπρατηρήσῃ μας καὶ ἐναντίαι· αἱ δὲ ἄλλαι ὦραι καλαὶ εἰς πᾶσαν πράξιν καὶ ὠφέλιμοι».

15 (φ. 59^β). «Ἄλλη ἐρμηνεῖα περὶ τῶν ἰβ μηνῶν εἰς τὸ φλεβοτομήσαι».

16 (φ. 60^α). «Αὗταις ὄλαις εἶναι ἐναντίαι καὶ πρόσεχε· ταῖς δὲ ἄλλαις οὐδὲν ἐμπόδιον».

17 (φ. 62^α). «Τῆς σελήνης ἀποτελέσματα κατὰ μῆνα ἐν τῇ γενήσει αὐτῆς».

18 (φ. 63^β), «[B]ροντολόγιον τῶν ἰβ μηνῶν».

19 (φ. 65^α). «Περὶ ἀστέρων ποιῶντα τάραξιν καὶ κίνδυνον καὶ ταραχαί, δεῖ γινώσκειν».

20 (φ. 67^α). «Περὶ τῶν δ στοιχείων».

21 (φ. 69^α). «Ἐρμηνεῖα διὰ τὸ ὄρνεον ὁποῦ λέγουσ γύπα».

22 (φ. 74^α). «Ἱατροσοφίον ἐκ τοῦ α βιβλίου, **Παύλου τοῦ Αἰγενήτου**».

Ἔπονται ἐκ τῶν λοιπῶν βιβλίων.

23 (φ. 78^α). «Ἀρχὴ σὺν θεῷ ἐκ τοῦ α βιβλίου, **Παύλου τοῦ Αἰγενήτου**, Ἱατροσόφιον αὐτοῦ, ὅπερ ἐποίησεν εἰς κοινήν φράσιν, ὁ σοφώτατος κύρ **Συμεών**».

Ἔπονται ἐκ τῶν λοιπῶν βιβλίων.

24 (φ. 120^α). «Βιβλίον τῆς ἱατρικῆς ἐπιστήμης, τὸ καθολικώτερον τοῦ κύρ **Νικολάου**, ἔστι δὲ κυνητικὸν διὰ κάθε πικροῦ, καὶ νὰ τρώγῃ ὁ ἀσθενῆς πικροῦ νὰ φύγῃ καὶ πάλιν ὡστὴν δειπνήσῃ καὶ ἐκκαθαίρει τὴν μέλαιναν χολήν καὶ τὸ φλέγμα, λεπτένει δὲ καὶ τὸ αἷμα καὶ τὸν ἀνεμον τῆς κοιλίας ἐξέλκει καὶ τοῦ στομάχου, καὶ φιλένει τὸν νοῦν».

25 (φ. 121^β). «Ἐκ τοῦ τετάρτου βιβλίου τοῦ **Παύλου [Αἰγενήτου]** περὶ λέπρας καὶ ψώρας».

Ἔπονται ἄλλαι συνταγαί.

Ἐν τοῖς φ. 1, 2 καὶ 131^β—133^α, ἀρχήθεν ἀγράψαις, δεκίμια κονζουλιου κα ἀνάξια λόγου σημειώματα, ἐν εἰ; α' (φ. 2^β)· 1741 ἀπριλίου 23 ἐδάνκασε μὴ κα πέλα τῷ ὀνομα τῆς *Μαριετοῦλα* ὑπο χορίον *Σκρίπερο* θηγάτερα τοῦ *Στάθη Λεῦβρου* καὶ με το παρόν βιβλίων ἤγιασε καὶ ἐμινε ἀβλάβης· καὶ τοῦτο τῷ ἐγγράφῳ δηα ἐνθημιση—α'· σ'· ι'· ω'· κ'· σ ἀπο τὴν ἀγίαν ἐκατερινήν.—β' (φ. 131^β). *Νεοφῆτος ηρεδιάκονος τὶς μονὶς τοῦ σοτηρος.*

Στάχωσις βυρσίνη μεθ' ἀπλῶν ἐπιτυπωμάτων.

(Ἔλεται συνέχεια)

ΣΥΜΜΙΚΤΑ

✓ "Αγνωστον ἔργον τοῦ Θεοδώρου Μετοχίτου. Ἐν τῇ πζ' ἀνεκδότῳ ἐπιστολῇ τῆς ὑπὸ τοῦ *Krumbacher* κληθείσης Φλωρεντιακῆς συλλογῆς (*Florentiner Briefsammlung*) τῆς περιλαμβανομένης ἐν τῷ Λαυρεντικῷ κώδικι CXCVIII καὶ τῷ Μεδριτεῖῳ O 84, ἣτις ἀπευθύνεται τῷ αὐτῷ, ἦτοι τῷ Ὀψικιάνῳ, ἀναγινώσκονται καὶ τάδε: *Δηλώσοις δ' ἂν τοῦτο, εἰ τὸν Περί ὀρθότητος συντάξεως δώσεις λόγον τοῦ σοφοῦ λογοθέτου καὶ μέντοι καὶ τὸν περὶ τῶν ἐν τῇ πρεσβείᾳ συμβάντων . . .* Ἐνε προφανές, ὅτι ὁ σοφὸς λογοθέτης, περὶ οὗ ἐνταῦθα ὁ λόγος, εἶνε ὁ ἐπὶ τοῦ Ἀνδρονίκου Β' Παλαιολόγου (1282-1328) ἀκμάσας Θεόδωρος Μετοχίτης. Τούτου τὸν περὶ τῶν ἐν τῇ πρεσβείᾳ συμβάντων ἐνταῦθα μνημονευόμενον λόγον, ἐπιγραφόμενον *Πρεσβευτικὸν ἐν τῷ Βιεννικῷ κώδικι Phil. VIII*, ἐξέδωκεν ἐξ αὐτοῦ ὁ Σάβας (Μεσσιωνικὴ βιβλιοθήκη. Ἐν Βενετίᾳ. 1872. Τόμ. Α' σ. 154 κ. ἐ.κ. Ἄλλ' ὁ ὑπὸ τοῦ ἐπιστολογράφου, Μελιτηνιώτου τινός, ἀναφερόμενος Περὶ ὀρθότητος συντάξεως λόγος εἶνε ἄγνωστος μέχρι τοῦδε, οὗδὲ φαίνεται ποῦ διασωθεῖς. Διὸ πρέπει νὰ προστεθῇ εἰς τὸν ἔλεγχον τῶν γνωστῶν αὐτοῦ συγγραμμάτων. Πρὸβλ. *Krumbacher Geschichte der byzantinischen Litteratur* σ. 551 κ. ἐ.— ἑλλ. μεταφρ. *Σωτηριάδου* Τόμ. Β' σ. 289 κ. ἐ.

✓ — Ἡ περὶ ἀλώσεως Τραπεζοῦντος ἐπιστολὴ τοῦ Γεωργίου Ἀμυροῦτζη, περὶ ἧς ἴδε Νέου Ἑλληνομνήμονος Τόμ. IB' σ. 476 κ. ἐ., πλὴν τῶν Παρισιακῶν κωδίκων 2966 καὶ 3043 καὶ τοῦ Vaticanus graecus 1416 εὑρίσκεται καὶ ἐν τῇ βιβλιοθήκῃ Vallicelliana τῆς Ῥώμης ἐν *Allat. CXVI* ἀρ. 40 (*E. Martini Catalogo di manoscritti greci esistenti nelle biblioteche Italiane. Ἐν Μεδιολάνῳ. 1895* Τόμ. Β' σ. 221) κατ' ἀντίγραφον τοῦ Λέοντος Ἀλλατίου, εἰλημμένον ἐκ τοῦ προμνημονευθέντος βατικανικοῦ κώδικος.

— Δύο ἄλλοι Λαμπηνοί. Εἰς τοὺς Λαμπηνοὺς Ἀλέξιον, Δημήτριον, Θεόδωρον καὶ Ἰωάννην (Νέου Ἑλληνομνήμονος IA' σ. 359 κ. ἐ., 360. IB' σ. 138) προσθετέον τὸν Γεώργιον, εἰς ὃν ἀπευθύνεται ἡ ἐν

τῷ Μαρκιανῷ κώδικι 446 ἀνεκδοτος ὑπ' ἀρ. 232 ἐπιστολὴ τοῦ κατὰ τὸν δέκατον πέμπτον αἰῶνα ἀκμάσαντος Μιχαήλ Γλαβᾶ, ἀρχομένη ἀπὸ τῶν λέξεων *Τὰ μὲν συμβάντα* (*Zanetti Graeca D. Marci bibliotheca codicum manuscriptorum. Ἐν Βενετίᾳ. 1740* σ. 237), καὶ τὸν πρωτονοτάριον Νικόλαον, εἰς ὃν ἡ ὑπ' ἀρ. 335 ἐπιστολὴ τοῦ αὐτοῦ, ἀρχομένη *Ἐγὼ δ' οὔτ' ἐν δόξαις ταῖς τοῦ σώματος ὑπάρχων* (Αὐτόθι σ. 239).

✓ — Ἡ Νέα μονὴ Ναυπλίου τὸν ιε' αἰῶνα. Περὶ τῆς ἐν τῇ τοποθεσίᾳ Ἀρείας Νέας ἢ Ἀγίας μονῆς, (περὶ ἧς ἴδε τὰς ἐμὰς Μικτὰς σελίδας σ. 418 κ. ἐ. Νέον Ἑλληνομνήμονα Τόμ. Θ', 1912, σ. 408 σημ. 2 καὶ τὰς αὐτόθι πεπραπομπὰς, εἰς ἃς πρόςθεες *K. Ζησιου* Σύμμικτα. Ἀθήνησιν. 1892 σ. 80 κ. ἐ. *Adolf Struck Vier byzantinische Kirchen der Argolis ἐν ταῖς Athenische Mitteilungen* Τόμ. ΛΔ', 1909, καὶ ἐν ἰδίῳ τεύχει, σ. 228 κ. ἐ.) οὐδὲν γινώσκομεν μεταξὺ τοῦ ἔτους 1143 τῆς κτίσεως καὶ τῶν ἐπὶ ταυρκοκρατίας χαραγμάτων. Εἰς συμπλήρωσιν δὲ τοῦ κενοῦ τούτου χρησιμεύει τὸ ὑφ' ἡμῶν ἐν τῷ Νέῳ Ἑλληνομνήμονι (Τόμ. Γ', 1909, σ. 282 σημ. 3) ἐκ τοῦ Ἀμβροσιακοῦ κώδικος Q 14 sup. σημειωμ. τοῦ βιβλιογράφου Μιχαήλ Σουλιάρδου, ἐξ οὗ βλέπομεν αὐτὸν οἰκοῦντα κατὰ Ἰανουάριον 1489, ἦτοι 1489, ἐν τῇ μονῇ Νέα ὀνομαζομένη ἐν τῷ κάστρῳ Ναυπλίου. Ἀλλὰ καὶ ἄλλην εἰδησιν ἐξεύρομεν ἐκ τῶν αὐτοῦ δεκάτου πέμπτου αἰῶνος. Καὶ δὴ τῇ 24 Δεκεμβρίου 1437 ὁ δόγης τῆς Βενετίας Φραγκίσκος Φόσκαρης, γνωρίζων εἰς τὸν ἐξουσιαστὴν (*podestà*) καὶ καπετᾶνον Ναυπλίου Ἰωάννην Βάρβον τὴν ἀπάντησιν, ἣν τὸ κολλέγιον κατ' ἀπόφασιν τῆς βενετικῆς συγκλήτου ἔδωκεν εἰς τὰς ἀξιώσεις τοῦ ἐπισκόπου Ἄργους, διατυπώνει πρὸς ταῖς ἄλλοις καὶ τὴν προβληθεῖσαν ἐξῆς ἀξίωσιν *cum abbatia seu monasterium Sancte Marie de Neamoni prope Neapolin pertineat ad collationem episcopi Neapolinensis seu Argolicensis, et a tempore domini Secundi Nani, predecessoris mei, fuerit determinatum a dominio quod quidem contra voluntatem illius episcopi maneret abbas, et, illo mortuo, jam absque episcopi auctoritate monasterio sit provisum per ipsosmet Grecos, in injuriam et in damnum Ecclesie prefate petitur ut dicta abbatia redeat in pristinum statum.* Ἐκ Βενετίας δ' ἐδόθη ἡ ἀπάντησις, ὅτι ἡ κυβέρνησις οὐδὲν ἠδύνατο νὰ πράξῃ ἐφ' ὅσον ὑπηρετεῖ ὁ ὑπάρχων ἡγούμενος, ἀλλ' ὅταν χηρεύσῃ ἡ θέσις ἡγουμένου, τότε θὰ ἐπέμβῃ ἡ Βενετία ὑπὲρ τοῦ ἐπι-

σκόπου. Ταῦτα κατ' ἐγγράφον ἀποκείμενον ἐν τῷ δημοσίῳ ἀρχεῖῳ Φλωρεντίας ἐν τῷ τμήματι Riformagioni: Atti pubblici. Ἴδε *Jorga* Notes et extraits pour servir à l'histoire des Croisades au XVe siècle. Ἐν Παρισίῳ. 1899. Σειρὰ δευτέρα σ. 346.

— **Ἀνύπαρκτος ἐπίσκοπος Ναυπλίου καὶ Ἄργους.** Ὁ *Zimmerer* ἐν τῇ Byzantinische Zeitschrift Τόμ. Θ', 1900, σ. 550 ποιῆται μνείαν τινὸς Εὐτελοῦς ἢ Εὐτέλους (Euteles) ὡς κτίστου τῆς παρὰ τὴν Ναυπλίαν Ἀγίας Μονῆς καὶ ἐπισκόπου Ἄργους καὶ Ναυπλίου. Ἄλλ' ὁ ἐπίσκοπος οὗτος εἶνε ἀνύπαρκτος, τὸ δ' ὄνομα αὐτοῦ προήλθεν ἐξ ἀνεπιστασίας καὶ παρεξηγήτως τῆς ἐν τέλει τοῦ Ὑπομνήματος τῆς μονῆς ταύτης (Ἴδε *Miklosich-Müller* Acta et diplomata Τόμ. Ε' σ. 178 κ. ἐ.) ὑπογραφῆς Ὁ εὐτελής ἐπίσκοπος Ναυπλίου καὶ Ἄργους Λέων. Πρὸς *Adolf Struck* Vier byzantinische Kirchen der Argolis ἐν ταῖς Athenische Mitteilungen Τόμ. ΛΔ', 1909, καὶ ἐν ἰδίῳ τεύχει, σ. 232 σημ.

— **Λαύρα καὶ ὄχι Saura.** Τὸ ἐπιτροπικὸν, δι' οὗ ὁ αὐτοκράτωρ Ἰωάννης Β' Παλαιολόγος ἀνέθηκε τῇ 15 Ἰουλίου 1397 εἰς τὸν Φραγκίσκον Β' Γατελοῦζον τὴν ἐκχώρησιν τῶν τῆς βυζαντιακῆς αὐτοκρατορίας δικαιοματίων εἰς τὸν βασιλέα τῆς Γαλλίας Κάρολον ε' (Νέου Ἑλληνομνήμωνος Τόμ. Ι' σ. 248 κ. ἐ.) συνετάχθη ἐν τόπῳ καλουμένῳ Saura. Περὶ τοῦ τόπου τούτου, ἀγνώστου ὄντος (αὐτόθι σ. 253) ὁ κ. N. Jorga, καθηγητῆς τοῦ ἐν Ἰασίῳ Πανεπιστημίου, ἐν τῷ Bulletin de l'Institut pour l'étude de l'Europe sud-orientale Τόμ. Α', 1914, σ. 39 εἰκοτολογεῖ, ὅτι «la localité de «Saura» dont sont datés les-pleins pouvoirs de Gattelusio pourrait bien être une Λαύρα». Καὶ παλαιογραφικῶς μὲν δύναται νὰ στηριχθῇ ἡ εἰκασία αὕτη, ἀλλὰ τὸ ζήτημα δὲν λύεται ὀριστικῶς, διότι, καὶ ἀποδεχόμενοι τὴν τοιαύτην γνώμην, πάλιν ἀγνοοῦμεν ποῦ ἔκειτο ἡ λαύρα, ἦτοι ἡ μονή, αὕτη, ἐν ἣ συνέταξεν ὁ Ἰωάννης τὸ ἐπιτροπικὸν καὶ τίς ὁ λόγος τῆς ἐν αὐτῇ συντάξεως τοῦ ἐγγράφου.

— **Δημήτριος Ἀργυρόπουλος.** Εἰς τοὺς διαφόρους Ἀργυροπούλους, περὶ ὧν ὁ λόγος ἐν ταῖς ἡμετέροις Ἀργυροπουλείαις (Ἐν Ἀθήναις 1910) σ. πγ' κ. ἐ. προσθετέος καὶ ὁ Δημήτριος Ἀργυρόπουλος (Dimitre Argilopolos), εἰς ὃν μετὰ τοῦ Miquel Gauales, ἦτοι Μιχαὴλ Γαβάλου ἢ Γαβαλά, ἐδόθη τῇ 30 Ἰουνίου 1453 δωρεὰ εἰκοσι

δουκάτων ὑπὸ τοῦ ἐν Νεαπόλει Ἀραγωνίου βασιλέως Ἀλφόνσου Α' κατὰ τοὺς λογιχρισμῶς τοῦ ταμεῖου αὐτοῦ ἐν ταῖς Cedole di Tesoreria reg. 1453 (N° 23) τῶν ἀρχείων τῆς Νεαπόλεως. Ἴδε *Jorga* Notes et extraits pour servir à l'histoire des Croisades au XVe siècle. Ἐν Παρισίῳ Σειρὰ δευτέρα. 1899 σ. 50 κ. ἐ.

— **Ἀντιβολὴ ἐπιστολῶν Βησσαρίωνος.** Ἡ ἐπιστολὴ τοῦ καρδινάλιου Βησσαρίωνος πρὸς τὸν Ἰωάννην Ἀργυρόπουλον, ἣν ἐξεδώκαμεν ἐν ταῖς Ἀργυροπουλείαις σ. 219 κ. ἐ., ἡ ἀρχομένη ἀπὸ τῶν λέξεων Ἀνέγνωμεν ἃ πρὸς τὰ ἐν προοιμίῳ τῆς ὑπὲρ Πλάτωνος ἀπολογίας ἐμιστάμενος γέγραπται, πλὴν τῶν κωδίκων Vaticanus graecus 1393 καὶ Allat. CVIII τῆς ἐν Ῥώμῃ βιβλιοθήκης Vallicelliana, ἐφ' ὧν ἐστηρίχθη τὴν ἐκδοσιν αὐτῆς, περιλαμβάνεται καὶ ἐν τῷ Ἀμβροσιακῷ Δ 118 inf. φ. 119^b—120^b αἰῶνος ιε'. Ἐνταῦθα δὲ παραθέτομεν τὰ πορίσματα τῆς ἐκ τοῦ κώδικος τούτου ἀντιβολῆς. Ἐν σ. 210,10 ἀνέγνωμεν σ. 219,18 ἐνοια. εἰσὶ. σ. 220,2 ἀντίθηκας ἐν τῇ ὅα διὰ παραπεμπτικοῦ σημείου /., ἐν δὲ τῷ κειμένῳ ἀνθέθηκας σ. 220,5. προύργον σ. 220,7. ταῦτα σοῦ. σ. 220,12 κοιήσιν διασκέψασθαι. σ. 220,17 χαλεπίνης.

Ἐν δὲ τῇ ἐπιστολῇ τοῦ αὐτοῦ Βησσαρίωνος πρὸς τὸν δοῦκα Μεδιολάνων Γαλεάτσον Μαρίαν Σφόρτσαν τῇ ἐκδεδομένῃ ἐν ταῖς Ἀργυροπουλείαις σ. 322 στ. 6 ἀντι *qui* γραπτέον *quae*. Ὅπισθεν δὲ πλὴν τῶν λέξεων

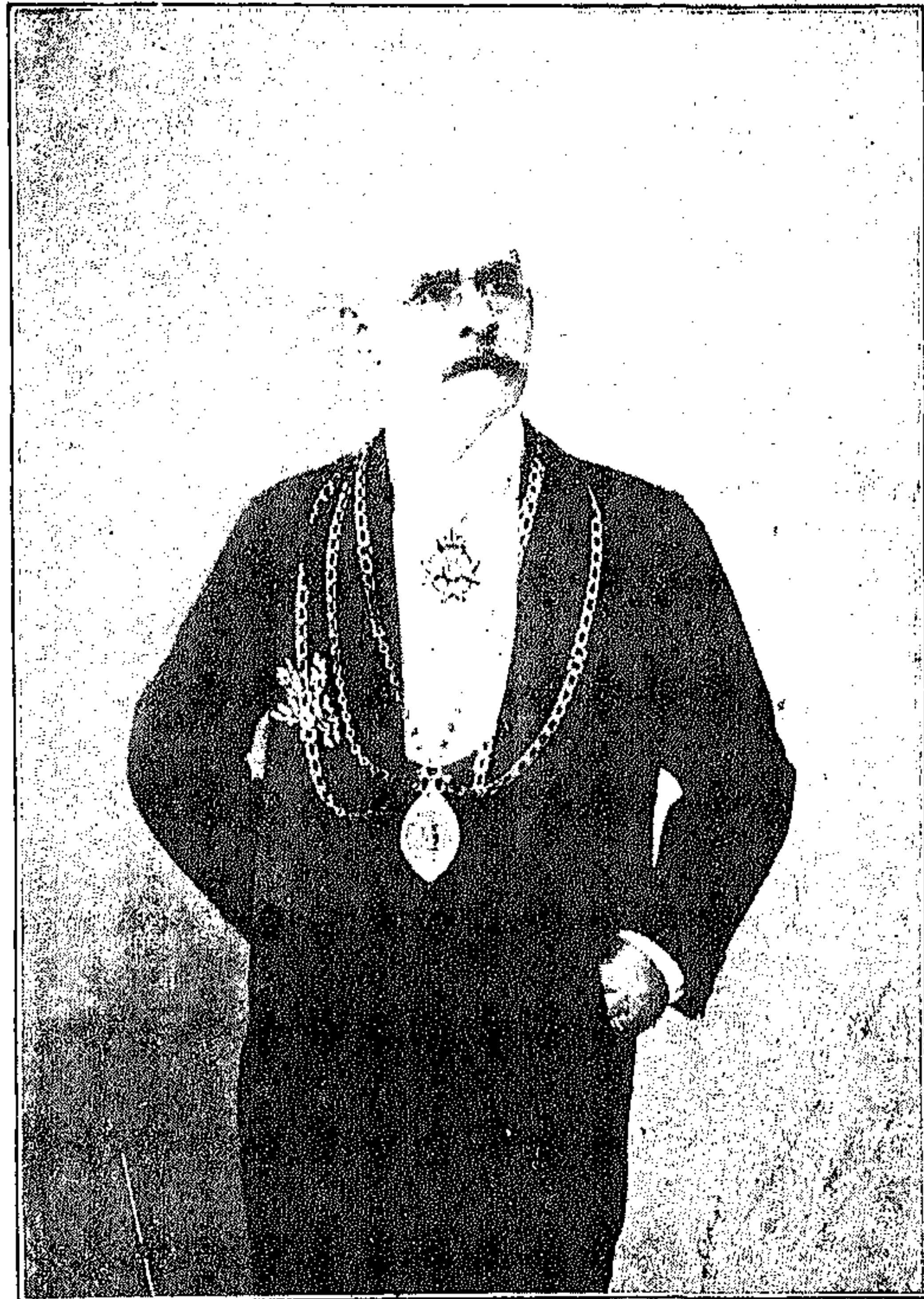
B { episcopus Sabinus
cardinalis patriarcha Constantinopolitanus } Nicaenus
ὕπαρχουσι καὶ τὰ ἐξῆς: Illustrissimo principi et excelentissimo domino domino Galatio Maria Sforzie mediolanensi etc. duci inclyto.

— **Ἡ ἐν Κωνσταντινουπόλει μεγάλη πυρκαϊὰ τοῦ 1197 καὶ Κωνσταντῖνος ὁ κοιμιστῶρ.** Ὁ *Krumbacher* (Geschichte der byz. Litteratur σ. 762, ἐλλ. μεταφρ. Σωτηριάδου Τόμ. Β' σ. 725) ἀποδίδει εἰς τὸν γνωστὸν ποιητὴν τοῦ δεκάτου τρίτου αἰῶνος Κωνσταντῖνον Σιλιθῆν τὸ ἐν τῷ Μαρκιανῷ κώδικι 524 περιλαμβανόμενον «λαμβικὸν ποίημα περὶ τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει μεγάλης πυρκαϊᾶς τῷ 1197: ἐπὶ τῷ συμβάντι ἐν Κωνσταντινουπόλει θεηλάτῳ μεγάλῳ ἐμπροσημῶ». Ἄλλ' ἡ εἰδησις αὕτη πρέπει νὰ ἐπικυρωθῇ. Ἡ ἐν τῷ κώδικι ἐκείνῳ, γεγραμμένῳ τὸν δέκατον τέταρτον αἰῶνα, πλήρης ἐπι-

γράφῃ τοῦ προκειμένου στιχουργήματος ἔχει ὡδε· Κωνσταντίνου κοι-
 αίστωρος διδασκάλου τοῦ Σιελβῆ σίχοι λαμβικοί ἐπὶ τῷ συμβάντι ἐν
 Κωνσταντινουπόλει θεηλάτῳ μεγάλῳ ἐμπροσημῷ μηνὶ Ἰουλίῳ κε-
 κτίους ,σφε'. Κατὰ ταῦτα ἡ πυρκαϊὰ συνέβη τῇ 25 Ἰουλίου 1191
 καὶ οὐχὶ τῷ 1198, ποιητῆς δὲ εἶνε οὐχὶ ὁ Σιελβῆς, ἀλλ' ὁ τὴν ἀρχὴν
 κοικίστωρος περιδιδόμενος, ἀγνώστου δ' ἡμῖν ἐπωνύμου Κωνσταντι-
 νος, ὃν ἐντεθθεν μνηθάνομεν ὑπάρχοντα διδάσκαλον τοῦ Σιελβῆ, πι-
 θηνῶς ἐν τῷ αὐτῷ ἐκείνῳ ὀρφανοτροφείῳ, ὅπου ἐπειτα ἐδίδαχεν ὁ
 Σιελβῆς. Ἀρχεται δὲ τὸ στιχουργήμα διὰ τῶν λέξεων δεῦτε τροφι-
 μοι δεῦτε τῆς Βυζαντίδος.

— Κατάλογος ἐθνῶν ἐκ τοῦ Βιενναίου Θεολ. gr. LVIII φ.
 143^a. Ἐκ τοῦ κώδικος τούτου, γεγραμμένου ἐπὶ χάρτου τὸν δέκατον
 ἕκτον αἰῶνα, ἐξεγράψαμεν τῷ 1876 τὰ ἑξῆς:

Ἰστέον ὅτι μετὰ τὸν κατακλυσμὸν υἱοὶ Νῶε Σῆμ, Χάμ, Ἰάφεθ
 ὑτεκνοποίησαντες γεγόνασιν ἐξ αὐτῶν πάντα τὰ ἔθνη. Καὶ ἐκ μὲν τοῦ
 Σῆμ Ἑβραῖοι, ἐκ δὲ Χάμ Χαναταῖοι, ἐκ δὲ Ἰάφεθ τὰ ξανθὰ γεγόνασι
 φύλα. Καὶ αὐθις ἐκ μὲν τοῦ Σῆμ φυλαὶ εἰκασιπέντε, ἐκ δὲ τοῦ Χάμ
 τριακονταδύο, ἐκ δὲ τοῦ Ἰάφεθ δεκαπέντε γλώσσαι γεγόνασιν, Ἑβραῖοι,
 Ἀσσύριοι, Χαλδαῖοι, Μῆδοι, Πέρσαι, Ἀραβες, Μαδιηναῖοι, Ἀβυδη-
 10 νοὶ, Τάνιοι, Ἀρμωσυν... Σύφακες, Μίγοι, Κάσπιοι, Ἀλβανοὶ, Ἰνδοὶ,
 Αἰθίοπες, Αἰγύπτιοι, Ἰεβουσαῖοι, Ἰδουμαῖοι, Φοίνικες, Σῦροι, Κιλι-
 κες, Γαβαωνῖται, Λυκάωνες, Πισίται, Γαλάται, Ἀρμένιοι, Παφλαγό-
 νες, Φρύγες, Ἕλληνες, Θεσσαλοὶ, Μακεδόνες, Θράκες, Μυσοὶ, Βεσ-
 σοὶ, Δάρδανοι, Σαρμάται, Γερμανοὶ, Παννόνιοι, Νόρικοι, Δαλματεῖς,
 15 Δερπάδες, Αἰγυρες, Κέλται, Ῥωμαῖοι, Κήτιοι, Ἀκυντανοὶ, Κερτανοὶ,
 Σπάνιοι, Μαῦροι, Μικονακοὶ, Γαιτοῦλοι, Ἀφροὶ, Μάζικες, Γερμάν-
 τες οἱ καὶ Βούλγαροι, Βορράδες, Βελτίονες, Μαραμάντες οἱ καὶ Ἀβα-
 ροὶ, Κιβρανοὶ, Ἰβηρες, Σκύθαι, Κόλχοι, Σανοὶ, Ἰσαυροὶ, ὁμοῦ τὰ
 σύμπαντα ἔθνη γλώσσαι ἐβδομήκοντα δύο.

Σημίωρος.

7. φύλα 8. ασύριοι 9. μέδοι 9-10. αβηθιοί 10. κασπίοι 11. αλβανοί
 11. συρ 11-12. κίλυκες 12. λυκάωνες 13. θράκες 13 14. βε-
 σοὶ 14. δαλδάνοι 15. πανόνιοι 16. λίγορες 16. γετοῦλοι